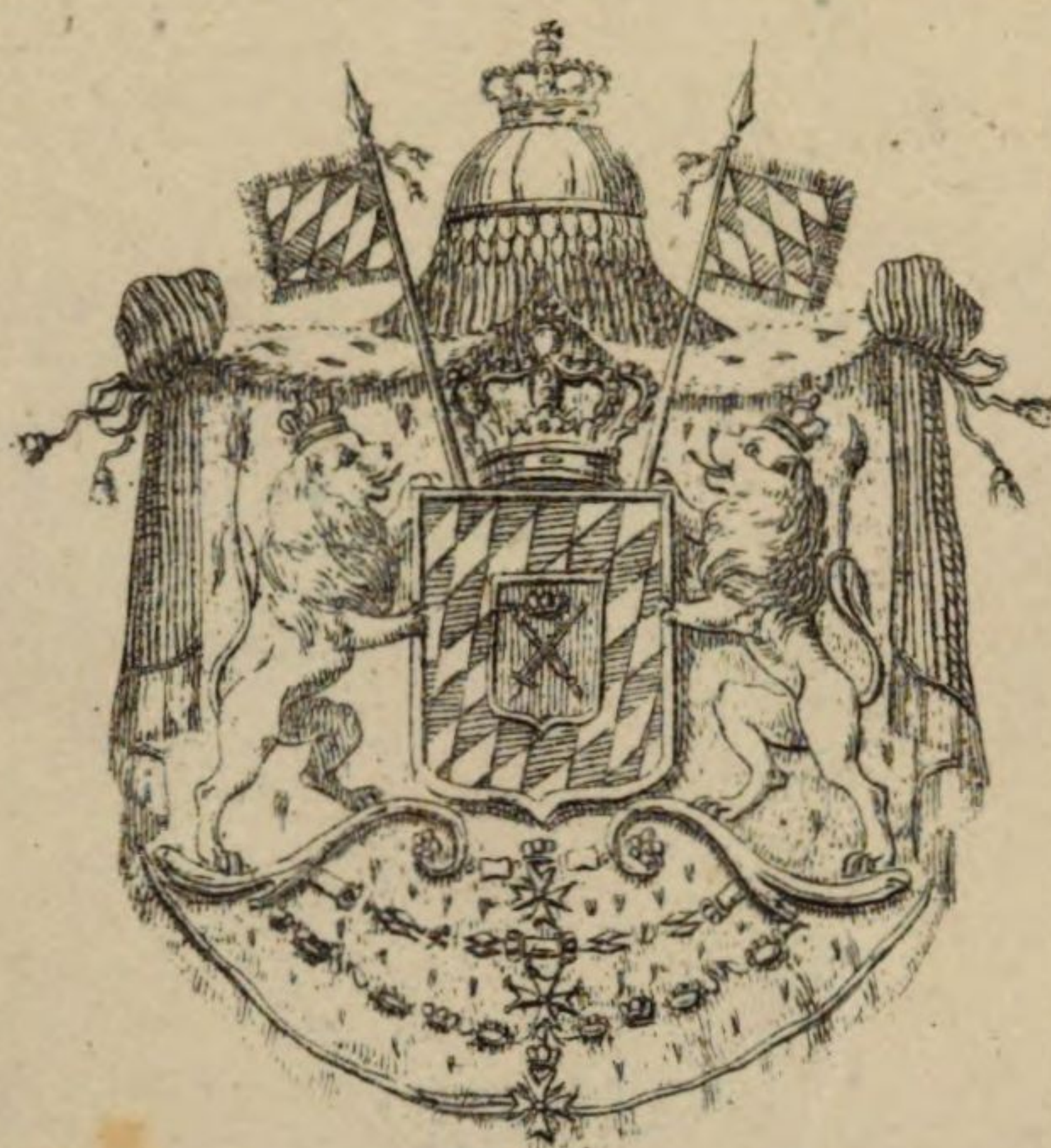

A. Gr. b. 333

(Andocides)

Sluiter

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.

IANI OTTONIS SLUITERI

LECTIONES

ANDOCIDEAE.

INTERIECTAE SUNT

LUD. CASP. VALCKENAERII

INEDITAE ET

I O. L U Z A C I I

IN

ANDOCIDEM ANIMADVERSIONES:

ITEM

NONNULLA EX CODICIBUS MSS. EXCERPTA.

ITERUM CUM ANNOTATIONIBUS

EDIDIT

CAROLUS SCHILLER,

PHILOSOPHIAE DOCTOR.

L I P S I A E

SUMPTIBUS CAROLI BERGERI

MDCCCXXXIV.

214 D.

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.

Χαλεπὸν ἄνθρωπον ὄντα μὴ διαμαρτάνειν ἐν πολλοῖς·
τὰ μὲν ὅλως ἀγνοήσαντα, τὰ δὲ κακῶς κρίναντα, τὰ
δὲ ἀμελέστερον γράψαντα.

GALENUS.

FRANC. VOLKM. FRITZSCHIO

GEORGIO NICOLAO BUSCHIO

PRAECEPTORIBUS OPTIMIS

D. D. D.

CAROLUS SCHILLER

ROSTOCHIENSIS.

FRANC. JOSEPH. EMPEROR

OF AUSTRIA

GEORGE. NICHOLAS. Czar

OF RUSSIA

AND

OF THE

OTTOMAN EMPIRE

AND

OF THE

PRUSSIAN EMPIRE

AND

OF THE

NETHERLANDS

AND

OF THE

SPANISH EMPIRE

AND

OF THE

PORTUGUESE EMPIRE

AND

OF THE

AFRICAN EMPIRE

LECTURO BENEVOLO

S. P. D.

CAROLUS SCHILLER.

Explicandis emendandisque **ANDOCIDIS** orationibus, quae inter oratorum monumenta, praecipue si res atque historiam spectaveris, haud ultimum tenent locum, neminem praeclariorem navasse operam, quam **SLUITERUM** satis superque inter omnes constat. Nam etsi multa quae **SLUITERUS** docuit, nunc, diligenti virorum doctorum indagatione instituta, falsa putari debent, perquam magna tamen superest rerum, quae tractantur, ubertas atque praestantia, ita ut **SLUITERI** libro quum omnes, qui Graecis litteris delectantur, tum ii maxime, qui **ANDOCIDIS** orationes legunt, vix carere possint. Quamobrem librum ita rarum, ut vix haberi possit, iterum edere operae pretium fore putabam: in quo negotio quam secutus sim viam paucis haec habeto: In scriptoris verbis nihil fere mutavi nisi numeros editionis **STEPHANIANAE**, quarum in loco **BEKKERI** paragraphos ex editione **Berolinensi** reposui: id quod in omnibus oratoribus factum, in **Isaeo** tamen mea levitate omissum est. Ubi **SLUITERUS** a recta via aberrasse viris doctis mihi visus est, id suo loco indicavi atque

alia, quae vel ad Andocidis vel aliorum scriptorum locos, quorum mentio in transcurso facta est satis uberrima, aliquid conferre videbantur, quantum fieri potuit, adjeci. Qua in re saepius mihi profuerunt CAROLUS SCHEIBIUS et THEODORUS BERGKIUS, viri arctissimo amicitiae vinculo mecum conjuncti. Alia, quum A. G. BECKERUS eadem doctrinae copia et ingenio, quo disputarat de Demosthene, nuper de ANDOCIDIS quoque scripserit orationibus, breviter tantum attigi. Alia denique prorsus intacta putavi praetermittenda, non quod probarem, sed quod meliora pro tempore afferre nescirem: quae igitur quaeras velim in ipsa orationum editione, quam, ubi opera nostra in hocce libello posita *Tibi* non displicuerit, parare in animo est.

Sed de his hactenus. Fac ut aequus sis.

Vale mihi que fave.

Dabam

Rostochii Cal. Octobr. MDCCCXXXIII.

**CIVITATIS DAVENTRIENSIS
CONSULIBUS, SENATORIBUS,
IUDICIBUS,
ATHENAEI ILLUSTRIS
CURATORIBUS,**

VIRIS AMPLISSIMIS, GRAVISSIMIS

S. P. D.

IANUS OTTO SLUITER.

Ab eo inde tempore, quo percepta literarum suavitatem in iis vitae tabernacula ponere constitui, id mihi semper fuit propositum, ut non tantum ad meam utilitatem studia mea conferrem, sed ad aliorum etiam fructum, quantum possem, uberrimum: quod quum fieri vix posse animadverterem, si ignotus diu laterem, id mihi esse agendum vidi, ut scripto quodam studia mea ad aliorum cognitionem producerem et commendarem. Hoc ego consilio quum *Lectiones Andocideas* conscribere incepissem, accidit, ut casus Athenaeo vestro paene funestus novum mihi vitae curriculum, optatum quidem, at non speratum, vestro beneficio aperiret. Fato concessit Vir optimus et Clarissimus **IACOBUS TERPSTRA**, qui multos annos summa cum laude Daventriae literas erat professus. Vos autem, Viri Amplissimi! aliqua, quam de me in bonis literis conceperatis, opinione ducti, supparem me, at haudquaquam parem, seni juvenem Daventriam vestram vocastis, vitaeque stationem non tantum laudabilem et honestam, sed honorificam etiam ac gloriosam, communi consensu detulistis. Absoluto igitur in urbe vestra, quem Lugduni inchoa-

veram, libello, ubi circumspicere coepi, ad quem potissimum esset mittendus, non multum neque diu fuit quaerendum: continuo enim Vos occurrebatis, Viri Amplissimi! quorum nomini inscriptum prodiret; non quidem quo tenue opusculum vestra gravitate atque amplitudine dignum existimarem, sed ut publicum quoddam meae erga Vos observantiae vestraeque erga me benevolentiae testimonium ederem. Vobis quippe debeo, quod aliis jam prodesse possim ea aetate, quae ad laboris fructus percipiendos vix matura videbatur; in eo vero stadio, quod bene decurrenti certissima et gloriosissima praemia ostendit; in ea denique urbe, quae cum antiquitate, salubritate, opibus excellit, tum eruditionis laude nulli cedit, hujusque laudis vetustate patrias urbes cunctas superat. Quae cum ita sint, quidni profitear, me, vestris beneficiis devinctum, memorem gratumque Vobis semper futurum; quum sperare possim fore, ut in jucundissimo, quod semper optavi, spatio ad finem usque decurrere mihi liceat. Quamobrem parvulum munusculum, quamquam Vestrorum non aequans Nominum dignitatem, et frugem fortasse nondum maturam, at grati animi documentum accipere ne recusetis, quodque jam mei suscepistis patrocinium, id libello quoque meo ne denegetis. Vos, Viri Amplissimi! a majoribus acceptum et tanquam per manus traditum doctrinae alendae juvandaeque studium tueamini atque ad posteros propagetis; civitatem rectis institutis prudentibusque consiliis, ut facitis, diu florentem florentes et gaudentes regatis; nostrosque ad Athenaei salutem conatus, quos quidem nos numquam intermitteremus, benigne adjuvetis.

Scripsi Daventriae d. 20. Augusti 1804.

P R A E F A T I O.

Quum ante septimum hunc annum, e puerili institutione egressus, in florentissima Batavorum Lugdunensi Academia literarum scientiam percipere cuperem, erat illa fere literis earumque doctoribus orbata. Munere cesserat, contumelia lacessitus, LUZACIUS: RUHNKENIUS jam defloruerat, neque propter senectutem morbumque ingravescentem discipulis vacare poterat. Quibus rebus cum summo essem in timore, ne a literis discedere necesse esset, jamque spem omnem doctrinae deponerem, jacentem fere adolescentuli animum excitavit et erexit IOANNIS LUZACII, viri summi, humanitas: is enim me plane incognitum, Graecarum literarum prorsus imperitum, Latinae vero Linguae scientia vix mediocriter imbutum, commissum sibi atque commendatum, in suam suscipere disciplinam non dubitavit. Ab eo autem tempore tali tantoque magistro totum me tradidi; ille mihi ad laudem virtutis et doctrinae praeclaram ostendit viam, neque digito tantum, ut fieri solet, ad eam intento monstravit, sed ipse mihi auctor, mentor, dux exstitit: quum ventitanti ad se puero Homerum, Xenophontem, Aristophanem, Pindarum aliosque Graecos scriptores, ita explicaret, ut simul ad Linguae et Antiquitatis cognitionem, simul ad rerum

intelligentiam viam aperiret, flagrantissimumque in me literarum amorem excitaret. Hujus me viri ab ore in privatis colloquiis pendentem, quem in parentis loco et diligendum et colendum mihi esse duxi, saepe memini egregia prudentiae virtutisque praecepta tanquam pleno de fonte haurire, neque umquam ab eo, nisi doctiorem melioremque, reverti. Quamquam vero, optime LUZACI! Te meo praeconio non egere scio, neque id a me postulare, non possum tamen, quae in me contulisti, beneficia non commemorare: sed et amor in Te meus, et tua in me merita singularia hoc quasi debitum a me exigunt, ut publice testificer, qualis in me fueris, gratumque animum, quem re ipsa praestare malim, verbis saltem profitear. Haec Tibi sit unica laboris merces, hoc egregio tuo animo γέρας ὀλίγοντε φίλοντε, has me Tibi praestare sinas quasi usuras exiguas, quas, si possem, etiam centesimas lubens persolverem, quum, si quid unquam sim habiturus aut doctrinae, aut fortunae, id a Te sit profectum.

Ego vero ducem secutus LUZACIUM, a poëseos omnisque liberalis doctrinae parente orsus HOMERO, hanc maxime probavi studiorum viam et rationem, ut Graecis scriptoribus deinceps legendis ab antiquissimo quoque ad proximum aetate progrederer, et ad res ipsas animum adverterem, et dictionem cuivis scriptori propriam diligenter notarem.

Damnum, quod RUHNKENII obitu Lugdunensis Academia fecerat, qui resarcire posset, unus omnium intelligentium judicio erat D. WYTTENBACHIIUS, qui simul ac de Historia Latinisque literis scholas Lugduni aperuit, ad harum cognitionem literarum e Clarissimi Viri disciplina prolicere volui. Neque me spes fefellit: tunc enim Latinae Linguae, cujus studium cum Graecis Literis arctissimo vinculo jungendum mihi saepe et praedicaverat et praeceperat LUZACIUS, — Latinae, in-

quam, Linguae elegantiam et ubertatem sentire, Ciceronisque et optimorum quorumque Romanorum scriptis delectari coepi, quum et sentiendi, et intelligendi, et vero scribendi Latine viam egregius mihi magister muniret. Quamobrem viro, ut omni laude cumulado, ita de me meisque studiis, non minus familiari ac domestica consuetudine, quam publica in scholis institutione praeclare merito, quantum debeam, praedicare numquam desinam.

In his autem humanitatis studiis quum per quadriennium ita essem versatus, ut aliarum disciplinarum cognitione et munirem ea et ornarem, in literis vero habitarem; auctor mihi fuit LUZACIUS, ut documentum quoddam progressuum meorum in lucem emitterem, mearumque virium periculum facerem in *Oraculis* Veterum Graeco carmine ad nostram aetatem servatis: cuius ego auctoritati parens, quae *Opsopoei* συναγωγῇ deëssent supplere, obscura illustrare, omniaque, quantum possem, emendatissime edere constitueram. Hoc autem opus quum lentius progrediretur, quippe cum optimorum scriptorum lectione conjunctum, accidit, ut lectis deinceps aliis Graecorum monumentis, ad Oratores Atticos delaberer, quorum desiderio jam dudum ab optimo LUZACIO eram incensus. Capiebat me continuo simplex, tersa ac tenuis LYSIAE Oratio, incitabat ANDOCIDIS impetus atque gravitas, ducebat leniter suavitas ISOCRATIS, rapiebat torrentis instar divina illa, quam in DEMOSTHENE cernebam, dicendi vis: quo minus pulcherrima corpora teterrimis naevis etiamnum esse inquinata ferre poteram; sed ut concitatum flumen, cum in arcta loca delapsus sit, effervescit et obstantia quaevis secum abripit molesque objectas vi sua per-rumpit, ita, cum in frequentia illa loca depravata inciderem, eodem, quo Orator, impetu ruens, obstantes locorum difficultates per-rumpere studebam, animi ardore vim ingenii acuate et incitante: ita demum fore putabam, ut intra notas ripas rever-

sus placido orationis flumine ferri ac duci possem. Has ego aliquando conjecturas, ut reliqua omnia et studia et consilia solebam, cum suavissimo praeceptore LUZACIO communicavi, cui quidem nonnullae earum ita placuerunt, ut *Oraculorum* editionem vel omittendam, vel in aliud tempus rejiciendam, jam vero hasce Animadversiones in lucem emittendas, censeret; ne tamen in majus volumen cresceret opus, unum mihi sumendum Andocidem, in quo operam ac diligentiam impensius ponerem. Hunc igitur retractare et in vitam ejus quam diligentissime inquirere institui, singula digessi suisque locis collocavi, unde tandem natus est hic *Lectionum Andocidearum* libellus.

Quodnam mihi fuerit consilium, quae opportunitas scribendi, ex dictis satis perspectum esse duco: superest, ut meam rationem, qui juvenis Criticam exercere ausus sim, adversus censores quosdam defendam. Saepe enim ex viris neque doctrina, neque elegantia ingenii, destitutis me audire memini, cum dicerent, in omni literarum studio operam juveni summam esse ponendam, a Critica emendatrice abstinendum, quippe quae multos in errores duceret, ingenia juvenilia corrumperet et ad argutandum pronos redderet; qui cum de caeteris rebus ad literas pertinentibus, Historia, Antiquitate, ipsaque adeo Philosophia, judicandi dent juveni facultatem, de loco corrupto sanando ne cogitet, velut interdicto contendunt. Habet quidem provector aetas eruditionis copiam judiciique maturitatem majorem: at male tamen nobiscum agatur, si ea aetate, quae et sensu pulchri acerrimo et vi summa inveniendi valet, hac facultate, qua vel natura vel providentia divina animos nostros instruxit, uti nobis non liceat; si juvenem Graecae Romanaeque sapientiae et elegantiae cupidum, cum e veterum scriptis ad cultum ingenii proficere velit, semper haerere oporteat in locis corruptis, quibus pulcherrima antiquorum scripta etiam post eru-

ditorum virorum curas misere obscurantur; aut in aliorum judicio acquiescere, quum ipse exhaustis perceptisque jam antea notionibus animoque reconditis verum elicere et invenire posse sibi videatur. Mihi vero nihil plus ad acuendum ingenium limandumque judicium conferre videtur, quam ipsa haec ars, qua nostrae aetati ab istis hominibus interdicitur. Neque tamen is ego sum, qui vel ipse conjecturas venari velim, vel alios id facere probem; contra vero fateor fuisse, qui, ubi vix primis labris literas degustassent, statim in auctores quosvis involarent, eosque conjecturis vellicarent magis, quam sanarent, quos merito cum alii reprehenderunt, tum inprimis RUHNKENIUS *), quem illi sententiae hujus auctorem maxime sequuntur. At si auctoritate et exemplis pugnandum est, nonne idem ipse RUHNKENIUS Criticae operam juvenis dedit? Nonne elegantissimi in critico argumento exstant a juvenibus profecti, utriusque CANTERRI, GEORGII D'ARNAUD, ADRIANI HERINGA, IOANNIS PIERSONI, aliorumque libelli? Videant igitur reprehensores isti Critices juvenilis, ne injuste uno calculo omnes condemnent, neve praejudicata opinione ducti in nos quoque sint iniqui, qui certe non in quosvis scriptores involavimus, at unius paucorumve ulcera aliquot sanare volumus.

Ne vero juvenile opus exiguum aut nullum pondus haberet, magnorum nominum auctoritatem mihi adhibendam esse duxi, LUZACII ejusque amici ac decessoris sanguine conjuncti, VALCKENAERII, cujus ad Andocidem Animadversiones Vir optimus mihi descripsit. Accepit enim LUZACIUS ab heredibus VALCKENAERII, (penes quos immensus adhucdum remanet Adnotationum et Collectaneorum Valckenaerianorum thesaurus) quae-

*) V. c. in *Praefat. ad Apuleji Metamorph.* p. 3. seq.

cumque olim Vir Magnus ad Xenophontem in Adversariorum libro notarat: idem vero Animadversionum ad Xenophontem liber Adnotationes complectitur in Oratores Graecos, exceptis Aeschine et Demosthene, quos omnes aestate et autumnio anni 1756 Valckenaerius perlegerat. Codices MSS. Andocidis neque Valckenaerius contulerat, neque ipse conferre potui; quippe qui in nostra patria, quantum sciam, non exstant, neque aliunde comparandi copia mihi fuit. Servantur autem in Italorum Bibliothecis Codices MSS. X Oratorum et in his etiam Andocidis, teste MONTFAUCONO *Diar. Ital.* p. 16. 17. 238. et fortasse ex horum quopiam fluxerunt viri docti ad Andocidem Animadversiones, quas e margine Aldinae Editionis, quae servatur in Bibliotheca Leidensi, saepius protulimus: certe nonnullas earum e Codice MS. esse excerptas hinc efficitur, quod quaedam notatae sunt lectiones, vel non meliores vulgata vel etiam deteriores; nonnullis quoque de varietate lectionis adnotationibus nota γρ. aut C. est adjecta. De Codice Italo conjecturam hinc duco quod auctor harum adnotationum ad initium Orationum Lysiacarum adscripserit se eas excerptasse e Codice veneto. Istius vero editionis Aldinae usum amica Viri Clarissimi, MEINARDI TYDEMAN, et nunquam non praedicanda benevolentia mihi procuravit. — Haec quidem de subsidiis, quibus fui instructus, dixisse sufficiat.

Caeterum neque ipse de meo foetu magnifice sentio, neque ingenii aut eruditionis vanam quamdam gloriolam sum consecutus, at unice operam his literis a me navatam eruditis et aequis judiciis probare volui; ut aut aliorum comprobatione eo magis ad laudem incitarer; aut reprehensione, non quidem ab ipsis studiis (quae mihi et in secundis rebus voluptati et in adversis solatio saepius fuerunt eruntque semper) sed a scribendo deterrerer. Sensi quidem ipse, quum absolutum opus re-

legerem, plura a me levius, quam oportuerat, esse tractata; sensi etiam interdum me a probae Latinitatis ratione aberrasse, quae per festinationem aut imprudentiam mihi excidisse piget, quandoquidem meliora scientem peccare turpe est. Oro autem omnes, in quorum manus hic libellus est perventurus, ut non nimis severe neque acerbe de me judicent, cogitantes, quid a juvene viginti annorum et unius, (quem aetatis annum agabam quum maximam harum Lectionum partem conscripsi) multis aliis rebus munerisque publici curis saepe implicito et impedito, vel postulari jure potuerit, vel expectari.

IANO OTTONI SLUITER,

LECTIONES SUAS ANDOCIDEAS

EDENTI.

Felix ille puer, modo qui florentibus annis,
A queis dependet quaeque futura dies,
Invenit, qui pulchra monet, qui vera, magistrum,
Laudis et aeternae nobile monstrat iter;
Herculis ut ritu seriem per mille laborum
Celsam virtutis possit adire domum,
Quo non barbaries, quo non ignavia vultum
Flectit, in obscuris serpere sueta locis.

Haec, sLUITERE, tui praecepta fuere LUZACI,
Cum tibi non nugis scripta referta daret,
Qualia nunc, quascunque velis, funduntur in horas,
Queis operae sudant, queisque taberna gemit:
At te Palladias juvenem deduxit ad arces,
Argivum et docuit quot ferat ora forum.
Ora quibus Graecae manavit gratia linguae,
Quae dabat ut vires, sic sapientis erat:
Qualis in Andocidis consedit mellea labris,
Cum populum eloquio redderet attonitum,
Seu demonstraret, se religione teneri,
Nullius inque Deos criminis esse reum;
Sive redux memoret, qualem se gesserit exul,
Ante oculos Patriae cui fuit una salus;
Belligeras seu voce pia leniret Athenas,
Foecundae impellens pacis honore frui;
Seu cohiberet eum, placuit cui summa potestas,
Quem senis Actaei nobilitavit amor.
Semper in egregiis spirat facundia dictis,
Quae capiunt animos simplicitate truces.
Illud laudis habent Veterum quae scripta leguntur:
Verba nitent cultu, fucus at omnis abest.
Quae tu dum volvis gnavoque labore retractas,
Quidquid amor veri subjicit inde trahens,
Cernere jam nosti, quod verbum scripserit auctor,
Et falsum dederit quod peregrina manus.
Non temere incensus mutandi ardore, severo
Judicio exploras, quid sibi dicta velint.

Redditur antiquis per te sic vera venustas,

Cultius et cultis emicat ingenium.

Quanta salus fontem doctrinae haurire serenae

Scire et uli lateat cognitionis honos,

Castalidumque novem placidos lustrare recessus,

Inque Aganippea nectere valle moras.

Haec, SLUITERE, tibi monstravit rura LUZACUS,

Leidensis carum quem sibi Pallas habet,

Qui juvenes studiis incumbere ut urgnet honestis,

Multaque docta loqui, sic quoque vera docet.

HIERONYMUS DE BOSCH.

I.

Index scriptorum.

	Pag.		Pag.
<i>Aeschines</i> in Timarch.		51. 53. 54. 56. 61.	78 et 79
§. 16	50	62.	80
<i>Aeschines</i> orat. de F. L.		63.	81
male recensuit I M. BEK-		65. 69.	83
KERUS	94	71.	84
<i>Andocides</i> de mysteriis		73. 74. 75.	85
1. 3.	62	78.	86
4.	63	81.	82
5.	64	81. 82. 83.	88
6. 7. 9.	65	85.	89
11. 12. 13. 15.	67	88. 90. 91.	90
17.	68	92.	91
19.	69	93. 94. 95.	92
20. 22. 23.	70	96. 97.	93
26. 29.	71	98.	94
35.	23	100. 101.	95
32. 33. 36.	73	102. 103.	96
38. 40. 41.	74	106.	5. 97
47.	40	107. 108. 110.	98

	Pag.		Pag.
112.	99 seqq.	<i>Cicero</i> de Legg. II. c. 26.	28
113. 116.	101 seqq.	— — II. c. 17.	83
121.	102	<i>Clemens</i> Alex. . . 62. 104.	136
123. 124. 125.	103	<i>Cornutus</i> de N. D. c. 16 .	20
125.	82	<i>Demosthenes</i> c. <i>Macart.</i> §. 54.	52
131. 132.	105	— — §. 83.	100
133.	106	— περί συντάξ. §. 14.	132
134. 136. 138.	107	— περί στέφ. §. 243.	81
140.	108	— c. <i>Androt.</i> saepius	151
144. 145. 147.	109	<i>Diodorus</i> Siculus . . 19. 50.	119
149.	110	<i>Dio Chrysost.</i>	28
150.	111		
<i>Andocides</i> de Reditu		<i>Etymol. Magnum</i>	167
quo tempore scripta .	127	<i>Eubulus</i> apud Athen. x.	
1. 2.	128	p. 450.	26
4.	129	<i>Eusthatius</i>	151
6.	130		
7. 8. 9.	131	<i>Grammaticus</i> apud Б Е К К.	
11. 17. 18. 19. 20 .	132	Anecdotta	50. 72
21.	64		
24.	133	<i>Harpocration</i>	23. 80. 118
25.	132	<i>Hesiodi</i> Theog. v. 287. 312.	27
26.	6 seqq. 133	<i>Hesychius</i>	48
28.	134		
<i>Andocides</i> de Pace		<i>Inscriptio</i> apud <i>Sponium</i>	14
2. 3. 7.	136	— apud <i>Eusthat.</i>	26
10.	92. 137	<i>Isaeus</i> p. 42 v. 25. . .	54
11. 15. 18.	137	— p. 44. v. 23. . .	50
22.	138	— de <i>Nicostr.</i> hered.	
23. 26. 29.	140	§. 4.	138
30. 32.	141	<i>Isaeus</i> de <i>Pyrrhi</i> hered.	
33.	142	§. 61.	104
36.	108. 142	<i>Isaeus</i> de <i>Pyrrhi</i> hered.	
38. 39. 40.	142	§. 64.	72
<i>Andocides</i> c. <i>Alcibiadem.</i>		<i>Isocratis</i> Epist. ad Phil.	103
2. 3. 5.	144	— <i>Evagor.</i> §. 71.	120
6.	145	— <i>Areopag.</i> §. 66.	176
7.	146	— <i>Busiris</i> laud. . .	181
10. 12.	147		
13. 14.	148	<i>Lycurgus</i> §. 27. . . .	94
16. 18. 20. 24. 26. .	149	<i>Lysias</i> de <i>Caede</i> <i>Era-</i>	
27. 29.	150 seqq.	tosth. §. 30. . . .	50
30.	153	<i>Lysias</i> de <i>Caede</i> <i>Era-</i>	
32.	154	tosth. §. 44. . . .	158
34.	12. 154	<i>Lysiae</i> oratio <i>Funehris</i>	
35.	15. 154	de ejus integritate	181 seqq.
36.	154	— — §. 15. . . .	184
40. 41.	155	<i>Lysias</i> c. <i>Tim.</i> §. 18. .	159
42.	14	— de vulnere §. 19. .	160
<i>Andocidis</i> Fragmenta	156 seqq.	— c. <i>Andocidem.</i>	
<i>Aristophanis</i> <i>Vespae</i>	870 — 30	De ejus integritate	113 seqq.
— <i>Ranae</i>	1071 — 95	— — §. 4. 7. . .	117
— <i>Fragm.</i>	533	— — §. 9. . . .	118
D I N D.	86	— — §. 11. . . .	32
<i>Athenaeus</i>	151 seqq.	— §. 13. 14. 17. .	121
<i>Auctor</i> <i>Epistt.</i> <i>Socratt.</i> ep. 32 —	81		

	Pag.		Pag.
<i>Lysias</i> c. <i>Andocidem</i> §. 19.	115. 121	<i>Lysias</i> p. <i>Polyst.</i> §. 14.	175
— §. 21.	123	— de <i>Evandro</i> §. 13.	175
— §. 23.	114	— in <i>Nicom.</i> §. 4. 8.	176 seqq.
— §. 25.	115	— — §. 18.	177
— §. 29.	115. 123	— — §. 21. 22.	178
— §. 31.	123	— — §. 27. 28.	179
— §. 35. 40. 45.	124	— adv. <i>Philonem</i> §. 13.	ibid.
— §. 48.	171	— — §. 26.	180
— de <i>trunco</i> §. 34.	99	— de affect. tyr. §. 23.	136
— pro <i>milite</i> §. 12.	160	— accus. <i>Dardan.</i> §. 5.	93
— in <i>Theomn.</i> I. §. 29.	161	— de reipubl. statu	
— — II. §. 8.	ibid.	non mutando §. 3, 4, 6.	185
— in <i>Eratosthenem</i> §. 1.	162		
— — §. 17.	171	<i>Moeris</i> Atticista . . .	151
— — §. 44. 55.	162	<i>Orphei</i> Argonaut. 974.	27
— — §. 57. 77. 81.	163		
— — §. 83.	164	<i>Pausanias</i> . . .	23. 27
— in <i>Agorat.</i> §. 19. 44.	164	<i>Phavorinus</i> . . .	72
— — §. 45.	108	<i>Philostrati</i> Heroic. . .	104
— — §. 62.	165	<i>Plato</i> . . .	7. 82
— — §. 65.	50	<i>Plutarch.</i> . . .	6. 8. 11. 21
— — §. 86.	165	— . . .	33. 38. 40. 77. 87. 153
— — §. 90.	170	<i>Pollux</i> . . .	104
— c. <i>Alcibiad.</i> §. 4.	170	<i>Scholiasta</i> ad <i>Aristoph.</i> 7. 59.	118
— p. <i>Mantitheo</i> §. 4.	170	— ad <i>Lucianum</i>	52
— in <i>Poliuch.</i> §. 7.	171	<i>Sophocles</i> <i>Electra</i> v. 354.	63
— — §. 9.	172	<i>Stobaei</i> Florileg. . .	94
— — §. 11.	85	<i>Suidas</i> . . .	122
— p. <i>bonis</i> <i>Arist.</i> §. 2.	65		
— §. 10. 13.	172	<i>Theophrasti</i> Charact. . .	80
— §. 15. 23. 28. 34.	173	<i>Thucydides</i> VI, 43 . . .	19
— §. 36.	174	— VII, 13. . .	122
— §. 48.	56. 174	<i>Tzetzae</i> Chiliad. . .	7
— §. 58.	174		
— p. <i>Polyst.</i> §. 4. 10.	ibid.	<i>Xenophontis</i> Hell. III, 4.	169

II.

Index Rerum ac Verborum.

Abundantia verborum	103. 107	Ἀγυριεύς . . .	30
ἀγαθός c. <i>περί</i> et Acc.	175	Agyrrhius . . .	58
ἀγαπᾶν c. Participio . . .	125	ἀγχιστέϊς . . .	52
ἀγειν εἰρήνην . . .	137	ἀγῶνα ποιεῖσθαι . . .	138
Ἀγκυλή et Ἀγκύλη . . .	26	ἀγωνίζεσθαι δικαίως . . .	155
Ἀγκυλή . . .	ibid.	Accusativi absoluti . . .	102

	Pag.		Pag.
Adverbia in i et e exe-		Attractio neglecta .	67
untia	119	αὐτονοχί et εἰ	119
αἰεί saepius nostr. jedesmal	179		
αἰτίαν (τὴν) ἀναφέρειν τινι	164	B.	
αἰσχιστος et ἄλγιστος conf.	117	Βαλλήναδε	97
ἀλλά in argumentatione 100 seqq.		βασιλεύων et βουλευών conf.	68
ἀλλά, ἀλλάγε, ἄλλο post		βουλὴ αἰὶ βουλευούσα	90. 178
εἰ μὴ	177		
ἀλλά et ἀλλ' ἢ post Negat.	138	Γ.	
ἀλλά καὶ quin etiam	121	γάρ post οὗτος, τοιοῦτος etc.	70
ἀλλά νῦν γε post εἶπερ	134	γε bis positum	90
ἄλλο τι ἢ	92	γέρον instrumentum quod-	
ἄλογον	160	dam	22
ἀλῶναι ψευδομαρτυριῶν	65	γῆ et ἦ conf.	63
Amnestiae primum ex-		Glauco	8
empl. apud Graecos	98	γνώμη et σῶμα	120 seqq.
ἄμφικέφαλος, — φαλλος	27	γνώμη et ῥώμη conf.	120
ἄν c. Indicat.	90	γνώμην ἀποφαίν.	119
ἀναγράφειν εὐσεβείαν	178	γνώμονες	79
ἀναγράφειν de legibus	132	γραφαὶ ἐφέσιμοι	86
ἀνακαλεῖσθαι τὰ ἄμαρ-			
τήματα	126	Δ.	
ἀναγορεύειν de praecone	73	δαίμων et εὐδαίμων conf.	137
ἀνατί et ἀνατεί	118	δαπανᾶν c. Dat.	172
ἀνατρέπω ejus Perf.	105	δέ post τε γάρ	64
ἀνατρέφειν τ. πλοῦτον	ibid.	Decretorum forma	93
ἀναυμαχίου, ἰας reus	85	δεινόν c. aliis Adjectt.	129
Andocidis Stemma	57	δεινὰ ποιεῖν et ποιεῖσθαι	81
ἀνειπεῖν de praecone	73	δέχομαι praeferre c. Ge-	
ἀνορθιάζειν	72	nit.	64
ἀντίγραφον	88	δέχομαι cum ἀντί	ibid.
ἀντιχορηγός c. Dat.	14	Διάκριτος et Λάκριτος	78
ἄπειθ' ἡς ἵππος	79	διδόναι ἀπολογίαν	144
ἀπολείπεσθαι superari ab		διδόναι λόγον, εὐθυναί	161
aliquo	185	δίκαιος εἰμί	155
ἀπογραφαὶ fundorum,		διώκων παρανόμων et τῶν	
aedific. cet. fiebant		παρανόμων	70
apud XI. viros.	167	δῆμος quando creavit	
ἀπολογίαν δίδοναι, ἀπο-		nomothetas	89
διδ.	144	δήμου et δήπου conf.	137
ἀπολογίαν (τὴν) ἀναφέρειν		Dos decem talentorum	148
τινι	163		
ἀποφαίνεσθαι γνώμην	119	E.	
ἀρεῖσθαι κίνδυνον	67	ἐγγράφειν et ἀναγράφ.	132
ἀρχὴν ποιεῖσθαι	138	ἐγκληρος	48
Ἀρχιτεωρί	151	ἐγκτήματα (τὰ)	137
ἀρχώτης	106		
ἀσεβείας accusatio fie-			
bat apud Arch. reg.	68		

	Pag.
ἐγγυησάμενοι, ἐγγυώμε- νοι (οἱ)	106
εἰ οὐ	96
εἰ μή post ἀλλά, ἀλλά- γε, ἀλλ' οὐν	177
εἶδετε et ἴδετε conf.	73
εἰρήνη et σπονδαὶ diff.	137
εἰρήνην λαβεῖν, ἄγειν	ibid.
εἰρημένον absolute	85
εἰς post θάτερον omitti male creditum	70
εἰσαγγελία	68
εἰσφορὰς ποιεῖσθαι	126
εἴτε post ἢ — ἢ	65
ἐκλέγοντες (οἱ) publicani	106
ἐλεεῖν et μισεῖν conf.	165
Ἐλευσίνιον, Ἐλευσις	117
Ἐλληνοταμίας	142
ἐναντία et ἐναντίον conf.	107
Ἐνδεκα (οἱ) eorum of- ficium, jurisdictio cett.	166 seqq.
ἐνδείξεως caussa prius a senatu examinabatur	61
ἐνενήκοντα et ἐννεήκ.	92
ἐνιαυτός omissum male putatur	114
ἐξαρκὸς μή	104
ἐξηγηταί, ἐξηγεῖσθαι	102
ἐξώλη εἶναι, ποιεῖν sine artic.	95
Exulum Atticorum De- celeae manus	157
ἐπαρκεῖν — τως pro ἀρ- κούντως	63
ἐπάρχειν imperare	154
Epexegesis	144
ἐπὶ νύκτα et νυκτός num graece	75
ἐπὶ de tempore imperii	171
ἐπὶ προφάσει	122
ἐπὶ et ἐτι conf.	186
ἐπιβουλή et ἐπιβολή	123
ἐπιδίκος	49
ἐπιδικάζεσθαι c. Dat.	49
ἐπιδικάζεσθαι τῆς ἐπικλή- ρου	ibid.
ἐπικληρος, εἴτις	48
ἐπικληροὶ τῶν μετοίκων	55

	Pag.
ἐπινίκια (τά)	152
ἐπιπαματίς	49
ἐπίπροικος	48
ἐπιστάτης et πρόεδρος	45
Ἐπιχάρις	103
ἐπιψηφίζειν, εται	92
Ἐρμαῖα	28
Ἐρμῆς ἀγοραῖος	24
— ἀμύητος	25
— ὁ ἐπ' Αἰγέως πύ- λαις	ibid.
Ἐρμῆς ἡγήμόνιος	ibid.
— ὀδῖος et ἐνόδῖος	27
— προπυλαῖος	25
— ὁ πρὸς τῇ πυλίδι	24
— στροφαῖος	29
— ψιδυριστής	24
ἑταῖρος et ἕτερος conf.	67
εὐδαίμων vide δαήμων	
Eucrates	78
εὐθυῶν judicium	161
εὐθυῶς διδόναι, ὑποσχεῖν 160 seqq.	
ἐφέσιμοι γραφαί	86
ἐφέται (οἱ)	86

Z.

ζητηταί (οἱ)	34
------------------------	----

H.

ἢ — ἢ — εἴτε	65
ἢ et γῆ conf.	63
ἢ μὲν in jusjurandi for- mula	73
Ἡγέμων et Ἡγέμων	103
ἢ δεινὸν γ' ἂν εἴη	72
ἡμεν	99

Θ.

θάλατταν πλεῖν, πειρᾶν, πηδᾶν	122
θαυμαστόν et θαυμάσιον	123
θέτης, θετός	8
θέσθαι υἱόν	ibid.
— καλῶς	109
θυμὸν ἐκτείνειν, κινεῖν	141

	Pag.
I.	
ἴδετε, εἴδετε conf.	73
ἰερά et ἰσία	176
ἰκετηρία	99
Indicativ. post Optativ.	ibid.
ἵππος ἀπειθήs	79
ἰσοτιμίδης	84

K.

καί saepius repetitum	175
καί in interrogatione	69
καί γάρ νῦν	96
Καλλίας ὁ Ἰππονίκου describ.	55
Calliarum genus	56
Καλλιάδης, Καλλίδης	105
καλῶs θείσθαι	109
κάμνειν aegratarē	80
καταγιγνώσκω c. dupl. Genit.	50
καταγιγνώσκω c. Acc. pers. et Gen. rei	ibid.
καταψηφίζομαι c. Dat.	ibid.
Cephisius	84
Cimonis matrimonium, exilium etc.	154
κίνδυνον ἀρεῖσθαι	67
κινεῖν τὸν θυμόν	141
Conjunctivus post Optativ.	72
κρίνειν c. τύχη conj.	150
κυνοκέφαλος et φαλλός	26
Κωπεύς	132

Λ.

Λάκριτος et Διάκριτος	78
λαμβάνειν εἰρήνην	137
Λαύριον et Λαύρειον	74
λειπογνώμων	80
λειπόδερμος	ibid.
λειπόθυμος	ibid.
λειπόσαρκος	ibid.
λειπόψυχος	ibid.
λειπανδρεῖν	ibid.
λεύκη	107
λόγοι, logi i. e. vana, nugae	66

Pag.

λόγους παρσκευάζεσθαι de adversariis	66
λόγον ποιεῖσθαι	138
λόγιοι	71
λόγον διδόναι	161
λόφοι Ἑρμαῖοι	28
λυσιτελῆs, λυσιτελεῖν τινι	82
λυσιτελῇ τινι εἶναι num graece	ibid.

M.

μάλιστα μὲν — εἴτα δέ, ἔπειτα δέ et εἴτα καί	78
μᾶλλον c. Compar.	145
μᾶλλον ante ἢ omissum male putatur	82
Mantitheus quidam	171
μάχην ποιεῖσθαι	138
μέγα δεινόν, μέγ. καὶ δεινόν	128
μὲν ante δέ saepius deest	154
μὲν γάρ et μὲν γε	129
Melitus	58
μὴ c. Ind. Praes.	97
Medium p. Passivo	147
μερίζονα δύνασθαι	153
μισεῖν et ἐλεεῖν conf.	165

N.

νηποινί et εἰ	119
νίκη (τὴν) ποιεῖσθαι	138
Nominativi absoluti	102
νομίζειν	169

O.

οἶα et ὅσα conf.	62
οἶεσθαι passive	169
οἰκέιοι	52
οἶμαι redundare videtur	177
ὅντως et οὕτως conf.	105
Optativus de re saepius facta	73
ὀξέωδεῖν	131
ὅσα et ἰερά	176
ὅτε conf. c. τότε	138
οὐδ' οὕτως	103
οὐδὲν ἢ πλῆον	65

	Pag.
οὐν ἔτι	65
οὐχ ὅπως	121. 181
ὀφείλω et ὠφελέω conf.	85
Π.	
παῖς θετός	8
παθεῖν τι mori (cf. Be- necke ad Cic. Cat. p. 256. et Herzog ad Caes. de B. G. I, 18)	70
Παλλαδίον	86
Παλλήνη, non Πάλληνον	97
Παλληνεῖον	ibid.
Παλλήναδε	ibid.
πάντων c. Superl.	160
παρασκευάζεσθαι τ. λό- γους	66
παραδιδόναι τ. δικασταῖς, εἰς τοὺς δικ. et εἰς τὰ δικαστήριον	68
παρίσταται μοι	78
παριέναι et παρέρχεσθαι	128
παριόντες et παρόντες conf.	ibid.
πᾶσι et πασι conf.	72
πατρόπαππος	6
πατροῦχος	48
Πειραιέως et Πειραιῶς	88
Peloponnesiaci belli origo	17
πεντηκαντακίφαλος, φαλ- λος	27
πεντηκοστή (ἡ)	106
πεπονηότες (οἱ)	65
περιάγειν et παράγειν in- ducere	101
= περικοπή	31
Petalismus Syracusa- norum	146
Πηγᾶς	136
πινάκια (τὰ)	151
πηδᾶν πεδία, θάλατταν	122
πλεῖν τὴν θάλατταν	ibid.
πλησίον (οἱ)	109
ποδὶ καὶ χειρὶ	94
ποιεῖσθαι νίκην, ἀρχὴν, μάχην, λόγον, δίκην	138
ποιεῖν et ποιεῖσθαι δεινὰ	81
πολλὰ καὶ γαδὰ	94
πολλὰ καὶ γαδὰ, πολλοὶ καὶ γαδοί	ibid.

	Pag.
πολλὰ καὶ καλὰ, καὶ δει- νά, καὶ κακὰ	94
πολλοὶ καὶ καλοὶ καὶ γαδοί	95
πομπεῖα (τὰ)	150
πονηροὶ καὶ πολλοὶ	95
πότε c. Artic. p. Adject.	139
πρόεδρος et ἐπιστάτης	45
προκαλεῖσθαι et προσκαλ.	140
προκαταγινώσκειν, ἀδι- κίαν	63
πρόπυλα et προθυραῖα Hecate dicta	31
προσαμαρτάνειν μυστήρια num graece dictum	39
προσῆκον absolute	85
πρόσκλησις	51. 54
προτεραῖα (τῇ) ἢ	152
προσταῖς	126
προσῆκοντες καὶ κηδεσταί	173
προφάσει (ἐπὶ)	122
Pronomen omissum	121
Protasis media inter duplicem apodosin	98
Πρυτανεῖον	86
Πωληταί	167
πῶλος λειπογνῶμων	79

Σ.

Σάτυρος	96
σημεῖον quid?	73
Solonis lex de ἰκετη- ρίᾳ	58
στέμματα, στέφη	100
στοὰ Ἑρμῶν	22
Structura variata	163
συγγενεῖς	52
συνειδέναι τινὶ τιμωμένῳ	171
σφαγὴ et φόνος	87
σφέτερα αὐτῶν	108
σῶμα et γνώμη	120

Τ.

Τανός fluvius	28
τε γάρ — δέ	64
τετρακέφαλος, φαλλος	26
τοτε et ὅτε conf.	138
τοτε δὴ	66
του et τῷ pro τινὸς et τινὶ	109

	Pag.		Pag.
Transitus ab orat.		Phormio Terentii unde	
obliq. in direct. .	75	nomen	55
τρεκέφαλος, φαλλος .	27	φόροι	126
τρισσοκέφαλος, φαλλος	27	Φρεαττά	86
		Phrynichus Comic.	
Υ,		Trag. Saltator	75 seqq.
ὑπάρχειν, τὰ ὑπάρχοντα	63	X.	
Vocabulum idem bis		χάριν φέρειν	133
in una enunciat. po-		χειρὶ καὶ ποδί	94
situm primum Subj.,		χερνίβιον et χέρνιβον .	151
deinde Objecti		χορηγεῖν c. Dat. . . .	14. 47
vim habet	72	χρηστός c. περὶ et Ac-	
ὑπὸ de tempore imperii	171	cus,	175
ὑπόδικος c. Genit. rei		Ψ.	
et Dat. pers. . . .	153	ψευδομαρτυριῶν actio in	
ὑστεραίᾳ (τῇ) postri-		publicis causis ra-	
die	152	ro adhibita	65
Φ.		ψῆττα (ὁ et ἡ)	7
φάσις	122	ψηφίζεται	92
φασιανοί, φασιανικοί .	6 seqq.	Ω.	
et Addenda.		ὠφελέω et ὀφείλω conf.	82
φόνος	87		
φονικά (τὰ)	86		

LECTIONES

ANDOCIDEAE.

CAPUT PRIMUM.

De stilo Andocidis iudicium et Veterum testimonia. Opusculi huius institutum et ratio. De ortu et maioribus Andocidis. Leogoras Oratoris proavus, Pisistrati hostis: emendatur duobus locis ANDOCIDES. Avus Oratoris Andocides; pater Leogoras, homo delicatus; Ψῆττα: fueritne germanus illius filius Andocides? E T Z E T Z E mendum tollitur. Adolescentia Andocidis et initia in republica: legationem obiit: LYSIAS et ANDOCIDES conciliantur. Disputatio VALCKENAERII, in qua Oratio contra Alcibiadem Andocidi vindicatur, TAYLORI argumenta refelluntur, PLUTARCHUS et ANDOCIDES saepius emendantur et illustrantur, et de Phaeacis rebus plura traduntur.

Inter omnes artes, quae ad humanitatem pertinent, neque difficilior est ulla, neque magis ab hominum ingeniis temporumque causis pendet, quam eloquentia: at simul nullius artis studium est aut ad voluptatem iucundius, aut ad utilitatem uberius, quae, etiamsi praecipuam sedem in curia et foro collocaverit, hinc tamen evagata, per omnes alias dimanavit disciplinas iisque facem prae-lucere solet. Atque difficultatem quidem eloquentiae forensis et civilis hinc maxime possumus intelligere, quod

sero demum solis Athenis excoli fuit coepta, quum reliquae jam dudum in universa Graecia se extulissent disciplinae, suumque philosophia lumen de divino lumine accensum in hominum animos transtulisset. Ideo autem haec a me dicuntur, ut appareat, multo Rhetoribus et Grammaticis fuisse facilius Oratorum scripta ad normam quandam exigere eorumque vitia carpere et vituperare, quam Oratoribus, iis praesertim, qui primi exstiterunt, artem excolere et normam ac regulas dicendi excogitare: neque adeo reprehendendos esse eos, qui, licet a principe in hoc genere Demosthene longius absint, praestiterunt tamen, quod potuerunt, ipsique principi planam viam facilemque fecerunt. Ratione hac in re utendum est, qua neglecta, si qui de aliorum scriptis judicare velint, neque ad aetatem, locum, fortunam scriptorum animum advertant, ii et errabunt saepe, et severe nimis atque ini-
 3 quos de dictione et stilo Andocidis prodidisse invenimus, testimonia in medium proferamus nostramque de iis expromamus sententiam. [Vide A. G. BECKERI Andocidem p. 43 — 47.]

Antiquorum autem, qui de Andocide prodiderunt, non est consentiens de stilo illius iudicium, cum alii ejus simplicitatem tenuitatemque laudent, alii vehementer reprehendant. Huc igitur quae pertinent, loca singula deinceps subjiciam. DIONYSIUS HALICARNASSEUS in *Lysia* p. 82. v. 18. Καθαρός ἐστι τὴν ἐρμηνείαν πάννυ (Lysias) καὶ τῆς Ἀττικῆς γλώττης ἄριστος κανὼν, οὗ τῆς ἀρχαίας, ἣ κέχρηται Πλάτων καὶ Θουκυδίδης, ἀλλὰ τῆς κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἐπιχωριαζούσης· ὡς ἐστὶ τεκμήριον τοῖς τε Ἀνδοκίδου λόγοις, καὶ τοῖς Κριτίου, καὶ ἄλλοις συχνοῖς. Idem π. τ. Θουκυδ. Ἰδιωμ. p. 161. v. 30. [p. 941. Reisk.] πρὸς δὲ τοὺς ἐπὶ τὸν ἀρχαῖον βίον ἀναφέροντας τὴν Θουκυδίδου διάλεκτον, ὡς δὴ τότε ἀνθρώποις οὕσαν συνήθη, βραχὺς ἀπέχρη μοι λόγος καὶ σαφής, ὅτι πολλῶν γενομένων Ἀθῆνησι κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον ῥητόρων τε καὶ φιλοσόφων, οὐδεὶς κέχρηται ταύτῃ τῇ διαλέκτῳ, οὐδ' οἱ περὶ Ἀνδοκίδην καὶ Ἀντιφῶντα καὶ Ἀνσίαν ῥήτορες, οὐθ' οἱ περὶ Κριτίαν καὶ Ἀντισθένη καὶ Ξενοφῶντα Σωκρατικοί. HERMOGENES de *Formis Orat.* L. II. p. 501. ὁ δὲ Ἀνδοκίδης πολιτικὸς μὲν εἶναι προαίρεῖται, οὐ μὲν πάννυ γε ἐπιτυγχάνει τούτου· ἀδιάφρωτος γάρ ἐστιν ἐν τοῖς σχήμασι καὶ ἀδιευκρίνητος,
 4 καὶ τὰ πολλὰ ἐπισυνάπτει τε καὶ περιβάλλει ἀτάκτως διὰ τὸ ταῖς ἐπιβολαῖς χωρὶς εὐκρινείας χρῆσθαι· ὅθεν ἔδοξέ τις φλυαρὸς καὶ ἄλλως ἀσαφής εἶναι· ἐπιμελείας

δὲ αὐτῷ καὶ κόσμου πάννυ βραχὺ μέτεστι, γοργότητος τε ὡσαύτως· καὶ μέντοι καὶ τῆς κατὰ μέθοδον δεινότητος ὀλίγον, ἀλλὰ καὶ σφόδρα ὀλίγον ἔχει τῆς δ' ἄλλης σχεδὸν οὐδ' ὅλως. PHILOSTRATUS de *Vitis Sophist.* L. II. c. 1. §. 14. p. 564. de Herode narrat, βοώσης δὲ ἐπ' αὐτὸν τῆς Ἑλλάδος καὶ καλούσης αὐτὸν ἓνα τῶν δέκα, οὐχ ἡττήθη τοῦ ἐπαίνου, μεγάλου δοκοῦντος, ἀλλ' ἀστεϊότατα πρὸς τοὺς ἐπαινέσαντας, Ἀνδοκίδου μὲν, ἔφη, βελτίων εἰμί. Quo dicto respexisse eum ad pravitatem *) morum, qua apud posteros male audiit Orator, probabilis est OLEARII opinio. Idem vero Olearius, quod miror, Andocidem non nisi ex PSEUDO-PLUTARCHO et PHOTIO cognitum habuisse videtur; quorum ille in *Vita Andocidis* ad finem: ἐστὶ δὲ ἀπλοῦς καὶ ἀκατάσκευος ἐν τοῖς λόγοις, ἀφελής τε καὶ ἀσχημάτιστος: hic iisdem fere verbis, ἐστὶ δ' ἐν τούτοις ὁ ἀνὴρ ἀπλοῦς τε καὶ ἀκατάσκευος, ἀφελείας τε φίλος καὶ τῷ ἀσχηματίστῳ σχηματιζόμενος. QUINCTILIANUS I. O. L. XII. c. 10. §. 21. Quapropter mihi falli multum videntur, qui solos esse Atticos credunt tenues et lucidos et significantes, sed quadam eloquentiae frugalitate contentos, ac semper manum intra pallium retinentes. Nam quis erit hic Atticus? sit Lysias; hunc enim amplectuntur amatores istius nominis modum. Non igitur jam usque ad Coccum et Andocidem remitemur. AMMIANUS MARCELLUS L. XXX. c. 4. Florebant elegantiae priscae patrociniis tribunalia, cum Oratores concitae facundiae attenti studiis doctrinarum, ingenio, fide, copiis, ornamentisque dicendi pluribus eminebant, ut Demosthenes — et Calistratus — ut Hyperides, et Aeschines, et Andocides, et Dinarchus, et Antiphon ille Rhamnusiū, caet.

Horum vero, quos recensui, nemo est in Andocidem Hermogene iniquior, cui magis fortasse placuerit fucata Asianorum Oratio, quam antiquus ille et Atticus simplicitatis color **). Rhetorum enim genti et Grammaticorum nihil pulchrum videtur, nisi quod tropis et schematibus distinctum sit et ornatum. At equidem, quamvis Andocidi orationem non tribuam ratione et arte excultam et politam; subtilitatem tamen, impetum atque

*) „Herodis dictum non modo ad morum, sed et orationis vituperium pertinet.“ Wyttenbachii Bibliotheca crit. Vol. III. pars 3. p. 76. cf. quoque A. G. Becker. l. l.

**) „Hermogenes minus vere a Sluitero confutatur reprehensione studii Asiaticae eloquentiae“ Wyttenb. l. l. p. 76. cf. A. G. Becker. l. l. p. 47. u. 156.

gravitatem illius; sum admiratus. Arte Lysiae cedit: nervos plures habet et lacertos: vehemens imprimis in reprehendendo, in defendendo se gravis, ad misericordiam erga se movendam, odiumque in adversarios excitandum plane compositus, in proponendis dijudicandisque argumentis subtilis et acutus, dictione purus et elegans, plenus Attici saporis: ut jure a Grammaticis in numerum sit relatus et inter decem collocatus principes.

Neque vero Oratori culpa dandum est, quod simplicior est et arte ornatuque caret iis, quae in Lysia jam lucent, quoniam eo adolescente nondum eloquentia arte erat conclusa, neque ratione constricta, sed tota dispersa atque dissoluta; quique tunc exstiterunt Athenis eloquentiae magistri, hi et ipsi recentes erant, et sophisticam magis subtilitatem venabantur, quam rerum verborumque gravitatem et ornatum. Ut sophisticas has spinas et subtilitatem in Andocide minus desideremus, qui jam ineunte, ut videtur, aetate in re civili et militari versatus, postea autem plerumque vagus et fortunae temeritati subiectus, quum Rhetoribus operam non daret, suamque dicendi facultatem unice ad forensem civilemque usum conferret, non commisit, quod Lysiae ipsi et Isocrati interdum accidit, ut, dum concinnitatem consecraretur, vim dicendi et gravitatem amitteret.

Sunt igitur nobis Orationes Andocidis lectu utilissimae, cum ad eloquentiae exemplum, tum ad rerum Atticarum et Antiquitatis cognitionem: quapropter nos illum dignum judicavimus, in cujus rebus enucleandis, scriptisque emendandis, operam nostram collocaremus. Hujus autem operae haec erit bipertita ratio, ut primum vitam ac res gestas Andocidis persequamur: deinde Orationes illius pro viribus nostris illustremus: his denique tertio loco nonnullae accedent nostrae in Lysiam Animadversiones. Jam vero in viam ingrediamur et de ipso videamus Andocide.

Inter nobilissimas Athenarum familias, quibus sive ductum ab antiquis regibus genus, sive praecipua a remotissimis inde temporibus inter cives dignitas, cum cura sacrorum et ipsa religione conjuncta, *Εὐπατριδῶν* illustre nomen paraverat, Reipublicae deinde institutis confirmatum, insignem et antiquitate stirpis et splendore ac divitiis locum tenebat gens illa, ex qua ortus erat Andocides; quod cum PSEUDO-PLUTARCHUS et PHOTIUS in *Vita* ejus testantur, tum nonnumquam de hac claritate generis ipse gloriatur Orator: vid. *Or. de Red.* §. 26. *de Myst.* §. 141. et §. 147., ubi gentem suam

vocat οἰκίαν πασῶν ἀρχαιοτάτην καὶ κοινωτάτην αἰεὶ τῶν
δεομένων. Neque injuria; siquidem stirpis suae aucto-
rem ferebant Telemachum Ulyssis filium atque ipsum
adeo Mercurium [vide SCHOEMANN. ad ISAEUM p. 201.]:
ab Ulysse gentis originem repetunt PLUTARCHUS in *Al-*
cibiade p. 201. E. SUIDAS v. Ἀνδοκίδης, EUDOCIA in
Violeto, in *Anecd. Gr.* VILLOISONI T. I. p. 58. a Mer-
curio PSEUDO-PLUTARCHUS et PHOTIUS, qui omnes
ejus sententiae auctorem laudant Hellanicum [cf. STURZ. 8
ad HELLANICI Fragg. p. 124.]. Non erat tamen quod
propterea Pseudo-Plutarchum malae fidei accusaret TAY-
LORUS, ut egregie docuit D. RUHNKENIUS in *Histor.*
Crit. Or. Gr. p. 49. Proavus enim Ulyssis maternus erat
Mercurius teste OVIDIO *Metamorph.* L. XIII. v. 146. ad
q. l. vid. BURMANNUS. Nempe mater Ulyssis erat An-
ticlea Autolyçi filia, quod constat ex HOMERO *Od. A.*
v. 84. Autolyceus autem ex Mercurii cum Chione concu-
bitu natus esse credebatur. Vid. OVIDIUM *Metamorph.*
L. XI. v. 511. ibique Interpp. HYGINUM Fab. 201.

Neque vero heroicam hanc gentis Andocidaeae origi-
nem posterorum fortuna obscuravit; sed eorum, de qui-
bus aliquid memoriae proditum est, nullus fuit, quin
satis clarum in Republica habuerit nomen et non exi-
guam auctoritatem. Quum enim, oppressa a Pisistrati-
dis libertate, Athenienses omnia tyrannidis mala diu tu-
lissent, ac tandem exules, Lacedaemoniorum adjuti exer-
citu, Tyrannos oppugnarent et Athenis expellerent, (vid.
HERODOTUS L. V. c. 64.) civium copiis praefuisse
LEOGORAM proavum suum auctor est ANDOCIDES *de*
Myst. §. 106. οἱ γὰρ πατέρες οἱ ὑμέτεροι γενομένων τῇ
πόλει κακῶν μεγάλων, ὅτε οἱ τύραννοι μὲν εἶχον τὴν
πόλιν, ὁ δὲ δῆμος ἔφυγε, νικῆσαντες μαχόμενοι τοὺς
τυράννους ἐπὶ Παλληνίῳ, στρατηγοῦντος Λεωγόρου τοῦ
προπάππου τοῦ ἐμοῦ καὶ ΧΑΡΪ'ΟΥ οὗ ἐκείνος τὴν θυ- 9
γατέρα εἶχεν, ἐξ ἧς ὁ ἡμέτερος ἦν πάππος, κατελθόντες
εἰς τὴν πατρίδα τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, τῶν δὲ φυγὴν κατ-
έγνωσαν, τοὺς δὲ μένειν ἐν τῇ πόλει ἐάσαντες ἡτιμώ-
σαν. At quis tandem est iste CHARIAS? incognitus
sane in historia illorum temporum: quapropter Stepha-
nus ejus loco substituit ΧΑΒΡΪ'ΟΥ, probante Reis-
kio; neque me haberet dissentientem, si Chabriae cu-
jusdam illa aetate mentionem usquam invenissem. For-
tasse rectius reponatur nomen ΚΑΛΛΪ'ΟΥ, cujus acer-
bissimum fuit in Pisistratum odium, quique solus bona
Tyranni emere ausus est, quum hic iterum Athenis es-
set ejectus. Vid. HEROD. L. VI. c. 121. ubi quae in

Calliae laudem referuntur, quamvis ab aliena manu esse cum viris doctis statuendum videatur, tamen, quin vera sint, non est quod dubitemus. De proavo suo idem confirmat ANDOCIDES *de Red.* §. 26. ὁ τοῦ ἐμοῦ πατρός πρόπαππος Λεωγόρας στασιάσας πρὸς τοὺς τυράννους ὑπὲρ τοῦ δήμου, ἐξὸν αὐτῷ διαλλαχθέντα (l. διαλλαχθέντι) τῆς ἔχθρας καὶ γενομένῳ κηδεστῇ ἄρξαι μετ' ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν τῆς πόλεως, εἴλετο μᾶλλον ἐκπτεσεῖν μετὰ τοῦ δήμου καὶ φεύγων κακοπαθεῖν μᾶλλον ἢ προδότης αὐτῶν καταστήναι. At si haec loci lectio vera sit, non proavus, sed abavus Andocidis fuerit Leogoras: quod falsum esse et locus Andocidis modo allatus et temporum ratio evincit, cum Pisistratidae ejecti sint Olymp. LXVII. A. 3. Andocides autem natus sit Olymp. LXXVIII. A. 1. ne dicam solennem hanc nominum apud Athenienses fuisse διαδοχὴν, ut avi nomen nepoti iterum daretur. Vid. PALMER. *Exercit. ad Auct. Gr.* p. 754. et TAYLOR *Lect. Lys.* c. 5. quod non solum maribus erat proprium, sed et puellae nomen aviae quasi hereditarium accipiebant. Vid. ISAEUS *de Pyrrhi Hered.* p. 41. v. 1. [et SCHOEMANN. ad ISAEUM, p. 247.] Si vero hanc lectionem retineamus, successio illa nominum in familia Andocidis erit interrupta: et, si hic fuerit abavus, proavi neque nomen cognitum est, neque res. Itaque, ut de Reiskii conjectura πατρόπαππος taceam, quod vocabulum ne Graecum quidem est, potius scribendum existimo vel πάππος, vel προπάτωρ, in cuius locum fortasse πρόπαππος successit, cum quis ad explicandum hoc vocabulum superscripsisset πάππος.

Leogorae filius ANDOCIDES, Oratoris avus, legatus Atheniensium patriae foedus tricennale cum Lacedaemoniis conciliavit. Vid. AESCHINES π. τ. παραπροεσβ. §. 172. et qui eum fere descripsit Auctor *Orationis de Pace*, quae inter Andocideas fertur §. 6. idemque PSEUDOPLUTARCHUS in *Andocide* confirmat: Ἀνδοκίδης Λεωγόρου μὲν ἦν πατὴρ τοῦ Ἀνδοκίδου τοῦ δευτέρου πότε πρὸς Λακεδαιμονίους εἰρήνην Ἀθηναίοις; ita enim legendum esse vidit vir summus D. RUHNKENIUS l. c.

Sequitur ut de LEOGORA dicamus Oratoris patre, quem tanquam mollem hominem et delicatum ac praecipue gulae deditum Comici Attici saepius perstringunt: sic apud ARISTOPHANEM *Nub.* v. 108. Phidippides, ubi se ad Socratem iturum negat, non faciam, inquit;

Ὅν ἂν, μὰ τὸν Διόνυσον, εἰ δόιης γέ μοι
Τοὺς φασιανούς, οὓς τρέφει Λεωγόρας.

quos alii equos esse dicunt galli signum impressum habentes, alii gallos Phasianos: vid. Schol. ad d. l. Ego vero cum ATHENAEO L. IX. p. 387. KUSTERO et BRUNCKIO ad h. l. Aristoph. gallos potius intelligendos esse crediderim, cum quia illud Leogorae magis convenit, tum maxime ob rationem a Brunckio allatam, quod stultum foret juvenem dicere, *non abjiciam equitandi studium, licet mihi dares pulcherrimos equos* [vide quoque HERMANNUM ad hunc locum p. 229. ed. II.]. De Leogora haec nobis produnt Scholia ad d. l. Λεωγόρας δὲ τρυφερός τις, ὁ Ἀνδοκίδου πατήρ: Πλάτων Περιαλγεῖ.

ὦ θεῖε Μόρυχε, νῦν γὰρ εὐδαίμων ἔφης,
Καὶ Γλαυκίτης, ἡ ψῆττα, καὶ Λεωγόρας,
Οἱ ζῆτε τερπνόν, οὐδὲν ἐνθυμούμενοι.

Εὐπολις ἐν Ἀντολύκῳ β', ὡς καὶ διὰ Μυρρίναν ἑταίραν 12
τὰ χρήματα ἀποβέβληκε, φησὶν. — Λεωγόρας δὲ ὄνομα κύριον ἐνὸς τῶν Ἀθηνησὶ πολιτευσαμένων τότε· πατήρ δὲ οὗτος ἦν Ἀνδοκίδου τοῦ ῥήτορος. Versus Platonis ita descripsi, prouti mihi legendi esse videntur, nisi forte pro νῦν v. 1. melius legatur τέως, quod est apud SUIDAM v. φασίανοι, qui Scholiastae verba fere integra descripsit. Versu 2. CASAUB. ad Athenaeum p. 665. [VII. p. 329. E — p. 330. C.] scribit ὁ ψῆττα [vide STALLB. ad Platonis Sympos. p. 78.] et v. 3. οἱ ζῆτ', ἀτερπὲς οὐδὲν ἐνθυμούμενοι· quod nec Kustero ad Suidam l. c. necessarium visum est, nec mihi videtur: ψῆττα etiam convicii loco dicitur apud ARISTOPH. *Lysistr.* v. 131. ταυτὶ σὺ λέγεις, ὦ ψῆττα. Vitam Leogorae delicatam notavit quoque in *Vespis* ARISTOPHANES v. 1260.

Οὗτος, ὄντιν' ἐγὼ πότε εἶδον ἀντὶ μήλου καὶ ῥοιᾶς
Δειπνοῦντα μετὰ Λεωγόρου.

Uxorem habuit Tisandri filiam: vid. ANDOC. *de Myst.* §. 117. *de Pace* §. 29. Quando decesserit incertum est: id constat, eum jam fuisse mortuum, cum Andocides Orationem de Mysteriis diceret: vid. d. Or. §. 148. De accusatione ejus, quod Mysteria Eleusinia profanasset, postea dicetur.

Neque tamen prius dimittere possum Leogoram, quam 13
TZETZAE locum apposuerim, qui *Histor. Chil.* VI. v. 367. haec habet:

Ὁ Ἀνδοκίδου ῥήτορος πατήρ ἦν Λεωγόρας,
 ὅππῃ Ἀνδοκίδου προδοθεὶς, νικήσας τε τῇ δίκῃ,
 τοὺς δικαστὰς ἐκέλευσε γυναῖκα σχεῖν ἐς γάμον,
 ὅπως δὴ παῖδας ἐξ αὐτῆς γεννήσῃ τῶν γνησίων.
 Ὁ Ἀνδοκίδης γὰρ θετὸς ἦν παῖς τῷ Λεωγόρᾳ,
 χρήμασιν υἱοποιηθεὶς αὐτῷ δι' ἀπαιδίαν.

V. 371. pro vitiosa lectione θετὸς veram restitui [et sic
 jam MEURSIUS in Attic. Lectt. V. c. 25.]: παῖς θετὸς
 est *filius adoptivus*: HAPPOCRATION V. Θέτης, θετούς
 γὰρ ἔλεγον τοὺς εἰσποιητούς: exempla sunt apud PLU-
 TARCH. in Solone p. 81. E. Arg. [cf. HELD. ad PLU-
 TARCHI Aemil. Paull. p. 157.] Or. ISAEI de Aristar-
 chi Hered. p. 79. de Hagniae Hered. p. 82. et θεσθα-
 νίδον apud DIOG. LAËRT. in Thalete L. I. f. 26. p. 16.
 ed. Huebn. Sed adoptatum fuisse a Leogora Andocidem
 praeter Tzetzen nemo veterum est qui prodiderit, cujus
 vero testimonium tanti non est, ut in reliquorum om-
 nium silentio fidem ipsi habeamus.

Hoc igitur patre natus est ANDOCIDES Olymp.
 LXXVIII. A. 1. Archonte Theogenide, novem fere annis
 ante natum Lysiam [vide A. G. BECKERUM p. 9. n. 11.]
 Vid. PSEUDO-PLUTARCHUS in Andocide; ubi pro
 ὥστε εἶναι πρεσβύτερον αὐτὸν Λυσίου ἔτεσι πρὸς ἑκατὸν
 non ὀκτώ, ut vult TAYLOR in Vita Lysiae, sed ἔννεα
 14 est scribendum. Mature, ut credibile est, rei publicae
 et militari dedit operam, quippe Olymp. LXXXVI. A. 2.
 classi 20 navium praefuit cum Glaucone Leagri F. v.
 THUCYD. L. I. c. 51. et PSEUDO-PLUTARCHUS in
 Andocide: qui Glauco haud scio an idem sit, cujus men-
 tio est apud ANDOCIDEM de Myst. §. 126. atque pater
 Leagri, de quo ibid. §. 118. agit. Andocidem Orato-
 torem, non avum illius, classi praefuisse, praeclare con-
 tra TAYLORUM ostendit RUHNKENIUS l. c.

Neque tamen ita bello inclaruit, ut rebus domi et
 in pace gestis est nobilitatus. Nam non diu, ut vide-
 tur, post depositum elassis imperium legatus multas re-
 giones obiit, in eaque legatione patriae civibusque suis
 magno fuit usui, ut quidem ipse praedicat Or. contra
 Alcib. §. 41.: βούλομαι δ' ὑμᾶς ἀναμνησάσθαι τῶν ἐμοὶ
 πεπραγμένων· ἐγὼ πρεσβεύσας εἰς Θετταλίαν καὶ Μα-
 κεδονίαν, καὶ εἰς Μολοσσίαν καὶ εἰς Θεσπρωτείαν, καὶ
 εἰς Ἰταλίαν, καὶ εἰς Σικελίαν, τοὺς μὲν διαφόρους ὄν-
 τας διήλλαξα, τοὺς δ' ἐπιτηδεῖους ἐποίησα, τοὺς δὲ ἀπὸ
 τῶν ἐχθρῶν ἀπέστησα. Quis vero dicat ex hoc ipso lo-
 co JO. TAYLORUM, virum eruditissimum, hujus Ora-

tionis γνησιότητα oppugnasse, et hoc usum argumento, ut *Phaeaci* eam vindicaret, quod hic locus prorsus ob-
 stet *LYSIAE* de illo testimonio, qui c. *Andoc.* §. 6. di- 15
 cit: ἔπειτα δὲ καὶ διώγληκε πόλεις πολλὰς ἐν τῇ ἀπο-
 δημίᾳ, Σικελίαν, Ἰταλίαν, Πελοπόννησον, Θετταλίαν,
 Ἑλλήσποντον, Ἰωνίαν, Κύπρον· βασιλέας πολλοὺς νε-
 κολάκευκεν, ὃ ἂν συγγένηται, πλὴν τοῦ Συρακουσίου
 Διονυσίου. κ. τ. λ. Huic his verbis obviam it *RUHN-*
KENIUS d. l. *tardus sit oportet, qui non videat Ly-*
siam, ut accusatorem, quam προσβείαν dicere debebat,
invidiose ἀποδημίαν dicere. Quod autem ad Phaeacem
attinet, non ille legatus obiit Thessaliam, Macedoniam,
Molossiam, Thesprotiam, sed solam Italiam et Siciliam,
atque inde, Thucydide teste, domum revertit. At miror
virorum sagacissimorum neutrum animadvertisse, non de
eadem re loqui Lysiam, sive Pseudo-Lysiam, de qua dicit
Andocides; non enim ille agit de legatione Andocidis,
sed de peregrinatione ejus post piaculi erga Hermas, sive
*veram, sive falsam accusationem *)*: quod primum qui-
 dem ex regionum diversitate apparet, cum, quas enume-
 rat *Lysias*, *Peloponnesum*, *Ioniam*, *Cyprum* et regiones
Hellesponto adjacentes, exul adierit *Andocides*, ut post
 videbimus, non legatus; nam de iis nihil ipse l. c. di-
 cit: deinde illud ex mentione *Dionysii* est manifestum,
 qui *Syracusarum* imperium occupavit A. 4. Olymp. XCIII.,
 cum legatio *Andocidis* incidere videatur inter Olymp.
 LXXXVI. et LXXXIX. ante pactas cum *Lacedaemoniis*
 inducias: absurdum autem foret de *Dionysio* loqui Ora- 16
 torem, nisi ἀποδημία illa in ea tempora incidisset, qui-
 bus hic jam *Tyrannide* esset potitus.

Quum igitur opes *Andocidis* sensim crescerent, jam-
 que auctoritate et potentia valeret, optimatum partes se-
 cutus, (vid. *Or. c. Alcib.* §. 8. et §. 37. seqq. *PLU-*
TARCHUS in *Alcibiade* p. 201, f.) quater in summum
 discrimen venit et in ipsum capitis periculum. Sed, ju-
 dicum sententiis absolutus, (vid. *Andoc.* dd. II.) postea
 cum *Alcibiade* et *Nicia*, potentissimis ea aetate in repu-
 blica viris, coram populo contendit, quis *Ostracismo* e
 civitate pellendus esset; atque in hanc rem *Orationem*
 illam in *Alcibiadem* habuit, quam nos hodieque habe-
 mus superstitem: quae quin germana sit *Andocidis* post

*) „Et nos miramur, Sluiterum non animadvertisse, lega-
 tionem et peregrinationem *Andocidis* a *Pseudo-Lysia* con-
 fundi“ *Wytttenb.* l. l. p. 78. vide *A. G. Becker.* p. 12.

egregiam RUHNKENII d. l. disputationem nemo est qui dubitet.

Neque tamen omnia is argumenta vel enucleasse, vel exhausisse videatur, si illius dicta cum Valckenaerianis conferantur. Rationes suas postquam dilucide exposuit Ruhnkenius, „accedit huc, inquit, consensus viri praestantissimi et collegae conjunctissimi, L. C. VALCKENAERII, „qui Taylorianas rationes iisdem, quibus nos, argumentis in Adversariis suis oppugnarat.“ Praelegerat nimirum Valckenaerius Ruhnkenio istam adnotationum suarum particulam ex ditissima Animadversionum penu,
 17 quas ad singulos scriptores Graecos, dum eos perlegeret, (perlegerat vero omnes, praecipuos haud semel) in Adversariorum libris recondere solebat. Obtulit autem mihi Adversariorum istorum particulam, cum Ruhnkenio olim communicatam, quam, ut praefatus sum, inter pauca Valckenaeriana, habet praeceptor optimus IOANNES LUZAC, eamque in aliquem ordinem redactam, atque hic aut illic stilo expolitam, in usus meos descripsit. Jucundus sane erit duorum in literis principum virorum in idem judicium consensus: jucundior consideratio, quo quisque modo, sibi proprio, sententiam suam explanarit et confirmarit. Itaque, concessa lubenter a Luzacio venia usus, probantibus (opinor) omnibus bonarum literarum fautoribus et studiosis, disputationem Valckenaerianam hic subjungam.

Erudite disputans I. TAYLORUS *Lect. Lys. Cap. 6. probabiliter evincit Orationem, quae quarta Andocidis dicitur, contra Alcibiadem, non esse illius, sed Phaeacis. Quamvis autem* TIB. HEMSTERHUSIUM *(ad Thom. Mag. p. 810. B.) in suam sententiam pertraxerit, existimo probabiliter*
 18 *tantum disputasse, neutiquam probasse. Venusta, fateor, et ingeniosa ista est Taylora disputatione, sed plena juvenilis jactantiae, quam sic claudit: „Tu, Lector, constanter, ubi tempus ad eam rem tulerit, meae famae „periculo cites Orationem Phaeacis contra Alcibiadem.“ Ut hoc demonstret, primum ponit tres ex Oratione desumptas notas, quibus auctor possit dignosci; deinde contendit has notas Phaeaci tantum convenire. De singulis videamus.*

I^o. *Ait disputari in hac causa, quemnam e tribus Ostracismo plecterent Athenienses, Oratorem, an Alcibiadem, an Niciam? tum p. 695. e Plutarcho de-*

monstrare nititur, de Ostracismo inter hos tres fuisse disputatum. Loca PLUTARCHI sunt Tom. I. p. 196. D. p. 530. in fine et 531. Priori loco ait Plutarchus, „cum juvenis Alcibiades ad Rempublicam accederet, „facile eum reliquis Demagogis palmam praeripuisse „eosque prostravisse, sed certamen habuisse cum Phae- „ace Erasistrati F., et cum Nicia Nicerati F. τοὺς „μὲν ἄλλους εὐθὺς ἐταπείνωσε δημαγωγούς, ἀγῶνα δ' „εἶχε πρὸς τὸν Φαίανκα τὸν Ἐρασιστράτου καὶ Νικίαν „τὸν Νικηράτου, — hunc ducem egregium; illum, qui, „ut ipse Alcibiades, potentia tunc et auctoritate cre- „scere inceperat, et haud ignobili stirpe erat oriun- „dus; — Φαίανκα δ' ἀρχόμενον, (ὥσπερ αὐτὸς) ἀνξά- 19 „νεσθαι τότε, καὶ γνωρίμων ὄντα πατέρων, ἐλαττού- „μενον δὲ τοῖς τε ἄλλοις, καὶ περὶ τὸν λόγον. Cum- 12 „que (addit Plutarchus,) populus videretur unum de „tribus ejecturus Ostracismo, Alcibiades, inita cum „Nicia ἐταιρεία, effecit, ut poena in accusatorem Hy- „perbolum verteretur.“ Alii tamen, auctore ibidem Plutarcho, adfirmabant istam societatem ab Alcibiade initam cum Phaeace, non cum Nicia (p. 197. B.) ὡς δ' ἐνιοι φασίν, οὐ πρὸς Νικίαν, ἀλλὰ πρὸς Φαίανκα δια- λεχθεῖς (an διαλλαχθεῖς;) καὶ τὴν ἐκείνου προσλαβὼν ἐταιρείαν, ἐξήλασε τὸν Ὑπερβολόν. Qui inter istos ἐνίους sic senserit, cum Phaeace partes junxisse Alcibiadem, non cum Nicia, Theophrastus citatur a PLUTARCHO (in Nicia p. 531. A.), qui ipse tamen plurimum sententiam lubens sequitur. At vero nihil Plutarchus de disputatione super Ostracismo inter hos tres Viros, nihil de actione judiciaria, quae tamen clareret, si haec Oratio esset Phaeacis. Tum porro, si illa habita esset a Phaeace, Alcibiades, indignissimis modis ab illo laceratus, nunquam se cum illo potuisset conciliare: quin potius adversus hunc ipsum cum Nicia conspirasset, non contra Hyperbolum. Ipse etiam Nicias, in suis Orationibus apud Thucydidem, quam tecte et caute tangit Alcibiadem, nihil aperte, nihil quod de Ostracismo inter se actione judiciaria illos certasse sit indicio? Immo 20 paene suspicor, καὶ Νικίας in ANDOCIDE p. 29. v. 12. ab eruditulo adjectum vel e Thucydide, vel e Plutarcho. Permimum enim esset de Alcibiade solo, de Nicia ne verbum quidem, dicere Oratorem in tota Oratione. Si vel hunc Ostracismo secum contendere judicasset indignum, hoc saltem meo iudicio fuisset dicendum. Quod si tamen Phaeacem hic causam egisse quis velit, suspicari poterit, Orationem ab Andocide scriptam sub per-

sona Phaeacis, qui illam recitaverit. Aliter quidem Taylorus, qui Plutarchum emendat; cumque apud illum legatur, φέρεται καὶ λόγος τις κατ' Ἀλκιβιάδου καὶ Φαίανος γεγραμμένος, ille, ut suam opinionem stabiliat, corrigit, ὑπὸ Φαίανος γεγραμμένος. — Contra non attingit Taylorus quod est in Vita Andocidis, (p. 835. A.) — σώζεται αὐτοῦ (Andocidis) καὶ ἀπολογία πρὸς Φαίανκα.

II°. Alteram notam Taylorus ponit, Oratorem esse domo humili potius et ignobili quam illustri, ex p. 33. εἰ δεῖ κατὰ γένος (καὶ τὸ γένος Steph.) σκοπεῖν, ἐμοὶ μὲν οὐδαμῶθεν προσήκει τούτου τοῦ πράγματος; atque illam notam in Phaeacem transfert p. 695. B. „Phaeax, „ait, Erasistrati neque domo admodum nobilis erat, „neque majoribus clarus. Gens Erasistrati nullam in 21 „veteribus Monumentis dignitatem consecuta est; pri- „mus illam nobilitavit Phaeax.“ — Sed

1°. Nihil minus dicit Orator: εἰ δεῖ καὶ κατὰ γένος (sic lego) σκοπεῖν. Si ego et Alcibiades secundum genus sumus judicandi, mihi hoc minime convenit. Nemo enim meorum Ostracismo fuit ejectus; Alcibiadi vero maxime, cujus avus uterque bis fuerit ejectus Ostracismo.

2°. Nobili genere fuit Phaeax Erasistrati. PLUTARCHUS p. 196. E. Φαίανκα γνωρίμων ὄντα πατέρων. Scribendum ob sequentia, γνωρίμων μὲν ὄντα πατέρων. Si non nobile fuisset genus, Phaeax istam comparationem instituere non potuisset. Nulli enim nisi nobilissimi cives ejiciebantur Ostracismo. Praeterea in tot regiones legatus missus non fuisset. Apud DIOG. LAËRT. Lib. II. Segm. 63. est, ὡς δῆλον ἐκ τῆς ἀπολογίας τοῦ πατρὸς Φαίανκος τοῦ στρατηγοῦ, quam scripserit Aeschines Socraticus.

III°. Taylorus tertiam notam ponit in loco p. 54. v. 25. quo dicit Orator legatum se missum in Thessaliam, Macedoniam, Molossida, Thesprotiam, Italiam, Siciliam: τοὺς μὲν, ait, διαφόρους ὄντας διήλλαξα, τοὺς δ' ἐπιτηδείους ἐποίησα. Jam vero docet e THUCYD. Lib. V. Cap. 4. Phaeacem cum duobus Collegis anno belli decimo missum legatum in Italiam et Siciliam caet. Hoc, fateor, speciem habet primo adpectu magnam. 22 Verum sensit ipse TAYLOR p. 694. B. obesse suae conjecturae locum LYSIAE §. 6. de Andocide dicentis: διώχληκε πόλεις πολλὰς ἐν τῇ ἀποδημίᾳ, Σικελίαν, Ἰταλίαν, Πελοπόννησον, Θετταλίαν, Ἑλλάσποντον, Ἰωνίαν, Κύπρον. Dicere potuit legationem Lysias invidiose ἀποδημίαν. Nisi publicis se rebus immiscuisset his in regionibus Andocides, quomodo dici potuit

illas διωχλῆναι? Mihi haec videntur in nostrum congruere. Quot non legationes hoc bello ab Atheniensibus missae? Aetas quidem Phaeacis legati missi et Alcibiadis ad Remp. accedentis non male congruunt. Anno belli decimo missus Phaeax legatus; undecimo Alcibiades innotuit. Incipiebant tamen tantum uterque auctoritate florere. Apud Plutarchum est: Φαίακα — ἀρχόμενον (ὥσπερ αὐτός) αὐξάνεσθαι τότε. At vero tum temporis cognitus jam dudum in Rep. Andocides legationem obierat, atque in foro dicere consueverat.

IV°. In quo tandem arcem causae collocat TAYLORUS p. 695. 696. levissimum est argumentum et facile refelli potest. PLUTARCHUS p. 196. E. ait: Φέρεται δὲ καὶ λόγος τις κατ' Ἀλκιβιάδου καὶ Φαίακος γεγραμμένος, ἐν ᾧ μετὰ τῶν ἄλλων γέγραπται καὶ ὅτι, τῆς πόλεως πολλὰ πομπεῖα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ κεκτημένης, Ἀλκιβιάδης ἐχρῆτο πᾶσιν αὐτοῖς ὥσπερ ἰδίοις πρὸς τὴν καθ' ἡμέραν διαίταν. Taylorum pro καὶ 23 Φαίακος legere ὑπὸ Φαίακος, supra animadvertimus. Si mutatione opus sit, legerim ego καὶ Φαίακι γεγραμμένος, quibus verbis indicarit Plutarchus: „Cum plures scripserint Orationes contra Alcibiadem.“ (κατ' Ἀλκιβιάδου scripsit Orationem Antiphon acerbissimam, cujus insignem locum habent Plutarchus et Athenaeus; πρὸς Ἀλκιβιάδην Lysias. Vid. Fragm. p. 619. 620.) — „cum igitur plures scriptae sint Orationes contra Alcibiadem, exstare et unam, quam habuerit Phaeax.“ Credendumque esset, hunc ipsum λόγον Plutarcho designatum, sive a Phaeace scriptum sive Phaeaci, ab Andocide nimirum, ut a Phaeace pronunciaretur, si ea, quae habet Plutarchus, in Oratione legerentur, quae nunc Andocidis esse dicitur: At vero 1°. non dicit Andocides vel Orator, τὴν πόλιν πολλὰ πομπεῖα κεκτημένην. 2°. Non memorat πομπεῖα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ. 3°. Non dicit Alcibiadem his usum πρὸς τὴν καθ' ἡμέραν διαίταν. Verum in solemnitate Olympica commodato petita adhibuisse, tum in epulo, tum in sacrificio, sed tantum Olympiae.

Praeterea nihil in rem suam adfert Taylorus. Ego vero et alia ipsi argumenta obmovenda existimo.

V^o. Mirum est, si hanc ut Phaeacis legerit Orationem Plutarchus, nihil inde, quod ad Alcibiadem spectet, eum excerpisse, praeter illud perpusillum sane. Multa ibi habentur Historica vitae Alcibiadis, quae Plutarchus attigisset, si cognita habuisset. 24

VI°. *Vis dicendi in hac Oratione elucet admirabilis, et prorsus Andocidea.* PLUTARCHUS autem p. 196. E. Phaeacem dicit ἐλαττούμενον τοῖς τε ἄλλοις καὶ περὶ τὸν λόγον· ἐντενκτικός γὰρ ἰδίᾳ καὶ πιθανὸς ἐδόκει μᾶλλον, ἢ φέρειν ἀγῶνας (ἀν φεύγειν?) ἐν δήμῳ δυνατός· ἦν γὰρ (ὡς Εὐπόλις φησί·)

Λαλεῖν ἄριστος, ἀδυνατώτατος λέγειν·

Haec Plutarchus non nisi de Phaeace dixisse videtur, (vid. TAYLORUM p. 695. A.) quamvis a Scholiaste ARISTOPHANIS ad Equites v. 1374. δεινὸς ῥήτωρ perhibeatur. Ipsa Aristophanis verba sunt obscuriora, neque disertum fuisse Phaeacem probant.

VII°. Hanc Orationem, ut Andocidis, sine dubitatione (quod et novit Taylorus) citat HARPOCR. in v. εὐανδρία *). Et, si vera est conjectura mea in MOERIDE, v. πομπεία, iste Atticista hunc ipsum locum designaverit, ob quem potissimum Phaeaci Orationem tribuit Taylorus.

25 VIII°. Mihi quidem visus est idem stilus in hac Oratione atque in reliquis, quae sine controversia sunt Andocidae, eadem dicendi vehementia, eadem libertas. Multa quoque insunt, quae uni videntur convenire Andocidi.

*) Respexit Harpocratio Andocidis locum c. Alcib. §. 42., ubi J. Bekker. cum ABZ. restituit εὐανδρία. „Verum, inquit, G. Burges. (vide Classical Journal a. 1820. p. 354.), de illo certamine Εὐανδρία dicto non alibi legisse memini. Novi equidem, quod et hic legere malim, ἀνδρασι omisso εὐ. Confer omnino Inscript. Vet. Graecam Dorice scriptam in Class. Journ. N. XXVI. p. 332. editam

Μυριχος Πολυκράτιος Ἰαρωνυμὸς Διογίτωνος ἀνδρεσσι
χοραγείσαντες νικασάντες Διονύσω ἀνεθεῖκαν Τιμῶνος ἀρχαῖτος
αὐλῖοντος Κλεινίᾳ ἀιδόντος Ἀλκισθένιος.

Hujus loci si meminisset Blomfieldus, emendare potuisset Inscript. apud Spon. I. p. 339. allegatam in Museo Crit. N. v. p. 81.: ὁ δῆμος ἐχορηγεῖ — παιδῶν ἐνικᾷ legendo παισιν cf. Isaei verba de Apollod. heredit. p. 67. 30 ed. HSt. ὅς γε καὶ παιδικῶ χορῶ χορηγῶν ἐνίκησεν et Harpocrat. v. Κατατομή — νενικηκώς, τῶ πρότερον ἔτει χορηγῶν, παισί. — Afferre poterat Burgesius ex ipso Andocide locum c. Alcib. §. 20. Ταυρίαν, ὅς ἀντιχορηγὸς ἦν Ἀλκιβιάδῃ παισί. vide nos ad p. 97. ed. Sluit. At jure rejecit A. G. Beckerus l. l. p. 80. n. 38. Burgesii lectionem.

§. 2. Μεγίστοις περιπέπτωκα κινδύνους, προθύμων μὲν καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν τυγχάνων, διόπερ σῶζομαι· πλείστοις δὲ καὶ δεινοτάτοις ἐχθροῖς χρώμενος, ὑφ' ὧν διαβάλλομαι.

§. 8. Τετράκις ἀγωνιζόμενος ἀπέφυγον, — *uti mox*
 §. 55. ἐγὼ ἐν τῷ κοινῷ κέκριμαι τετράκις, ἰδίᾳ τε οὐ-
 δὲν (*leg. οὐδένα*) διεκώλυσα δικάζεσθαι βουλόμενον· *de-*
nique §. 56. *fin.* τοσαυτάκις ἀγωνιζόμενος καὶ δικαίως
 νικήσας· (*sic legendum puto*). *Saepius accusatum An-*
docidem, ex ipsis ejus Orationibus constat, ob Hermas
dejectos, ob Cereris mysteria vulgata, ob reditum in
templa. Conf. LYSIAM p. 117. v. 10. p. 129. etc. Istos
autem Andocidis casus persequitur TAYLOR Lect. Lys.
p. 691. 692.

§ 57. *Ait se habuisse validissimos accusatores, καὶ*
λέγειν καὶ πράττειν, οἵτινες δύο τῶν τὴν αὐτὴν ἐμοὶ αἰ-
τίαν ἐχόντων ἀπέκτειναν.

§. 22. Τῶν νέων αἱ διατριβαὶ οὐκ ἐν τοῖς γυμνα-
 σίοις, ἀλλ' ἐν τοῖς δικαστηρίοις εἰσὶ· — δημηγοροῦσιν
 οἱ νεώτεροι. *Haec Andocidi conveniunt jam tum pro-*
vectiori, non Phaeaci, qui, ut e Plutarcho constat,
tunc juvenis erat. 26

§. 42. *Choragum se fuisse, victorem εὐανδρίᾳ καὶ*
λαμπιάδι καὶ τραγωδοῖς. Andocidem choragum et victo-
rem dedicasse tripoda, constat e Vita ejus Plutarchea
in fine.

Haec a summo VALCKENAERIO in Adversariorum
libros relata fuerunt aestate anni 1756. ad finem vergen-
te; quae si quis comparet cum Historia Critica Orato-
rum Graecorum, duodecim post annos a Clar. Ruhnke-
nio in lucem edita, (cum verba, quibus uterque pari-
ter utitur, in istis Adversariis reperiantur,) facile ani-
madvertet, plura eorum, quae a Valckenaerio acceperat,
in suos usus a Ruhnkenio, probante illo, fuisse con-
*versa *).*

*) Cf. Wyttenb. l. c. p. 78. sqq.

CAPUT SECUNDUM.

Belli Siculi initia. De numero militum Atticorum agitur. THUCYDIDES aliter a PLUTARCHO, aliter a DIODORO intellectus. Hermae Atheniensium describuntur: magnus eorum numerus, et publice et privatim consecratus. Hipparchi Hermae alique. Usus Hermarum in sepulchris et viis publicis. Mons Parthenius. Ἑρμαῖοι λόφοι. Hermae ante privatorum aedes positi: item cippi Apollinis Ἀγυιέως et Hecates sacella. Hermae quomodo fuerint dedicati; qua ratione mutilati. CORNUTUS, PAUSANIAS, HARPOCRATION, EUSTATHIUS et PLUTARCHUS emendantur.

Quum vero in republica florere inciperet Andocides, atque ad amplissimum quemvis honorem aditum sibi aperuisset, ab hoc gradu dejectus est luctuosissimo casu, qui cum ipsa reipublicae ruina fuit conjunctus: quae res quoniam Andocidi pernicipiei fuit ac spem illius omnem evertit, paullo altius illam repetemus.

Post repulsos ex Graecia barbaros quum Athenienses et fortitudinis existimatione, et potentia sua, et sociorum numero magnopere essent aucti, Lacedaemoniorum invidiam excitavit ingens illa civitatis aemulae potestas: atque Athenienses suis rebus non amplius contenti jam Graeciae totius spectabant imperium. Quum igitur hi sibi maxime obesse Lacedaemonios viderent, illi vero non nisi fractis Atheniensibus pristinam dignitatem se tueri posse intelligerent, non est mirandum, tam facile utrisque fuisse persuasum, ut bellum Graecorum genti universae funestum susciperent. Accedebat huc Periclis auctoritas, qui tum Athenis plurimum valebat, multasque norat quasi incantationes, quibus civium animos sibi conciliabat ducebatque quo vellet, ut ait XENOPHON *Mem. L. II. c. 6. §. 43.* Hic igitur quum pecuniam publicam minus bene administrasset, ejusque administrationis rationem reddere vereretur, aliis rebus populum

implicare studuit *), ut molestas istas εὐθύνας effugeret, atque civium suorum

*) „Hanc causam Pericli hujus belli suscipiendi fuisse, jactantur ejus inimici et Comici [vide G. C. H. RASPII doctam dissertationem de ΕΥΠΟΛΙΔΙΣ Δήμοις p. 77. n. 40.]: plane abhorrentem ab animo tanti viri. Vera fuit causa cupiditas patriae augendae, Spartanorum invidia, ut ex Historicis constat gravissimis, Thucydide I, 23, 24, 56, 88, II, 1. viri incorruptum animum et egregias virtutes laudante, II, 65: Plutarcho in Pericle p. 162, D, et 168, 169, ista malevolorum crimina diluente. Accedit testimonium Aristidis in Orat. Platon. II, p. 137, et 149: tum vero silentium Platonis in Gorgia, reprehendentis Periclem, nec istiusmodi criminum suspicionem moventis. Quorum si qua fuit species veri, pertinebat ad occasionem et initium belli, non ad causam, quippe diu antea utrimque agitati ac destinati. Postea demum Historici haec e Comicis susceperunt, quum historia rhetorice ad delectationem converti coepisset. Ex his fontibus fluxit illa de Alcibiade narratiuncula, relata a Diodoro Sic. XII, 38, cujus monito Periclem belli initium fecisse. Quod simpliciter refert Plutarch. in Alcibiade p. 194, E, [vide ΒΛΕΠΕΤΕ Prolegg. ad Plut. Alc. p. XVII. seq.] et Apophthegm. p. 186. E, nulla belli per hanc causam suscepti mentione: Ἐλθὼν δὲ ἐπὶ τὰς θύρας τοῦ Περικλείους καὶ πυθόμενος αὐτὸν μὴ σχολάζειν, ἀλλὰ σκοπεῖν ὅπως ἀποδώσει λόγους Ἀθηναίοις, οὐ βέλτιον, ἔφη, σκοπεῖν ἢν, ὅπως οὐκ ἀποδώσει. Reposuit fabulam quoque Valer. Max. III, 1. extr. Hoc erat historiam rhetorice et comice ornare: illa vera et vulgaris belli causa nullam praebebat materiam ad ornatum: in quo instituto Historicos festive reprehendit Cic. Brut. 11. Sed recentiorum, etiam diligentiorum, in libris ista de Pericle causa fertur, Petavii adeo Rationar. Temp. III, 3, 9. Prudentius agunt Vossius Opp. T. IV, p. 14, et Cellarius Compend. H. A., qui omitunt. Est hic a malevolentia profectus error, in historia de magnis viris maledicam famam captare, eorumque factis et consiliis bifariam honeste et secus proditis, honestiorem rationem praeterire ac deteriore sequi. Quod vitium prudenter notavit Plutarchus in libello de Malignitate Herodoti: quem libellum ut aliis in locis improbamus, ita in hoc omnes recte sentientes probant, quod ait p. 855, E, et in gratiam liberalis doctrinae studiosorum ex nostra editione apponere juvat: Τέταρτον τοίνυν τίθεμαι σημεῖον οὐκ εὐμενοῦς ἐν ἱστορίᾳ τρόπου, τὸ δυοῖν ἢ πλείονων περὶ ταύτου λόγων ὄντων, τῷ χείρονι προστίθεσθαι. Τοῖς γὰρ σοφισταῖς ἐφίεται πρὸς ἐργασίαν ἢ δόξαν ἔστιν ὅτε τῶν λόγων κοσμεῖν τὸν ἥττονα παραλαμβάνοντας· οὐ γὰρ ἐμποιοῦσι πίστιν ἰσχυράν περὶ τοῦ πράγματος, οὐδὲ ἀρνοῦνται πολλάκις εἰς τὸ παραδόξον ἐπιχειρεῖν ὑπὲρ τῶν ἀπίστων· ὁ δὲ ἱστορίαν γράφων, ὃ μὲν οἶδεν ἀληθῆ, λέγειν δίκαιός ἐστι· τῶν δὲ ἀδήλων τὰ βελτίονα δοκεῖν ἀληθῆς λέγεσθαι μᾶλλον ἢ τὰ χείρονα. Πολλοὶ δὲ ὅλως τὰ χείρονα παραλείπουσι· ὥσπερ ἀμέλει περὶ Θεμιστοκλέους Ἐφορος μὲν εἰπὼν, ὅτι τὴν Πανσανίου προδοσίαν ἔγνω, καὶ τὰ πρᾶσσόμενα πρὸς τοὺς

Τὰς φύσεις — δεδοικῶς καὶ τὸν αὐτοδ' αὖξ τρόπον,
 Πρὶν παθεῖν τι δεινόν, αὐτὸς ἐξέφλεξε τὴν πόλιν.
 Ἐμβαλὼν σπινθῆρα μικρὸν Μεγαρικοῦ ψηφίσματος,
 Ἐξεφύσησεν τοσοῦτον πόλεμον, ὥστε τῷ καπνῷ
 Πάντας Ἑλληνας δακρῦσαι.

- 29 ut est apud ARISTOPH. in *Pace* v. 606. Hoc bellum quum pari virium contentione paribusque animis, per decem deinceps annos, varia fortuna gessissent potentissimae Graeciae civitates, tandem mutuis cladibus defatigatae, caesis ad Amphipolin Cleone et Brasida, qui paci maxime fuerant adversati, foedera in quinquaginta annos inierunt, ne septem quidem duratura.

Athenienses enim quiescere non sinebat dominandi libido, sed simul atque a prioribus aliquantum se referant cladibus, ad majora animum adjecerunt: et qui satis habebant, si sua tueri possent, Siciliam, Carthaginem totamque Africam mente ac cogitatione sunt complexi. Vid. THUCYD. L. VI. c. 12. 24. 26. ARISTOPH. *Equit.* v. 174. ISOCR. *de Pace* p. 175. [§. 79. seqq.] seqq. AESCHIN. π. τ. παραπρο. p. 58. [§. 76.] DIOD. SIC. L. XII. c. 54. 83. L. XIII. c. 2. PLUTARCH. in *Alcib.* p. 199. E. in *Nicia* p. 531. B. Neque cupiditati eventus defuit.

βασιλέως στρατηγούς, ἀλλ' οὐκ ἐπέισθη, οὐδὲ προσεδέξατο κοινουμένου καὶ παρακαλοῦντος αὐτὸν ἐπὶ τὰς ἐλπίδας· Θουκυδίδης δὲ καὶ τοπαράπαν τὸν λόγον τοῦτον ὡς κατεγνωνκώς παρήκεν. Ἔτι τοίνυν ἐπὶ τῶν ὁμολογουμένων πεπραχθαι, τὴν δ' αἰτίαν ὑφ' ἧς πέπρακται καὶ τὴν διάνοιαν ἔχόντων ἀδηλον, ὁ πρὸς τὸ χεῖρον εἰκάζων δυσμενὴς ἐστὶ καὶ κακοῦρης· ὥσπερ οἱ κωμικοὶ τὸν πόλεμον ὑπὸ τοῦ Περικλέους ἐκκεκαῦσθαι δι' Ἀσπασίαν ἢ διὰ Φειδίαν ἀποφαίνοντες, οὐ φιλοτιμίᾳ τινὶ καὶ φιλονεικίᾳ μάλλον στορέσαι τὸ φρόνημα Πελοποννησίων καὶ μηδενὸς ὑφείσθαι Λακεδαιμονίοις ἐδελήσαντος. Εἰ μὲν γάρ τις ἐν εὐδοκιμοῦσιν ἔργοις καὶ πράγμασιν ἐπαινουμένοις αἰτίαν φαυλὴν ὑποτίθῃσι καὶ κατάγεται ταῖς διαβολαῖς εἰς ὑποψίας ἀτόπους περὶ τῆς ἐν ἀφανείᾳ προαιρέσεως τοῦ πράξαντος αὐτοῦ, τὸ πεπραγμένον οὐ δυνάμενος ψέγειν (ὥσπερ οἱ τὸν ὑπὸ Θήβης Ἀλεξάνδρου τοῦ τυράννου φόνον, οὐ μεγαλονοίας οὐδὲ μισοπονηρίας, ζήλου δὲ τινος ἔργον καὶ πάθος γυναικείου τιθέμενος· καὶ Κάτωνα λέγοντες, ἑαυτὸν ἀνελεῖν, δέισαντα τὸν μετ' αἰκίας θάνατον ὑπὸ Καίσαρος) εὐδηλον ὅτι φθόρου καὶ κακονοίας ὑπερβολὴν οὐ λέλοιπε· Wyttenbachius II. p. 80. seqq. Honorem justum ac debitum Pericli restituit Meinersius quoque Geschichte der Wissenschaft etc. T. I. p. 235. ss. quem laudat Wachsmuth. hell. Alterthumsk. T. I. 2. p. 121. cf. C. F. Hermann's Handbuch. §. 159. 1. seqq. et §. 165, 1. —

Egestani atque Leontini, hi a Syracusanis, illi a Selinuntiis bello pressi, Atheniensium petierunt societatem, illosque et precibus et fraude ad opem sibi ferendam induxerunt. Quod cum non temere suscipiendum esse viderent Athenienses, Alcibiadem, Niciam et Lamachum summos duces classi maximae praeficiunt; pedestrem comparant exercitum, quantum numquam ulla Graeciae civitas emiserat. Ac de classe quidem id fere 30 inter omnes convenit, fuisse eam 136 navium: militum vero alium DIODORUS recenset numerum, alium PLUTARCHUS: nam secundum DIODORUM SIC. L. XIII. c. 2. p. 543. fuerunt in exercitu Attico ὀπλίται καὶ σφενδονῆται πρὸς δὲ τούτοις ἱππεῖς καὶ τῶν συμμάχων πλείους τῶν ἑπτακισχιλίων. at PLUTARCHUS in *Alcibiade* p. 201. B. [ubi vide BAEHR. p. 172.] enumerat ὀπλίτας πεντακισχιλίους καὶ ἑκατὸν, τοξότας δὲ καὶ σφενδονῆτας καὶ ψιλοὺς περὶ τριακοσίους καὶ χιλίους. qui simul faciunt sexies mille et quadringentos. Hocce tamen discrimen facile poterimus componere, si fontem adierimus, unde illi sua hauserunt: est autem fons iste THUCYDIDES, qui L. VI. c. 43. dicit Athenienses a Corcyra esse profectos navibus, quot diximus, ὀπλίταις δὲ τοῖς ξύμμασιν ἑκατὸν καὶ πεντακισχιλίοις, καὶ τούτων Ἀθηναίων μὲν αὐτῶν ἦσαν πεντακόσιοι μὲν καὶ χίλιοι ἐκ καταλόγου, ἑπτακόσιοι δὲ θῆτες ἐπιβάται τῶν νεῶν, ξύμμαχοι δὲ οἱ ἄλλοι ξυνεστράτευον, οἱ μὲν τῶν ὑπηκόων, οἱ δ' Ἀργείων πεντακόσιοι, καὶ Μαντινέων καὶ μισθοφόρων πεντήκοντα καὶ διακόσιοι. τοξόταις δὲ τοῖς πᾶσιν ὀγδοήκοντα καὶ τετρακοσίοις κ. τ. λ. Verba καὶ τούτων et seqq. manifesto Parenthesin faciunt: hanc Diodorus conclusit in verbis ἐπιβάται τῶν νεῶν, ut caeteri qui recensentur illis 5100 non contineantur: Plutarchus demum in verbis πεντήκοντα καὶ διακόσιοι, qui et Argi- 31 vos et reliquos illo numero comprehendit; cuius equidem rationi calculum adjicio, cum quia dicit Thucydides fuisse gravis armaturae τοὺς ξύμπαντας 5100, tum vero quod in sequentibus τοξόταις δὲ caet. iterum dativo utitur, quo et ante usus erat, quique pendet a praecedentibus ἄραντες ἐκ τῆς Κερκύρας; et, nisi ita locum capiamus, ordo verborum valde est perturbatus. Non diffiteor tamen neque sic locum Thucydides satis videri expeditum, et putem in hos numeros vitium aliquod irrepsisse; illi enim quos singulatim recenset Thucydides, si simul computentur, nondum 3000 faciunt, et dicuntur a PLUTARCHO p. 200. E. Argivorum et Mantinen- sium adfuisse 1000 ὀπλίται. At illud vitium sine codi-

cum auctoritate non facile quis corrigat. — His autem deinde tantae accesserunt copiae, ut in ultima illa calamitate quadraginta millia Atheniensium et sociorum ceciderint. Vid. THUCYD. L. VII. c. 75. ISOCR. *de Pace* p. 176. §. 87. Conf. DIOD. SIC. L. XIII. c. 19. p. 556. ibique WESSELING.

Haec vero quum adpararetur in Siciliam expeditio, prius quam classis exiret, accidit ut una nocte omnes fere Hermae Athenis mutilarentur. Cujus rei quoniam frequentissima est et apud Andocidem, et apud reliquos
32 hujus aetatis scriptores mentio, operae pretium facturos nos existimamus, si ea, quae de illis collegimus, ad propositum nostrum accommodate exponamus.

Et primum quidem dicendum de forma Hermarum *), quos ex lapide quadrato fuisse factos, exsculpto solo capite et obscoeniis expressa pudendorum imagine, uno fere omnium testimonio comprobatur. Vid. v. g. THUCYD. L. VI. c. 27. PAUSAN. *Arcad.* p. 666. et 681. Hinc HERMOCREON in Epigrammate, quod exstat ANTHOL. L. I. c. 5. Mercurium ipsum quadratum vocat:

Καὶ οὐ τετραγλῶχιν μηλοσσοὲ Μαιάδος Ἑρμᾶ.

qui versus citatur etiam a SUIDA v. *Γλωχῖνας*, ad quae loca conf. Interpp. Huc respicit IUVENALIS Sat. VIII. v. 53,

— — — at tu

*Nil nisi Cecropides truncoque simillimus Hermae:
Nullo quippe alio vincis discrimine, quam quod
Illi marmoreum caput est, tua vivit imago.*

Ubi haec notat vetus Scholiasta [p. 514. ed. Cramer.]: *Hermae effigies aeneae aut marmoreae sine manibus, quales videmus in circo. Hermas Athenienses ante januas pro religione positos habuere. Hujus rei alii aliam reddunt rationem: CORNUTUS de Nat. Deor. c. 16.*

33 *πλάττεται δὲ καὶ ἄχειρ, καὶ ἄπους, καὶ τετραγώνος τῷ σχήματι ὁ Ἑρμῆς· τετραγώνος μὲν, τῷ τὸ ἐδραῖον τε καὶ ἀσφαλὲς ἔχειν, ὥστε καὶ τὰς πτώσεις αὐτοῦ βάσιν εἶναι· ἄχειρ δὲ καὶ ἄπους, ἐπεὶ οὔτε ποδῶν, οὔτε χει-*

*) Uberius de Hermis agunt MANSO Sparta Tom. II. p. 211. nota. CREUZERUS ad Cic. d. N. D. III. 22. p. 605. et praecipue A. WESTERMANNUS in docta commentatione: de publicis Atheniensium honoribus ac praemiis, Lipsiae 1830. §. 7. p. 24. seqq.

ρῶν δεῖται πρὸς τὸ ἀνύειν τὸ προκείμενον αὐτῶ· οἱ δ' ἀρχαῖοι τοὺς μὲν πρεσβυτέρους καὶ γεννῶντας τὸν Ἑρμῆν (l. γενειῶντας τῶν Ἑρμῶν [sic jam Thomas Galeus correxerat in editione sua],) ὁρθα ἐποιοῦν τὰ αἰδοῖα ἔχοντας· τοὺς δὲ νεωτέρους, καὶ λείους, καὶ ἀγενεῖους, παρειμένα· παριστάντες, ὅτι ἐν ταῖς (l. τοῖς) προβεβηκόσι ταῖς ἡλικίαις γόνιμος ὁ λόγος καὶ τέλειός ἐστιν· ὅς δὴ καὶ τυχὼν τῷ ὄντι ἐστὶ, τυγγάνων ὧν ἂν πρόθῃται· ἐν δὲ τοῖς ἀώροις, ἄγονος καὶ ἀτελής. PLUTARCHUS in Op. an Seni gerenda sit Respubl. Opp. T. II. p. 797. f. διὸ καὶ τῶν Ἑρμῶν τοὺς πρεσβυτέρους ἄχειρας καὶ ἄποδας ἐντεταμένους δὲ τοῖς μορίοις δημιουργοῦσιν, αἰνιττόμενοι τῶν γερόντων ἐλάχιστα δεῖσθαι (τὰς πόλεις αὐτὰ πράγματα deesse censet WYTTENBACHIIUS Vir. Clar.) διὰ τοῦ σώματος ἐνεργούντων, ἐὰν τὸν λόγον ἐνεργόν, ὡς προσήκει, καὶ γόνιμον ἔχωσιν. Ex hisce CORNUTI et PLUTARCHI atque HERODOTI loco infra all. ducta videtur EUSTATHII adnotatio ad II. Φ. p. 1249. v. 8. διὸ καὶ οἱ Πελασγοὶ κατὰ τὴν ἱστορίαν ἐντεταμένον τὸν Ἑρμῆν, ἥτοι ὁρθιάζοντα ἰδρύνονται· καὶ μάλιστα τοὺς γέροντας Ἑρμᾶς γλύφουσι τοιούτους, διὰ τὴν ἐν ἄλλοις λεγομένην ἀλληγαρικὴν αἰτίαν, ἥπερ ἐστὶ τὸ, 34 τοὺς λογίους μάλιστα γέροντας γονιμωτέρους εἶναι τῶν ἔτι νεαζόντων καὶ οὐπω χρόνον ἐπιστημόνων (f. l. διὰ χρόνον ἐπιστημόνων). Aliter MACROBIUS Saturn. L. I. c. 19. qui obscoeniori illa virilium et quadrata Hermarum forma significari putat, solem mundi esse caput et rerum satorem, omnemque vim ejus non in quodam divisorum ministerio membrorum, sed in sola mente consistere, cujus sedes in capite est. At CICERO de N. D. L. III. c. 22. hanc reddit rationem: Mercurius unus, Coelo patre, Die matre natus; cujus obscoenius excitata natura traditur, quod adspectu Proserpinae commotus sit. Morem hunc a Pelasgis originem traxisse, tradit HERODOTUS L. II. c. 51. τοῦ δὲ Ἑρμέω τὰ ἀγάλματα ὁρθα ἔχειν τὰ αἰδοῖα ποιεῦντες, οὐκ ἀπ' Αἰγυπτίων μεμαθήκασιν, ἀλλ' ἀπὸ Πελασγῶν· πρῶτοι μὲν Ἑλλήνων ἀπάντων Ἀθηναῖοι παραλαβόντες, παρὰ δὲ τούτων ὄλλοι. Vid. ad h. l. WESSELIUS. Figura Hermarum quadrata, praeter ea quae modo ex CORNUTO et PLUTARCHO attuli, ab aliis item varie explicatur. FESTUS v. Cyllenius ita vocatum dicit Mercurium, quod omnem rem sermo sine manibus conficiat, quibus partibus corporis qui careant, κυλλοὺς vocari, ideoque quadratum eum fingi. EUSTATHIUS quadratos fingi dicit Hermas, tum quod philosophia sit quadripartita, cujus au-

35 ctor et praeses sit Mercurius, tum propter multam ejus potestatem et officia diversa, *Comment. ad Il. Ω.* p. 1353. v. 2. Conf. L. G. GYRALDUS *Hist. Deor. Synt. IX.* p. 301. d. Veriorem rationem ex THEMISTIO profert DUKER. ad Thucyd. l. c. quod olim omnes statuæ hanc formam habuerint *). Fuit autem hoc proprium prae caeteris Atheniensium, quod cum intelligitur ex THUCYD. l. c. εἰσὶ δὲ κατὰ τὸ ἐπιχώριον ἢ τετραγώνος ἐργασία: tum confirmatur ex PAUSANIA *Att.* p. 56. πρῶτοι μὲν γὰρ Ἀθηναῖαν ἐπωνόμασαν ἐργάνην, πρῶτοι δ' ἀκώλους Ἑρμᾶς. *Messen.* p. 361. Ἀθηναίων γὰρ τὸ σχῆμα τὸ τετραγώνον ἐστὶν ἐπὶ τοῖς Ἑρμαῖς, καὶ παρὰ τούτων μεμαθήκασιν οἱ ἄλλοι. Narrat autem CLEMENS ALEX. *Protrept.* p. 47. ex eoque ARNOBIUS *adv. Gentes* L. VI. p. 198. sculptores Alcibiadis aequales Hermarum suorum facies ex illius vultu expressisse. Similis Hermae τετραγώνου erat forma manubrio instrumenti, cui stuppas circumvolvebant, quodque γέρον dicebatur, de quo vid. POLLUX *Onom.* L. VII. s. 73. Imagines nonnullas Hermarum antiquorum videre licet apud SPONIUM *Miscell. Erud. Antiq.* p. 9. et 10. ubi conf. quae notavit V. D.

36 Ejusmodi igitur Hermae innumeri fere Athenis conspiciebantur, quorum partim in privatorum atriis, partim publice erant consecrati: v. THUCYD. l. c. DIOD. SIC. L. XIII. c. 2. PLUTARCH. in *Alcib.* p. 200. c. Ut ab eorum multitudine porticus quaedam in foro nomen τῶν Ἑρμῶν, vel Ἑρμῶν στοᾶς acceperit, cujus meminit LYSIAS in *Pancleon.* §. 3. XENOPHON *Hipparch.* c. 3. §. 2. AESCHINES *adv. Ctesiph.* §. 183. De hac por-

*) „Ex quo efficitur, inquit WESTERMANNUS l. l. p. 24., vocabulum Ἑρμῆς aut (cognatum c. v. ἕρμα, ἕρμας, ἕρμαξ) communem omnium earum imaginum fuisse significationem, quarum pars inferior non in pedes, sed in truncum quadratum exhibat, aut, quod multo veri est similis, eo demum tempore usurpari coeptum esse, quo non aliae amplius nisi Mercurii imagines hac ratione effingebantur. Nam non assequor eorum cogitationem, qui Mercurio omnium Deorum primo, ut formam quadratam haberet, contigisse augurantur. Sed postmodo quoque Hermae fieri non desierunt, tum quod artifices in imitandis operibus interdum sibi placuere (ut Arcades v. Paus. VIII, 48, 4), tum quod ita eorum usus increbuerat, ut eis et privati homines tamquam pietatis et totae gentes tamquam rerum gestarum monumentis uterentur. Nec mirum istam formam Mercurium imprimis sibi vindicasse, quippe quem viarum et locorum publicorum curatorem esse volebant.“ — —

τις HARPOCRATION V. Ἑρμαῖ ex Callistrati opere περὶ Ἀθηνῶν hunc locum excerpserit. Ἀπὸ γὰρ τῆς ποικίλης, καὶ τῆς τοῦ βασιλέως στοᾶς, [vide Interprett. ad Platonis Euthyphr. 1.] εἶσιν οἱ Ἑρμαῖ καλούμενοι· διὰ γὰρ τὸ πολλοὺς κεῖσθαι καὶ ὑπὸ ἰδιωτῶν καὶ ἀρχόντων, ταύτην εἰληφέναι τὴν προσηγορίαν συμβέβηκεν· ἐφ' ἑνὸς δὲ αὐτῶν ἐπιγέγραπται γράμμασιν ἀρχαίοις.

Ἄντ' εὐεργεσίης Ἀγαμέμνονα δῆσαν Ἀχαιοί.

addit Harpocratio ὅτι δὲ καὶ Θορκῶν στοᾶ τις ἐλέγετο, δεδήλωκε καὶ Ἀντιφῶν ἐν τῷ πρὸς Νικοκλέα. Quid huc faciat Θορκῶν στοᾶ, de qua haud memini me alibi legere, equidem non intelligo: certissime legendum est Ἑρμῶν στοᾶ. Poecilen et Regiam Porticum in foro fuisse, res est satis cognita, et docet VALESIIUS ad h. l. Fragmentum autem illud Callistrati mutilum descripsit SUIDAS V. Ἑρμαῖ. Plura de Hermarum Porticu vid. apud MEURSIUM Attic. Lect. L. VI. c. 18. et Athen. Att. L. I. c. 3. qui, licet immensae vir eruditionis, male tamen intellexit locum ANDOCIDIS de Myst. §. 35. Τεῦκρος 37 ἐπὶ τοῖς Ἑρμαῖς ἐμήνυσεν Εὐκτῆμονα κ. τ. λ. Teucer facinoris erga Hermas commissi accusavit Euctemonem caet., cujus ille hanc potestatem esse credidit Teucer, qui in Hermis vel ad Hermas habitat, accusavit Euctemonem.

Hermae complures dedicati erant in Gymnasio Ptolemaeo, de quibus PAUSANIAS in Atticis p. 39. ἐν δὲ τῷ γυμνασίῳ τῆς ἀγορᾶς ἀπέχοντι οὐ πολὺ, Πτολεμαῖον δὲ ἀπὸ τοῦ κατεσκευασμένου καλουμένῳ, λίθοι τε (l. λίθου τε, conf. II. Paus. infra all.) εἶσιν Ἑρμαῖ θεᾶς ἄξιοι, καὶ εἰκὼν Πτολεμαίου χαλκή. De Gymnasio Ptolemaeo et Hermis ibi consecratis vid. MEURS. Ath. Att. L. I. c. 6.

Erant quoque sparsi per urbem et pagos Atticos Hermae, quos Hipparchus Pisistrati filiorum natu maximus erigi curaverat, inscriptis versibus Elegiacis, qui ad disciplinam morum pertinerent, ut, saepius legendo, praestantissimis praeceptis animi civium imbuerentur atque ad humanitatem omnesque virtutes conformarentur: de his egregius est locus PLATONIS in Hipparcho T. II. p. 228. seq. edit. Steph. ubi duas ejusmodi Inscriptiones habet: altera est:

Μνημα τόδ' Ἰππάρχου, στεῖχε δίκαια φρονῶν.

36 quae exstat quoque apud STOBÆUM Serm. IX, 24. Tom. I. p. 205. ed. Lips.; altera:

Μνῆμα τόδ' Ἰππάρχου, μὴ Φίλον ἐξαπάτα.

Conf. HARPOCRAT. et SUIDAS v. Ἑρμαῖ, HESYCH. v. Ἰππαρχεῖοι Ἑρμαῖ, MEURSIUS in *Pisistrato* c. 12. et *Attic. Lect.* L. V. c. 6. VALESIIUS in *Maussac. ad Harpocr.* p. 468. T. II. edit. Lips.

Caeterum Hermæ publica auctoritate consecrati, quos credibile est et majores fuisse et elegantiores iis, quos privati homines dedicaverant, præter illos quos diximus, hi fere apud veteres memorantur.

Andocidis Hermes ab Aegeide Tribu dedicatus ad aedem Phorbantis prope domum Andocidis, quem inter insigniores collocat PLUTARCHUS in *Alcib.* p. 201. f. Vid. de eo ANDOC. de *Myst.* §. 62. Grammatici v. Ἀνδοκίδου Ἑρμῆς, eorumque Interpretes. VAN STAVEL-REN ad *Nep. Alcib.* c. 3. §. 2. f. G. FREYTAG in *Orat. Gr. Decade* p. 15. seqq. et quae ad finem h. Cap. dicemus.

Ἑρμῆς ὁ πρὸς τῇ πυλίδι apud DEMOSTH. in *Euer- gum* p. 1146. R. §. 26. quorsum pertinet HARPOCRATIONIS nota v. Πρὸς τῇ πυλίδι Ἑρμῆς. Φιλόχορος ἐν τῷ πέμπτῳ Ἀτθίδος, φησὶ περὶ τοῦ πρὸς τῇ πυλίδι
39 Ἑρμοῦ· ὡς ἀρξάμενοι τειχίζειν τὸν Πειραιᾶ οἱ ἐννέα ἄρχοντες, τοῦτον ἀναθέντες, ἐπέγραψαν·

*Ἀρξάμενοι πρῶτοι τειχίζειν τόνδ' ἀνέστηκαν,
Βουλῆς καὶ δήμου δόγμασι πειθόμενοι.*

quam notam descripsit SUIDAS eod. Tit. cujus scriptura ad Harpocratationis normam videtur exigenda. [cf. Schaeferi Apparatus. T. V. p. 225.]

Ἑρμῆς Ψιθυριστῆς sive *Susurro* inter hos etiam videtur referendus: mentio illius est apud DEMOSTH. in *Neaeram* p. 1358. R. §. 39. HARPOCRAT. et SUIDAM v. Ψιθυριστῆς Ἑρμῆς. Fuit haec fortasse statua elaborata; certe insignem quemdam fuisse Hermen, inde est manifestum, quod Demosthenes domum ab eo designat. Conf. de hoc Mercurio Ψιθυριστῇ vel Ψιθύρῳ L. G. GYRALDUS *Hist. D. Synt.* IX. p. 307. E. MEURS. *Att. Lect.* L. IV. c. 12. [cf. Bekkeri *Anecdota* T. I. p. 317.]

Ἑρμοῦ Ἀγοραίου, ut lucri et mercaturae praesidis, in Poecile porticu affabre facta ex aere statua erat conse-

crata, quam statuarii pice et cera solebant exprimere. LUCIANUS in *Jove Tragædo* c. 53. ἀλλὰ τίς ὁ σπον-
δῇ προσίων οὗτός ἐστιν, ὁ χαλκοῦς, ὁ εὐγραμμος, ὁ εὐε-
πίγραφος, ὁ ἀρχαῖος τὴν ἀνάδεσιν τῆς κόμης; μᾶλλον
δὲ ὁ σὸς, ὃς Ἑρμῇ, ἀδελφός ἐστιν, ὁ ἀγοραῖος, ὁ παρὰ
τὴν Ποικίλην· πίττης γοῦν ἀναπέπλησται, ὅσημέραι
ἐκματτόμενος ὑπὸ τῶν ἀνδριαντοποιῶν. Inducitur paul- 40
lo post Mercurius ita loquens:

Ἐτύγχανον μὲν ἄρτι χαλκουργῶν ὑπο
Πιττούμενος στέρνον τε καὶ μετάφρενον·
Θώραξ δὲ μοι γέλοιος, ἀμφὶ σώματι
Πλασθεὶς, παρηώρητο μιμηλῇ τέχνῃ,
Σφραγίδα χαλκοῦ πᾶσαν ἐντυπούμενος.

Conf. SCHOL. *Aristoph. Equit.* 297. HESYCH. v.
Ἀγοραῖος ibique Interpp. GYRALD. d. l. p. 304. B.
MEURS. *Ath. Att.* L. I. c. 5. de *Archont.* L. IV. c.
20. VALES. ad *Harpocr.* v. Ἑρμαῖ. Tom. II. p. 317.
ed. Lips. [cf. BEKKERI *Anecdota* T. I. p. 327. et
339.]

Ἑρμῆς ὁ ἐπ' Αἰγέως πύλαις: de illo haec prodit
PLUTARCHUS in *Theseo* p. 5. Ε. λέγεται δὲ, τῆς κύλι-
κος πεσοῦσης, ἐκχυθῆναι τὸ φάρμακον, ὅπου νῦν ἐν
Δελφινίῳ τὸ περίφρακτόν ἐστιν· ἐνταῦθα γὰρ ὁ Αἰγεὺς
ᾧκει· καὶ τὸν Ἑρμῆν, τὸν πρὸς ἔω τοῦ ἱεροῦ, καλοῦσιν
ἐπ' Αἰγέως πύλαις.

Ἑρμῆς Ἡγημόνιος oraculi jussu ab Atheniensibus
fuit consecratus, teste SCHOL. *Aristoph. ad Plutum*
v. 1160.

Ἑρμῆς Προπυλαῖος in ipso arcis ingressu cum Gra-
tiarum simulacris erat positus, Socratis opus. Vid.
PAUSAN. *Att.* p. 53. MEURS. in *Cecropia* c. 7. et *Att.*
Lect. L. VI. c. 33.

Ἑρμῆς Ἀμύητος item in arce erat dedicatus. Vid. 41
HESYCH. h. v. ibique Interpp. CLEMENS ALEX. *Pro-*
trept. p. 81. GYRALDUS d. l. pag. 302. B. MEURS.
in *Cecropia* c. 28. et *Lect. Att.* l. c.

Praeterea in Minervae Poliadis templo in arce li-
gneum Mercurii simulacrum sub myrti ramis conspicie-
batur, qui a Cecrope credebatur consecratus, ut auctor
est PAUSANIAS in *Att.* p. 69.

In viis publicis, maxime in biviiis et triviis, Hermæ
ponebantur, quorum Inscriptiones, quorsum quæque via
duceret, viatoribus indicarent; qualem Athenis a Patro-
clide fuisse dedicatum docet HARPOCRATION: Τρικέ-

φαλος ὁ Ἑρμῆς, ὥσπερ διδάσκων τὰς ὁδοὺς καὶ ἔχων ὑπογραφὴν, ποῦ μὲν αὕτη φέρει ἢ ὁδὸς, ποῦ (1. ποῖ — ποῖ) δ' ἐκείνη· ἴσως δὲ πρὸς ἐκάστην ὁδὸν κεφαλὴν εἶχεν· ἔστιν δὲ ὁ ἀναθεὶς τὸν Τρικέφαλον Ἑρμῆν (ὡς Φιλόχορος φησιν ἐν τρίτῃ) Πατροκλείδης Ἰππάρχου ἐραστῆς κ. τ. λ. Ad finem vero illius adnotationis Codex Medicus, teste ad h. l. [p. 294. ed. Lips.] GRONOVIO, haec addit: τοῦτον δὲ φησὶ Φιλόχορος ἐν τρίτῃ Εὐκλείδην ἀναθεῖναι ἀγκύλῃσι, quae ex vitiosa scriptura ejusdem loci, qui in vulgatis Harpocratonis Edd. citatur, depravata esse videntur*). De Mercurio Tricipite conf. GYRALDUS l. c. p. 502. B. MEURS. *Ath. Att.* L. III. c. 42 8. et EZ. SPANHEMIUS ad *Callimachi H. in Dian.* v. 69. p. 241. EUSTATHIUS vero ad *Od. Δ.* p. 150. v. 62. hic iterum allegoricum quid subesse credit: Ἑρμῆς ὁ Τρικέφαλος ἄλλως τὸ τρίτον τοῦ φιλοσόφου λόγου αἰνίττεται. In Ceramico Hermes quadriceps erat, et in trivio quidem, ut HESYCHIUS testatur v. Ἑρμῆς Τρικέφαλος; illum forte cogitavit LUCIANUS in *Jove Tragœdo* c. 43. οἰοί εἰσι τῶν Ἑρμῶν ἐνιοί, διττοὶ καὶ ἀμφοτέρωθεν ὅμοιοι, πρὸς ὅποτερον ἂν αὐτῶν μέρος ἐπιστραφήσῃ· EUSTATHIUS ad *Π. Ω.* p. 1553. δηλοῖ δὲ τὰ κατὰ τὸν Ἑρμῆν καὶ ὁ γράψας οὕτω ῥήτωρ· Ἑρμῆς τετρακέφαλος ἐν Κεραμεικῷ Τελεσαρχίδου ἔργον, ᾧ ἐπεγέγραπτο·

Ἑρμῆ τετρακέφαλε καλὸν Τελεσαρχίδου ἔργον,
Πάνθ' ὁράας. —

ut metrum constet legendum videtur τετρακέφαλλε**):
sic HESIOD. *Theog.* v. 287.

*) Minime. Eundem Harpocratonis locum e MS. Vaticano [est quoque in Cod. Vrastisl.] citat BASTIUS in *Epist. crit.* p. 57. docens auctoribus Alciphronē III., 43. et *Lex. rhet. Sangermanensi* MS. [cf. BEKKER *Anecdota* T. I. p. 338.] Ἀγκύλην fuisse pagum Atticum „WYTTENB. l. l. p. 86. vide GROTEFEND de demis p. 16. et Arcadius de accentu p. 109.: Τὰ μέντοι Ἀγκυλὴ καὶ Ἀγρυλὴ ἀνόματα δήμων ὁξύνονται.

**) Non est cur scribatur, Legendum est τετρακέφαλλε PHRYNICHUS apud BEKK. *Anecd.* T. I. p. 49: Κυνοκέφαλος· διὰ τῶν δυοῖν λ οἱ Ἀττικοί. PHOTIUS p. 188. 11. PORS. Κυνοκέφαλον· ἐν τοῖς δύο λλ λέγουσιν· οὕτως Ἀριστοφάνης [*Equites* 414.] EUBULUS apud ATHEN. X p. 450: Μὴ πρόστομος ἀμ-

Χρυσάωρ δ' ἔτεκε τρικάρηνον Γηρυονῆα.

PINDARUS *Pyth. Od. I. v. 31.* Τύφως ἐκατογνάρανος. Ab hac viarum custodia dictus est Mercurius Ὀδιος et Ἐνόδιος. Vid. CORNUTUS *de Nat. Deor. c. 16. p. 168.* et GYRALD. *l. c. p. 306. d.* [cf. INTERPRETES ad Theocrit. *Idyll. XXV. 4. p. 658 ed. Kiessl.*]

Erat autem hic mos non Atheniensibus tantum, sed aliis quoque Graeciae civitatibus cognitus. Certe in Argivorum ac Tegeatarum finibus, terminorum loco, Her- 43 mas fuisse positos, auctor est PAUSANIAS in fine *Corinthiacorum p. 202.* ἀνατείνει δὲ ὑπὲρ τὰς κώμας ὄρος Παρθένιον, καὶ Λακεδαιμονίων ἐπ' αὐτοῦ πρὸς Ἀργείους ὄροι καὶ Τεγεάτας εἰσὶν· ἐστήκασι δὲ ἐπὶ τοῖς ὄροις Ἑρμαῖ λίθου καὶ τοῦ χωρίου τοῦτο τὸ ὄνομα. Verba emendatius descripsi quam in editis leguntur, in quibus pro Παρθένιον scriptum exstat παρ' ὃ, quae scriptura quatuor priores literas verae lectionis continet, cum O et Θ saepe in MSS. permutari soleant. Et sane fuisse in Parthenio monte terminos Argivorum et Tegeatarum docemur ab eodem PAUSANIA in *Arcad. c. 6. p. 610.* εἰσὶν οὖν ἐς Ἀρκαδίαν ἐσβολαὶ κατὰ τὴν Ἀργείαν πρὸς μὲν Ὑσιῶν καὶ κατὰ τὸ ὄρος τὸ Παρθένιον ἐς τὴν Τεγεατικὴν, et c. 54. p. 710. ὑπερβάλλοντι δὲ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους (Parthenii) ἐστὶν ἐν τοῖς ἤδη γεωργο- μένοις Τεγεατῶν ὄροι καὶ Ἀργείων, καθ' ἃ καὶ ἐν τῇ κατὰ Ὑσιᾶς ἐν Ἀργολίδι. Per ὄρος quoque Παρθένιον, τὸ ὑπὲρ Τεγέης, Athenis Lacedaemonem iter fecit Phidippides cursor, ut est apud HEROD. *L. VI. c. 105.* add. CELLARIUS *Geogr. Ant. T. I. p. 992.* Si tamen vera sit et germana lectio eorum quae sequuntur apud Pausaniam: ἐστὶ δὲ ἀπ' αὐτῶν ποταμὸς καλούμενος Τάνος· εἰς γὰρ δὴ οὗτος ἐκ τοῦ Πάρνωνος κάτεισι ῥέων διὰ τῆς Ἀργείας, καὶ ἐκδίδωσιν ἐς τὸν Θυρεάτην 44 κόλπον: haec, inquam, lectio si vera sit, ut Parno mons idem qui Parthenius, vel cacumen aut locus quidam in illo monte fuerit, forte in Sylburgiana conjectura acquiescere possimus, legentis: ὄρος Πάρνων: vel ἐκ τοῦ Πάρ-

φικέφαλλος. HESIOD. *THEOG. v. 312.* Πεντηκοντακέφαλλον ἀναιδέα τε κρατερόν τε et v. 287. Χρυσάωρ δ' ἔτεκεν τρικέφαλλον Γηρυονῆα. ORPHEUS *ARGONAUT. v. 974.* Τρισσοκέφαλλος ἰδεῖν ὁλοὸν τέρας οὔτε δαητόν. Quos locos debeo viro cuidam mihi amicissimo.

ωνος etiam mutandum in ἐκ τοῦ Παρθενίου. Tanum fluvium in Argivorum Lacedaemoniorumque finibus fuisse, docet quoque EURIPIDES in *Electra* v. 410.

Ὅς ἀμφὶ ποταμὸν Τανὸν, Ἀργείας ὄρους
Τέμνοντα γαίης, Σπαρτιάτιδός τε γῆς,
Ποιμναῖς ὁμαρτεῖ, πόλεως ἐκβεβλημένος.

In illo vero Pausaniae loco post χωρίου inserui τοῦτο, quod et sententia requirit, cum huic loco nomen fuisse Ἑρμῶν appareat ex initio Libri sequentis seu *Laconicorum*, μετὰ δὲ τοὺς Ἑρμᾶς ἐστὶν ἡ Λακωνικὴ τὰ πρὸς ἐσπέρας: et facile potuit excidere propter similitudinem literarum et praecedentium et sequentium.

Solebant quoque praetereuntes viatores statuis Mercurialibus lapidem singuli adjicere, vel etiam lapidum acervis, quos alii illa via iter facientes accumulaverant; quales acervi Ἑρμαῖοι λόφοι vel Ἑρμαῖα dicebantur. Vid. CORNUTUS d. l. p. 168. seq. HESYCH. v. Ἑρμαῖος λόφος. ETYM. M. v. Ἑρμαῖον: (qui locus diligentius comparandus est cum SCHOL. *Homeri* ad finem
45 *Od. Π.*) et GYRALD. l. c. p. 298. f. Hinc cum apud DIONEM CHRYSOST. p. 655. c. legeretur ἑρματα λίθων, egregie ibi Ἑρμαῖα correxit ISAAC. CASAUB. *Diatr. in Dion.* c. 66. quae nota omnino est conferenda. Quin et in locis deviis Hermae ponebantur, quod ibi maxime Mercurius colendus videbatur: vid. CORNUT. d. l. nempe quod in illis praecipue locis errantes ejus auxilio indigerent, ut se in viam reduceret.

Antiquiori tempore Hermae sepulcris imponebantur, priusquam id Lege vetitum fuit Athenis. CICERO de *Legibus* L. II. c. 26. Sed post aliquanto, propter has amplitudines sepulcrorum, quas in *Ceramico* videmus, lege sanctum est, NE QUIS SEPULCRUM FACERET OPEROSIUS, QUAM QUOD DECEM HOMINES EFFECERINT TRIDUO. Neque id opere textorio [scr. tectorio WYTTENB.] exornari, nec Hermas hos, quos vocant, licebat imponi: de qua lege agit PETITUS *Comment. ad Leges Att.* L. VI. T. 8. p. 596. seq. Exemplum Hermae sepulcro impositi prodit PAUSANIAS in *Phoc.* p. 827. ubi servavit Epitaphium inscriptum Herophilae Sibyllae tumulo, qui in Apollinis Sminthei luco in Troade erat exstructus:

46 Ἀ δ' ἐγὼ αὖ Φοίβοιο σαφηγορὶς εἰμὶ Σίβυλλα,
Τῷ δ' ὑπὸ λαϊνέῳ σάματι πνυθόμενα.

Πάρθενος αὐδάεσσα τὸ πρὶν, νῦν δ' αἰὲν ἄναυδος,
 Μοῖρα ὑπὸ στιβαρῇ τήνδε λαχοῦσα πέδην·
 Ἀλλὰ πέλας Νύμφαισι καὶ Ἑρμῇ τῷδ' ὑπόκειμαι,
 Μοῖραν ἔχουσ' Ἑκάτῳ τῆς τότε ἀνακτορίης.

addit Pausanias: ὁ μὲν δὴ παρὰ τὸ μνηῆμα ἕστηκεν
 Ἑρμῆς τετράγωνον σχῆμα.

Praestantium denique virorum laudes aliaque Epi-
 grammata Hermis inscribi solebant: vid. DEMOSTH. in
Leptin. p. 485. R. §. 93. seq. ibique ULPIANUS:
 quorum tria exempla habet AESCHINES in *Ctesiph.*
 §. 184. eademque PLUTARCHUS in *Cimone* p. 482. E.
 [vide praecipue Westermannum l. c.]

Ab his autem Hermis multum et magnitudine et
 elegantia operis illi distabant, quos multi Atheniensium
 ante fores aedium et in atriis constitutos habebant, qui li-
 men atque introitum servarent, furesque inde abigerent:
 unde Mercurio *στροφαίου* nomen venisse Grammaticorum
 plerique tradunt. Certe apud ARISTOPH. in *Pluto* v.
 1154. Mercurius haecce rogans inducitur:

Παρά τὴν θύραν στροφαῖον ἰδρύσασθέ με.

ad quem locum duplicem interpretationem exhibent Scho-
 lia: στροφαῖον ἐπὶ ἀποτροπῇ τῶν ἄλλων κλεπτῶν —
 στροφαῖος παρὰ τὸ στρέφασθαι καὶ πανουργεῖν — στρο- 47.
 φαῖον ἐπεὶ στροφαὶ λέγονται καὶ οἱ συμπεπλεγμένοι καὶ
 δολεροὶ λόγοι· στροφαῖον δὲ ἐκάλουν ἰδρυμένον παρὰ
 τῇ θύρᾳ τὸν δαίμονα· ἅμα δὲ παρὰ τὸ στρέφειν τὰ
 πράγματα· οἱ δὲ τοῦτο ποιοῦντες πανουργοί· ἐπωνυμία
 δὲ τοῦτο Ἑρμοῦ, παρὰ τὸ ἐν ταῖς θύραις ἰδρυσθαι (ita
 leg. ex Suida) ἐπὶ ἀποτροπῇ τῶν ἄλλων κλεπτῶν κ. τ.
 λ. Quae iisdem fere verbis, ut assolet, descripta sunt
 apud SUIDAM v. στροφαῖος: et quibuscum consentit
 Grammaticus antiquus apud EUSTATHIUM ad *Il.* Ω.
 p. 1353. v. 9. HESYCHIUS vero et ETYMOLOG. M. Mer-
 curium στροφαῖον dictum tantum volunt τὸν παρὰ στρο-
 φίγγι τῆς θύρας ἰδρυμένον. Et sane fuisse Mercurium
 ad fores et in atriis constitutum cum ex ARISTOPH. l.
 c. aliisque Veterum locis apparet, tum ex LUCIANO in
Votis c. 20. ἀνορωρύχθω θησανρὸς ὑπὸ τὸν Ἑρμῆν τὸν
 λίθινον, ὃς ἐστὶν ἡμῖν ἐν τῇ αὐλῇ: et AELIANO V.
H. L. II. c. 41. καὶ τὸν στέφανον λαβὼν, ὅτε ἐπανήει
 μετὰ τὸ δεῖπνον, τῷ Ἑρμῇ τῷ πρὸ τῶν θυρῶν ἐστῶτι
 ἐπέθηκεν αὐτὸν κατὰ τὸ ἔθος τῶν ἐμπροσθεν ἡμερῶν.
 Conf. L. G. GYRALDUS l. c. p. 303. c. 108. LAU-

RENTII *Varia Sacra Gentilium* c. 8. in *Thes. GRO-
NOVII T. VII. Interpp.* ad d. l. *Aeliani*, EZ. SPANHE-
MIUS ad *Callim. H. in Dian.* v. 142. p. 276. seq.
HEMSTERHUIS ad *Schol. Aristoph. d. l. et ad Polluc.*
Onomast. L. VIII. s. 72.

- 48 Attamen illud janitoris munus non proprium et pe-
culiare erat Mercurio, sed cum Apolline et Hecate com-
mune. CLEMENS ALEX. *Protrept.* p. 44. 'Ερμῆν
προσκυνοῦσιν ὡς θεὸν καὶ τὸν Ἀγνιέα θυρωρὸν ἱστάν-
τες. Unde POLYNICES ille EURIPIDEUS in *Phoen.*
v. 634.

Καὶ σὺ Φοῖβ' ἄναξ Ἀγνιεύ καὶ μέλαθρα χαίρετε:

ubi SCHOL. ἐν τοῖς προπυλαίοις καὶ οἰκήμασιν ἰδρύνεμεν,
ὅτι τὸν Ἀγνιᾶ πρὸ πυλῶν ἱστασαν· κίων δὲ οὗτος ἦν
εἰς ὃν λήγων· ARISTOPH. *Vesp.* v. 870.

ὦ δεσπότη ἄναξ γείτον Ἀγνιεύ τοῦ μοῦ προθύρου
πρὸς πύλας. (l. πρὸ πυλάων cum FLOR. CHRIST.).

spurcior est ejusdem in *Thesmophoriazasis* locus v. 494.
seqq.

Ἐγὼ δὲ καταχέασα τοῦ στροφέως ὕδωρ,
Ἐξῆλθον ὡς τὸν μοῖχον· εἴτ' ἡρειδόμην
Παρὰ τὸν Ἀγνιᾶ, κύβδ' ἐχομένη τῆς δάφνης.

- HESYCHIUS quoque ait Ἀγνιεύς· ὁ πρὸ τῶν θυρῶν
ἐστὼς βωμὸς ἐν σχήματι κίονος, et v. Προστατήριος·
τὸν Ἀπόλλωνα οὕτω λέγουσι, παρόσον πρὸ τῶν θυρῶν
αὐτὸν ἀφιδρύνοντο. De hisce Ἀγνιέως Apollinis aris plu-
ra vid. apud HARPOCRAT. et STEPH. BYZANT. v.
49 Ἀγνιά. SCHOL. *Aristoph. ad Vespas* l. c. et SUIDAM
v. Ἀγνιάι. SCHOL. *Horatii L. IV. Od. 6.* v. 28.
STANLEIUM ad *Aeschyli Agam.* v. 1090. BARNE-
SIUM ad *Eurip. Ion.* v. 186. VALCKENAER. ad *Phoen.*
l. c. et *Interpp.* HESYCHII ll. cc. et POLLUCIS ad
L. IV. s. 123. Hecates sacella frequentia fuisse in atriis
Atheniensium apparet ex ARISTOPH. *Vesp.* v. 798.
seqq.

Κὰν τοῖς προθύροις ἀνοικοδομήσει πᾶς ἀνὴρ,
Αὐτῷ δικαστηρίδιον μικρὸν πάνυ,
Ὡσπερ Ἐκάταιον, πανταχοῦ πρὸ τῶν θυρῶν.

SCHOL. Ἑκάταιον, ἱερὸν Ἑκάτης, ὡς τῶν Ἀθηναίων πανταχοῦ ἰδρυμένων αὐτήν, ὡς ἔφορον πάντων καὶ κοινότροφον. Unde dicta fuit πρόπυλα et προθυραία. HESYCH. Πρόπυλα, ἡ Ἑκάτη: ubi vid. Interpp. Conf. L. G. GYRALD. *Hist. Deor. Synt.* XII. p. 364. D. et EZ. SPANHEM. *ad Callim. H. in Dian.* v. 58. p. 196.

Hermarum vero istorum in atriis neque cura erat magna, neque veneratio, ut plerumque dedicarentur oblatiis ollis, quae leguminibus vel pulte essent repletae; cum majora simulacra Deorum victimis caesis consecrari sole-
rent. ARISTOPH. in *Pace* v. 922.

— — — ταύτην χύτραις ἰδρυτέον.
Χορ. Χύτρασιν, ὥσπερ μεμφόμενον Ἑρμίδιον;

ad quem locum consulendus omnio SCHOLIASTES. 50
Verum ex hac longiori digressionem, quo me induxit jucundum Antiquitatis praesertim Atticae studium, in viam, id est, ad Andocidem et male mulctatos Hermas redeat oratio.

Non diu igitur ante classis exitum, uti diximus, Hermae fere omnes per urbem una nocte fuerunt mutilati, ut partes, quae exstarent, iis praeciderentur. Quod enim *dejectos* fuisse dicit NEPOS in *Alcib.* id reliquorum omnium repugnat auctorum testimoniis: semper enim Veteres, ubi de hoc facto loquuntur, vocant Ἑρμῶν περικοπήν: et diserte dicit THUCYDIDES L. VI. c. 27. περιεκόπησαν τὰ πρόσωπα: item PLUTARCHUS in *Alcib.* p. 200. c. [vide quos laudat BAENR. p. 166.] τῶν πλείστων ἀκρωτηριασθέντων τὰ πρόσωπα. PAUSANIAS vero in *Lexico Attico* non tantum vultum illis fuisse praecisum dixit, sed addidit τοὺς τραχήλους καὶ τὰ αἰδοῖα, ut auctor est SCHOL. *Thucyd.* ad d. l. atque hoc jure possit colligi ex ARISTOPH. *Lysistr.* v. 1095. ubi legatos Lacedaemoniorum obscoenius ἐστυνότας senes Attici monent:

Εἰ σωφρονεῖτε θοιμάτια λήψεσθ', ὅπως
Τῶν Ἑρμοκοπιδῶν μὴ τις ὑμᾶς ὀψεται.

Conf. PALMER. *Exerc. in Auct. Gr.* p. 55. Per hanc vero erga Hermas violentiam, si unum excipias Alcibiadem, nemo Atheniensium Andocide magis est nobilitatus. Quum enim illa nocte reliqui Hermae essent mutilati, solus fere is, qui ad aedem Phorbantis prope domum Andocidis ab Aegeide Tribu erat dedicatus, illae- 51

sus et integer mansit, indeque Andocidis Hermes cognominatus est. Vid. praeter ea quae supra diximus, AESCHINES c. Timarch. §. 125. PLUTARCH. in Alcib. p. 201. F. in Nicia p. 531. E. ubi illum ait κείμενον πρὸ τῆς τότε οὔσης Ἀνδοκίδου οἰκείας: (l. οἰκίας) ut misere erret Auctor Orationis contra Andocidem, qui LYSIAE nomen mentitus est: hic enim narrat §. 11. seqq. Andocidem accusasse quemdam, sive Archippum, sive Aristippum, ἀσεβεῖν περὶ τὸν Ἑρμῆν τὸν αὐτοῦ πατρῶν: ubi recte TAYLOR legit αὐτοῦ, quoniam illa defensione usus dicitur iste Aristippus: ἢ μὴν τὸν Ἑρμῆν ὕγιᾶ τε καὶ ὅλον εἶναι, καὶ μηδὲν παθεῖν ὥσπερ οἱ ἄλλοι Ἑρμαῖ: quod manifesto ad Hermen, Andocidis qui dicebatur, referendum est. Ac de Hermis quidem et eorum mutilatione haec pro nostro instituto dicta sufficiant: superest ut videamus, quam vim haec res habuerit, cum in rempublicam Atheniensium, tum in vitam atque fortunas Andocidis.

Athenienses in bonos viros iniqui: praecisis Hermis libertati timebant. Emendatur PLUTARCHUS. Ζητηταί. Psephismata de μηνύτροις. Accusatio de violatis Mysteriis. ANDOCIDES et PLUTARCHUS conciliantur. Polytion, Theodorus, Pythonicus, Androcles. Alcibiades fuga elapsus. Quae fuerint in hac accusatione partes Andocidis? Num patrem detulerit? Ipse de Mysteriis est accusatus. Emendatur PSEUDO-PLUTARCHUS. De Hermis inquisitio et accusationes. Teucer, Dioclide. Tentatur ANDOCIDIS locus. Orator quos accusaverit? Rei exitus.

In plerisque civitatibus liberis, ut quisque opibus, gloria, virtute maxime excellit, ita plurimis malorum hominum injuriis laeditur: quod vitium, si in ulla civitate, maxime certe dominatum est Athenis. Nulla enim

Graeciae urbs praestantiores virtute, ingenio, amore patriae tulit viros: nulla tot cives egregios vinculis, exilio, morte mulctavit. Cujus rei quamnam dicamus esse causam, nisi quod Athenienses varia gens et multiplex, benefactorum plerumque immemor, invida atque suspiciosa, insita quadam naturae levitate effraenatam libidinem pro libertate coleret, atque a Demagogis, disertis quidem illis, sed malitiosis iisdem et perversis, in bonos semper incitaretur. Nam, postquam Athenis Pisistratus tyrannidem occuparat, Cylonis idem conatus erat repressus, hoc facile metu abutebantur civitatis pestes, ut populum ad quodvis scelus in optimum quemque edendum impellerent: quidquid novum et insolens esse videretur, statim Athenienses tyrannidem cogitabant, civesque innoxios suo saepe damno plectebant. Quae cum ita sint, non est mirandum, praecisis omnibus Mercurii statuīs, totam civitatem metu fuisse perculsam et perturbatam. Nam, quamvis semper religionis violatio nefaria haberetur et scelestā, haec tamen res una omnium maxime erat odiosa. “Hoc enim quum appareret non sine magna multorum consensione esse factum, quod non ad privatam, sed ad publicam rem pertineret, magnus multitudinī timor est injectus, ne qua repentina vis in civitate existeret, quae libertatem opprimeret populi:” ut ait NEPOS in *Alcib.* c. 3. §. 2. qui THUCYDIDEM sequitur eadem narrantem L. VI. c. 27. 28. 53. 60. eademque produnt ANDOCIDES *de Myst.* §. 36. DIODORUS SICULUS L. XIII. c. 2. PLUTARCHUS *Alcib.* p. 200. D. Neque tamen omnium una haec erat sententia: non deerant enim, qui Corinthiorum hoc inventum crederent, ut monstro deterriti Athenienses ab expeditione contra Syracusanos colonos suos desisterent: alii temulentorum iuvenum insolentiam incusabant, nec portentum ullum esse arbitrabantur, ut locuples auctor est PLUTARCHUS *Alcib.* p. 200. c. ἐλέχθη μὲν οὖν, ὅτι Κορίνθιοι διὰ τοὺς Συρακουσίους ἀποίκους ὄντας, ὡς ἐπισχέσεως ἐσομένης πρὸς τῶν οἰωνῶν, ἢ μεταγνώσεως τοῦ πολέμου, ταῦτα δράσειαν· οὐ μὲν ἤπτετό γε τῶν πολλῶν οὐδ’ οὗτος ὁ λόγος, οὐδ’ ὁ τῶν σημείων, δεινὸν εἶναι μηδὲν οἰομένων, ἀλλ’ οἷα φιλεῖ φέρειν ἄκρατος, ἀκολάστων νέων εἰς ὕβριν ἐκ παιδιᾶς ὑποφερομένων. In hoc loco quamquam ferri forte potest σημείων, si struamus τῶν οἰομένων δεινὸν εἶναι μηδὲν σημείων, portentorum nihil esse terribile, a portentis nihil esse timendum; mihi tamen legendum videtur τῶν σημείων δεινὸν εἶναι μηδὲν οἰομένων, putantium nullum esse portentum terribi-

- le*). Ex eodem, quo Plutarchus, fonte, vel ex ipso Plutarcho hausisse videtur PSEUDO - PLUTARCHUS in *Vita Andocidis*, sed vel non bene intellexisse vel memoria lapsus esse, si sana sit ejus lectio: ait enim ἤν (δευτέραν αἰτίαν) μετ' οὐ πολὺν χρόνον τοῦ ἐπὶ Σικελίαν στόλου συνέβη γενέσθαι, Κορινθίων εἰσπνευσάντων Λεοντίνους τε καὶ Αἰγισταίους ἄνδρας, ἰδίᾳ μελλόντων βοηθεῖν αὐτοῖς τῶν
- 55 Ἀθηναίων, νύκτωρ τοὺς περὶ τὴν ἀγορὰν Ἑρμᾶς περιέκοψαν, ὥς Κράτιππος φησί. At nullam prudentioribus fidem habuit populus superstitiosus, libertatique suae timens; sed statim Ζητηταῖ sive Quaesitores creati sunt, qui Hermarum mutilatores investigarent: qui Magistratus non erat perpetuus, sed tum demum Quaesitores illi creabantur, ubi in eos inquirere oporteret, qui aerario publico deberent, et latitarent, vel qui publice aliquam fecissent injuriam. Illud manifestum est ex LYSIA *Ἀπολ. Δωροδ.* §. 16. DEMOSTH. in *Timocr.* p. 703. R. §. 11. et ULPIANO ad i. l. POLLUCE L. VIII. s. 115. et docetur etiam ab Auctore *Lexici Rhetorici* ms. Ζητηταῖ ἀρχὴ τις Ἀθήνησιν ἐστὶ κατὰ καιροὺς καθισταμένη· πρὸς ἣν ἐμηνύοντο οἱ ὀφείλοντες τῇ πόλει χρήματα καὶ μὴ ἀποδιδόντες: quam notam, paucis mutatis, descripserunt SUIDAS et ETYMOLOG. M. in v. Hoc cum praesens causa ostendit, tum docet HARPOCRATION v. Ζητηταῖ. Monumenta enim publica violare nefas fuisse, apparet ex ARISTOPHANIS *Ranis* v. 369. Av. 1054. seq. De munere τῶν Ζητητῶν vid. SIGONIUS de *Rep. Athen.* L. IV. c. 3. VALESIUS ad d. l. *Harpocr.* T. II. p. 322. ed. Lips. et Interpp. ad *Poll.* d. l. [et quos laudat C. F. HERMANN. *Handbuch.* §. 133. 2. vide PLATNERUM quoque *Proc.* I. p. 356. seqq.] Quaesitoris munere aliquando functum fuisse Andocidem, narrat HARPOCR. d. l. Eorum vero qui tum creati sunt, Diognetum, Pisandrum et Chariclem, diserte memorat ANDOCIDES de *Myst.* §. 14. et §. 36. Eodem tempore ex rogatione Cleonymi, celebris illius vel potius dicam infamis, cujus innumera vitia vel centies notavit Aristophanes, qui cum Cleone et Cleophonte inter pessimos Demagogorum referri solet, 1000 drachmae ei decretae sunt, qui facinoris auctores invenisset, vel aliud quoddam piaculum indicasset: quam legem ulterius extendisse, atque ita ampliasset videtur Pisander, qui postea in Oligarchia magis inclaruit, ut 10,000 drachmas (quae eadem sunt ac 100 illae minae apud ANDOC. §. 40. et §.
- 56

*) Ego tamen locum sic intelligo: portentum terribile nihil aliud esse, quam quod merum secum ferre solet.

41.) primus delator acciperet; 1000 drachmas ex Cleonymi Psephismate is haberet, qui secundus fuisset. Ita quidem colligo ex ANDOCIDE de *Myst.* §. 27. ἐπειδὴ αἱ μηνύσεις ἐγένοντο, περὶ τῶν μηνύτρων (ἦσαν γὰρ κατὰ τὸ Κλεωνύμου ψήφισμα χίλια δραχμαί, κατὰ δὲ τὸ Πεισάνδρου μύρια) περὶ δὲ (f. δὴ) τούτων ἡμφισβήτουν οὗτοι τε οἱ μηνύσαντες, καὶ Πυθόνικος, φάσκων πρῶτος εἰσαγγεῖλαι, καὶ Ἀνδροκλῆς ὑπὲρ τῆς βουλῆς — καὶ ἐψηφίσαντο πρῶτῳ μὲν Ἀνδρομάχῳ, (conf. §. 12.) δευτέρῳ δὲ Τεύκρῳ. (conf. §. 15.) καὶ ἔλαβον Παναθηναίων τῷ ἀγῶνι, Ἀνδρόμαχος μὲν μυρίας δραχμάς. 57. Τεύκρος δὲ χιλίας. Praeterea ἄδεια, sive poenae immunitas promittebatur ei, qui, facinoris ipse conscius, alios indicasset, si quidem vera dicere videretur, sin falsa, capitali poena erat plectendus. Vid. ANDOCIDES dd. II. §. 20. §. 34. THUCYDIDES L. VI. c. 60. PLUTARCHUS in *Alcib.* p. 202. A. [vide BAHR. ad h. l. p. 197.]

At tum quidem de Hermis nihil est indicatum: non diu vero postea, cum classis in Siciliam abiret, jamque Lamachi Imperatoria triremis portum relinqueret, surrexit derepente Pythonicus in concione, quae ultima tunc ducibus habebatur, et Alcibiadem accusavit, quod mysteria Eleusinia per vinum et jocum celebrasset, se dicens servum esse producturum unius eorum, qui adfuissent, si immunitatem illi decernerent. Obstreperante Alcibiade et factum negante, semotis profanis, adducitur servus Alcibiadis ad Polemarchum quaestionis habendae causa, cui nomen Andromachus. Hic Alcibiadem, Niciadem, Melitumque accusat, quasi in aedibus Polytionis Mysteria Eleusinia, sanctissimam religionem, inter pocula per jocum celebrassent: aliosque addebat adfuisse cum liberos homines, tum servos. Deinde Teucer μέτοικος Athenis, qui inde Megara fugerat, data etiam ἄδεια reversus Athenas, se ipse cum undecim aliis accusavit. Post Agariste Alcmaeonidae uxor id piaculum ab Alcibiade, Axiocho et Adimanto, domi Charmidae commissum esse indicavit. Tandem Lydus Phereclis servus herum suum aliosque hujus criminis reos fecit, atque in his Leogoram, patrem Andocidis, uti narrat Orator, de *Myst.* §. 17. At omnia alia PLUTARCHUS in *Alcibiade*: secundum hunc enim Androcles Orator (de quo vid. RUHNK. *Hist. Crit. Or. Gr.* p. 43.) servos nonnullos et μετοίκους protulit, qui Alcibiadem amicosque accusarent, quod, sacra Eleusinia ludibrio habentes, Alcibiades Hierophantae, Polytion Daduchi sive Tacdiferi, Theo-

dorus Praeconis sacri in Eleusiniis munera joco essent imitati. Thessalum vero ait Cimonis filium (conf. in *Cimone* p. 488. c.) suo nomine libellum accusationis subscripsisse, atque ipsum libellum servavit in *Alcib.* p. 202. e. Cum igitur hic tantum ab Andocide discrepet Plutarchus, videamus quid hac de re statuendum sit.

- Haec historiae Atticae pars ex tribus potissimum scriptoribus est cognoscenda, quorum duo ipsi interfuerunt, THUCYDIDES et ANDOCIDES Orator, tertius PLUTARCHUS maximo delectu ac fide summa ex antiquiorum scriptis ea decerpserit, quibus vitas excellentium virorum adornaret. Ac THUCYDIDES quidem, de cujus praestantia si quid dicam, tantumdem de laude illius detrudere videar, cum et dilucide et diligenter hoc factum
- 59 exposuerit, nomina tamen et accusantium et reorum, praeterquam Alcibiadis, prodere omisit, uti et PLUTARCHUS d. l. animadvertit: quod sive neglexerit facere, sive noluerit, non statuo: arbitror tamen de industria potius haec illum reliquisse, ne forte cujus animum offenderet, cum vivis plerisque eorum scriberet, qui hoc facinore fuissent nobilitati. PLUTARCHUS ea, in quibus a brevitate Thucydidis destituebatur, ex aliis supplevit, cum Historicis, tum Oratoribus et Poëtis: et, quod ad res Siculas pertineret, maxime PHILISTUM Siculum secutus videtur, vid. in *Nicia* p. 523. f. p. 536. a. p. 542. a. in domesticis Atheniensium rebus describendis cum aliis uti potuit, tum EPHORO, et CRATIPPO, aequali Thucydidis, qui τὰ παραλειφθέντα ὑπὸ Θουκυδίδου scripto consignavit. Vid. DIONYS. HALICARN. περὶ τῶν Θουκυδίδου Ἰδιωμάτων p. 143. v. 41. PSEUDO-PLUTARCHUS in *Andocide* p. 834. d. VOSSIUS de *Historicis Graecis* L. IV. c. 7. p. 458. At Plutarchus, quum Alcibiadis res gestas enarrare, ac praesertim ingenium moresque illius ex vita atque factis ostendere sibi proposuisset, ea tantum memoriae prodidit, quae ad ipsum pertinerent Alcibiadem, reliquas delationes minus curavit, Andocidis res leviter attigit, quas praetermittere silentio vix poterat, quippe cum illorum temporum momentis et rebus Alcibiadis arctissime connexas. Quapropter
- 60 non est mirandum, illum ab ANDOCIDE discrepare, qui, ut praesens periculum depelleret, orationem conscripsit, atque in illam non nisi ea congescit, quibus adversariorum crimina dilueret. Quocirca, etsi de fide Andocidis non nimis magnifice sentio, tamen tantam illi imprudentiam non ausim tribuere, ut in re omnibus cognita et recenti memoria, coram sociis calamitatis, et inimicis, et

judicibus, in suam perniciem ita sit mentitus, ut alios accusatos fuisse dixerit, quam qui revera fuerint; cum et ad hos ipsos, et ad eos, qui Magistratus eo tempore gessissent, non uno loco provocet. Neque tamen, quamvis diversa ab Andocidis narratione Plutarchus tradat, tantum hoc discrimen esse videtur, ut nulla ratione possit componi; nam primo quidem, Polytionem esse accusatum, quasi domi illius (quae erat in *Ἐρμῶν στοᾶ*, vid. PAUSAN. *Att.* p. 7.) facinus esset commissum, quamquam non diserte dicit Plutarchus, interfuisse tamen et Daduchi munere functum esse, ex accusatorum delatione memorat: illud vero cum Andocide confirmat ISOCRATES *de Bigis* p. 348. §. 6. Deinde Theodorum Plutarchus inter eos enumerat, qui de Mysteriis fuerunt accusati, quum Hermarum crimen in illum transferat ANDOCIDES §. 35. At vero quid impedit quominus utriusque criminis reum factum dicamus? Nam et accusatorum delationes nequaquam inter se convenisse, et ipsa quae sunt apud Andocidem exempla probant, et testis est PLUTARCHUS p. 201. E. Porro quod Andocides Pythonicum primum facit accusatorem, Androclē Plutarchus, id ita fortasse fuerit, ut Pythonicus primus in concione, Androcles in senatu accusarit Alcibiadem, quod ita videtur propter locum ipsius ANDOCIDIS §. 27. *περὶ τῶν μηνύτρων — ἡμφισβήτουν οὗτοι τε οἱ μηνύσαντες, καὶ Πυθόνικος φάσκων πρῶτος εἰσαγγεῖλαι καὶ Ἀνδροκλῆς ὑπὲρ τῆς βουλῆς*. Hunc autem potissimum memorat Plutarchus, quo clarius appareat Androclis odium in Alcibiadem, cui acerrimum illum hostem fuisse ait p. 200. E. Illam vero accusationum multitudinem et varietatem non est quod miremur. Credibile est enim non tantum Alcibiadis obtrectatores, quos permultos habebat, sed alios etiam, quibus graves essent inimicitiae, illos infimae conditionis homines corrupisse, ut vel Alcibiadem, vel quos ipsi vellent, inimicos suos accusarent, cum hac ratione facillime se illos esse perdituros viderent. Sed tum quidem Alcibiadem, postulantiē ut de praesente statim quaestio haberetur, quod noceri posse desperabant, inimici dimiserunt, ne scilicet expeditio retardaretur: absentem criminari non destiterunt. Quo factum est, ut brevi illum, missa Salaminia, ad causam dicendam domum redire jusserint. Ipse vero sua triremi Salaminiam secutus, cum Thurios pervenisset, clam se a custodibus subduxit, in Peloponnesum trajecit, Lacedaemonem se contulit; ubi patriae civibusque suis tantum nocuit, quantum et in Sicilia, et Athenis, prodesse po-

61

62

tuisset. Itaque et Atheniensium in Sicilia, misso Gylippo, caesus est exercitus, et Decelea ejus consilio munita, et Ionia a societate Atheniensium per ipsum est aver-
sa. Unde fractis eorum viribus, numquam se recipere potuerunt; ac tandem post diuturnam luctationem tota respublica concidit, et in Lacedaemoniorum potestatem pervenerunt Athenae. Sed haec hactenus: redeamus ad Andocidem.

Quum vero de illo quotquot scripserunt, ne duo quidem plane eadem tradant, operae pretium nos facturos existimamus, si, excussis singulorum auctorum testimoniis, verum indagare studeamus: qua in re de utraque accusatione, et de Mysteriis, et de Hermis, erit videndum. De his igitur PSEUDO-PLUTARCHUS haec prodidit: μετὰ δὲ τοῦτο αἰτιαθεὶς ἄσεβεῖν, ὥς καὶ αὐτὸς τοὺς Ἑρμᾶς περικόψας, καὶ εἰς τὰ τῆς Δήμητρος ἁμαρτῶν μυστήρια, διὰ τὸ πρότερον ἀκόλαστον ὄντα, νύκτωρ κωμάσαντα θραῦσαι τι τῶν ἀγαλμάτων τοῦ θεοῦ, ἐπειδὴ οὐκ ἠβουλήθη, ὃν ἐζήτουν οἱ κατήγοροι δοῦλον ἐκδοῦναι, διαβληθῆναι, καὶ πρὸς τὴν αἰτίαν τῆς δευτέρας γραφῆς ὑποπτον γενέσθαι. ἦν μετ' οὐ πολὺν χρόνον τοῦ ἐπὶ Σικελίαν στόλου συνέβη γενέσθαι, Κορινθίων εἰσπεμψάντων Λεοντίνους τε καὶ Αἰγισταίους ἄνδρας, ἰδίᾳ μελλόντων βοηθεῖν αὐτοῖς τῶν Ἀθηναίων, νύκτωρ τοὺς περὶ τὴν ἀγορὰν Ἑρμᾶς περιέκοψαν, ὥς Κράτιππος φησι, προσμαρτῶν μυστήρια. κριθεὶς τε ἐπὶ τούτοις, ἀπέφυγεν ἐπὶ τῷ μηνύσειν τοὺς ἀδικοῦντας. σπουδὴν δὲ πᾶσαν ἐνεγκάμενος, (I. εἰσενεγκάμενος EX PHOTIO) ἔξευρε τοὺς περὶ τὰ ἱερὰ ἁμαρτάνοντας, ἐν οἷς καὶ τὸν αὐτοῦ πατέρα ἐμήνυσε. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους πάντας ἐλέγξας ἐποίησεν ἀπολέσθαι, τὸν δὲ πατέρα ἐξόρύσσατο, καίτοι δεδεμένον ἤδη, ὑποσχόμενος πολλὰ λυσιτελήσειν αὐτὸν τῇ πόλει. καὶ οὐκ ἐψεύσατο. ἤλεγξε γὰρ ὁ Λεωγόρας πολλοὺς, δημόσια χρήματα σφετεριζομένους, καὶ ἄλλα τινὰ ἀδικοῦντας. καὶ διὰ μὲν ταῦτα ἀφείθη τῆς αἰτίας. Eadem fere sed brevius, quippe ex his decerpta, PHOTIUS narrat in Bibliotheca I. c. Leogoram patrem suum accusasse Andocidem, auctor quoque est TZETZES Chil. VI. v. 367.

Ὁ Ἀνδοκίδου ῥήτορος πατὴρ ἦν Λεωγόρας,
ὑπὸ Ἀνδοκίδου προδοθεὶς νικήσας τε τῇ δίκῃ.

Videntur autem haec petita esse ex perditis contra Andocidem Orationibus, aliisve scriptis, quae antiquitus ex-
64 stiterunt, qualia memorantur LYSIAE et THEODORI

BYZANTII. Certe in *Oratione contra Andocidem*, quae
LYSIAE nomen praefert, patrem accusasse nusquam di-
 citur, sed crimini illi datur, quod amicos cognatosque
 sibi carissimos delatione sua perdiderit, uti §. 2. et §. 23.
 Attamen prius ab inimicis objectum fuisse Andocidi ex
 illius responsione patet: ait enim §. 19. ἔλεξαν γὰρ ὡς
 ἐγὼ μηνύσαιμι περὶ τῶν μυστηρίων, ἀπογράψαιμι τε
 τὸν πατέρα τὸν ἐμαυτοῦ παρόντα, καὶ γενοίμην μηνυ-
 τῆς κατὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμαυτοῦ: deinde crimen illud
 a se avertere conatur; patrem enim suum a Lydo Phe-
 reclis servo accusatum, a Speusippo iudicio traditum,
 παρανόμων actione illum in iudicio superasse, atque ita
 evasisse: se autem prae caeteris patrem esse adhortatum,
 ut iudicii subiret periculum, neque voluntario exilio se
 quaestioni subduceret. Ipse etiam accusatus est, quod
 Mysteriorum religionem violasset, uti significat §. 10. et §.
 29. et testatur **LYSIAS** §. 4. §. 17. et §. 50. item **PSEU-**
DO-PLUTARCHUS et **PHOTIUS**: quod crimen utrum
 verum fuerit an falsum, nostrum non est statuere: An-
 docides quidem ita pro se dixit, ut iudicium sententiis
 sit absolutus. Priusquam tamen ab hac causa disceda-
 mus, turpissimo vitio levandus est Pseudo-Plutarchi lo-
 cus, quem paullo ante apposuimus: nam quid quaeso est, 65
 quod narrat? προσαμαρτῶν μυστήρια, κριθεὶς τε ἐπὶ
 τούτοις κ. τ. λ. An igitur bis peccavit, bis accusatus
 est Andocides? Minime vero: neque id Auctor voluit,
 neque προσαμαρτάνειν μυστήρια Graece dicitur. Sed
 haec temere repetita sunt ex superioribus: εἰς τὰ τῆς
 Δήμητρος ἁμαρτῶν μυστήρια: nimirum ultima syllaba
 vocabuli Δήμητρος cum sequenti ἁμαρτῶν coaluit, cum
 librarius sententiae nexum requireret, atque haec verba
 repetēret post longiorem parenthesin inter μυστήρια et
 κριθεὶς interjectam. Quapropter duo illa vocabula προ-
 σαμαρτῶν μυστήρια e contextu ejicienda sunt, atque eo
 releganda unde venerunt. Confirmat hanc emendationem
 Photius, qui unius tantum meminit accusationis, atque
 parenthesin illam, et rebus et verbis turbatam, omisit.
 Porro quod addit Pseudo-Plutarchus, antea noctu comis-
 santem Andocidem per ludibrium et petulantiam simula-
 cra quaedam praecidisse, unde postea in maiorem suspi-
 cionem inciderit, eo pertinere videtur, quod **THUCYDI-**
DES L. VI. c. 28. et **PLUTARCHUS** in *Alcib.* p. 200.
 c. narrant, inquilinos quosdam et servos antea factam
 ab ebriis juvenibus aliarum statuarum mutilationem in
 iudicium detulisse; et has causas confundere videtur
 Auctor *Orationis contra Andocidem* §. 21.

66 Eodem tempore Teucer Athenas reversus, cum de Mysteriis indicavit, tum Hermarum mutilatorum viros duodeviginti non ignobiles accusavit; quod primum fuit de Hermis indicium: vid. ANDOC. §. 34. Cum hinc maximae in civitate turbae, summi timores orirentur, dum sibi quisque metuebat, ne corriperetur, (ANDOC. de *Myst.* §. 36. de *Red.* §. 8.) usus est hac perturbatione Diocliides homo perditus. Is igitur senatum adit, se nosse dicit eos, qui facinus patrassent, vidisse enim se et cognovisse ad Lunae splendorem fere trecentos: vid. ANDOC §. 58. Hic vero quin idem sit, quem significant DIOD. SIC. L. XIII. c. 2. p. 543. et PLUTARCH. in *Alcib.* p. 201. E. [ibiq. BAEHR. p. 175.] nullum mihi est dubium; neque video cur dubitaverit P. WESSELINGIUS, vir summus, ad d. I. DIODORI. Ait enim Diodorus, προσελθὼν δὲ τις τῶν ἰδιωτῶν τῇ βουλῇ, ἔφησεν εἰς οἰκίαν μετοίκου τινὸς ἑωρακέναι τῇ νουμηνίᾳ περὶ μέσας νύκτας εἰσιόντας, ἐν οἷς καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην· ἀνακρινόμενος δ' ὑπὸ τῆς βουλῆς, πῶς νυκτὸς οὔσης ἐπεγίνωσκε τὰς ὄψεις, ἔφησε πρὸς τὸ τῆς σελήνης φῶς ἑωρακέναι· οὗτος μὲν οὖν αὐτὸν ἐξελέγξας, κατεψευσμένος εὐρέθη. De Plutarcho minus etiam est quod dubitemus; hic enim postquam delatores nominavit Teucrum et Dioclidem, atque Phrynichi Comici hunc locum apposuit:

67 A. ὦ φίλταθ' Ἑρμῆ, καὶ φυλάσσου μὴ πεσῶν
 Αὐτὸν παρακρουσῇ, καὶ παράσχῃς διαβολὴν
 Ἑτέρῳ Διοκλείδᾳ βουλομένῳ κακὸν τι δοῦναι.
 Ἑρμ. Φυλάξομαι· Τεύκρῳ γὰρ οὐχὶ βούλομαι
 Μήνυτρα δοῦναι τῷ παλαμναίῳ ξένῳ.

haec subjungit: καίτοι βέβαιον οὐδὲν οὐδ' ἰσχυρὸν οἱ μηνύοντες ἐδείκνυσαν· εἰς δ' αὐτῶν ἐρωτώμενος, ὅπως τὰ πρόσωπα τῶν Ἑρμοκοπιδῶν γνωρίσειε, καὶ ἀποκρινάμενος ὅτι πρὸς τὴν σελήνην, ἐσφάλη τοῦ παντὸς, ἔνης καὶ νέας οὔσης ὅτε ταῦτ' ἐδοῦντο. De quo eo magis mihi est persuasum, quod et Andocides dicit, Dioclidem falsi indicii poenas morte luisse, §. 66. Hic vero Diocliides 42 viros accusat, (vid. ANDOC. §. 43.) atque in his Andocidem, Leogoram, Calliam fratrem Andocidis affinem, consobrinos tres aliosque cognatos, quos quinque enumerat Orator §. 47. at septem fuisse dicit §. 68. nisi forte priore loco, (quem praeterea corruptum bene sanasse videtur REISKE,) duorum cognatorum nomina exciderint, vel, quod probabilius est, altero loco pro ἐπ-

ταὶ legendum sit πέντε. numeralium enim frequens in mss. est confusio, potuitque vel litera Z ex E, vel ἐπτα ex compendio scribendi πτε corrumpi.

Illi igitur quum in carcere essent, neque ulla spes salutis appareret propter timorem populi et suspicionem, cognatus quidam Andocidis, quem ipse Charmidem, Plutarchus Timaeum vocat, variis illi rationibus persuadet, ut ἀδεία promissa usus se ipse et alios quosdam accuset, cognatosque suos et amicos nexos servet: vid. ANDOC. §. 48. PLUTARCH. in *Alcib.* p. 202. A. et hos duos viros THUCYDIDES L. VI. c. 60. quamvis nomina non dicat, quin significet tamen nullum est dubium. Hujus igitur monitis obtemperavit Andocides, ac semetipsum aliosque jam a Teucro delatos accusavit, quibus viros addidit quatuor, quos caeteri delatores non nominaverant, Panaetium, Chaeredemum, Diacritum, (vel, ut conjecit VALCKENAERIUS, Lacritum) Lysistratum: vid. ANDOC. §. 53. seq. Quos solos sua accusatione in exilium esse pulsos affirmat ipse §. 55. et §. 67. Attamen hoc vix possum componere cum iis, quae ante dixit §. 14. ubi Panaetium enumerat inter eos, qui ab Andromacho accusati in exilium sponte abierant. Neque vero exules hos jam rediisse credibile est: ut adeo vel erraverit Orator, vel diversus sit hic a superiore Panaetio. Reliquos autem dicit Andocides, qui ex Teucris delatione fuissent comprehensi, jam ultimo supplicio esse affectos; qui vero fuga essent elapsi, absentes capitis fuisse condemnatos. Paulo tamen aliter THUCYDIDES L. VI. c. 60. τὸν μὲν μηνυτὴν εὐθύς, καὶ τοὺς ἄλλους μετ' αὐτοῦ, ὅσων μὴ κατηγορήκει, ἔλυσαν. τοὺς δὲ καταιτιαθέντας, κρίσεις ποιήσαντες, τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, ὅσοι ξυνελήφθησαν, τῶν δὲ διαφυγόντων θάνατον καταγνόντες, ἐπανείπον ἀργύριον τῷ ἀποκτεινάντι: quem sequitur PLUTARCHUS p. 202. B. οὗς δ' ὠνόμασε (Andocides) πάντες πλὴν τῶν φευγόντων ἀπώλοντο. Quo major autem fides delationis esset, suos ipse servos ancillasque ad βάσανον sive quaestionem per tormenta tradidit: vide PLUTARCH. l. c. ipsumque ANDOC. §. 64. Neque vero hoc indicium, neque reliquorum postea certam habuit fidem, ut ait THUCYDIDES l. c. Sed tunc quidem populus Atheniensis, his auditis, tandem verum se comperisse existimans, vinctos reliquos e carcere solvit, excubias atque custodias domum remisit, Dioclidem impurissimum calumniatorem ultimo affecit supplicio: vid. ANDOC. §. 66. seqq. et sic (quod dicit THUCYD. l. c.) magnum commodum to-

ta percepit civitas. Hinc quantum distet PSEUDO-PLUTARCHI narratio, patebit, si quis locum, quem ante descripsimus, cum his contulerit.

CAPUT QUARTUM.

Andocides decreto prohibitus est a foro et sacris: non devotus. Peregre abiit. Cypri regibus primum graciosus, deinde invisus. ARISTIDIS filia. Emendatur ANDOCIDES. Oligarchia Athenis. Andocidem redire cupientem spes fefellit. Secundum rediens iterum est expulsus. Prytanes saepius corrupti. Tandem ejectis XXX Tyrannis rediit Andocides. Emendatur PSEUDO-PLUTARCHUS.

His angustiis liberatus Andocides varia deinde usus est fortuna. At, sicut ipsa fortuna Andocidis varia fuit et inconstans, sic etiam, qui de eo scripserunt, nihil certi, neque explorati, nec quod cum aliis congruat, tradiderunt. Quapropter in tanta scriptorum diversitate verum non ita facile investigare poterimus, quod ubi inventu erit difficile, probabilitatem certe consecrabimur. Videamus igitur quid quisque de illo tradat. LYSIAS §. 24. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπειδὴ ἀπεκτονῶς ἦν, οὓς αὐτὸς ἔφη περὶ πλείστον ποιεῖσθαι, ἔδοξε τ' ἀληθῆ μνηῦσαι καὶ ἐλύθῃ καὶ προσεψηφίσασθε ὑμεῖς αὐτὸν εἶργεσθαι τῆς ἀγορᾶς καὶ τῶν ἱερῶν, ὥστε μὴδ' ἀδικούμενον (ita leg.) ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν δύνασθαι δίκην λαβεῖν. Eadem fere idem §. 9. et §. 51. quo loco addit, fuisse eum a sacerdotibus devotum: καὶ ἐπὶ τούτοις ἱερεῖαι καὶ ἱερεῖς στάντες κατηράσαντο πρὸς ἐσπέραν, καὶ φοινικίδας ἀνέσεισαν κατὰ τὸ νόμιμον τὸ παλαιὸν καὶ ἀρχαῖον: de quo ritu egit TAYLOR ad d. l. et *Lect. Lys.* c. 8. Sed ANDOCIDES de *Reditu* §. 10. de se ait ἐγνων ἡδιστον εἶναι πράττειν τε τοιαῦτα καὶ διαιτᾶσθαι ἐκεῖ, ὅπου ἤμιστα μέλλοιμι ὀφθῆσεσθαι ὑφ' ὑμῶν. Longius etiam abeunt PSEUDO-PLUTARCHUS et PHOTIUS: εὐδοκι-

μῶν δὲ ἐπὶ τοῖς πολιτεύμασιν ὁ Ἀνδοκίδης ἐπέθετο ναυ-
 κληρίαν. At factum esse quoddam contra Andocidem de-
 cretum, quo arceretur a foro et templis, licet unus nobis
 auctor sit Lysias, indicat tamen ipse ANDOC. *de Red.*
 §. 24. τουτὶ τὸ ψήφισμα, ὃ ἠκούσατε [εἶναί μοι ἀδείαν]
 ψηφισάμενοί μοι, ὧς Ἀθηναῖοι, ὕστερον ἀφείλεσθε χάριν
 ἑτέρῳ φέροντες: et jure illud colligas ex indole et natu-
 ra actionis post reditum adversus illum institutae, quam
 fuisse ἐνδειξιν postea apparebit. Fuisse autem a sacer-
 dotibus devotum Andocidem, unius Lysiae auctoritate
 nititur, neque id facile adducar ut credam: si enim de-
 votus fuisset, non ausus esset in patriam redire, nisi
 prius publice foret revocatus, et sacerdotes iidem, qui il- 72
 lum devovissent, ante reseccrassent. Equidem existimave-
 rim, Auctorem *Orationis contra Andocidem* Alcibiadis
 causam in Andocidem transtulisse: Alcibiadem enim et
 diris devotum et postea reseccratum fuisse, docent PLU-
 TARCH. in *Alcib.* p. 202. f. p. 210. A. et NEPOS C.
 4. et 6. Quum igitur in civitate contemni se videret
 Andocides, mercaturae causa alias terras adire constituit:
 vid. ANDOCIDES *de Myst.* §. 13. LYSIAS §. 19. PSEU-
 DO-PLUTARCHUS et PHOTIUS dd. II. In regiones
 complures pervenit et insulas, Siciliam, Italiam, Pelo-
 ponnesum, Thessaliam, Hellespontum, Ioniam, Cyprum:
 vid. LYSIAS §. 6. et in Cypro quidem primum apud
 Citii regem fuit graciosus; deinde, cum illum a se alie-
 nasset, in vincula conjectus et maxima quaeque mala pas-
 sus est: vid. LYSIAS §. 26. quod ideo factum dicunt
 PSEUDO-PLUTARCHUS et PHOTIUS, quod filiam Ari-
 stidis cujusdam, consobrinam suam, clam familiae surre-
 ptam, primum dono miserit Cyprio tyranno, dein quum
 timeret, ne domum reversus plagii accusaretur, illamque
 iterum conaretur abducere, deprehensus sit. Hujus rei
 quoque meminit TZETZES l. ante cit.

Καὶ τὴν αὐτοῦ ἀνεψιάν ὁ Ἀνδοκίδης οὕτως
 Πρωὼν πωλεῖ τῷ βασιλεῖ τῷ τότε τῶν Κυπρίων·
 Τοῦ Ἀριστείδου δὲ ἡ παῖς θυγάτριον ὑπῆρχεν.

73

Haec dum peregre agebat Andocides, Athenis inter-
 ea res vehementer erant mutatae: nam, paucorum domi-
 natu constituto, concilii Oligarchici, in quod quadringen-
 ti ex universis civibus allekti fuerant, seu senatus, qui
 dicebatur Quadringentorum, nutu omnia gerebantur. An-
 docides igitur, statum popularem exosus et optimatium
 amicus, magnam apud hos se gratiam initurum speravit,

si classem Atticam, quibuscumque rebus posset, juvaret. Cum autem Archelaum Macedoniae Regem amicum haberet et hospitem paternum, veniam ab illo impetravit remiges coëmendi ex regione illius imperio subjecta: quos ipse sine lucro suo, eodem quo emerat pretio, praefectis classi Atheniensium tradidit, ac frumentum praeterea et aes advexit. Sed, ut maritimis hominibus insitum est plerumque libertatis studium, ita tum quoque nautae et classiarii Attici, qui Sami erant, Quadringentorum imperium recusabant, et antiquum populare imperium tueri constituerant. Itaque Andocides Athenas reversus tantum abfuit ut laudaretur, ut in summum eorum, qui rempublicam tenebant, incurreret odium: **Quadringenti** enim, simul atque illum rediisse erat comper-
74 tum, statim corripui jusserunt, eorumque princeps Pisan-
 der illum accusavit, quod frumentum et remiges hostili exercitui (sic cives ipse suos vocabat) praeberet. Fremente senatu et irato, ad aram, quae in curia erat, prosilit Andocides, unde supplicem avellere nefas habebatur: quod ipsi tum quoque saluti fuit. Primum enim in carcerem conjectus, postea ab illis dimissus est. Vid. **ANDOCIDES** *de Red.* §. 15. **LYSIAS** §. 29. **PSEUDO-PLUTARCHUS** et **PHOTIUS** in *Vita*. Historiam illorum temporum exponunt **THUCYDIDES** L. VIII. **DIODORUS SICULUS** L. XIII. **PLUTARCHUS** et **NEPOS** in *Alcibiade*: multaque quae huc pertinent, attulerunt **JO. TAYLOR** in *Vita Lysiae* et **P. VAN SPAAN** *Dissert. de Antiphonte* c. 2. p. 29. seqq. Hic igitur redeundi conatus cum male cessisset Andocidi, iterum in Cyprum abiit, atque ad Evagoram se contulit, Salaminis aliarumque Cypri civitatum regem: apud quem cum aliquamdiu gratia floruisset, deinde odium illius contraxit, et in custodiam datus est: ex qua cum evasisset, aliquamdiu oberravit, donec tandem Athenas redire ausus est, restituto pridem populari imperio. Cum vero decreto populi arceretur a foro, Prytanibus pecunia data persuasit, ut se in concionem venire paterentur. Sed haec res infelice**75** m habuit exitum: Athenienses enim, memores Psephismatis ante facti, illum in exilium expulerunt: vid. **LYSIAS** §. 29. seqq. **PSEUDO-PLUTARCHUS** et **PHOTIUS** ll. cc. In hujus autem causae disceptatione habitam esse orationem περὶ τῆς ἑαυτοῦ καθόδου, infra probare conabimur. De Prytanum in comitiis munere egregie disseruit Vir Clar. cui summa quaeque debeo, **JO. LUZACIUS** *Disquisit. de Epistatis et Proëdris Athen.* in *Adnot. ad Orat. de Socrate Cive* p. 92. seqq. [vide

C. F. HERMANN. Handb. p. 241.] Δωροδοκίαν illis exprobrat ARISTOPHANES in *Pace* v. 905. seqq.

Ἄλλ' ὦ Πρυτάνεις, δέχεσθε τὴν Θεωρίαν.
 Ἴθ' ὥς προθύμως ὁ Πρυτάνις παρεδέξατο.
 Ἄλλ' οὐκ ἂν εἴ τι προῖκα προσαγαγεῖν σ' ἔδει.
 Ἄλλ' εὖρον ἂν σ' ὑπέχοντα τὴν ἐκχειρίαν.

Thesmoph. v. 943.

ὦ Πρύταμι, πρὸς τῆς δεξιᾶς, ἥνπερ φιλεῖς
 Κοίλην προτείνειν, ἀργύριον ἣν τις διδῶ.

item *LYSIAS Epil. c. Ergocl. §. 9.* ὁρῶ δ' αὐτοὺς —
 ὠνούμενους τὰς αὐτῶν ψυχὰς καὶ παρὰ τῶν λεγόντων,
 καὶ παρὰ τῶν ἐχθρῶν, καὶ παρὰ τῶν Πρυτάνεων, καὶ
 πολλοὺς Ἀθηναίων ἀργυρίῳ διαφθείρειν.

Tertium igitur exul Andocides Elidem se recepit:
 vid. *PSEUDO-PLUTARCHUS* et *PHOTIUS*: dum do-
 mum illius interea habitabat Cleophon, ante Iyrarum fa- 76
 ber, tum vero princeps demagogorum: vid. *ANDOC. de*
Myst. §. 146. Cum autem Thrasybulus xxx Tyrannos
 expulisset Athenis, Andocides quoque rediit: vid. *PSEU-*
DO-PLUTARCHUS et *PHOTIUS*. Attamen ipse illos
 in recuperanda civitate non adjuvit, neque in Piraeëum
 ad eos pervenit: dicit enim §. 152. se ex Cypro Athe-
 nas rediisse: unde mihi videtur Elide domicilium habuis-
 se, et hinc mercaturae causa alias obiisse regiones, et
 cum Cypriis maxime habuisse commercia. Verisimile
 enim est illum cum Cypri regibus rediisse in gratiam,
 quoniam *Or. de Red. §. 20.* dicit se effecisse, ut ex
 Cypro frumentum adveheretur, et *de Myst. §. 4.* mul-
 tos se habere agros in Cypro sibi donatos, quos sine re-
 gum illorum venia habere non potuisset. Postremo au-
 tem loco de agris dicere Oratorem, et pro ἡ πολλή le-
 gendum esse γῆ πολλή, cum res ipsa ostendit, tum prae-
 ter *REISKIUM* viderat *VALCKENAERIUS* Vir Clar. et
 in schedis suis notaverat. Hoc tempus vitae Andocidis
PSEUDO-PLUTARCHUS ita descripsit: δεθεῖς δὲ ὑπὸ
 τούτων [τῶν τετρακοσίων] καὶ διαφυγὼν αὐθις, ὅποτε
 κατελύθη ἡ ὀλιγαρχία, ἐξέπεσε τῆς πόλεως, τῶν τριάκον-
 τα τὴν ἀρχὴν παραλαβόντων· οἰκήσας δὲ τὸν τῆς φυγῆς
 χρόνον ἐν Ἡλίδι, κατελθόντων τῶν περὶ Θρασύβουλον,
 καὶ αὐτὸς ἦκεν εἰς τὴν πόλιν. At qualis demum est 77
 illa temporum ratio? In exilium abiit post oligarchiam
 dissolutam, quum xxx Tyranni imperium occupassent.

Inter quadringentos enim et xxx Tyrannorum dominationem septem anni interjecti sunt. Non credo tamen hunc esse errorem auctoris, sed librarii. PHOTIUS enim in suo codice aliter legit, cum haec Pseudo-Plutarchi verba in *Bibliothecam* suam ita transtulerit: δεθεῖς δὲ ὑπὸ τούτων πάλιν διέφυγεν· ἥνίκα δὲ ἡ ὀλιγαρχία κατελύθη, ἐφυγαδεύθη τῆς πόλεως· καὶ ἐν Ἡλίδι τὸν τῆς φυγῆς χρόνον διατρίψας, τῶν περὶ Θρασύβουλον κατεληλυθόντων, καὶ αὐτὸς συγκατελήλυθεν. Quare et in Pseudo-Plutarcho ita fortasse rescribendum: ἐξέπεσε τῆς πόλεως, τῶν τριάκοντα τὴν ἀρχὴν οὕτω παραλαβόντων: vel verba: τῶν Α τὴν ἀρχὴν παραλαβόντων: quae nec Photius habet, delenda sunt.

CAPUT QUINTUM.

Andocides iterum magnus in civitate. Emendatur PSEUDO-PLUTARCHUS. De jure puellarum ἐπικλήρων disseritur. Filii sorores suas ab hereditate paterna excludebant: filiae fratres nothos. Puella ἐπίπροικος quatenus, item ἐπικληρος et ἐπίδικος? De filiarum nuptiis testamento pater disponebat: si is non fecisset, Lex. Επιδικάζεσθαι τῆς ἐπικλήρου. Tutela mulierum. Αγχιστεῖς et ἀγχίστεια. Dosa cognatis puellae ἐπικλήρῳ danda. Εἰσαγγελία. Πρόκλησις sive πρόκλησις evictio τῆς ἐπικλήρου. Jurisdictio de iis Archontis. Epilyci filiae. Leager. Callias Andocidi litem parat. Cephissius. Agyrrius. Explicatur ANDOCIDES. Reliqua ejus vita et res exponuntur. Ipse gentis suae fuit ultimus.

Reversus Athenas Andocides pristinam brevi recuperavit auctoritatem: vid. LYSIAS §. 33. vix decem dies redierat, quin Archippum, sive Aristippum (quodcunque tandem illi nomen fuerit) accusaret, quod Hermen suum avitum laesisset: hic autem, quamquam respondere pote-

rat, illum integrum esse et illaesum, tamen data pecunia Andocidem ab accusatione avertere maluit, quam iudicii periculum subire: vid. *LYSIAS* §. 11. Deinde senator factus multum et in senatu et in concione valuit; complura munera publica administravit: *Gymnasiarchus* fuit *Vulcanalibus*: *Architheorus* ad ludos *Isthmicos* et *Olympicos* missus est: deinde sacri aerarii fuit *Quaestor*: vid. *Or. de Myst.* §. 132. et *Choregus* *Dithyrambicis Poëtis* victor donarium sacravit tripodem, ut prodit *PSEUDO-PLUTARCHUS*, cujus hunc locum insigni mendo liberavit *TAYLOR. Lect. Lys. c. 5.* Sed aliud reliquit vitium, quod nos nunc expurgare conabimur. Scriptum est enim in vulgatis Editionibus: καὶ αὐτὸς δὲ ἐχορήγησε κυκλίῳ χορῶ τῇ αὐτοῦ φυλῇ ἀγωνιζομένῳ διδυράμβῳ. Sed legendum credo ἀγωνιζομένοις διδυράμβῳ. *Choregus sumtus praebuit in certamen poetarum dithyrambico carmine certantium* *). Vulgatissimae locutionis χορηγεῖν τραγωδοῖς, κωμωδοῖς caet. exempla vid. apud *LYSIAM de Bonis Aristoph.* §. 29. *Δωρ. Ἀπολ.* §. 1. *ISAEUM de Dicaeog. Hered.* p. 54. v. 29. [vide ibi *SCHOEMANN. p. 308.*] *DEMOSTH. in Mid.* p. 555. R. §. 64. Quamvis vero, istis honoribus functus, summa auctoritate valere in civitate videretur, illa amplitudo non impedivit, quominus interea ἐνδείξεως actione peteretur, ut auctor est *LYSIAS* §. 30. qua tamen absolutum fuisse verisimile est, quod postea eadem adversus ipsum actio est instituta. Nam tertio postquam in patriam redierat anno (vid. *Or. de Myst.* §. 132.) in summum omnium rerum discrimen adductus fuit Andocides, ad quod depellendum cum dicta sit ab eo palmaria illa *de Mysterioris* oratio, singula causarum momenta exponemus, quibus inducti Oratoris inimici hanc ei litem intulerunt: quod ut tutius meliusque facere possimus, nonnulla prius ex jure Attico de puellis orbis erunt delibanda, quae insignem hujus orationis locum, qui exstat §. 118. seq. illustrent.

Cum Athenienses admodum timerent, ne familiae extinguerentur et sacra gentilitia interirent, magnaque haberetur calamitas, si quis sine liberis, vel ex se natis, vel certe adoptatis, moreretur (vid. v. g. *ANDOC. de*

*) „Perperam. Res ipsa postulat: ἀγωνιζομένη, ut nostra dant Codicum excerpta E et Mez: praeterea κύκλιον χορὸν non sine ratione reponit *JAC. PERIZONIUS* ad *Aeliani Varr. Hist. X, 6. p. 652, b, in fine*“ *WYTTENB. II. p. 88.*

Myst. §. 164. *ISOCR.* *Aeginet.* p. 394. A. et c. §. 48. et §. 49. *ISAEUS de Philoct. Hered.* p. 56. v. 31. seqq. *DEMOSTH.* c. *Macart.* p. 1058. §. 26. 1075. §. 74. et 1077. R. §. 77.) variis huic rei rationibus, et sibi quisque, et leges in commune prospiciebant. Si quis igitur liberos utriusque sexus relinqueret, filii vel, 81 iis mortuis, nepotes ex illis nomen gentile sustinebant, et hereditatem paternam sibi acquirebant, indeque sorores alebant: vide *DEMOSTH.* c. *Macart.* p. 1067. R. §. 51. seqq. et exemplum apud *LYSIAM Apol. adv. Sim.* §. 6. Cum vero illae nubarent, dotem dabant, ipsique maritis despondebant: atque ex tali matrimonio liberi legitimi nascebantur. Lex apud *DEMOSTHENEM in Steph.* II. p. 1154. R. §. 18. ἢν ἂν ἐγγυήσῃ ἐπὶ δικάοις δάμαρτα εἶναι. ἢ πατὴρ, ἢ ἀδελφὸς ὁμοπάτωρ, ἢ πάππος ὁ πρὸς πατρός, ἐκ ταύτης εἶναι παῖδας γνησίους: *LYSIAS pro Mantitheo* §. 10. δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα, ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρᾳ: *de Bonis Aristoph.* §. 59. καὶ ἰδίᾳ τισὶ τῶν πολιτῶν ἀποροῦσι ξυνεξέδωκε θυγατέρας καὶ ἀδελφάς: *ISAEUS de Pyrrhi Hered.* p. 38. v. 18. ἐτόλμησε μαρτυρῆσαι ἐγγυῆσαι τῷ θεῷ τῷ ἡμετέρῳ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα εἶναι κατὰ τοὺς νόμους. Conf. p. 40. v. 27. p. 41. f. et seq. p. 45. v. 21. seq. Talis autem puella dicebatur ἐπίπροικος, quod dotem tantum ex bonis paternis consequeretur. *POLLUX Onomast. L. III. s. 55.* ἡ μὲν σὺν προικὶ ἐπίπροικος: vid. *HARPOCRAT.* et *SUIDAS* v. ἐπίδικος. At, si filium nullum germanum decedens quis relinqueret, sed filiam unam vel plures, illae filiae dicebantur ἐπίκληροι [vide C. F. HERMANNI Handb. p. 227.] vid. *HARPOCRAT.* et *SUIDAS* l. c. *SCHOL. Aristoph. ad* 82 *Vespas* v. 581. *Av.* 1652. et nothos fratres ab hereditate excludebant: vid. *ARISTOPH. Av.* 1640. seqq. et *SCHOL.* ad d. l. Neque solum ἐπίκληρος talis virgo dicebatur, sed et ἐπικληροῖτις *ISAEO* audivit, teste *HARPOCRAT.* v. ἐπίδικος: item Soloni, ut auctor est *POLLUX L. III. Segm. 33.* *EURIPIDI* ἔγκληρος *Iphig. Taur.* v. 682. unde et in *Hippol.* v. 1011. ἔγκληρον εὐνήν προσλαβών. *HESYCHIUS:* ἔγκληρον, ἐπίκληρον, πλούσιον, ἐνούσιον: legendum esse πλουσίαν monuit *J. O. LUZACIUS* in *Lectionibus domesticis*, ad d. l. *Hippolyti Euripidei*, cum solae foeminae ἐπίκληροι et ἔγκληροι dicantur. Apud Iones videtur filia unica heres πατρούχου nomen habuisse: certe ita vocatur ab *HERODOTO L. VI. c. 57.* vid. *VALCKENAERIUS* ad i. l. et *RUHNKENIUS* ad *Timaeum* v. πατρούχου παρθένου. *Dores*

illam appellarunt ἐπιπαματίδα, ἐπιπάμονα et ἐμπάμονα: quae vocabula originem ducunt a verbo πάω vel πάομαι possideo. Vid. MAUSSAC. ad Harpocrat. v. ἐπίδικος et v. κώδια: HEMSTERHUSIUS ad Polluc. L. X. s. 20. (ubi et EUSTATHIO ἐπιπαματίδας pro vitioso μάνδας reddidit) et ad Hesychium p. 1197. KUSTER et ALBERTI ad eundem v. ἐπιπαματίδα [cf. G. F. HERMANN l. l. p. 53.]. Jam vero, ne stirps extingueretur, saepius filiam ejusmodi unicam una cum hereditate alicui ex amicis testamento relinquebant, ea conditione, ut puer ex illo natus in φράτορας defuncti inscriberetur: in cujus enim φράτορας quis esset receptus, ejus filius legitimus, sive nativitate, sive adoptione, habebatur. Vid. PETITUS Comment. ad Leges Att. L. II. Tit. 4. p. 223. et de ipso ritu SCHOLIASTES Comici ad Ranas v. 810. Quin et illi, qui unicam haberet filiam, non licuit aliter quemquam adoptare, nisi simul filiam suam illi in matrimonium elocaret. ISAEUS de Pyrrhi Hered. p. 44. v. 58. ὁ γὰρ νόμος διαρρήδην λέγει ἐξεῖναι διαθέσθαι ὅπως ἂν ἐθέλῃ τις τὰ ἑαυτοῦ, εἰ μὴ παῖδας γνησίους καταλίπη ἄρρενας· ἂν δὲ θηλείας καταλίπη, ἐπὶ ταύταις· οὐκοῦν μετὰ τῶν θυγατέρων ἔστι δοῦναι καὶ διαθέσθαι τὰ αὐτοῦ· ἄνευ δὲ τῶν γνησίων θυγατέρων οὐχ οἰόντες οὔτε ποιήσασθαι οὔτε δοῦναι οὐδενὶ οὐδὲν τῶν ἑαυτοῦ. [vide SCHOEM. p. 215.] Eadem Lex exstat apud DEMOSTHENEM c. Macart. [p. 1067. R. §. 51.] Conf. ISAEUS d. Or. p. 45. v. 18. seqq. DEMOSTH. c. Macart. p. 1054. R. §. 14. seq. Steph. p. 1134. R. §. 18. seqq. Pertinet huc locus ARISTOPHANIS in Vespis v. 581.

Κὰν ἀποθνήσκων ὁ πατήρ τῷ δῷ καταλιπὼν παῖδ' ἐπικληρον,

Κλαίειν ἡμεῖς μακρὰ τὴν κεφαλὴν εἰπόντες τῇ διαθήκῃ,
Καὶ τῇ κόγχῃ τῇ πάνυ σεμνῶς τοῖς σημείοισιν ἐπούσῃ,
Ἐδομεν ταύτην, ὅστις ἂν ἡμᾶς ἀντιβολήσας ἀναπείσῃ.

et v. 587.

Τῆς δ' ἐπικλήρου τὴν διαθήκην ἀδικεῖς ἀνακογχυλιάζων.

Ita quidem juris erat, si quis testamentum fecisset: si vero intestato esset mortuus, is, qui genere proximus esset, lege jubebatur, puellam sibi in matrimonium petere, quod dicebatur ἐπιδικάζεσθαι τῆς ἐπικλήρου: et tum virgo fiebat ἐπίδικος. POLLUX L. III. s. 33. ἐπί-

δικος δὲ ἡ ἐπικλήρος λέγεται, ὑπὲρ ἧς ἀμφισβητοῦσι τι-
νὲς ἀλλήλοις, ὡς μᾶλλον εἰς αὐτοὺς τῆς ἀγχιστείας κα-
θήκουσας. Conf. L. VIII. s. 23. HARPOCRAT. et
SUIDAS in v. Jus illud tradit ISAEUS d. Or. p. 44.
v. 23. ἂν ὁ πατὴρ αὐτῶν τελευτήσῃ (ita leg. videtur
cum REISKIO) μὴ καταλιπὼν αὐταῖς γνησίους ἀδελφούς,
τοῖς ἐγγύτατα γένους ἐπιδίκους εἶναι ὁ νόμος κελεύει κ.
τ. λ. DEMOSTH. c. Macart. p. 1055. R. §. 15.
ἐπιδικασάμενος ὡς γένει ὦν ἐγγυτάτω: p. 1056. R. §.
20. seqq. ὄντες γὰρ ἐν τάντῳ γένει Θεοπόμπῳ καὶ προς-
ήκοντες ὁμοίως τῷ Ἀγνίᾳ, οὐ ἐστὶν ὁ κλῆρος, οὐδεὶς
αὐτῶν οὔτε πρότερον πώποτε, οὔτε νῦν ἠνώχλησεν ἡμῖν,
οὔτε ἠμφισβήτησεν, οὔτε τοῦ κλήρου τοῦ Ἀγνίου, οὔτε
τῆς γυναικὸς τῆς ἐπικλήρου, ἣν ἐγὼ ἔχω ἐπιδικασάμενος,
ἡγούμενοι οὐδ' ὅτιοῦν προσήκειν ἑαυτοῖς οὐδενὸς τῶν
85 Ἀγνίου: p. 1075. R. §. 74. ἐγὼ δ' ἐπεδικασάμην τῆς
τούτου μητρος. Vide et ISAEUM de Philoct. Hered.
p. 62. init. de Aristarchi Hered. p. 80. init. DIODO-
RUS SICULUS L. XII. c. 18. p. 490. Τρίτος δὲ νόμος
διωρθώθη (a Charonda) ὁ περὶ τῶν ἐπικλήρων ὁ καὶ πα-
ρὰ Σόλωνι κείμενος· ἐκέλευε γὰρ τῇ ἐπικλήρῳ ἐπιδικά-
ζεσθαι τὸν ἐγγιστα γένους, ὡσαύτως δὲ καὶ τὴν ἐπικλή-
ρον ἐπιδικάζεσθαι τῷ ἀγχιστεῖ, ὃ ἦν ἀνάγκη συνοικεῖν,
ἢ πεντακοσίας ἐκτίσαι δραχμας εἰς προικὸς λόγον τῇ πε-
νιχοῦ ἐπικλήρῳ. Minus ex more Attico Diodorus ver-
bum ἐπιδικάζεσθαι dativo jungit, quo Attici scriptores
cum genitivo utuntur*); neque etiam satis accurate ex
jure Attico dotem definivit, ut apparebit ex iis, quae

*) Cf. SCHOEM. in Ord. Jud. p. 462. n. 56. et ad Isaeum p.
446. Sic Lex apud Aeschin. in Timarch. p. 41. R. §. 16.
Bekk. praebet καταψηφίζομαι cum Dat. conjunctum in verbis
ὃ ἂν τὸ δικαστήριον καταψηφισθῇ: quod corruptum puto.
BEKKERI Grammaticus (Anecdott. T. I. p. 150: Κατα-
ψηφίζομαι: ἀντὶ τοῦ ἀναιρῶ, ἀνατρέπω δοτικῇ· ἐκ τοῦ τέλους
τοῦ πρὸς Λεπτίνην (§. 163. BEKK.) „τί συμβήσεται καταψηφι-
σαμένοις ὑμῖν τὸν νόμον;“) ad tuendam structuram afferri ne-
quit. Apud Lysiam in Agorat. §. 65. male scripsit FRAN-
ZIUS auctore BEKKERO: καὶ ἐν τῷ δικαστηρίῳ συκοφαντίαν
κατέγνωτε pro omnium librorum lectione συκοφαντίας: dupli-
cem Genitivum ex hoc verbo suspensum satis tuetur BLU-
MIUS ad Lycurg. p. 156. cf. SCHOEM. ad Isaeum p. 483. seqq.
Quod legimus apud Lysiam de caede Eratosth. §. 30.
τοῦτον μὴ καταγινώσκειν φόνου, id jure defendere videtur BRE-
MIUS ad h. l. vide BERNHARDY. Syntax p. 243. Caete-
rum vide p. 133. SLUIT.

postea dicentur. **TERENTIUS** in *Adelphis* A. IV. Sc. 5. v. 16.

— — — *Haec virgo orba est patre.
Hic meus amicus illi genere est proximus.
Huic leges cogunt nubere hanc.*

in *Phormione*, quae fabula ex **APOLLODORI** *Ἐπιδικασομένη* est desumpta, A. I. Sc. 2. v. 75.

*Lex est, ut orbae, qui sint genere proximi,
Eis nubant: et illos ducere eadem haec Lex jubet.*

Conf. BUDAEUS *Comment. L. Gr. p. m. 81. GROTIVS* *Comment. ad Matth. I. v. 16. et PETITUS* *Comment. ad Leges Att. L. VI. T. I. p. 535. et 539. seqq.* Actio, qua cognati petebant τὴν ἐπικλήρον, et de ἀγχιστεία 86 inter se contendebant, dicebatur πρόσκλησις. **POLLUX** L. VIII. Segm. 62. πρόσκλησις δὲ ἐστὶν ἐπὶ τῶν ἀμφισβητούντων κλήρον καὶ ἐπικλήρον.

Si quis autem virginem ἐπικλήρον iudicio esset adeptus, tenebatur ter singulis mensibus cum hac uxore sua concumbere: quod si ipse virili officio fungi non posset, cognati proximi illius loco id facere debebant: neque tamen licebat uxori ἐπικλήρῳ cum alio viro rem habere, nisi cum proximis mariti cognatis, ut tradit **PLUTARCHUS** in *Solone* p. 89. B. C. Maritus ille, cui puella erat adjudicata, simul quoque fiebat κύριος τῆς ἐπικλήρου: tutorem enim legitimum, (τὸν κύριον, non vero τὸν ἐπίτροπον) qualis erat, qui genere esset proximus, ducere eam oportebat: si vero ipse ducere non posset, alii elocare debebat, qui simul tutelam mulieris susceperet. Lex est apud **DEMOSTHENEM** c. *Steph. II. p. 1134. R. §. 18.* ἢν ἂν ἐγγυήσῃ ἐπὶ δίκαιοις δάμαρτα εἶναι ἢ πατὴρ ἢ ἀδελφὸς ὁμοπάτωρ, ἢ πάππος ὁ πρὸς πατρός, ἐκ ταύτης εἶναι παῖδας γνησίους· εἰ δὲ μηδεὶς ἢ τούτων, εἰ μὲν ἐπικληρὸς τις ἢ, τὸν κύριον ἔχειν, εἰ δὲ μὴ ἢ, ὅτῳ ἂν ἐπιτρέψῃ, τοῦτον κύριον εἶναι. Viduae ἐπικλήρου filius secundo post pubertatem anno, aetatis vigesimo, bona paterna et avita sibi acquirebat, matrique alimenta praestare tenebatur. Lex ait apud 87 **DEMOSTHENEM** d. I. §. 20. καὶ εἰ ἐξ ἐπικλήρου τις γένηται καὶ ἅμα ἡβήσῃ ἐπὶ διετες, κρατεῖν τῶν χρημάτων, τὸν δὲ σῖτον μετρεῖν τῇ μητρὶ. Οὐκοῦν, addit **Demosthenes**, ὁ μὲν νόμος κελεύει τοὺς παῖδας ἡβήσαντας, κυρίους τῆς μητρὸς εἶναι· τὸν δὲ σῖτον μετρεῖν τῇ μητρὶ. **Conf. ISAEUS** de *Cironis Hered.* p. 72. v. 17.

- seqq. de Aristarchi Hered. p. 80. in fine. **HYPERIDIS** locum servavit **HARPOCRATION** v. ἐπιδίετεσ ἡβῆσαι. — Ὑπερίδης ἐν τῷ πρὸς Χάρητα ἐπιτροπικῷ. Ἐπειδὴ δὲ ἐνεγράφη ἐγὼ, καὶ ὁ νόμος ἀποδέδωκε τὴν κομιδὴν τῶν καταλειφθέντων τῇ μητρὶ, ὃς κελεύει κυρίους εἶναι τῆς ἐπικλήρου, καὶ τῆς οὐσίας ἀπάσης τοὺς παῖδας, ἐπειδὴν ἐπιδίετεσ ἡβῶσιν. **CONF. PETITUS L. VI. T. 2. p. 555.** Cognati illi proximi dicebantur ἀγχιστεῖς: **vid. POLLUX L. III. s. 33. AMMONIUS de Diff. Vocab. p. 3.** Ἀγχιστεῖς, καὶ Συγγενεῖς, καὶ Οἰκεῖοι διαφέρουσιν. Ἀγχιστεῖς μὲν γὰρ, οἷς, ἐπειδὴν τις ἐκ τοῦ γένους ἀποθάνῃ, συγχωρεῖ ὁ νόμος ἀντιποιεῖσθαι τῶν τούτου δικαίων. Συγγενεῖς δὲ, οἱ ὄντες ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους, οὐ καλούμενοι δὲ ὑπὸ τῶν νόμων ἐπὶ τὰ ἀγχιστικὰ δίκαια. Οἰκεῖοι δὲ οἱ κατ' ἐπιγαμίαν ἐπιμιχθέντες τῷ οἷκῳ: **ad quem locum egregium conf. VALCKENAERIUS in Animadversion. p. 4. seqq. SUIDAS:** Ἀγχιστεία, ἡ μετουσία τῆς οὐσίας παρὰ Ἀριστοφάνει ἐν Ὀρνισί (v. 1660.) νόθῳ μὴ εἶναι ἀγχιστείαν. **Hujus vero ἀγχιστείας primus erat patruus, argumento Legis cit. ex DEMOSTH. p. 1134. R. §. 18.** nam ibi si neque sit pater, neque frater, neque avus paternus, tutor jubetur sibi ipse habere pupillam, vel elocare. At quis tandem post illos quos diximus genere proximus est, nisi patruus? Et licuisse Athenis fratrum sororumque filias uxores ducere, res est satis cognita. Talis matrimonii exemplum est apud **LYSIAM Or. c. Diogit.** apud **DION. HALIC. in Vita Lysiae p. 209.** ubi Diodotus filiam fratris germani Diogitonis unicam uxorem ducit. Ultimus autem ἀγχιστέων lege erat designatus consobrini filius. **DEMOSTH. c. Macart. p. 1158. R. §. 27.** τῷ μὲν παιδὶ τούτῳ εἶναι ὄνομα τῶν ἐν τῷ νόμῳ εἰρημένων, καὶ μέχρ' οὐ ὁ νόμος κελεύει τὴν ἀγχιστείαν εἶναι, ἀνεψιοῦ γὰρ Ἀγνίου παῖς ἐστίν. **SCHOLIASTES Luciani in Timon. c. 5. p. 166.** ἀγχιστεὺς καὶ ἀγχιστεία, ἡ συγγένεια. καὶ ἀγχιστεῖς οἱ ἀπὸ ἀδελφῶν καὶ ἀνεψιῶν καὶ θείων κατὰ πατέρα καὶ μητέρα ἐγγυτάτω τοῦ τελευτήσαντος. οἱ δὲ ἔξω τούτων συγγενεῖς μόνον. οἱ δὲ κατ' ἐπιγαμίαν μιχθέντες τοῖς οἴκοις, οἰκεῖοι λέγονται: ita hic locus legendus ex **SUIDA**, qui Scholiastae verba in Lexicon suum transtulit v. Ἀγχιστεὺς. Si vero ἐπικλήρος esset pauperrima,
- 89 quae minimum tributum sive θητικὸν penderet, proximus cognatus, si ipse eam habere nollet, alii viro elocans dotem dare tenebatur. Legem, qua dos illa definita est, servavit **DEMOSTH. c. Macart. p. 1068. R. §. 54.** τῶν ἐπικλήρων, ὅσαι θητικὸν τελοῦσιν, εἰ μὴ βού-

ληται ἔχειν ὁ ἐγγύτατα γένους, ἐκδιδότω ἐπιδούς ὁ μὲν πεντακοσιομέδιμνος πεντακοσίας δραχμὰς, ὁ δ' ἱππεὺς τριακοσίας, ὁ δὲ ζυγίτης ἑκατὸν πεντήκοντα, πρὸς οἷς αὐτῆς· (ita leg. cum LAMBINO et REISKIO [vide SCHAEF. in Apparatu T. V. p. 116.] εἰδὲ μὴ πλείους ὥσιν ἐν τῷ αὐτῷ γένει, τῇ ἐπικλήρῳ πρὸς μέρος ἐπιδιδόναι ἑκαστον· εἰδὲ δ' αἱ γυναῖκες πλείους ὥσι, μὴ ἐπάναγκες εἶναι πλέον, ἢ μίαν ἐκδοῦναι τῷ γένει· ἀλλὰ τὸν ἐγγύτατα δεῖ ἐκδιδόναι, ἢ αὐτὸν ἔχειν· εἰδὲ μὴ ἔχη ὁ ἐγγύτατα γένους, ἢ μὴ ἐκδῶ, ὁ ἄρχων ἐπαναγκαζέτω, ἢ αὐτὸν ἔχειν, ἢ ἐκδοῦναι· εἰδὲ μὴ ἐπαναγκάσῃ ὁ ἄρχων, ὀφειλέτω χιλίας δραχμὰς ἱερὰς τῇ Ἡρᾷ· ἀπογραφέτω δὲ τὸν μὴ ποιοῦντα ταῦτα ὁ βουλόμενος πρὸς τὸν ἄρχοντα: particulam μὴ ante v. πλείους delendam esse, ex sententia manifestum est: nam quomodo quaeso singuli partem conferant in dotem, si non plures uno sint cognati. Citat autem h. I. HARPOCRATION v. θῆτες. Idemque v. ἐπίδικος dicit ex DINARCHI Oratione περὶ τοῦ μὴ ἐπίδικον εἶναι caet. manifestum esse, ὅτι τὰς ἀπορουμένας κόρας ἐξεδίδοσαν οἱ ἀγχιστα γένους πέντε μνᾶς ἐπιδόντες: POLLUX L. III. s. 33. ἢ μέντοι κληρὸν οὐκ 90 ἔχουσα πατρῶον, θῆσσα καλεῖται, ἣν ὁ ἀγχιστεὺς ἐκδίδωσιν, ἂν ἐτέρᾳ συνοικῇ, ἢ πάντως γαμεῖ. Ex hoc jure illud est, quod ait Terentianus ille Demipho, in Phormione A. II. Sc. I. v. 65.

— — *Verum si cognata est maxime,
Non fuit necesse habere: sed, id quod Lex jubet,
Dotem daretis: quaereret alium virum.*

et Sc. 3. v. 62.

*Itidem ut cognata si sit, id quod Lex jubet
Dotem dare, abduce hanc; minas quinque accipe.*

Neque ultra certam aetatem ducere quis cogebatur; ait enim Phormio v. 73.

*Tuus est damnatus gnatus, non tu: nam tua
Praeterierat jam ad ducendum aetas. —*

Hujus juris ratio secundum TERENCEM d. l. v. 68. est:

*Ut ne quid turpe civis in se admitteret
Propter egestatem. —*

Quod vero ultimo loco Lex dicit, posse quicumque velit, accusare illum, qui contra hanc Legem faciat, apparet quoque ex TERENTII *Phormione* A. I. Sc. 2. v. 77. ubi Phormio hoc consilium dedisse narratur Antipho:

- 91 *Ego te cognatum dicam, et tibi scribam dicam:
Paternum amicum me assimulabo virginis.
Ad iudices veniemus: qui fuerit pater,
Quae mater, qui cognata tibi sit; omnia haec
Confingam: quod erit mihi bonum atque commodum:
Quum tu horum nihil refelles, vincam scilicet.*

Illud autem ISAEUS latius etiam extendit, qui docet univ-
erse cuivis licuisse, per εἰσαγγελίαν opem ferre ταῖς
ἐπικλήροις, si male a maritis istis tractarentur, de *Pyrrhi*
Hered. p. 42. v. 25. seqq. μόνων τούτων τῶν δικῶν
ἀκινδύνων τοῖς διώκουσιν οὐσῶν, καὶ ἐξὸν τῷ βουλομένῳ
βοηθεῖν ταῖς ἐπικλήροις. οὔτε γὰρ ἐπιτίμιον ταῖς πρὸς
τὸν ἄρχοντα εἰσαγγελίαις ἔνεστιν (leg. cum REISKIO
ἔπεστιν) οὐδ' ἐὰν οὐδεμίαν τῶν ψήφων οἱ εἰσαγγείλαντες
μεταλάβωσιν. οὔτε προταγεῖα, οὔτε παράστασις οὐδεμία
τίθεται τῶν εἰσαγγελιῶν. ἀλλὰ τοῖς μὲν διώκουσιν ἀκιν-
δύνως εἰσαγγέλλειν ἔξεστι τῷ βουλομένῳ, τοῖς δ' ἀλισκο-
μένοις ἐσχάται τιμωρίαι ταῖς εἰσαγγελίαις ἔπεισιν. [vide
SCHOEMANNUM p. 252. seqq.] HARPOCRATION V.
εἰσαγγελία tres hujus accusationis species explicat: unam
de publicis criminibus, de quibus Lex non nominatim
ageret: alteram, qua utebantur adversus arbitros, qui
mala fide egissent: ἕτερα δὲ, addit, εἰσαγγελία λέγεται
92 ἐπὶ ταῖς κακώσεσιν. αὗται δὲ εἰσι πρὸς τὸν ἄρχοντα,
καὶ τῷ διώκοντι ἀζήμιοι, καὶ μὴ μεταλάβῃ τὸ πεμπτὸν
μέρος τῶν ψήφων. At POLLUX I. VIII. s. 55. ait:
Δημοσθένης δ' ἐν τῷ κατὰ Μέδοντος καὶ κατὰ τῶν μὴ
προσηκόντων τῇ ἐπικλήρῳ συνοικούντων γίνεσθαι τὰς
εἰσαγγελίας λέγει. Licet igitur quis vel ex testamento,
vel ex iudicio, haberet ἐπικληρον, tamen illa poterat evin-
ci a cognato propiore, quorum prius legibus non fuisse
licitum videtur indicare locus ARISTOPHANIS ante cit.
et ISAEI de *Pyrrhi Hered.* p. 44. v. 21. seqq. alterum
licuisse in confesso est, et actionem hac in re usitatam
fuisse πρόσκλησιν sive πρόκλησιν, apparet ex DEMOSTH.
c. *Macart.* p. 1054. R. §. 15. Archontem habuisse de
his litibus jurisdictionem ex ll. all. satis apparuit: qui-
bus addi possunt LYSIAS *Alcib. or.* II. §. 3. ISAEUS
d. *Or.* p. 45. v. 9. et 13. DEMOSTH. *adv. Lacr.* p.

940. R. §. 48. *adv. Pantaen.* p. 976. R. §. 33. *seq. adv. Steph. II.* p. 1136. R. §. 22. *fin.* POLLUX L. VIII. s. 89. HARPOCRAT. v. ἡγεμονία δικαστηρίου. At de ἐπικλήροις τῶν μετοίκων, uti de omnibus, quae ad illos pertinerent, jus dicebat Polemarchus: *vid. BU-DAEUS Comment. L. Gr. p. m. 81. SIGONIUS de Rep. Athen. L. III. c. 1. et L. IV. c. 3. PETITUS Com-ment. ad Leges Att. l. c. et L. VI. T. 2. p. 551. seq.* Ex hoc jure Attico desumptae fuerunt complures veterum Comoediae. ALEXIDIS, ANTIPHANIS, HENIOCHI, 93 DIODORI SINOPENSIS citantur fabulae Ἐπικληρος in-
scriptae; MENANDRI duae exstiterunt hoc titulo: DI-
PHILI Ἐπικληρος et Ἐπιδικαζόμενος: APOLLODORI Ἐπιδικαζόμενος olim exstitit, diversa ab Ἐπιδικαζομένη, ex qua *Phormionem* suum transtulit TERENCEIUS; hanc enim fuisse inscriptam Ἐπιδικαζομένην vel ex Terentia-
na fabula est manifestum, cum non juvenis puellam, sed *Phormio*, nomine puellae, juvenem volentem in judicio coëgerit, ut duceret amatam.

Haec autem quoniam aliquanto latius exposuimus, ne quid obscurum hac parte esset, videndum, quid ad res Andocidis illustrandas faciant. Epilycus Tisandri filius, vir item in republica clarus et generis nobilitate excel-
lens, avunculus Andocidis, (*vid. Or. de Myst. §. 117. de Pace §. 29.*) sine mascula prole, decesserat in Sici-
lia: filias reliquerat duas, quae jure ἀγχιστείας, cum es-
sent ἐπικληροί, cedebant consobrinis, Andocidi et Lea-
gro. Puellae istae in re angusta erant: nam debita pa-
tris defuncti pluris erant quam quinque talentorum; prae-
diorum illius aestimatio ne duorum quidem talentorum
erat. Convenit tamen inter Andocidem et Leagrum, ut
puellarum sibi quisque unam jure ἀγχιστείας peteret, cum
satis fuisset illis alterutram vel sibi petere, vel cum do-
te elocare, secundum Legem supra cit. apud DEMOSTH. 94
c. Macart. p. 1067. fin. R. §. 54. Fecerunt quod erat
statutum; et, quam quidem Andocides acceperat puellam,
ea brevi mortua est: quam vero Leager, salva mansit.
Hanc sibi habere cupiebat Callias Hipponici filius, gente
nobilissima Athenis ortus, vir improbus, Veneri apprime
deditus, scortorum amantissimus, quo amore id effecit,
ut bona sua admodum minueret, ac prorsus fere disper-
deret: (*vid. ARISTOPH. Ran. 431. seqq. Av. 285. seqq.*
Eccles. 805. et Scholia ad dd. II. ANDOC. de Myst.
§. 130. seqq. PERIZONIUS ad Aelian. V. H. L. IV.
c. 16. et 25.) ut ne duo quidem talenta in hereditate
paterna invenerit, cum avus ejus ducentis census talen-

tis fuisset, ut **LYSIAS** ait de *Bonis Aristoph.* §. 48. idque ex eo fit verisimile, quod viventis adhuc patris bona eum dilapidasse dicit **ANDOC.** d. l. Ridiculam ejus Orationem, quum legatus de pace ad Lacedaemonios missus esset, pro viri ingenio describit **XENOPHON** *Hellen.* L. VI. c. 3. §. 4. in qua non nisi se ipse laudat et fabulas narrat: tantum ad eloquentiam profecerat ex Eveni Parii, Protagorae, aliorumque Sophistarum disciplina: ab his enim fuit edoctus, atque magnam iis pro institutione persolvit mercedem: ut tradunt **PLATO** *Apol. Socr.* p. 20. A. et **XENOPHON** c. I. *Symposii*, quod domi ejus
95 habitum descripsit: ubi facete ipsius ingenium ridet c. 4. Caeterum Calliarum genus omnium optime exposuerunt **PALMER.** ad *Aristoph. Aves* in *Exercit.* ad *Auct. Gr.* p. 754. et **PERIZON.** ad *Aelian.* V. H. L. XIV. c. 16. *) **Callias** igitur cum **Epilyci** filiam sibi habere vellet, atque illud data pecunia a **Leagro** impetrasset, id ne fieret, intercessit **Andocides**, et **Leagrum** ad Archontem in jus vocavit, postulans ut vel ipse, utpote ἀγχι-
στεύς, **Epilyci** filiam haberet vel sibi cederet. At vero **Callias**, quum se rem cum **Leagro** conficere non posse videret, in judicio experiri voluit, et filio suo, tanquam ἀγχι-
στεῖ, puellam petiit: ipse enim post **Andocidem** et **Leagrum** proximus illi erat cognatus. Quippe **Leagrum** credibile est fuisse filium **Glaucanis**, **) quocum classi praefuerat **Andocides**: is enim dicitur fuisse **Leagri** filius; et verosimile est illum item filium habuisse **Leagrum**; de qua nominum avi et nepotis successione jam ante diximus. At **Glaucanis** filiam, quae **Leagri** soror fuerit, in matrimonio habuit **Callias**, et ex illa filium **Hipponicum** procreavit: vid. **ANDOCIDES** §. 126. ut hic uno gradu fuerit remotior, quam **Leager** et **Andocides**. Cum vero intelligeret, unum sibi impedimento esse **Andocidem**, quo minus τὴν ἐπίκληρον sibi acquireret **Hipponicus**, **Cephissio** pessimo sycophantae pecuniam dedit,
96

*) Vide **CHR. LUD. BOSSLERUM** de gentibus et familiis Atticae sacerdotall. Darmstadii 1833. et doctam hujus libelli Censuram in *Actis Diurn. Scholastt.* 1833. Mai p. 477. seqq.

) Iure statuit **SLUITER. **Leagrum** **Glaucanis** filium fuisse. Vide *Athen.* T. I. p. 155. **DIND.** et **DOBRAEUM** in *Adversar.* T. I. p. 184.

Juvat huc **Andocidis** stemma ab eodem **BOSSLERO** l. l. p. 31. confectum transcribere.

ut ἐνδείξεως litem illi inferret. Juvabant hunc alii, vectigalium redemptores, quos Andocides licitando superave-

GENUS PATERNUM.

Leogoras I.
ex quo et Chariae fil. (de myst. §. 106.)

NN.

Alcmaeo.

Andocides I.

NN.

|

|

ex quo et sorore matris Critiae

|

Taurcas

Callias

Leogoras II.

Filia

Plrynichus

|

ex quo et Tisandri filia

ex qua et Aristotele

Nisacns

Andocides II — Filia

Charmides

maritus:
Callias Teleclis f.

GENUS MATERNUM.

Telecles.

Filia
ex qua et Leogora II.

Tisander

Leager I.

Epilycus

Filia Glaucō

Filia. Euphemus.

Callias Filia.

Andocides II.

Duae filiae Leager II.

Filia

mar Eucratis
Niciae frater

ex qua et
Callia III.

Hipponicus III.

Errat vero sLUIT. credens Calliam pro Hipponico (filio quem habuit e Glauconis filia s. Leagri II. sorore) petiisse puellam. Verba paragraphi 124, 125 et 129. docent, eum,

rat, et effecerat, ne vectigalia vilissimo pretio redimerent; ex quorum numero nebulo iste erat Agyrrhius: de quo vid. ARISTOPH. *Plut.* 176. ibique Scholia et *Eccles.* 102. et 184. HARPOCRAT. v. Ἀγύρριος et θεωρίκω, VALCKENAERIUS *Diatr. Eurip.* c. 25. p. 293. c. His accesserunt Melitus, idem, credo, qui Socratem accusavit, et Epichares: vid. ANDOC. §. 95. seqq. haec enim ἐνδείξεως accusatio eo spectabat, ne illi in forum venire liceret, et praejudicium faciebat Andocidi, ne ipse causam suam ageret, et jus suum defenderet. Callias vero, iudicii exitum exspectare non ausus, novum quoddam in Andocidem machinatus est, quo efficeret, ut inauditus moreretur. Nam, quum Lex esset Solonis, ut, qui ἱετηρίαν, sive oleae ramum lana obvolutum, supplicis signum, in Eleusinae Cereris templo deponeret, 1000 drachmis multaretur; Callias ramum deposuit, et Andocidem deposuisse in iudicio finxit, postulavitque ut inauditus capite plecteretur, secundum Legem, quae poenam capitis in illum statueret, qui in festo Eleusiniorum ἱετηρίαν deposuisset. Quas illum duas leges in Andocidis perniciem inter se confudisse credo, cum illae de plane diversis causis agerent, altera de ἱετηρία in festo Eleusiniorum, altera de eadem alio tempore in Cereris templo deposita: et ita explicandum arbitror difficilem ANDOCIDIS locum de *Myst.* §. 110. seqq. At Orator crimina in se collata luculenta illa, quae de *Mysteriis* inscribitur, oratione ita a se depulit, ut iudicum sententiis sit absolutus.

Hoc iudicio, quod et causae suae justitia, et sua fretus dicendi vi, nulla re coactus, sua sponte sustinuit, (vid. *Or. de Myst.* init. et LYSIAS §. 52.) liberatus

cui petiit filiam, filium fuisse Chrysiadis (sic enim dicitur Ischomachi vidua §. 127) quacum rem habuit Callias. Quamquam vero prioribus ipse dixerat Andocides, Calliam petiisse illam puellam filio, tamen §. 128., quae est ejus acerbitas in Calliam, haec affert: φέρε δὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, σκεψώμεθα εἰ πᾶ ποτε ἐν τοῖς Ἑλλήσι πρᾶγμα τοιοῦτον ἐγένετο, ὅπου γυναῖκα τις γήμας ἐπέγημε τῇ θυγατρὶ τὴν μητέρα καὶ ἐξήλασαν ἡ μήτηρ τὴν θυγατέρα· ταύτῃ δὲ συνοικῶν βούλεται τὴν Ἐπιλύκου θυγατέρα λαβεῖν, ἢ ἐξελάσῃ τὴν τῆδε ἡ θυγατρίδῃ. tamquam ipse sibi petiisset puellam. Caeterum bene A. G. BECKER. p. 196. adnotavit haec: Kallias zweite Frau, die Tochter des Ischomachus, war also früher die Gattinn des Epilycus und Mutter jener beiden Töchter. Kallias ging also damit um Ehegatte der Grossmutter, Tochter und Enkelinn zu werden! —

Andocides pristinum in civitate locum tenuisse videtur, et sex vel septem post annos legatus Lacedaemonem ad pacem componendam missus est: in qua legatione cum male se gessisse judicaretur, παραπροσβείας iudicio condemnatus, in exilium expulsus, exul obiit, (vid. PSEUDO-PLUTARCHUS et PHOTIUS) stirpis suae ultimus. Nam liberos illum reliquisse non est probabile, cum septuagesimo aetatis anno, quo causam ἐνδείξεως sive de Mysteriis oravit, nullos procreasset: vid. §. 146. et 148. fin. quod cum vitae illius errabundae tribuendum puto, tum impuro Veneris studio, cui deditum fuisse Oratorem satis patet ex loco de *Myst.* §. 100. ubi objectum sibi turpis amoris probum retorquet quidem in adversarium, non ipse a se amovet *): neque illud abhorret ab indole moribusque et Andocidis, et universorum Atheniensium, ac maxime divitum et potentum isthac aetate: quod haud negabit qui in Oratorum et Aristophanis lectione aliquantum sit versatus. Quod autem Antiphontem Andocidi filium dant Scholia ARISTOPH. ad *Vesp.* 1262. locus procul dubio mutilus est, et videntur nonnulla de Antiphonte fuisse dicta, tum de Leogora subjecisse Scholiasten, illum fuisse patrem Andocidis. Fratres habuit, nullos: vid. §. 148. fin. sororem unicam, Calliae Teleclis filio nuptam: vid. §. 42. fortunas magnas, quas tamen ipse postea valde imminutas esse dicit de *Myst.* §. 144. et confirmat LYSIAS §. 31.

98

Haec igitur nobis de vita rebusque gestis Andocidis dicta sufficiant, qui, variis jactatus fortunae fluctibus, modo florens in Republica, modo in carcerem detrusus, vitam egit miseram, civibus suis odiosus; apud posteros clarus eloquentiae laude, contemptus propter morum pravitatem. Jam vero de scriptis illius videamus, et ad partem criticam accedamus.

*) Vide igitur, quo jure DOBRAEUS in *Advers.* I. p. 182 haec scripserit: „Non continuo affingendum crimen ἐταρξίας Andocidi. Forsan in aliquem ejus ex patronis (τοῖς ἡγεμένοις συνδικεῖν §. 150.) hoc jecerat. Similia Demosth. de *F. L.* p. 403. 26. R. et 433. 18.“ Certe Demosthenes se contra adversariorum crimen defendit.

CAPUT SEXTUM.

Qua in re ab aequalibus discrepet ANDOCIDES. *Oratio de Mysteriis in causa ἐνδείξεως versatur: dedita opera passim emendatur.* ANDOCIDES CRATINUM imitatus, ab aliis iterum expressus. Προκαταγινώσκειν. Γῆ καὶ χώρια ἐπαρκοῦντα. Ἐτερος et ἑταῖρος in MSS. permutantur: emendatur XENOPHON. Πολέμαρχος de μετοίκοις judicabat. Θημακεύς. *De litium* εἰσαγωγῇ et munere Regis sacrorum. Τι παθεῖν. Λόγιος quis? Ἐπισκῆπτειν. Ἀνειπεῖν. Μάλιστα. *Phrynichi quinque fere aequales distinguuntur.* Lacritus. Πῶλος λειπογνώμων. Κάμνειν. *Emendantur* HARPOCRATION *et Auctor* Epistolarum Socraticarum. Φίλοι δὲ ἡμᾶς.

Amiantus.

Cum caeterarum artium ac disciplinarum aut inventrices aut altrices exstiterunt Athenae, tum eloquentia in ea urbe et nata esse et alta vere existimatur: non illam dico, quae in poëtis cernitur, sed eam, quae in republica, quae in foro, quae in illustrandis aliis disciplinis versatur: Athenis primum se orator extulit, primumque monumentis et literis oratio est coepta mandari. Cum vero jam Themistocles aliique, et illius aetate, et post illum, eloquentia praestitisse dicantur, nullius tamen, ut Oratoris, ante tempora Antiphontis scripta fuerunt, neque quisquam hoc munus seorsum ab aliis et separatum professus est. Postquam autem Gorgias et Antiphon Rhetoricas scholas Athenis aperuerunt, tantum der repente exarsit dicendi studium, ut humanior nemo videretur, qui non Rhetoribus eorumque arti studium impensius tribuisset. Primae autem aetatis nulla ad nostram memoriam monumenta servata sunt, nisi Antiphontis aliquot Orationes, fortasse spuriae; Andocidis paucae; Lysiae plures: ex quibus de dicendi genere illius aetatis possit judicari. At vero Andocides, medius paene interjectus inter Antiphontem et Lysiam, illo duodecim fere annis mi-

nor, hoc novem annis major natu, diversum aliquanto ab illis secutus est dicendi genus. Ipse enim non nisi suas causas aut reipublicae attigit, neque constat an artem didicerit, nisi fortasse Gorgiam audierit, qui eo adolescente jam docebat Athenis: illi autem et ipsi Rhetoricam docuerunt, et aliis scripserunt Orationes, quibus in iudicio uterentur. Cum igitur non nisi publicas causas tractet Andocides, plurimum ipse in republica versatus, facile 101 intelligitur, quantum illius lectio valeat, cum ad rempublicam ac res gestas, tum ad ingenium et mores Atheniensium cognoscendos: praesertim cum, et florente republica, et collapsa, vixerit, et instauratam iterum viderit. Talis igitur tantusque cognitionis fons cum sit nobis Andocides, non inutilem nos operam, neque ingratam eruditis facturos existimamus, si sordibus illum, quibus scatet, expurgantes, puriorem reddamus et limpidiorem; maxime quidem quum non tantum nostras conjecturas et animadversiones fortasse leviores, sed et Codicis ms. auctoritatem, et Valckenaerii ingenium et copiam, adjumenta adferamus.

Est autem praestantissimum ingenii Andocidei monumentum, quod magno cum literarum bono etiamnum habemus, Oratio de *Mysteriis*, in qua, cum ab adversariis ἐνδείξεως actione in iudicium vocaretur, contendit, se neque peccasse, neque, si peccasset, teneri amplius illa actione, quoniam cives post expulsos xxx Tyrannos id inter se essent pacti et jurassent, ne ullam injuriae ante illatae memoriam haberent; atque, hac opportunitate oblata, multa subtiliter et egregie disputat de reditu exulum et decretis illo tempore factis; quae historiae Atticae lucem non exiguam adferunt. Causam ἐνδείξεως in hac 102 Oratione tractari, quamvis inscribatur de *Mysteriis*, apparet ex pluribus ipsius Orationis locis: §. 8. dicit se dubitare, unde primum sumat defensionis initium, πότερον ἐκ τῶν τελευταίων, ὡς παρανόμως με ἐνέδειξαν, et §. 10. se primum dicturum de ipsa causa, ὅθεντιερ ἡ ἐνδείξις ἐγένετο, διόπερ εἰς τὸν ἀγῶνα τόνδε κατέστην, περὶ τῶν μυστηρίων: §. 29. περὶ μὲν τῶν μυστηρίων, ὧν εἵνεκα ἡ ἐνδείξις ἐγένετο — ἀποδέδεικται μοι κ. τ. λ. §. 111. ἐπειδὴ γὰρ ἦλθομεν Ἐλευσινόθεν, καὶ ἡ ἐνδείξις ἐγεγένητο: §. 121. δοὺς Κηφισίῳ χιλίας δραχμάς, ἐνδείκνυσί με. Conf. LYSIAS c. Andoc. §. 15. seqq. TAYLOR *Lect. Lys.* c. 6. Est autem ἐνδείξεως, quae hic tractatur, species, qua contendit adversarius, non licere adversario per Legem quamdam aut Scitum Populi, certas res agere, aut in certa loca venire, maxime templa,

Diisque consecrata loca, et in forum. Vid. de hac actione POLLUX L. VIII. s. 49. et 50. HARPOCRATION et SUIDAS v. ἐνδείξις: SIGONIUS de Republ. Athen. L. III. c. I. Fortasse haec Oratio de Mysteriis fuit inscripta, ut distingueretur ab Oratione περὶ τῆς ἐνδείξεως, jam ante ab Andocide dicta et edita.

Elegantissimum Orationis principium: Τὴν μὲν παρασκευὴν, ὧς ἄνδρες, καὶ τὴν προθυμίαν τῶν ἐχθρῶν
103 τῶν ἐμῶν — σχεδὸν τι πάντες ἐπίστασθε: e CRATINO expressum esse, monet CLEMENS ALEXANDRINUS (sive Grammaticus, quem ille descripsit) Strom. L. VI. p. 748. Κρατίνου ἐν Πυτίνῃ εἰπόντος.

Τὴν μὲν παρασκευὴν ἴσως γινώσκετε.

Ἀνδοκίδης ὁ ῥήτωρ λέγει, Τὴν μὲν παρασκευὴν, ὧς ἄνδρες δικασταί, καὶ τὴν προθυμίαν τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐμῶν σχεδὸν τι πάντες εἴσεσθε. Andocidem vero, monente eodem, iterum imitati sunt Λυσίας ἐν τῷ πρὸς Νικίαν ὑπὲρ παρακαταθήκης (ita enim legendum cum RUHNKENIO Histor. Crit. Or. Gr. p. 40.) Τὴν μὲν παρασκευὴν, καὶ τὴν προθυμίαν τῶν ἀντιδικῶν ὁράτε, ὧς ἄνδρες δικασταί: et AESCHINES initio Orationis in Ctesiphontem: Τὴν μὲν παρασκευὴν ὁράτε, ὧς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὴν παράταξιν. [ubi vide BREMI.] Sitne Andocides ex Clemente, an Clemens ex Andocide corrigendus, non auisim statuere. *)

§. 3. Εἰκότως ἂν καὶ ὑμεῖς τοιαῦτα περὶ αὐτῶν γινώσκοιτε, ὅσα καὶ αὐτοὶ περὶ σφῶν αὐτῶν ἔγνωσαν. Recte οἷα pro ὅσα emendat MARKLAND ad Lysiam p. 158.
v. 21. Subjicit Orator: ὅπόσοι δὲ πιστεύσαντες μηδὲν
301 ἀδικεῖν ὑπέμειναν, δίκαιοι ἐστὲ καὶ ὑμεῖς περὶ τούτων τοιαύτην ἔχειν τὴν γνώμην, οἷανπερ καὶ αὐτοὶ περὶ σφῶν αὐτῶν ἔσχον, καὶ μὴ καταγινώσκειν ἀδικεῖν. Optimam
104 lectionem praebebat Codex ad marginem Editionis Aldinae excerptus: καὶ μὴ προκαταγινώσκειν ἀδικεῖν. Non enim propter eam, quam dicit rationem, illos condemnare non oportet, sed non praejudicata opinione, antequam res in

*) Injuria A. G. BECKER. IM. BEKKERUM notat. Minime hic vir scribere voluit τῶν ἐχθρῶν τῶν ὑμῶν, sed tantum punctum illud, quod post τυχεῖν παρ' ὑμῶν (§. 2. init.) legitur, cum commate commutare. — Caeterum vide PLATNER. Process. Praef. p. XLI. uberius de iis, quae Andocides in exordio profert, disputantem.

judicio examinata sit, credere illos injuste egisse. **LYSIAS** de Bonis Aristoph. §. 10. μὴ οὖν προκαταγινώσκετε ἀδικίαν τοῦ εἰς αὐτὸν μικρὰ δαπανῶντος. **Apol.** δήμου καταλ. §. 21. σφῶν αὐτῶν προκαταγνόντες ἀδικεῖν. **DEMOSTHENES** pro Corona p. 226. R. §. 2. τὸ ὁμοίως ἀμφοῖν ἀκροᾶσθαι· τοῦτο δ' ἐστὶν οὐ μόνον τὸ μὴ προκατεγνωκέναι μηδὲν, caet. in Midiam p. 586. R. §. 227. καὶ προκατέγνωκεν ὁ δῆμος τούτου.

§. 4. Τί γὰρ ἂν καὶ βουλόμενος Ἀνδοκίδης ἀγῶνα τοσοῦτον ὑπομείνοι, ἐν ᾧ ἔξεστι μὲν — ἔστι δὲ πλεῦσαντι εἰς Κύπρον, ὅθενπερ ἦκει, ἡ πολλὴ καὶ ἀγαθὴ διδομένη καὶ δωρεὰ ὑπάρχουσα. Pro ὑπομείνοι, ἐν ᾧ **Valckenaerius** praefert ὑπομείνειεν, ᾧ: prouti aliquando se suspicatum esse scribit **Reisk.** Conf. **LYCURGUM** p. 197. R. §. 90. et p. 228. R. §. 130. Idemque ante **Reiskium** animadverterat pro ἡ πολλὴ legendum esse γῆ πολλή. In postremis **Reiske** δωρεὰ mutari vult in δωρεάν ὑπάρχουσα, gratuito datum, quod non satis placet. Mihi majus vitium subesse videtur: forte olim scriptum existit καὶ χώρια ἐπαρκοῦντα. Distinguitur γῆ, agri, arva aedificiis vacua, a χωρίοις, praediis, in quibus et aedes 105 sunt ad inhabitandum idoneae: ἐπαρκεῖν rariori notione dicitur pro ἀρκεῖν vel ἐξαρκεῖν, sufficere, satis esse, quantum ad victum opus sit: ἐπαρκοῦντως pro ἀρκοῦντως, sufficienter, exstat apud **SOPHOCLEM** in *Electra* v. 354.

Οὐ ζῶ; κακῶς μὲν οἶδ'· ἐπαρκοῦντως δ' ἐμοί. *)

*) „At mutatio est nimia: nec verbum ἐπαρκεῖν, suppeditare, satis aptum huic loco. Propius ad verum accedamus legendo — γῆ πολλὴ καὶ ἀγαθὴ καὶ διδομένη δωρεὰ, καὶ ὑπάρχουσα h. s. adest vero etiam *Andocidi* in *Cyprum*, unde venit, naviganti multa bonaque terra, et donata et propriis pecuniis parta. Atticorum consuetudine τὰ ὑπάρχοντα sunt propria bona item patrimonium: opponuntur his aliunde vel recte, vel minus recte, acquisitis: quod uberius demonstrabimus ad **Plutarchum**, apud quem aliquoties dicitur valere potentia ἐξ οὗ ἔπαρκεοντων, alienis opibus aliunde acquisitis, non propriis. **WYTTENB.** l. l. p. 89. seqq. **J. BEKKERUS** etsi jure **WYTTENBACHII** scribendi rationem repudiavit, quum vix ὑπάρχειν talem habere possit significationem, male tamen scripsit ἡ πολλὴ καὶ ἀγαθὴ: quod an apte explicari possit, equidem vehementer dubito, nisi forte tota insula *Cyprus* in *Andocidis* fuit potestate. Mihi quidem non dubium est, quin recepto γῆ, quod facile corrumpi poterat, locus sic scribi et intelligi debeat: γῆ πολλὴ καὶ ἀγαθὴ διδομένη καὶ δωρεὰ ὑπάρ-

§. 5. "Ἀλλοθὶ τε γὰρ ὦν, πάντα τὰ ἀγαθὰ ἔχειν, στερόμενος τῆς πατρίδος, οὐκ ἂν δεξαίμην, τῆς πόλεως οὕτω διακειμένης, ὥσπερ αὐτοὶ ἐχθροὶ λέγουσι· πολὺ δ' ἂν αὐτῆς μᾶλλον ἐγὼ πολίτης δεξαίμην εἶναι κ. τ. λ. Reiske conjecit αὐτοὶ οἱ ἐχθροί. Equidem potius scribendum existimem: ὥσπερ αὐτὴν οἱ ἐχθροὶ λέγουσι, nempe διακεῖσθαι: et sic etiam vidi postea conjecisse Valckenaerium, qui praeterea mox scribi mavult πολὺ γ' ἂν αὐτῆς caet. At vero aliud mendum huic loco insidere videtur LUZACIO in praecedentibus, ita ut γὰρ ὦν mutandum sit in παρὸν, (quamvis et γὰρ ὦν admitti possit) accusativum absolutum pro genitivo, sicut Graeci participiis, ὦν, παρὸν, ἐξὸν, καθῆκον, παρῆκον, et reliquis uti solent: tum vero nominativus στερόμενος non ad praecedentia pertinebit, sed ad δεξαίμην, et locus sic erit constituendus: ἄλλοθὶ τε παρὸν πάντα τὰ ἀγαθὰ ἔχειν, στερόμενος τῆς πατρίδος οὐκ ἂν δεξαίμην· τῆς τε πόλεως οὕτω διακειμένης, ὥσπερ αὐτὴν οἱ ἐχθροὶ λέγουσι, πολὺ γ' ἂν αὐτῆς μᾶλλον κ. τ. λ. *)

χουσα — multa bonaque terra ei data est et quidam dono accepta. Nam terrae, quam dono accepit, eo magis adstrictus est. Καὶ est et quidem, ut jure jam REISK. monuit. Non igitur διδομένη et δωρεὰ ὑπαρχ. idem significant. Ratio, qua solus Articulus scribi posset ἡ, intellecto γῆ, quod saepe fit, hoc loco mihi dura videtur.

*) Bene tuetur WYTTENB. l. l. p. 102. vulg. hac explicatio-
ne: Alibi enim degens nolim exul omnibus frui bonis i. e. nolim enim alibi degens omnibus affluere bonis, ea conditione, ut patria privatus exul sim. Caeterum facio ego cum SLUITERO verba τῆς πόλεως οὕτω διακειμένης ad seqq. referente et post τῆς pono illud δὲ, quod post πόλιν delendum. Sententia tum hoc modo procedit: Nolim enim alibi degens omnibus affluere bonis ea conditione, ut patria privatus exul sim. Urbis vero, quam ita comparata sit, ut adversarii ipsi dicunt, malim ego omnium maxime civis esse, quam caet. — De τῆ γὰρ δὲ vide, quae docte monuit SAUPPIUS in JAHNII Anall. 1832. T. VI. fasc. 1. p. 68. seqq. Nam ad antecedent. si verba retuleris c. BEKK. (et SCHAEFFERO ad Lamb. Bos p. 739., qui quidem recte statuit hic Genitivos absolutos inveniri, neque vero, ut LAMB. voluit, Genitivos pendere e verbo δέχομαι significatu praeferendi, ut e. g. explicari deberet locus de reditu §. 21. εἰδεξαίμην δ' ἂν πάντων χρημάτων εἶναι. At h. l., si quid video, non debebat BEKK. mutare omnium librorum scripturam ἀντὶ πάντων χρημ., etsi §. 4. legitur: οὐδενὸς ἂν χρηματός δεξ. Praepositionem tuetur Demosth. locus in Olynth. I. init.) nimis languerent et πολὺ δ' ἂν αὐτῆς κ. τ. ε. nimis abrupte dictum esset. —

§. 6. *Αἰτοῦμαι οὖν ὑμᾶς* caet. describit fere haec Andocidea *LYSIAE de Bonis Aristoph.* §. 2. seqq. ut animadvertit Valckenaerius, et monuerunt TAYLOR ad d. l. Lysiae, et *Lect. Lys.* c. 2. p. 678. et 679. et REISK. ad. h. l. *)

§. 7. *Οἱ δὲ αὖ μαρτυρήσαντες τὰ ψευδῆ, ἀδί-
κως ἀνθρώπους ἀπολέσαντες, ἐάλωσαν παρ' ὑμῖν ψευ-
δομαρτυριῶντες, ἥνίκ' οὐδὲν ἦν πλέον τοῖς πεπονθόσιν.* Fuit cum suspicarer ἀνθρώπους sive ἀνους, ut in MSS. exarari solet, corruptum esse ex ἄλλους. Acutius Valcken. conjecerat ἀθώους. Sed, ne ita legamus, vetat locus *LYSIAE* ex hoc desumptus. Valckenaerius quoque cum Reiskio malebat *ψευδομαρτυριῶν*, quum ἀλῶναι *ψευδο-
μαρτυριῶν* apud Oratores sit solenne: animadvertit tamen idem, ἐάλωσαν *ψευδομαρτυριῶντες* etiam esse apud *ISAEUM* p. 52. v. 14. uti et in d. l. *LYSIAE.* **)

§. 9. *Τὰ μὲν οὖν δίκαια γινώσκειν ἡμᾶς ἡγοῦ-
μαι, καὶ λόγους παρεσκευάσθαι, οἷςπερ ἐγὼ πιστεύ-
σας ὑπέμεινα. ὁρῶ δ' ὑμᾶς — περὶ πλείστου τοῦ-
το ποιουμένους* caet. Reiske putat legendum esse: καὶ
λόγους ἀποδέχεσθαι παρεσκευάσθαι [hoc sensu: ego ar-
bitror vos esse paratos eoque animo ad iudicandum ac-
cessisse, ut recta statuatis, et orationi (recte docenti)
concedatis.]: quod mihi non item videtur. Equidem con-
jeci: τὰ μὲν οὖν δίκαια γινώσκειν ὑμᾶς ἡγοῦμαι, καὶ (vel 107
forte ἡγούμενος,) λόγους παρεσκευάσμαι, οἷςπερ ἐγὼ πι-

*) Vide quae de his uberius disputavit L. SPENGLIUS in *Συναγωγῇ τεχν.* p. 106. seqq. „οὖν a STEPH. profectum est; in Aldina legitur ἐπὶ, pro quo SCALIGER. correxit ἐτι“ REISK. Ex his fecit A. G. BECKER. αἰτοῦμαι οὖν ἐτι (non SCALIG.) ὑμᾶς: quod non necessarium puto. Facio c. i. BEKK. οὖν ὑμᾶς sine ulla Codd. varietate reponente.

**) Vide SCHOEM. ad Isaeum p. 300. Apud Lys. l. l. non le-
gitur *Ψευδομαρτυριῶν*, id quod SPENGLIUM ipsum l. l. com-
movit, ut ex Andocide ejicere vellet *Ψευδομαρτ.* At voca-
bulum omnibus Codd. firmatur, nisi quod LZ. exhibent
Ψευδομαρτυριῶντες. Caeterum actionem *Ψευδομαρτυριῶν* in caus-
sis quoque publicis institui potuisse, ex nostro aliisque locis
docet PLATNER. in Proc. T. I. p. 411, seqq. *Οἱ πεπονθότες*
sunt ii, qui supplicio affecti diem supremum obierunt: vide
FRANZ. ad Lys. p. 262. Formulam οὐδὲν ἦν πλέον explicant
GOETTLING. ad Aristot. Polit. p. 315. et PFUGK. ad He-
racl. p. 52. De πότμον — ἡ — ἡ — εἶτε, quod §. 8. legi-
mus, vide LOBECK. ad Ajac. p. 245. —

στεύσας ὑπέμεινα: quod verius sit nec ne, alii videant: Valckenaerius certe et ὑμᾶς emendaverat. *) Mox pro indicativo ὁρῶ, ex Codice notatum inveni ὁρῶν: et tum sic distinguendum, — ὑπέμεινα, ὁρῶν ὑμᾶς caet. [et sic I. BEKK. cum ABLZ.]

§. 9. Τάδε δὲ ὑμῶν δέομαι — ἀκροασαμένους δὲ διὰ τέλους τῆς ἀπολογίας, τότε ἤδη ψηφίζεσθαι τοῦθ', ὅτι ἂν ὑμῖν αὐτοῖς ἄριστον καὶ εὐορκώτατον νομίζητε εἶναι. Illud ἤδη, quod certissime corruptum est, summum Josephum Scaligerum in errorem induxit, qui pro ὅ, τι reponens ὅτε vitium vitio cumulavit. Videtur omnis tolli difficultas, si, una litera detracta, legamus τότε δὴ, cujus formulae frequentem esse usum in ejusmodi ἀναλήψει sententiae, nemo est aliquanto literarum peritior, qui ignoret. **)

*) A. G. BECKER. SLUIT. secutus interpretatur: Weil ich nun glaube dass ihr diess für Recht halten werdet (δίκαια γινώσκ.!) so habe ich meiner Rede diese Anordnung gegeben (καὶ λόγους παρεσκευάσμαι). Quo certe modo sensus exoritur. Sed etiamsi illud παρασκευάζειν saepe nihil aliud est, quam Latinorum *parare, instituere* (vide FUNKHAENEL. ad Demosth. in Androt. p. 84.) hoc tamen loco obstinate nego ferri posse illud παρασκευάζεσθαι λόγους, quod quidem de adversariis dici potest, neque vero de eo, qui contra adversariorum παρασκευὴν et προθυμίαν se juste ac probe defendere profitetur. In tanta igitur loci difficultate conjeci παρασχέσθαι: vos iudices probos justosque fore neque talia proferre, quibus etc. putans subjecti mutationem defendi locis iis, quos tractavit FOERTSCH. in Observatt. p. 47. Quae conjectura etsi non prorsus displiceret GODOFREDO HERMANNO, Praeceptorum Summo, putavit tamen locum ita sanari posse, ut scriberetur: καὶ οὐ (v. μὴ) λόγους παρεσκευάσθαι. Idque ego aptissimum puto. Nimirum λόγος tum, ut sexcenties apud Oratores, significat: *nugae, vana*. Sic [Demosth.] c. Theocr. p. 1324. R. §. 7. καὶ μὴ εἴτε λόγους λέγειν, εὐρεθήσεται τὰληθές. Demosth. c. Lept. p. 488. R. §. 101. εἰ δὲ ταῦτα λόγους καὶ φλυαρίας εἶναι φήσει (ubi vide FR. A. WOLF. in Appar. T. III. p. 205.) Idem c. Phorm. p. 962 R. §. 60. νομίζετ' εἶναι λόγον καὶ συκοφαντίας. Latinorum locos, ubi prorsus eadem ratione usurpatum est *logi*, laudat FORCELLINI in Lex. s. v. —

**) „Atqui ἤδη certissime corruptum esse, nos certe non videmus; quippe et usitatum et huic loco aptum, cujus haec est sententia: Oro autem vos, ut — audita demum usque ad finem mea defensione, tunc demum vestris sententiis constituatis id, quod et vobis ipsis optimum et cum jurisjurandi religione convenientissimum esse putetis. — Ex Adversariis

§. 11. Ἀλκιβιάδην δὲ τὸν στρατηγὸν ἀποδείξω ὑμῖν τὰ μυστήρια ποιοῦντα ἐν οἰκίᾳ μεθ' ἑτέρων. An hic etiam solito errore librarius pro ἑταίρων scripserit ἑτέρων, quod et p. 6. v. 27. factum suspicatus est Valckenaerius, non statuo. Eundem errorem errarunt, cum alibi tum in XENOPHONTE *Hellen.* L. II. c. 3. §. 18. p. 84. edit. Mori: ἐς ὃ ἐβούλοντο τοὺς πολεμίους δεξάμε- 108 νοι ὑφ' αὐτοῖς καὶ τοῖς ἑτέροις τὴν πόλιν ποιήσασθαι: legendum καὶ τοῖς ἑταίροις *).

§. 12. Ἔδοξε δ' — ἵεναι ἐπὶ τὸ μειράκιον ὃ ὁ Πυθόνικος ἐκέλευε. Mihi visum est legi oportere ἐφ' ὃ Π. ἐ. Valckenaerio ὡς ὁ Π. ἐ. Utrum modo scribas, non multum interest [vulg. tamen jure BEKK. c. omnibus Codd. retinuit]. In sequentibus certissimae emendationi Reiskianae [qua pro θεράποντα Ἀλκιβιάδου Πολέμαρχον, quod omnes libri, scribi debeat θεράποντα Πολέμαρχον] consentit Valckenaerius [et I. BEKK.] „Multa „dici possent ad eam confirmandam. Θεράπων Alcibia- „dis famulus ejus erat aut domus minister. Μέτοικος „memoratur DIODORO SICULO T. I. p. 543. et 551. „Conf. THUCYDIDEM L. VI. c. 28. Jam autem Po- „lemarchi erat jurisdictio in μετοίκους, qui Athenis ha- „bitabant. Conf. LYSIAM in Pancl. §. 2. ibique ΤΑΥ- „ΛΟΡΟΝ, ΜΕΥΡΣΙΟΝ *Ath. Att.* p. 12. [et c. f. HER- MANNI Handb. p. 264.]

Ibid. Καὶ ante Ἰκέσιον delendum suspicatur Valckenaerius, ut Hicesius fuerit Andromachi frater.

§. 13. Titulum Ὀνόματα jam ante Reiskium restituit MARKLAND ad *Lysiam* p. 468. [et habent ABLZ.]

§. 15. Ταῦθ' ὑμῖν προσομολογεῖται ἅπαντα. Reiskii conjecturam προσωμολόγηται confirmat M. Ald.

SCALIGERANIS in antiquos Auctores alia etiam notata feruntur, non satis diligenter in editionibus expressa: quorum si quid ita ineptum est ut illud ὅτε, certe pro SCALIGERANO non est habendum.“ WYTTENB. l. l. p. 90. De ὑμῶν δέομαι — ἀκροασαμένους videsis KRUEGERI Untersuchungen Fasc. 3. p. 395. n.

*) Male scripsit SLUITER. hoc loco et §. 41. ἑταίροις cum WYTTENB. in Select. Histor. Gr. p. 404. (p. 391. ed. Lips.) vide KRUEGER. ad Dionys. Histor. p. 385., quem tamen impugnat GOELLER. ad Thucyd. T. II. p. 457. seqq. — Jure vero BEKK. scripsit κίνδυνον ἀρεῖσθαι, pro librorum lectione αἰρεῖσθαι: vide PFLEGER. ad Eurip. Heracl. p. 56.

§. 17. *Λυδὸς ὁ Φερεκλέους τοῦ Θημακέως. Vir Doctus*
 in margine Aldinae edit. notavit γρ. *male μαθήκεως* [BLZ],
 109 et citatur h. l. ab HARPOCRATIONE v. *Θημακέως*.

Ibid. *Σπένσιππος δὲ βουλευὼν παραδίδωσιν αὐτοὺς*
τῷ δικαστηρίῳ. Ut de hoc loco, in quo nemo vitium est
suspiciatus, recte possimus judicare, primum erit viden-
dum, quid sit παραδιδόναι τῷ δικαστηρίῳ: deinde quo-
rum illud fuerit. Est autem haec locutio aliquanto ra-
rior: frequentior et vulgo usitata: εἰσάγειν εἰς τὸ δικα-
στήριον, qua saepissime utuntur Oratores: est tamen et
in h. Orat. §. 66. Διοκλείδην τῷ δικαστηρίῳ παραδόν-
τες ἀπεκτείνετε [de formulis παραδιδόναι τοῖς δικασταῖς
 s. εἰς τοὺς δικ. s. εἰς τὸ δικαστήριον vide BLUM. ad
 Lysurg. p. 61.] POLLUX L. VIII. s. 48. ὁ δὲ ἄρχων
 παρεδίδου τὴν κρίσιν δικαστηρίῳ: et quod ibid. s. 51.
 est παραδιδόναι τῷ δικαστηρίῳ, SUIDAE v. *Εἰσαγγελία*
 est εἰσάγειν εἰς τὸ δικαστήριον. Conf. I. LUZACII
Disquisit. de Epistatis et Proëdris Athen. in Adnot. ad
Or. de Socrate Cive p. 111. [De εἰσαγγελία vide quos
laud. C. F. HERMANNUS Handb. p. 253.] Nempe Ar-
chontum is, ad quem primum reus in jus vocatus, et a
quo instrumenta litis erant examinata, si aut justa aut
non absurda petere actorem censeret, adeoque de causa
ad tribunal referret, ad quod ea pertineret, traditis simul
litis instrumentis, dicebatur vel litem, vel ipsum homi-
nem, in forum inducere: de qua re plura in Lysiacis di-
cemus. Erat autem hoc officium non omnibus Magistra-
tibus commune, sed erant tantum nonnulli, qui haberent
εἰσαγωγὴν de certis causis: ut Archon eponymus de re
 110 *pupillari et uxoria; Rex sacrorum de caede et religioni-*
bus; Polemarchus de μετοίκοις, peregrinis et servis:
alii Archontes seu Thesmothetae de aliis et privatis liti-
bus et criminibus. Nusquam vero neque Senatores ex
Quingentis, neque Judices ex Heliaea, neque etiam Areo-
pagitae inter εἰσαγωγεῖς memorantur: quoniam nempe
nulla causa erat, quae non coram uno ex tribus hisce
conciliis, seu illius aliqua parte delegata, ageretur. Por-
ro, si spectemus, qua actione in iudicium vocatus sit An-
docides, et cujus de ejusmodi causis fuerit jurisdictio,
apparebit, quid in locum vocabuli βουλευὼν sit substi-
tuendum. Fuit enim accusatio illa de violatis Mysteriis,
accusatio ἀσεβείας: quae ad tribunal Regis sacrorum per-
tinebat, cui et cura sacrorum Eleusiniarum erat manda-
ta. Vid. LYSIAS c. Andoc. §. 4. et §. 11. DEMOSTHE-
NES adv. Lacritum p. 940. R. §. 48. ἀλλὰ νῆ Δία
παρὰ τῷ βασιλεῖ; (eum accusabimus?) ἀλλ' οὐκ ἐσμέν

γυμνασίαρχοι, οὐδὲ ἀσεβείας οὐδένα γραφόμεθα: POL-
LUX L. VIII. s. 90. ὁ δὲ βασιλεὺς μυστηρίων προέστη-
κε — δίκαι δὲ πρὸς αὐτὸν λαγχάνονται, ἀσεβείας caet.
Conf. HARPOCRATION et SUIDAS v. Ἐπιμελητῆς τῶν
μυστηρίων, et v. Ἡγεμονία δικαστηρίου: SIGONIUS de
Rep. Athen. L. IV. c. i. [cf. PLATNERI Proc. p.
285. et SCHOEM. Ordo Jud. p. 245. n. 7. vide §. 111.
et de reditu §. 14.] His igitur rationibus ductus 111
sum ad suspicandum pro βουλευῶν restituendum esse
βασιλεύων [quod jure recepit BEKK.]. Regem sacrorum
dici βασιλεύειν, manifestum est ex DEMOSTHENE in
Macart. p. 1063. R. §. 42. et §. 46. ubi Εὐκτῆμονα
τὸν βασιλεύσαντα memorat: et sic ἄρχειν saepissime di-
citur, nec non πολεμαρχεῖν: e. gr. apud DEMOSTH. in
Neaeram p. 1358. R. §. 40.

§. 19. Τὰ μὲν γινόμενα ἡκούσατε, ὦ ἄνδρες: le-
gendum τὰ μὲν γενόμενα: quod vitium ex compluribus
aliis locis hujus Orationis a REISKIO est sublatum [cum
I. BEKKERO.]

Ibid. Οὐ γὰρ καὶ δίκαιον ἀπολογεῖσθαι ἀναμιννή-
σκοντας τοὺς τῶν κατηγορῶν λόγους ἐξελέγχειν. LUZA-
CIUS suam conjecturam mecum communicavit: οὐ γὰρ
ἐστὶ δίκαιον ἀπολογεῖσθαι, ἀναμιννέσκοντα τοὺς τῶν
κατηγορῶν λόγους ἐξελέγχειν; nonne justum est et ae-
quum, me in memoriam revocantem accusatorum ser-
mones, ita iis respondere, ut me ipse defendam? *)

Ibid. Certissimam Reiskii emendationem, legentis
αὐτὸν pro αὐτῶν [quod BL.] M. Ald. confirmat [αὐτὸν

*) Hoc modo ego quoque c. FOERTSCHIO (Observatt. p. 64.)
vulgatam explicaverim; sed retineo c. eodem FOERTSCHIO
ἀναμιννησκόντας. De καὶ particula, quam omisit Z, in inter-
rogationibus vide FORSON. ad Phoenissas v. 1373. et VOEMELII
Commentar. ad Philipp. p. 216. Nulla igitur adest ne-
cessitas, cur scribatur cum REISKIO (Vol. VIII. p. 456.)
et WYTTENB. (l. l. p. 103.), quibuscum facit uterque BEKK.,
sic: οὕτω γὰρ καὶ δίκαιον κτέ h. s.: haec enim est justa se
defendendi ratio, ut (i. e. qua ratione) adversariorum crimina
commemorando refellantur. — Reinholdus Klotzius (in Quaestt.
critt. p. 33.) vulgatam hoc modo tueri vult: non enim etiam
justum est se defendere quum moneas iudices ut adversariorum
commenta examinent, id est denique nihil aliud quam hoc: illo-
rum commenta ita sunt comparata, ut ne justum quidem sit ne-
dum necessarium se defendere monentem iudices, ut exquirant
illorum crimina. de particulae significatione nemo opinor dubita-
bit, qua dicitur ut alias res omittamus ne justitiae quidem con-
venire: quae si bene intelligo, improbanda sunt. Immo ver-
ba seqq. et §. 30. extr. docent oratorem versari in refutan-
dis adversariorum criminibus.

teste REISKIO in Schedis SCALIGER. erat. Sic BEKK. quoque].

§. 20. Ἰκέτευον δὲ τὸν πατέρα μείναντα τὴ πα-
θεῖν ὑπ' ἐμοῦ. Demior Reiskium, qui pronomen τὴ
deleat vellet: non est delendum, sed scribendum sine ac-
centu τι, aliquid: mori per Euphemismum Attici dixe-
runt τι παθεῖν. *)

112 §. 22. Ἐδίδωκεν ὁ πατήρ τῶν παρανόμων. Arti-
culum τῶν, ut et alias in eadem phrasi abest, sic et h.
l. delendum censet Valckenaerius. [retinet tamen BEKK.
sine ulla varietate Codd.]

§. 23. Ἀλλὰ γὰρ λόγον ἀνοσιώτατον καὶ ἀπι-
στότατον οὐδένα πώποτ' ἐγὼ εἰπόντας οἶδα, οἱ τοῦτο
μόνον κ. τ. λ. [et sic omnes Codd.] Non satis proba-
bilis videtur Reiskii conjectura: ἀλλὰ γὰρ λόγον ἀνοσιώ-
τερον καὶ ἀπιστότερον οὐδένας πώποτ' ἐγὼ εἰπόντας οἶδα
τούτων, οἱ caet. Equidem suspicatus sum duo verba ex-
cidisse, quae oculorum ingeniiue aciem descriptoris pro-
pter similitudinem literarum fefellerint; atque ita fere
scripsisse Andocidem: ἀλλὰ γὰρ λόγον ἔλεγον ἀνοσιώτα-
τον καὶ ἀπιστότατον, οἷον οὐδένα πώποτ' ἐγὼ εἰπόντα

*) Sic tacite BEKK. In iis quae sequuntur: ἐν ᾧ δυοῖν τοῖν με-
γίστοις κακοῖς οὐκ ἦν αὐτῷ ἀμαρτεῖν· ἢ γὰρ ἐμοῦ ἀποθανεῖν,
ἢ αὐτῷ σωθέντι ἐμὲ ἀποκτεῖναι. REISKIUS (T. VIII. p. 456.)
ἐνὸς addidit. BEKK: nonne addendum πατέρου? Neutrum ho-
rum verum. Vide quae contra SCHAEFER. ad L. B. p. 184.
jure monuit HERMANNUS ad Soph. Electr. v. 1312., quem
sequitur LUDOV. DINDORF. ad Thucyd. I. c. 33. (vide
GOELLERI edit. T. I. p. 111.), qui tamen minus recte ad-
dit de nostro loco: nescio an rectius deleturi (REISK. et
BEKK.) inutile γὰρ. Praeclare enim FOERTSCH. (Observatt. p.
62.) haec docuit: *Illa particula si hoc in nexu tamquam inuti-*
lis tollenda esset: omnibus iis in locis, ubi vim explicandi et
illustrandi habet, uti post pron. dem. οὗτος, τοιοῦτος etc., de-
lenda foret. At inquit quispiam, sequitur hic nullum verbum
finitum, ad quod γὰρ referatur. Utique non sequitur: facili
autem negotio e praegressis verbis peti potest. Quum enim illa
δυοῖν τοῖν μεγίστοις κακοῖς οὐκ ἦν αὐτῷ ἀμαρτάνειν (i. e. non
licebit ei duo summa mala una evitare) idem significant ac
πατέρω δυοῖν τοῖν μεγίστοις κακοῖς περιπίπτειν
s. δυοῖν κακοῖς τ. μεγ. πατέρω ἐλέσθαι ἀνάγκη αὐτῷ ἐγέ-
νητο (ut loquitur Andoc. de reditu §. 7. coll. de myster. §. 57.):
orator sensum potius respiciens quam verba ipsa pergit
ἢ γὰρ — — h. e. ἢ γὰρ — — — ὑπ' ἐμοῦ ἀποθανεῖν ἢ
αὐτῷ σωθέντι ἐμὲ ἀποκτεῖναι ἀνάγκη· ἐγένετο s. ἦν. —
Caeterum legem, quam affert orator, tantum ad causas eo-
rum, qui contra Hermas peccaverant, pertinere, docuit SCHOE-
MANNUS Ord. Jud. p. 738.

οἶδα, οἱ τοῦτο μόνον. — Verum acute animadvertit J. O. LUZACIUS, quocum conjecturam communicavi, duriores esse Atticis auribus hiatum εἰπόντα οἶδα: itaque rectius scribi: οἶον οὐδ' ἂν πώποτ' ἐγὼ εἰπόντας οἶδα. [Ego c. BEKK. scripserim: ἀνοσιώτερον καὶ ἀπιστότερον οὐδένας πώποτ' ἐγὼ εἰπόντας οἶδα, οἱ τοῦτο et sic REISK., qui tamen τούτων ante οἱ inseruit, quod non necessarium puto.] Mox in sequentibus emendationem Reiskianam οὐδὲν αὐτοῖς ἐμέλησεν [pro οὐδὲ νῦν τοῖς et quod in Schedis SCALIGER. τούτοις] et M. Ald. confirmat, et ita legendum esse viderat quoque Valckenaerius [et sic BEKKERI omnes.]

§. 26. Δίδωμι τῷ βουλομένῳ ἐμὲ ἐξελέγξαι, ὅτι ἔφυγέ τις αὐτῶν δι' ἐμὲ, ἢ ἐμήνυσσα κατ' αὐτοῦ. Sententia requirere videtur, ἢ ἐμήνυσσα κατὰ του.

§. 26. Ἐλέγξῃ pro vitioso ἐλέξῃ, quod est in Aldina edit. jam restituit Stephanus: et e codice notatum 113 est ad marginem ed. Aldin.: PALMER. quoque ita correxit Exercit. p. 667. [ἐλέγξαι, ut opinor, pr. A.]

§. 29. Καὶ γὰρ οἱ λόγοι τῶν κατηγόρων ταῦτα τὰ δεινὰ καὶ φορικώδη ἀνωρθίαζον, καὶ λόγους εἶπον, ὥς πρότερον κ. τ. λ. Locus procul dubio videtur corruptus; nec certa apparet emendandi via. Absurdum est: οἱ λόγοι — ἀνωρθίαζον, καὶ λόγους εἶπον: ipsa verba declamarunt, et sermones dixerunt: forte, si quid periclitari liceat, pro οἱ λόγοι scribendum οἱ λόγιοι, et ἀλόγως pro λόγους, quoniam subjicit: τούτων οὖν ἐμοὶ τῶν λόγων ἢ τῶν ἔργων τί προσήκει; pulchra est haec oppositio: οἱ λόγιοι — ἀλόγως εἶπον, ὅπως (ita enim legendum videtur pro ὥς.) Λόγιοι autem secundum MOERID. et THOM. MAG. sunt οἱ πολυῖστορες, vel, ut ait PHRYNICH. p. 84. οἱ τὰ ἐν ἐκάστῳ ἔθνει ἐπιχώρια ἐξηγούμενοι ἐμπείρως, ubi vid. NUNNES. PLUTARCH. in Solone p. 92. E. Χρόνον δὲ τινα καὶ τοῖς περὶ Ψένωφιν τὸν Ἡλιουπόλιτην καὶ Σώγχιν τὸν Σαῖτην, λογιωτάτοις οὖσι τῶν ἱερέων, συνεφιλοσόφησε: p. 96. D. μῦθον — ὃν διήκουσε τῶν περὶ Σαῖν λογίων. Λόγιον HESYCH. interpretatur τὸν τῆς ἱστορίας ἐμπειρον, πεπαιδευμένον. Cf. Interpretes THOMAE MAG. l. c. p. 579. et PIERSON. ad d. l. MOER. p. 249. ELSNER. et WETSTEN. ad Acta Ap. XVIII. v. 24. Sensus hujus loci est: 114 Caput causae in eo pono, ut persuadeam vobis, me non peccasse: nam isti rerum ante gestarum et antiquae historiae periti accusatores mei horrenda ista et terroris plena magna voce declamarunt, et absurda ratione dixerunt, quo antea modo cum alii peccassent in Cere-

rem et Proserpinam, qualia quisque eorum passus, qua poena affectus esset. Caeterum verbum ὠνωρδίαζον ex h. l. citantes HARPOCRAT. et SUID. exponunt ὄρδιον βοῶντες ἔλεγον. *)

§. 30. Ἡ δεινὸν γὰρ εἶη. Valckenaer. legit ἡ δεινὸν γὰρ ἂν εἶη. **)

*) „Et REISK. vidit λόγος et λόγους non satis congruere, sed ferendum iudicat in huiusmodi scriptoribus ἀκόμψοις. Magis assentimus SLUITERO, vitium esse in his verbis: sed dissentimus, id ita corrigendum esse, ut scribatur κ. γ. οἱ λόγιοι — καὶ ἀλόγως εἶπον. — Quae est mutatio, non emendatio. Nomen λόγιος docti historiae periti, nimis est honorificum, quam ut orator eo accusatores suos affectisse videatur. Potius scripserit, οἱ πολλοὶ, plerique et sequens λόγους retineamus. Poterat et scriptum fuisse, καὶ γὰρ οἱ λογοποιοῦντες τῶν κατηγορῶν, ut fere ipse alio loco dicit §. 58: ἀ ἐλογοποιοῦν οἱ ἐχθροὶ περὶ ἐμοῦ. — Sed quo plura potuerunt fuisse, eo minus unumquodque habet probabilitatis.“ WYTTENB. l. l. p. 91. seqq. Facillima est quoque JACOBSII conjectura (ad Ach. Tat. p. 901.) καὶ γὰρ οὐκ ὀλίγοι τ. κατηγορ. — Sed ego c. I. Bekkero Reiskium sequor. Illud ὠνωρδίαζον bene sese habet et minime nos ad mutationem invitabit BEKKERI Grammaticus (Anecd. T. I. p. 412.), apud quem leguntur: ὠνωρδίαζον: Ἀνδοκίδης ἀντὶ τοῦ ὄρδιοι βοῶντες. Accedit quod apud Phavorinum p. 215, 7., ed. Basil., ubi eadem lexici verba, laudato vitiose Ἀνδοκίδης, habes ὠνωρδίαζον ab ὄρδιοι vulgari. Vide FR. OSANNI Lectt. Andocidd, p. 702.

**) JACOBS. ad Ach. T. p. 479. scripsit ἡ δεινὸν γὰρ ἂν εἶη. BEKK. c. ABLZ. praebet ἡ δεινὸν γ' ἂν εἶη: idque usitatissimum, vide Strang. in Jahn. Anall. 1833. Suppl. II. F. I. p. 91. Dobr. ad Aristoph. Plut. 485. Apud Isaeum de Pyrrhi hereditate §. 64. verba ἡ δεινὸν γ' ἂν εἶη tantummodo referri possunt ad ea, quae proxime antecedunt, neque vero ad sequentia, ut SCHOEMANN. vult, qui proprie exspectat εἰ — ὁ νόμος κελεύει aut τὸν νόμον κελεύειν: qua ratione, si quid video, parum apta exiret sententia. Sensus potius est: Si Pyrrhi cognati concessissent filiam illam — in matrimonium duci a Xenocle, qui nullo omnino cognationis vinculo utebatur, id profecto mirum esset. Immo filiam ducere debebat cognatorum quispiam et duxisset respiciens suum ipsius emolumentum: οὐδ' εἰς γὰρ κτὲ §. 66. — Et sic ipse SCHOEM. in versione. Apud Andocidem male BEKK., duce REISKIO, post εἰ ὀργίζοισθε scripsit ἡγήσαιοθε. Conjunctivus ἡγήσεσθε, quem omnes libri tuentur, bene sese habet; v. JACOBS. ad Ach. Tat. p. 892. et MEUTZNER. meum in Act. Diurn. Scholl. 1833. p. 431.

§. 31. Καὶ ἀρασάμενοι τὰς μεγίστας ἀρὰς ὑμῖν τε αὐτοῖς καὶ παισὶ τοῖς ὑμῶν αὐτῶν, εἰ μὴ ψηφισέσθε περὶ ἐμοῦ τὰ δίκαια. Pro πᾶσι scripsi c. BEKK. παισὶ, quod A et corr.

§. 32. Ὡς ἐγὼ ὑμῖν πολὺ μᾶλλον τῶν κατηγορῶν
πρὸς τοῖν θεοῖν ἐπισκῆπτω. Legendum esse πρὸς ταῖν θεοῖν
cum Reiskio consentit Valcken.; sunt enim Ceres et Pro-
serpina: vid. MARKLAND et TAYL. ad Lys. p. 104. v.
pen. Ἐπισκῆπτω correxit Stephanus pro vitioso ἐπισκέ-
πτω, quod est in Aldina, quam emendationem confirmat
codicis auctoritas: et respexit hunc locum HARPOCRAT.
v. ἐπεσκήψατο, explicans: μετὰ τινὸς ἐπιθειαςμοῦ λέγω,
οἷον ἐξορκίζω: ex quo sua hausit SUID. *)

§. 33. Εἰ οὖν δοκῶ ὑμῖν ἱκανῶς περὶ τούτων ἀπο-
λογεῖσθαι, δηλώσατέ μοι. Malim tempore perfecto scribi
ἀπολελογῆσθαι [confirmant BEKKERI A. B.]

§. 36. Ἐπειδὴ τὴν βουλὴν εἰς τὸ βουλευτήριον ὁ 115
κῆρυξ ἀνείπη ἵεναι. Reiske mavult εἶπη, aut ἂν εἶπη
ἀνιέναι: verum tamen sic etiam infra est §. 45. ἀνεί-
πεῖν ἐκέλευσαν — ἵεναι εἰς τὴν ἀγοράν. Solenne est
ἀνειπεῖν de iis, quae voce praeconis edicuntur, uti et
ἀναγορεύειν. Vid. apud DEMOSTH. pro Cor. p. 244.
R. §. 55. ARISTOPH. Av. 1084. Ταῦτα βουλόμεσθ'
ἀνειπεῖν. In Pace v. 549.

"Ἰθι νῦν, ἀνείπε τοὺς γεωργοὺς ἀπιέναι. **)

B. Sed pro εἰ μὴ, quod REISK. et BEKK. jure REINH.
KLOTZ. (Quaest. critt. p. 106.) restituit ἢ μὴν, particulas in
jurisjurandi formula tritissimas: quae mutatio mihi aptissima
et facillima videtur, quum AB praebeant ἢ μὴν. Apte lau-
dat KLOTZ. Antiphont. de caede Herodis §. 11. Jure has
quoque particulas restituit BEKK. §. 126. nostrae orat.

*) Retinendum est τοῖν θεοῖν, ut jure BEKK. cf. SCHAEF. Me-
lett. p. 30. et FABRICI. ad Plut. Timol. p. 10. — Ἐπισκῆπτω
tacite recepit BEKK., qui jure c. A. scripsit εἶδετε pro ἴδετε,
quod jam displicuit JACOBSIO ad Ach. Tat. p. 567. vide
§. 69. et VOEMEL. ad Demosth. Olynth. III. §. 26. p. 189.

**) Libri ἀνείπη. AB καθέλοι, caeteri καθέλη. At jure restitue-
runt SHOEMANN. (de comitt. p. 151. et in Observv. in Thu-
cyd. p. 14.) et DOBR. (Advers. T. I. p. 178. ubi laudat Ari-
stoph. Acharn. 637. [612.] adde PFLUGK. ad Hecub. v.
1165.) optativos ἀνείποι — καθέλοι, quum res non semel uno
quodam die, sed per illud omne tempus, dum istae quaestio-
nes exercebantur, fieret (sicut alibi quoque, ubi de iisdem
rebus mentio fit, factum est, ut de reditu §. 8.) Secutus
est I. BEKK. Caeterum SHOEMANNO l. l. p. 153. adsen-
tior, qui contra REISK. et BOECKHIUM docuit, σημεῖον
fuisse signum quoddam, vexillo fortasse simile, quo sublato

§. 38. Ὅρᾱν δὲ ἀνθρώπους τὸν ἀριθμὸν τριακοσίους [sic omnes Codd. nisi quod Z. διακοσίους]. GALEN. T. V. p. 603. vim vocis μάλιστα, qua notat fere, explicans apud Hippocratem, locum citat Andocidis ἐν τῷ περὶ μυστηρίων· ἄδων δ' ἀνθρώπους τὸν μὲν ἀριθμὸν μάλιστα τριακοσίους. Unde hic locus restituendus: ἰδεῖν δὲ ἀνθρώπους τὸν μὲν ἀριθμὸν μάλιστα τριακοσίους, ἐστάναι δέ. — nam et ἰδεῖν hic scribendum videtur variandi causa: praecedit enim, ὁρᾱν ἀνθρώπους, et statim sequitur, ὁρῶν δὲ αὐτῶν — τὰ πρόσωπα. *)

§. 40. Καταλαμβάνειν pro καταλαμβάνει, ut conjectit Reisk., sic et Valcken. [et sic A. B. L. Z.]

Ibid. Ἰδῶν δὲ Εὐφημον — ἐν τῷ χαλκεῖῳ καθήμενον. Valcken. malebat ἐν τῷ — pro ἐν τινί. Plura enim erant χαλκεῖα Athenis, in quibus, uti et in tonstrinis aliisque ejusmodi officinis, Athenienses confabulandi causa convenire solebant.

§. 41. Ἵνα ἐκεῖ συγγένη μετ' ἐμοῦ Ἀνδοκίδη, καὶ ἑτέροις, οἷς δεῖ. Absurde, Valckenaerio iudice, suum ipse nomen hic memorasset Andocides: ad μετ' ἐμοῦ adscriptum ab aliquo credidit Ἀνδοκίδου: de quo tamen equidem dubito, cum referantur verba Euphemi. Quod si vera sit Valckenaerii conjectura, legendum videtur συγγένηται. Porro suspicatus est Valckenaerius, ἑταίροις legendum esse pro ἑτέροις, quod ad §. 11. indicavi. **)

indicaretur, tempus jam esse ut senatores convenirent, detracto autem, cum omnes jam convenissent, et a praecone vocati, curiam introiissent, ii, qui sero venirent, aditu prohiberentur. —

*) I. ВЕКК.: ὁρᾱν δὲ ἀνθρώπους τὸν [μὲν] ἀριθμὸν μάλιστα. Idem cum ABLZ: Λαυρεῖῳ pro vulg. Λαυρεῖῳ: utrumque ferri potest. Vide SINTEN. ad Plut. Themist. p. 26.

**) „Probabilis est correctio ἑταίροις p. ἑτέροις [male vide ad §. 11.] Caeteroquin nobis locus integer videtur. Est narratio de Dioclido delatore, deferente sermonem, quem c. Euphemo uno ex facinoris consortibus et socio Andocidis, habuisset: ita nostro iudicio accipienda: „dixisse igitur Euphemum (ad se, ad Dioclidem) eum (Dioclidem) recte fecisse, quod haec dixisset; et nunc (Euphemum) venire jussisse eum (Dioclidem) in domum Leogorae, ut una mecum ibi agas cum Andocide et sodalibus, quibus oportet.“ Illa verba, Ἵνα ἐκεῖ συγγένη μετ' ἐμοῦ Ἀ. κ. ε. οἷς δ. sunt Euphemi, quasi ex sua ipsius persona loquentis. Est enim conversio orationis obliquae in rectam, cujus exempla notavimus ad Plut. de S. N. V. p. 126, 127.: et plura postea animadvertimus: veluti Plutarchi Opp.

§. 44. Ἰκετεύοντες μὴ στρεβλωθῆναι, ἀλλ' ἐξεγγυθέντας κριθῆναι. μόλις δὲ τούτων τυχόντες. — Mos Atticus postulat ἐξεγγυθέντες. Particulam δὲ, quae in Aldina deest, etiam codex habet ad marginem ejus collatus. [Et sic BEKKER.]

§. 45. Τοὺς δ' ἵππεῖς ἔτι νυκτὸς σημῆναι τῇ σάλπιγγι ἤκειν εἰς τὸ Ἀνάκειον. Non sunt haec noctu gesta, sed interdiu: neque jussi equites adhuc noctu, id est ante diluculum, ad stationem illam venire, sed noctu vel versus noctem. Itaque legendum videtur, vel ἐπὶ νυκτὸς, noctu, vel ἐπὶ νύκτα, sub noctem. *)

§. 47. Post ἀναγίνωσκε titulum ὈΝΟΜΑΤΑ excidisse censet MARKL. ad Lys. p. 468.

§. 47. fin. Φρύνιχος ὁ ὀρχησάμενος, ἀνεψιός. 117 [ABLZ. Φρίνικος.] E codice notatur Ὀρχησαμένου. Reiske complures conjecturas proponit. „Num ὁ Ἐρχι-
„ εὺς, ἐμὸς ἀνεψιός? An ὁ Ἀρχεβιάδου, ἐμὸς ἀνεψιός?
„ An ὁ Ἀκουμενοῦ ἀνεψιός? Acumenus aliquoties ante
„ fuit nominatus.“ At non opus est quidquam mutare. Phrynichi, tempore Andocidis, illustriores quatuor fuerunt: celeberrimus omnium fuit acer ille Alcibiadis adversarius, qui odio illius fortunam patriae Lacedaemoniis prodere studuit; de quo vid. THUCYD. l. VIII. passim c. 25 — 92. LYS. c. Agorat. §. 70. [ubi vide quos laudat BREMI. p. 114.] pro Polystrato §. 11. et de affect. tyr. §. 9. PLUT. in Alcib. p. 204. seq. SUID. v. Φρυνίχου πάλαισμα. Tres praeterea alii Phrynichi memorantur a Scholiaste ARISTOPH. ad illa in Av. v. 750.

Mor. p. 104., A. Flamin. p. 376, C. Antiphont. apud Stob. p. 155, v. 37. Aristid. T. I., p. 348. Herodiani VIII, 3, 11. Terent. Hecyr. I, 2, 74. ubi poeta inde a verbis „sed quam decreverim cet.“ ex obliqua in rectam progreditur. — WYTTENB. l. l. p. 99. seqq. cf. BORNEM. ad Cyrop. p. 86. et BLUM. ad Lycurg. p. 104. —

*) „At neque ἐπὶ νυκτὸς neque ἐπὶ νύκτα graece dictum est. Nos locum ita accipimus: Senatus jussit τοὺς στρατηγούς ἀνείπειν, promulgare voce praeconis, ut cives certis locis convenirent alii aliis, equites autem adhuc noctu tuba signum darent, ad quod signum in Anaceum venirent. Equites, equos et armaturam minus in promptu habentes, ad stationem obeundam serius parati futuri erant, quam reliqui cives. Porro, si noctu signum tubae sono dandum erat, duces etiam in militia hoc antea monere solebant, ne alii per ejus rei ignorantiam, ad inexpectatum tubae sonitum, majoris periculi metu perturbarentur.“ WYTTENB. l. l. p. 92.

"Ενθεν, ὥσπερ ἡ μέλιττα,
 Φρύνιχος ἀμβροσίων
 Μελέων ἀπεβόσκετο καρπὸν, ἀεὶ
 Φέρων γλυκεῖαν ὥδην.

Τέτταρες δὲ, ait Scholiast., ἐγένοντο Φρύνιχοι· ὁ μὲν εἰς
 οὗ νῦν μνημονεύει, Πολυφράδμονος παῖς, ποιητὴς ἡδὺς
 ἐν τοῖς μέλεσιν· ὁ ἕτερος Χοροκλέους παῖς ὑποκριτὴς·
 τρίτος Φρύνιχος ὁ κωμικός, οὗ μέμνηται Ἑρμίππος ἐν
 Φορμοφόροις, ὡς ἀλλότρια ὑποβαλλομένου ποιήματα.
 118 quartus is, de quo diximus: totidemque enumerat Scho-
 liast. ad *Ran.* v. 13. Hunc autem Aristophanis locum
 male de Comico Phrynicho accepit SUID. Tragicus ille
 fuit simplicior quidem, nec satis excultus, at dulcis ta-
 men in poësi, floruitque ante Aeschylum. Vide ARI-
STOPH. in *Ran.* v. 941. et 1333. seqq. in *Vesp.* v.
 220. et 269. et scholia ad illa loca: conf. *Thesmoph.*
 v. 171. Alius fuit Tragicus Phrynichus, Melanthae fi-
 lius, hoc, ut videtur, paullo antiquior, quem Athenien-
 ses ob fabulam, *Μιλήτου ἄλωσιν*, mille drachmis multa-
 runt. Plura de his peti possunt ex FABRIC. *Bibl. Gr.*
 V. I. p. 687. et 732. qui tamen posteriore loco non
 recte Phrynichum *Melicum* poëtam suavem a Tragico
 distinguit ex male intellecto Scholio ad *Av.* l. c. Quar-
 tus Phrynichus poëta fuit veteris comoediae, cujus men-
 tio est apud ARISTOPH. *Nub.* v. 553. seqq.

Εὐπολὶς μὲν τὸν Μαρινᾶν πρῶτιστον παρείλκυσεν,
 Ἐκστρέψας τοὺς ἡμετέρους Ἰππέας κακὸς κακῶς·
 Προσθεὶς αὐτῷ γραῦν μεθύσῃν, τοῦ κόρδακος οὔνεκα,
 Ἦν Φρύνιχος πάλαι πεποίηχ', ἣν τὸ κῆτος ἥσθιεν.

Ubi praeter alia notat Scholiast.: εἰςῆγε γραῦν Φρύνιχος
 ὑπὸ κήτους ἐσθιομένην, κατὰ μίμησιν Ἀνδρομέδας, διὰ
 119 γέλωτα τῶν θεατῶν· ἣν δὲ καὶ αὐτὸς κωμωδίας ποιητὴς.
 Reprehendit eum Comicus in *Ran.* v. 12. seqq.

Τί δῆτ' ἔδει με ταῦτα τὰ σκεύη φέρειν;
 Εἴπερ ποιήσω μηδὲν ὥνπερ Φρύνιχος
 Εἴωθε ποιεῖν, καὶ Λύκισ κ' Ἀμειψίας;
 Σκεύη φέρουσ' ἐκαστότ' ἐν κωμωδίᾳ.

ad q. l. Scholia monent, Didymo iudice loqui poëtam
 de Comico Phrynicho Eunomidae filio, qui notetur ut
 peregrinus, et malus poëta, quippe qui aliena saepe pro-
 ferat, et metrum negligat. Animadvertit tamen nihil ta-

le fecisse Phrynichum in Dramatibus, quae ipse viderit, forte autem in aliis, quae perierint, illud commisisse. Omisit haec loca FABRIC. qui *Bibl. Gr. V. I. p. 732. et 783.* de Comico Phrynicho agit, male Eunomidae filium ab hoc diversum credens. De Poëtis hujus nominis conf. MEURS. in *Biblioth. Attica.* Quintus Phrynichus memoratur histrio Tragicus, quem notari ab ARISTOPH. *Nub. 1087.* his verbis:

Τί δαί; τραγωδοῦς' ἐκ τίνων;
'Εξ εὐρυπρώκτων.

monet Scholiastes: εἰς Φρύνιχόν φασιν αὐτὸν ἀποτείνειν τὸν τραγικὸν χορευτήν. ἐπεὶ διεβάρυτο ἐπὶ μαλακίᾳ διὰ ποικιλίαν σχημάτων. Inter vinolentos homines et proter- 120 vos eum collocat Comicus in *Vesp. v. 1293.* atque illum in saltando crus altius tollere fuisse solitum significat in eadem fabula v. 1515. καὶ τὸ φρυνίχειον Ἐκλαπτισάτω τις. Conf. Scholia ad illa loca. Hunc etiam respicere videtur ibid. v. 1481. seqq.

Πτήσσει Φρύνιχος ὥς τις ἀλέκτωρ.
Σκέλος οὐράνιον γ' ἐκλαπτίζων
Πρωκτὸς χάσκει.

quamvis Scholiast. hoc de Melanthae filio dictum velit. Nos igitur Φρύνιχον τὸν ὀρχησάμενον, ἀνεψιὸν Andocidis, actorem illum Tragoediarum fuisse censemus. Neque enim illud munus turpe fuit Athenis. *)

Ibid. *Εὐκρατίας, ὁ Νικίου ἀδελφὸς κ. τ. λ.* Reiskio haec vitiosa censi merito adsentitur Valckenaërius,

*) „Recte SLUITER. monēt, hunc esse Phrynichum saltatorem tragicum et post MEURS. ac FABRICIUM complures Phrynichos illa aetate Athenis cognitos distinguit; certe distinguere conatur; nam ne nunc quidem hic locus expeditus est: quem attigerat etiam PERIZON. ad Ael. V. H. III, 8, nec silentio praetereundus. Dictio exquisita ὁ ὀρχησάμενος pro χορευτῆς vel ὀρχηστῆς exemplis firmanda erat. Plutarch. quidem hunc facit poetam tragicum σχημάτων inventionem nobilem, Sympos. VIII, 9. p. 732. E. Epigramma, quasi ab eo factum, subiungens: Φρύνιχος ὁ τῶν τραγωδιῶν ποιητῆς περὶ αὐτοῦ φησιν, ὅτι, Σχήματα δ' ὀρχησις τόσα μοι πόρεν ὅσα' ἐνὶ πόντῳ Κύματα ποιεῖται χεῖματι νυξ ὁλόη.“ WYTTENB. l. I. p. 92. Eorum, quae SLUIT. profert, multa iis emendantur, quae docuit C. J. HOFFMANN. in JAHN. Anall. 1833. T. Suppl. I. fasc. 1. p. 40 — 48.

existimans haec sine Codice sanari non posse. Interea conjicit an deletis, *Κριτίας ἀνεψιός*, legendum sit *Εὐκράτης* [de hoc vide BREMI. ad Lys. p. 192.), ὁ Νικίου ἀδελφός, κηδεστής οὗτος Καλλίου· *Κριτίας ὁ Νικίου ἀδελφός καὶ οὗτος* (nempe Nicias) τοῦ πατρὸς, αἵτε μητέρα ἀδελφαί. In margine Aldinae notatum inveni *μητέρες* [μητέραις Z.]

121 §. 51. Vox *Ἀθηναίοις* loco videtur mota Clar. Luzacio, ita emendanda, ut jungatur cum ἔχοντας, quod nomen, quo pertineat, non habet: neque enim conjungi potest cum πόλιν — οὔσαν. Ita legit Vir Cl. καὶ ὑποψίαν εἰς ἀλλήλους ἔχοντας Ἀθηναίους, ἢ εἶπω ἅπερ ἤκουσα Εὐφιλήτου αὐτοῦ τοῦ ποιήσαντος. [BEKKER. retinuit tamen ἀλλήλους ἔχοντας, ἢ εἶπω Ἀθηναίοις ἅπερ κτέ.]

§. 53. item §. 63. Nomen τοῦ Διακρίτου in Λάκριτον mutari mavult Valckenaer: uti est oratio Demosthenis πρὸς τὴν Λακρίτου παραγραφὴν. [Διόκριτος REISK. T. VIII. p. 437. BEKK. Διάκριτος.]

§. 54. Εἰ οὖν τινὲς ὑμῶν, ὧ ἄνδρες, τῶν ἄλλων πολιτῶν γνώμη τοιαύτη παρειστῆκει πρότερον περὶ ἐμοῦ. Manifesto deest particula ἢ, et legendum τινὲς ὑμῶν — ἢ τῶν ἄλλων πολιτῶν [secutus est BEKKER.] De hoc usu verbi παρίστημι egit D'ORV. ad Charit. [p. 438. cf. Viger. p. 758. HAENISCH ad Lys. Amator. p. 54.]

§. 56. Σωθέντι μοι δοκεῖν κακὸν εἶναι. Jure Reisk. μοι mutari vult in μὴ, et ἡμῖν inserit inter δοκεῖν et κακόν: pro κακὸν Aldus edidit κακῶν: ad marginem notatum erat κακῶ, quod equidem praeferam, [et sic BEKK. cum ABLZ. et OSANN. in Lectt. p. 703.] quamvis et κακὸν stare possit.

Ibid. Διὰ συμφορὰν γεγεννημένην μάλιστα μὲν τῇ πολιτείᾳ τε καὶ ἡμῖν. Legendum credo μάλιστα μὲν τῇ πόλει, εἶτα δὲ καὶ ἡμῖν. Sic §. 2. πιστεύσας μάλιστα μὲν τῷ δικαίῳ, ἔπειτα δὲ καὶ ὑμῖν. [c. SLUIT. facit OSANN. l. l. qui laudat Aesch. Timarch. §. 2.] Reisk. πολιτεία retinet, in caeteris nobiscum facit. [BEKK. c. A. πόλει εἶτα καί.]

122 Ibid. Μετ' ἀρετῆς ἀλλ' οὐ μὴν κακίας. Est in cod. ἀλλ' οὐ μετὰ κακίας. Fortasse utrumque verbum retinendum, ἀλλ' οὐ μὴν μετὰ κακίας. Reiskii conjecturae [πόλεως ἀπάσης, ἀπάσης μετ' ἀρετῆς, aut: πόλεως, ἀπάσης μετ' ἀρετῆς.] mihi non satisfaciunt. [BEKK. c. ABLZ. οὐ μετὰ.]

§. 61. Πινόντων ὑμῶν. Recte Reisk. ἡμῶν re-

stituit: eademque emendatio a Valcken. facta est [et sic BEKK.].

Ibid. Ἐπὶ πωλεῖον ὃ μονὴν ἀναβάς ἔπεσον. Reisk. coniecit πωλίον ὃ μοι ἦν. Vir Doctus ad marginem Aldinae adscripsit: ἐμὸν ἦν, πωλεῖον autem equuleum accipio seu πωλίον potius. Egregie in hoc loco versatum est Valckenaerii ingenium: de quo his verbis monuit me Luzacius Vir Cl. „Ἴππος ἀπειθής est equus refractarius, teste POLLUCE apud MARKL. ad Lys. p. 156. v. 6. quem vide. Tentabat igitur primum Valcken., an locus esset corrigendus hoc pacto: ἐπὶ πῶλον ἀπειθῆ, ὃς μοι ἦν, ἀναβάς, quo fere modo rem etiam egit Reiskius. Praestat tamen, me quidem iudice, altera Viri magni emendatio, qua legit: ἐπὶ πῶλον ΛΕΙΠΟΓΝΩΜΟΝΑ ἀναβάς ἔπεσον. Istius vocis vestigia manifesta sunt in λεῖον ὃ μονὴν, vocibus plane nihili. Vox rarior librarios fefellit. Est autem ἵππος vel potius πῶλος λειπογνώμων, equus junior, cujus aetas nondum e dentibus cognosci queat, atque adeo equus nondum subactus, nondum domitus, freni impatientis, hinc refractarius, perversus. Γνώμονες sunt dentes, ex quibus equorum aetas cognoscitur. ΧΕΝΟΡΗ. περὶ Ἱππικῆς p. 546. v. 37. ed. Steph. πρῶτον μὲν τοίνυν μὴ λαθέτω αὐτὸν τίς ἡλικία, ὃ γὰρ μηκέτι ἔχων γνώμονας οὔτ' ἐλπίσιν εὐφραίνει, οὔτε ὁμοίως εὐαπάλλακτος γίγνεται. — Hinc λειπογνώμων, cui haec dentium indicatio deficit, sive pullus sit dentes nondum habens, nondum adultus, sive equus aetate jam provector, cui dentes non amplius crescunt. Conf. Etym. M. v. Ἀβόλος col. 4. init. ubi addit — καὶ γνώμων ὃ ὁδούς, ὅτι ἀπὸ τούτου ἡ ἡλικία γνωρίζεται τῶν πῶλων τε καὶ μόσχων — ἀφ' οὗ καὶ λειπογνώμονες καλοῦνται, οἱ μηκέτι διὰ τῶν ὁδόντων γνωσθῆναι δυνάμενοι. — Plura et egregia habet EUSTATH. ad Od. A. v. 155. p. 1404. v. 60. edit. Rom. (p. 352. v. 18. ed. Bas.) ubi et Aristophanem hac voce usum docet, quam ut rariorem in Lexiphanem suum c. 6. retulit LUCIAN. Opp. T. II. p. 331. Docet pariter Eustathius non tantum τοὺς γνώμονας hos dentes dictos a Graecis, sed et τὸ γνῶμα. Constat HESYCH. in ista voce, ad q. l. vid. Viros Doct., praesertim vero KUSTER. ad Suid. v. ἀβολήτωρ p. 9. ut et GATAKER. Advers. Miscell. Posth. c. 10. T. I. Opp. col. 504. A. Itaque ἐπὶ πῶλον λειπογνώ- 124
μονα ἀναβάς ἔπεσον optimo sensu vertitur, cum

„ equum adscendissem juniorem, nec dum domitum, et
 „ freni impatientem, aut refractarium, inde decidi.“ *)

§. 62. Αἰσθόμενος δ' Εὐφίλητος ὥς ἤκοιμι. Prae-
 clare quoque hoc loco Valckenaer.: de cuius emendatio-
 ne Luzacii verba iterum describam. — „Emendationi
 „ Reiskianae, qua scribit ὥς μὴ ἤκοιμι, praestat sine
 „ dubio Valckenaeriana ὥς ΚΑΜΟΙΜΙ, cum intelle-
 „ xisset Euphiletus, me lecto decumbere. Neque enim,
 „ Andocidem jam tum absentem esse, satis erat: ut tu-
 „ to rem falsam asseverare posset Euphiletus, longiori
 „ opus erat absentia et aegritudine decumbentis ex vul-
 „ nere: κάμνειν aegrotare, lecto decumbere, seu ex
 „ morbo, seu ex vulnere. Sic mox §. 64. ἔκαμνον καὶ
 „ οὐκ ἀνιστάμεν ἐκ τῆς κλίνης: et §. 120. καμουῖσα
 „ ἀπέθανεν. HARPOCRAT. V. περίοδος de febribus in-
 „ termittentibus, tertiana ac quartana, καὶ γὰρ ἐπὶ τοῦ-

*) „Vir Cl. istius pulli causam ita h. l. egit, ut nec equi na-
 turam, nec verbi rationem sequeretur et λειπογνώμονα intelli-
 geret eum, qui nondum habet γνώμονας, et pullum fingeret,
 cuius aetas ex dentibus cognosci non posset: et Andocidem
 putaret suum pullum conscendisse, nondum dentes habentem;
 qui quum jam primo mense veniant, certe orator pullum adeo
 recentem conscendens, non satis suae ipse mentis compos fue-
 rit. At primum λειπογνώμων est qui non amplius indices
 aetatis, dentes, habet: ita diserte Lexicographi: in his Etymo-
 log. M., Hesych. s. v. [et Grammaticus apud ΒΕΚΚ. in
 Anecdott. T. I. p. 49: Λειπογνώμων: σημαίνει τὸν μηδέπω τὸν
 ὀδόντα βληκότα δι' οὗ ἢ ἡλικία τῶν ἵππων καὶ τῶν ἄλλων τετρα-
 πόδων γνωρίζεται]: quibus addatur JOACH. CAMERAR. in
 Commentar. Utr. Linguae p. 131. Et constans haec est ana-
 logia in hac vocum compositione: λειπόδερμος, λειπόθυμος,
 λειπανδρεῖν, λειπόσαρκος, λειπόψυχος et alia, non sunt qui non-
 dum habent id, quod adjecto vocabulo significatur: sed qui
 non amplius habent, quos id defecit. Deinde neminem fugit
 pulli aetatem e dentibus cognosci: quibus trigesimo mense
 ac deinceps abeuntibus alios succedere γνώμονας: quorum in-
 dicium deficere septimo aut octavo anno. Ex Veteribus rem
 notarunt Aristot. Hist. Anim. VI, 22. Apsyrtus Hippiatric.
 XCVI, p. 226. Etymolog. M. l. l. Varro de R. R. II, 7.
 Columella VI, 29. Plin. H. N. XI, 64. In ὀψιμαθείας
 Theophrasteo Characterē similis notatur sero discentis temeri-
 tas: εἰς ἀγρόν ἐφ' ἵππου ἀλλοτρίου ὀχοῦμενος, ἅμα μελετᾷν
 ἵππάζεσθαι, καὶ πεσὼν τὴν κεφαλὴν κατεαγέναι: ita enim viri
 docti nobis legendum persuadent: dum rus pergit, alieno equo
 vehens, simul equitare discere vult, et labens caput perfringit.
 Exemplum in rem praesentem conveniens.“ Wyttenb. l. l.
 p. 106. seqq. ΒΕΚΚ. c. Α ὁ μοι ἦν; ὅμον ἢ BLZ. et Burne-
 janus. —

„ των (forte ἀπὸ τούτων) οἱ κάμνοντες δοκοῦσιν ἐν ταῖς
 „ τῶν ἀνέσεων ἡμέραις μηδὲν νοσεῖν, ἀλλὰ ὑγιεῖς εἶ-
 „ ναι. Apud DEMOSTH. π. στεφ. p. 307. §. 243. est,
 „ νῦν ἡμῖν λέγεις ὑπὲρ τῶν παρεληλυθότων, ὥσπερ ἂν
 „ εἴ τις ἰατρὸς, ἀσθενοῦσι μὲν τοῖς κάμνουσιν εἰσιὼν,
 „ μὴ λέγοι μηδὲ δεικνύοι, δι' ὧν ἀποφεύξονται τὴν νό- 125
 „ σον: ubi κάμνουσι Scholia interpretantur νοσοῦσι, cer-
 „ to argumento, Scholion pariter esse ἀσθενοῦσι μὲν,
 „ quas voces abundare, quivis Valckenaerio adsentietur.
 „ Eleganter idem Vir magnus hoc verbum κάμνειν re-
 „ stituit Auctori *Epistolar. Socraticar.*, epist. XXXII.
 „ p. 71. v. 23. ubi est: ὅτι δὲ τὰ καιριώτατα τοῦ σώ-
 „ ματος ΚΑΙ ΤΩ ὄΝΤΙ, ἡ κεφαλὴ καὶ τὰ ἐν αὐ-
 „ τῇ, περίεστιν, εὖ ἔχει: corrigit Valcken.: ὅτι δὲ τὰ
 „ καιριώτατα τοῦ σώματος ΚΑΜΝΟΝΤΙ, ἡ κεφαλὴ
 „ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, περίεστιν, εὖ ἔχει. Quod aegrotanti
 „ praecipuae et maxime vitales tibi sanae supersint cor-
 „ poris partes, caput et quae sunt in capite, bene hoc
 „ se habet. Sequitur τῶν δὲ λοιπῶν τὴν προσήκουσαν
 „ ἐπιμέλειαν ποιοῦ μετὰ τε ἰατρῶν κ. τ. λ.“ [Probat c.
 WYTTENB. l. l. p. 100. A. G. BECK. — I. BECK. cum
 AB ἔχοιμι. Codd. LZ. praeb. οἴχοιμι.]

Ibid. Ὁ Ἑρμῆς caet. respicit hunc locum HARPO-
 CRAT. v. Ἀνδοκίδου Ἑρμῆς. Conf. quae monui cap. II.
 [adde BOSSLER. l. l. p. 29. seqq.]

§. 63. Ὡς ἐμοῦ τοῦτο ποιήσαντος. Reiske corri-
 git ποιήσοντος, et sic etiam Valcken., quamvis dubitan-
 ter. [BECK. ποιήσαντος.]

Ibid. Δεινὰ ἐποιοῦν, ὅτι εἰδείην. Valckenaerio le-
 gendum videtur ἐποιοῦντο.*)

Ibid. Χαλεπώτεροί σοι ἐχθροὶ ἡμεῖς ἐσόμεθα, ἢ
 ἄλλοι τινὲς δι' ἡμᾶς φίλοι. De hisce verbis ad me scri- 126
 bentem ipsum audi Luzacium. „Scabritiem his inesse
 „ quamdam vidit Reiskius, quae quomodo complananda
 „ esset, haud reperiebat: deesse aliquid arbitratur. Sen-
 „ tentia mihi haec esse videtur. Si tu nos prodas, gra-
 „ viores tibi nos erimus inimici, quam utilis tibi futura
 „ est haec proditio, magisque tibi nocebimus, quam pro-
 „ derunt, quos per proditionem nostram demerueris et
 „ tibi conciliaveris. Fortassis ita legendum: χαλεπώτε-
 „ ροί σοι ἐχθροὶ ἡμεῖς ἐσόμεθα, ἢ λυσιτελεῖς δι' ἡμᾶς.

*) Hanc emendat. non necessariam esse docuit c. FOERTSCHIO
 (in Comment. crit. p. 23. n.) DOBREUS Advers. T. I. p. 179.
 cf. JACOBITZ. ad Luciani Tox. p. 65.

„ φίλοι. Vicini sunt ductus literarum *ΑΛΛΟΙ ΤΙ-*
 „ *ΝΕC* et *ΑΥCΙΤΕΛΕΙC*. Porro φίλοι δι' ἡμᾶς
 „ sunt, quos tibi in nostra causa, seu per nos prodī-
 „ tos conciliaveris. Sic mox §. 66. ἐλύσατε τοὺς ἐμοὺς
 „ συγγενεῖς δι' ἐμέ. *Me vobis talia denunciante, con-*
 „ *sanguineos meos vinculis liberastis: §. 68. οὗτοι μὲν*
 „ *ἔφυγον δι' ἐμέ. ego delatione mea auctor fui, ut hi*
 „ *in exilium ejicerentur; dein ὁρῶσι τοῦ ἡλίου τὸ φῶς*
 „ *δι' ἐμέ. §. 125. est τεθνάναι νομίσασα λυσιτελεῖν,*
 „ *ἢ ζῆν ὁρῶσα τὰ γινόμενα: ubi μᾶλλον intelligitur, uti*
 „ *alibi saepius. Vere LYSIAS δημ. κατ. ἀπ. §. 27.*
 „ *fin. οὐκ ἄξιον τούτοις πολλάκις χρησθαι συμβούλοις,*
 „ *οἷς οὐδὲ ἄπαξ ἐλυσιτέλησε πειθομένοις.“ *)*

*) „Quamvis vicini sint litterarum ductus, conjectura tamen caeteras artis criticae leges migrat. Grammatica ratio requirit nomen, quod opponatur antecedenti ἡμεῖς, quod nomen habemus in vulg. lectione ἄλλοι τινές: in qua quum desideremus nomen, quod antecedenti χαλεπώτεροι opponatur, non ejusmodi afferenda est medicina, quae vetus vitium novo vitio sanet, veterem hiatum expleat novo hiatu aperiundo, indeque materia in veterem hiatum transferenda: veluti h. l. nomen desideratum effingit Vir Cl. jactura nominis necessarii ἄλλοι τινές. Poterat, ut huic officio satisfaceret, retinere ἄλλοι legendo ἢ ἄλλοι λυσιτελεῖν δι' ἡμᾶς φίλοι. Neque hoc dicimus ac si ita conjectura probabilis reddatur: sed saltem ut minus, quam antea, improbabilis fiat. Tum requirimus exempla hujus dictionis λυσιτελεῖν τινι εἶναι. Nam ὠφέλιμόν τινι εἶναι, γίνεσθαι, λυσιτελεῖν, λυσιτελεῖν τινι, nota sunt: λυσιτελεῖν τινι εἶναι non item. — At locus non corruptus est. Verborum χαλεπώτεροί σοι ἐχθροὶ ἡμεῖς ἐσόμεθα, ἢ ἄλλοι τινές δι' ἡμᾶς φίλοι hic sensus est: *Graviores tibi inimici erimus, quam alii tibi propter nos proditos amici erunt.* Hoc recte et Graece et Latine dici non videmus quare dubitetur; siquidem χαλεπώτεροι, quod proprie pertinet ad ἐχθροί, etiam continuatur et accommodatur ad φίλοι: quasi dicatur: *nos fortiores tibi erimus inimici, quam alii amici: nostra inimicitia fortior erit ad tibi nocendum, quam aliorum amicitia ad tibi bene faciendum.* Haec significationis ab antecedenti vocabulo ad sequens continuandae non infrequens est Graecis: animadversa jam a DORVILLE ad Charit. p. 396. seqq. Quin ipse Andoc. in h. orat. §. 81. καὶ περὶ πλείονος ἐποιήσασθε σῶζειν τὴν πόλιν, ἢ τὰς ἰδίας τιμωρίας. REISK. dubitat, num addendum sit ἐπεξιέναι vel τιμωρεῖσθαι ἀδικίας legendum: at hujusmodi quid e verbo σῶζειν subaudiri debet, pluris fecistis servare civitatem, quam vestras vindictas: maluistis patriam servare, quam vindictae cupiditatem retinere. Plato Leg. V. p. 610. Α.: σκεψαμένη τι χρὴ χρῆσθαι τοῖς περιγενομένοις, ἢ τοῖς ἐλλείπουσι quod accipiendum: considerans quid fieri oporteat, si aut re-

§. 63. Ἀμίαν τούτον ἐξ Αἰγίνης. De hisce sententiam suam jam prodidit VALCKEN. *Diatr. Eurip.* p. 127 293. c. In Adversariis ita scripserat. „Quid? an causam peroranti Andocidi aderat peregrinus Aegineta? „Cras credam; interim corrigam καὶ Ἀμίαντον τὸν ἐξ „Αἰγίνης.“ Et sic etiam Reiske, non consulto Valckenaerio [sic quoque BEKK. c. AB]. Andocidem hanc causam egisse in senatu, saepius monet Valcken., uti §. 43. h. l. et alibi; §. 91. ἡ δὲ βουλή αὕτη — τί ὁμνυσι: quod mihi tamen secus videri, sequenti Capite dicendi erit locus.

§. 69. Οὕτως δὲ ἔχει, ὧ ἄνδρες· μέχρι τούτου ἀναβήσονται, καὶ λέξουσιν ὑμῖν, ἕως ἂν ἀκροᾶσθαι βούλησθε. Mihi omnino legendum videtur ἔχειν, ὧ ἄνδρες, μέχρι caet. Illi vero, quos dixi, o iudices, tamdiu coram vobis progredientur, et testabuntur, rem ita se habere, donec vos audire volueritis. [Male. Retinenda est c. BEKK. omnium librorum scriptura.]

dundent, aut deficient. Simile est XI. p. 676. C. Isocrat. Epist. ad Philipp. p. 703. οὐκ εἰς ἐπιστολῆς συμμετρίαν, ἀλλ' εἰς λόγου μῆκος ἐξοκείλας quod interpretandum non intra epistolae mediocritatem me continens, sed in orationis longitudinem provectus. Alia etiam dabimus ad Plut. Opp. Morr. p. 27. E. In eodem genere solemus animadvertere Ciceronis de Legg. II., 17.: Vidimus eos, qui nisi odissent patriam, nunquam inimici nobis fuissent, ardentes cum cupiditate, tum metu, tum conscientia: seorsim et singularibus in sententiis non poterat dici: ardere metu, ardere conscientia: at poterat dici praeunte ardentes cupiditate. In Latinis hunc usum notaverunt PERIZON. ad Sanctii Min. IV. 8. 5. et J. M. HEUSINGER. ad Nepot. Alcib. III. 5. — Wyttenb. l. l. p. 107. — 111. vide BREMER Excurs. III. ad Lys. p. 437.

CAPUT SEPTIMUM.

Orationis de Mysteriis pars altera saepius emendatur. Isotimidis Psephisma. Ἀναυμαχίας actio. Tribunalia Atheniensium, quae de caede cognoscebant: Areopagus, in Palladio, in Delphinio, in Prytanéo, in Phreatto. Ab ἀμνηστείᾳ quinam fuerint exclusi. Causa haec acta videtur in Heliaea. Ἄλλο τι ᾗ. Psephismatum forma. Psephisma Demophanti. Πολλὰ κἀγαθὰ. Pison; Theognis. Error Andocidis historicus. Accusativus item Nominativus pro Genitivo absoluto. Ἐξηγεῖσθαι. Hegemon: Epichares. Κατεκυλίσθην. Ἀνατρέπειν. Ἀρχώνης: nonnulla de vectigali Quinquagesimae. Του foemininum. Reorum preces.

In priori parte Orationis, illud confecit Andocides, se neque in Mysteria peccasse, neque in Hermas: in altera parte, ad quam accedit crisis nostra, ostendit, se ne tum quidem, si vera foret inimicorum accusatio, esse puniendum; cum sublatae essent leges, quae illum a foro et templis arcerent: leges illas subtiliter exponit; multisque in accusatores et acerbè invehitur. De nomine Cephisii, quem inter illos primum memorat, conferri potest VALCKEN. ad Callim. Fragm. p. 255.

§. 71. Ὁ εἶπεν εἰς ὅτι μὴδ' ἴσον ἐμοὶ προσῆκον οὐδέν. Felicissime hunc locum sanarunt tres summi viri, quamvis alter alterum non consulisset. Primus fuit G. CANTER., qui Nov. Lect. L. VIII. c. 10. emendavit ὁ εἶπεν Ἰσοτιμίδης ἐμοὶ προσῆκον οὐδέν, et sic etiam VALCKEN. Diatr. Eur. p. 293. c. [et ad Callimach. p. 236.] Tandem utriusque ignarus Reiskius item suo marte reposuit Ἰσοτιμίδης, οὗ ἐμοὶ π. ο. Articulum οὗ addi non quidem est necesse; crediderim tamen in antiquis Codd. exstitisse, praesertim cum in M. Ald. varia lectio notata sit μὴδ' ἴσου. *)

*) ВЕКК. Ἰσοτιμίδης οὗ. ABL. εἰς ὅτι μὴδ' ἴσου. Z. c. caett. εἰς ὅτι μὴδ' ἴσου. Caeterum ВЕКК. c. ABLZ προσήκει, etsi

§. 73. Ἐπεὶ γὰρ caet. Cum h. l. Andocidis conf. XENOPH. Hellen. I. II. c. 2. §. 6. (p. 269. v. 23. ed. Steph.).

Ibid. Ὅποσοι εὐθύνας ὤφειλον. Videtur usitatum ὤφλον hic quoque reponendum, quod nec displicuerat PIERSONO ad Moer. p. 427. [p. 314. ed. Lips. Sic REISK. T. VIII. p. 458. BEKK. retinuit ὤφειλον; vide SCHOEM. ad Isae. p. 360.].

Ibid. Ἡ ὥνὰς προιάμενοι ἐκ τοῦ δημοσίου μὴ κατέβαλον τὰ χρήματα, ἢ ἐγγύας ἡγγυήσαντο πρὸς τὸ δημοσίον, τούτοις caet. Vitiosa est profecto lectio edit. 130 Aldinae ἐγγυήσαντο, quae tamen verae vestigia habet. Non enim, si qui fidejussisset aerario pro debitore, is erat infamis, sed si fidejussione sua non stetisset, neque debito tempore pecuniam solvisset: quod manifestum est ex sequentibus, ubi dicit, illos, si nona Prytania non solvissent, tum demum fieri infames, et duplum debere incipere: quae ratio me movet, ut corrigam ἐγγυήσαντες. Quicumque vel redemtis vectigalibus, vel cum aerario publico sponsores pro debitoribus essent facti, debitas pecunias non solvissent. *)

§. 74. Pro ναυμαχίας Reisk. legit μαλακίας. Sed, ut locum vitiosum vere existimavit, sic in remedio erravit. Vera est omnino conjectura Valckenaeriana: ἀναυμαχίας, (quemadmodum et in M. Ald. legitur,) quam tamen deinde vidit praereptam sibi a PETITO Comment. ad LL. Att. p. 558. KUSTER. ad Suid. v. Ἀναυμαχίου: TAYLOR. Lect. Lys. p. 715. col. 2. init. Antecedentia SUID. d. l. ita scribit: οὕτω δὲ δεῖ καὶ αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν ἀτίμους εἶναι. Secundum POLLUC. I. VIII. s. 43. ἀναυμαχίου reus est ὁ τὴν ναῦν μὲν μὴ λιπὼν, μὴ μέντοι ναυμαχήσας. [BEKK. ἀναυμαχίου. A. ναυμαχίου, caeteri ναυμαχίας. Caeterum vide BEKKERI Anecdota T. I. p. 217.]

§. 75. Τούτων ἦσαν οὗτοι ἀτιμοί. Reisk. articulum οἱ interponit: οὗτοι οἱ ἀτιμοί. Τούτων LUZAC. in-131

quod vulgo legitur προσῆκον nullam praeberet offensionem; vide DORVILL. ad Charit. p. 610. FOERTSCH. Comment. crit. p. 59. et SCHOEM. ad Isae. p. 443. Impense errat FRANZ. apud Lys. orat. XVIII. de publ. bonor. Eucrat. §. 11. scribens suo Marte προσῆκον ἦν. — Simili ratione Thucyd. I, 140. εἰρημένον „cum dictum sit“; vide GOELLER. T. I. p. 281.

*) SLUITERUM errare docuit SCHOEM. in Ord. Jud. p. 516. n. 26. BEKK. quoque c. ABLZ retinuit ἐγγυήσαντο.

telligit τοῦ δήμου καὶ τῆς βουλῆς. In concione populi et in senatu erant infames, intestabiles.

§. 78. Citatur hic locus ab HARPOCRAT. et SUID. v. Λογισταί, quos vide.

Ibid. Πλὴν ὅποσα ἐν στήλαις γέγραπται τῶν μὴ ἐνθάδε μεινάντων, ἢ ἐξ Ἀρείου πάγου, ἢ τῶν Ἐφετῶν, ἢ ἐκ Πρυτανείου, ἢ Δελφινίου ἐδικάσθη, ἢ ὑπὸ τῶν βασιλέων, ἢ ἐπὶ φόνῳ τίς ἐστι φυγὴ, ἢ θάνατος κατεγνώσθη, ἢ σφαγεῦσιν, ἢ τυράννοις· τὰ τε ἄλλα πάντα ἐξάλειψαι τοὺς πράκτορας καὶ τὴν βουλήν, καὶ τὰ εἰρημένα πανταχόθεν κ. τ. λ. Pro τίς ἐστι φυγὴ Reisk. conjecit τισὶν ἢ φυγὴ. Si quid mutandum esset, malletm τινὸς ἢ φυγὴ. — Nusquam enim verbum καταγινώσκειν dativo jungitur, semper genitivo. Sed non opus est quidquam mutare, si unam particulam ἢ deleveris, quod verissime conjecit LUZAC. Vir. Cl. legens. — Ἐδικάσθη ὑπὸ τῶν βασιλέων. Omnia tribunalia φονικά enumerantur, praeter quintum in Phreatto, cui, utpote erga exules constituto, locus hic non erat. Reliqua quatuor erant Areopagus, tribunal in Palladio, in Delphinio, in Prytanéo. Nam οἱ Ἐφέται [vide c. f. HERMANNI Handb. §. 103 et 104. et c. o. MUELLER. ad Aeschyli Eum. p. 151.] dicti sunt eximie iudices in Palladio sedentes; quamquam universe omnes in Palladio, Delphinio et Prytanéo, iudices istud τῶν Ἐφετῶν habuerunt nomen, quippe ad quos γραφαὶ ἐφέσιμοι referrentur, id est, causae provocationis, nempe a Rege sacrorum, qui, post ἀνάκρισιν, appellationem recipiebat et τοὺς Ἐφέτας, sive iudices ex Areopago lectos sortitosque quinquaginta, convocabat sive ad Palladium *), sive in Delphinium, sive in Prytanéum, pro diverso criminis genere et defensionis forma. Ipse ad istos Ἐφέτας referebat, eorum quippe praeses; unde et Ἐφέται numero quinquaginta et unus fuisse feruntur, quinque, ut credibile est, ex

*) Quaenam fuerit natura criminum, de quibus Ephetae in Palladio sententiam dicebant, luculenter docet Aristophanis fragmentum 533. DIND. (apud Eusthat. ip. 1419, 52.), quod animi caussa huc afferro: καὶ δικαστήριον ἱστοροῦσιν Ἀθήνησιν ἐπ' αὐτὸν τῆς Παλλάδος Ἀριστοφάνης.

Ἄκων κτενῶ σε τέκνον

ὁ δ' ὑπεκρίνατο

ἐπὶ Παλλαδίᾳ τὰς, ὦ πάτερ, δώσεις δίκην

ἐδικάζον δὲ κατὰ Πανσανίαν ἐκεῖ ἀκουσίους φόνοὺς ἰφείται. De hoc loco omnium optime disputat F. V. FRITZSCH. in Comment. de Daetall. p. 129. —

unaquaque Tribu, cum Rege Sacrorum. Itaque sensus h. l. est: *Exceptis eorum, qui in terram peregrinam fugerunt, nominibus, quae columnis sunt inscripta, seu sententia universi Areopagi, seu lectorum iudicium in Palladio, in Prytanéo, vel in Delphinio, contra eos lata sit, praeside aliquo Sacrorum Rege, atque ex illius auctoritate, sive caedis causa, vel exilium sit irrogatum, vel capitale supplicium decretum, seu homicidis et sicariis, seu tyrannis, id est sanguinis reis, sive sanguinem privati profuderint (σφαγεῖς, *) sive auctoritate publica grassantes (τύραννοι).* Praeclara et vera est haec Luzacii de Tribunalibus illis sententia, nec, quantum sciam, id a quoquam fuit animadversum. Paucis autem et summatim ea explicui, quae pluribus et latius demonstrare solet Vir Clar. in egregiis Lectionibus domesticis, quibus *Antiquitatis Atticae* partem alteram, quae *Rempublicam et Jus Atticum* continet, discipulis enarrat; quae ut non diutius privatarum scholarum parietibus includat, sed ad communem utilitatem aliquando publicis literarum monumentis consecret, et optamus, et bonarum artium doctrinarumque commodo vehementer flagitamus, cum plurimum ipse ad hanc Antiquitatis partem illustrandam conferre possit. — Emendationem Luzacii confirmat etiam lex Solonis apud PLUT. in *Vita* ejus p. 88. Ε. ἀτίμων, ὅσοι ἀτιμοὶ ἦσαν πρὶν ἢ Σόλωνα ἀρξαι, ἐπιτίμους εἶναι, πλὴν ὅσοι ἐξ Ἀρείου πάγου, ἢ ὅσοι ἐκ τῶν Ἐφετῶν, ἢ ἐκ Πρυτανείου καταδικασθέντες ὑπὸ τῶν βασιλέων, ἐπὶ φόνῳ ἢ σφαγαῖσιν, ἢ ἐπὶ τυραννίδι ἔφυγον, ὅτε θεσμός ἐφάνη ὁδε. Ultima psephismatis verba, ἢ σφαγεῦσιν, ἢ τυράννοις, non pendent a proxime praecedenti κατεγνώσθη, sed ad universam sententiam: ἐδικάσθη ὑπὸ τῶν βασιλέων et ἐπὶ φόνῳ τις ἐστὶ φυγή, sunt referenda. Nam in stilo legum Grammatica ἀκριβεία non semper est quaerenda, in quibus res magis, quam verba, spectari solent. Si cui tamen haec sententia minus probetur, is legere possit ex Plutarcho, ἢ ἐπὶ σφαγαῖσιν, ἢ τυραννίδι: tametsi id equidem necessarium non duco. Pro τὰ τε ἄλλα scribendum existimo τὰ δὲ ἄλλα, quae est Reiskii conjectura. Pro καὶ τὰ εἰρημένα 134 haud scio an corrigendum sit κατὰ τὰ εἰρημένα, hoc

*) „Male explicat SLUIT. σφαγεῦσι. Φόνος a private murder: σφαγή, a massacre, scil. in motu civili; ita Xenoph. etc.“ DOBREUS in *Advers. T. I. p. 181.*

sensu: reliqua vero omnia nomina, secundum ea quae dicta sunt, delere Practoras et Senatum, ubicumque eorum aliquod in publicis tabulis est perscriptum, et, si quod exemplum eorum exstet, illud exhibere Thesmothetas aliosque Magistratus. *)

§. 81. Ἐπειδὴ ἐπανήλθετε ἐκ Πειραιέως. Reisk. corrigit ἐπεὶ δὲ. M. Ald. ἐπειδὴ δὲ, quemadmodum et mihi ante visum fuit legi oportere [et δὲ recepit BEKK. c. ABLZ.] Fortasse pro Πειραιέως scribendum Πειραιῶς, ut plerumque solent Attici: vid. THOM. MAG. p. 700. MOER. p. 314. et Interpp. ad i. l. [vide edit. Lips. p. 232. et BLUM. ad Lycurg. p. 71.] add. TAYL. Ind. Lys. Regiminum.

§. 82. Ἐπειδὴ δὲ βουλήν τε ἀπεκληρώσατε, νομοθέτας τε εἴλεσθε, εὕρισκον τῶν νόμων — πολλοὺς κ. τ. λ. Cum priora non habeant antapodosin, Reisk. legit οὔτοι δὲ εὕρισκον, vel εὕρίσκοντες. Equidem malim, quod et Luzacio placet: εὕρισκόν τε τῶν νόμων cact. [BEKK. vulg. retinuit].

§. 83. Οἶδε ἡρημένοι νομοθέται. Particulam δὲ hic locum habere non posse animadvertit Reiskius. Itaque vel deleri vult, vel scribi ΔΕ, quod erit δεκάκισ

*) Ψήφισμα a Patroclide latum Ol. 93. 4. (405.), ubi Alexias archon fuit. De verbis εὐθύναί τινες εἰσι κατεγνωσμένοι ἐν τοῖς λογιστηρίοις ὑπὸ τῶν εὐθύνων ἢ παρέδρων κτέ. vide BOECKH. Oec. Ath. T. I. p. 207. et PLATNER. T. I. p. 347. Verba ἢ ἐκ πρυτανείου ἢ Δελφινίου ἐδικάσθη, ἢ ὑπὸ τῶν βασιλέων ἢ ἐπὶ φόνῳ κτέ. acriter vexabant Viros Doctos; vide SCHOEMANNI Ord. Jud. p. 20. not. 36. — PLATNERUS Proc. T. I. p. 15. haec verba: ἢ ἐκ Πρυτανείου, ἢ Δελφινίου spuria putat. Primum enim Ephetarum iudicia non omnia commemorari; deinde verba illa prorsus redundare, quippe jam continerentur verbo ἐφίτων; denique se nescire, quid verba ὑπὸ τῶν βασιλέων significare debeant, quum βασιλεὺς causas tantummodo instrueret, neque vero ipse sententiam ferret. — Sed has ob causas equidem verba non damnaverim. Delphinio omnium, ut videtur, gravissimo Prytaneum, cui minima competebat potestas, opponitur, ut fere nos diceremus „mag er vom grössten oder kleinsten Ephetenhof verdammt sein.“ Deinde verbo ὑπὸ βασιλέων deletο ἢ bene sese habere hac significatione „regum praesidio“ bene docuisse mihi videtur SLUIT., cui ἢ delenti SCHOEM. l. l. adsentitur. Vide c. o. MUELLER. ad Aesch. Eum. p. 157. n. 13. Quo vero jure hic nominari potuerit prytaneum, ego quoque nescio. — De ἀντίγραφον vide Interprett. ad Moer. p. 6. edit. Lips. Caeterum de ultimis verbis inspicere Hermann. de particula αὖ (Opusc. T. IV. p. 153.) —

πέντε, sive πεντήκοντα. Mihi potius videtur οἱ ΔΕ corruptum esse ex οἱ Ν, id est, οἱ πεντήκοντα; nisi fortasse quis malit οἱ δέκα. *)

§. 85. Ἐπεὶ δὲ ἀνεγράφησαν, ἐθέμεθα νόμον, ὃ 135 πάντες χρῆσθε, μηδὲ περὶ ἐνὸς ἅρα γε ἐστὶ τοῦτο, ὅτι περιέλειπτο, περὶ οὗτου οἶοντε ἢ ἀρχὴν εἰσάγειν, ἢ ὑμῶν προᾶξαί τινι, ἀλλ' ἢ κατὰ τοὺς ἀνω γεγραμμένους νόμους. Vexatissimum locum, in quo multum vidit Reiskii ingenium, ex codice poterimus sanare. Accidit enim hic, quod alibi saepius, librariis, ut omiserint verba nonnulla inter duas voces similes interjecta. Ad marginem igitur Ald. edit. haec verba post v. χρῆσθε inserta sunt: καὶ μοι ἀνάγνωσθε τὸν νόμον· ἀγράφῳ νόμῳ τὰς ἀρχὰς μὴ χρῆσθαι. Atque ibidem pro ἀνω γεγραμμένους scriptum est ἀναγεγραμμένους, prouti conjecit Reisk. Itaque sic totum locum constituam: — ἐθέμεθα νόμον, ὃ πάντες (vel πάντως) χρῆσθε· καὶ μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον. ΝΟΜΟΣ. Ἀγράφῳ νόμῳ τὰς ἀρχὰς μὴ χρῆσθαι μηδὲ περὶ ἐνὸς· ἅρα γε ἐστὶν οὐδὲν ὅ, τι περιέλειπτο, περὶ οὗτου οἶόν τε ἢ ἀρχὴν εἰσάγειν, ἢ ὑμῶν προᾶξαί τινα, ἀλλ' ἢ κατὰ τοὺς ἀναγεγραμμένους νόμους. Et huc etiam redit sententia Clar. LUZACII, qui ita fere locum ex ingenio emendarat. Sensus est: *Postquam vero omnes hae leges, renovatae, in tabulis fuerunt conscriptae, haec Lex lata est, qua omnes (aut omnino) utimini. Praelege mihi hanc Legem. LEX.* „Ne lege non renovata et in tabulas non relata in ulla re „ utantur magistratus caet.“ *Profecto igitur nihil re-* 136 *lictum est, de quo vel magistratus possit accusationem ad iudices referre, vel quisquam vestrum litem movere mulctamve exigere, nisi secundum Leges in novis tabulis propositas. Jam addit orator: οὗτου οὖν ἀγράφῳ νόμῳ οὐκ ἔξεστι χρῆσασθαι, ἥπου ἂν ἀγράφῳ γε ψηφίσματι παντάπασιν οὐ δεῖ γε χρῆσασθαι. Summo jure Valcken. emendasse videtur ἢ που δὴ: illic multo sane minus decet decreto populi non renovato uti. **) Reli-*

*) Probabilior est REISKII ratio. BEKK. vulg. retinuit. DOBREUS in Advers. T. I. p. 181. οἱ ἤδη ἤε. Caeterum, cur demi crearint nomothetas, docet PLATNER, in Symbol. p. 171.

**) Quod REISK. legendum proposuerat ἀναγεγραμμένους probat OSANN. l. l. p. 703., qui affert Demosth. in Timocr. p. 713. 20. καὶ ὅσοι [νόμοι] ἐκ' Εὐκλείδου ἐτέθησαν καὶ εἰσιν ἀνα-

qua hujus legis quae affert orator pag. seq. init. citat etiam DEMOSTH. in *Aristocr.* p. 649. R. §. 87. *)

§. 88. Librarii negligentia in codice ad marginem edit. Ald. collato verba τὰς δὲ δίκας ὧς ἄνδρες — ἐγένοντο omissa fuerunt.

§. 90. Καὶ οὐ μνησικακήσω τῶν πολιτῶν οὐδενί, πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἑνδεκα. Reisk. in locum τῶν ἑνδεκα substitui vult τῶν δέκα· sed hanc emendationem dicit dudum occupasse VALESIUM *Emend. L. I. c. 33. p. 41.* At vero non bene Valesium intellexit Reisk.; nam, quod mihi ante in mentem venerat, post τῶν ἑνδεκα inserendum esse καὶ τῶν δέκα, nempe propter locum XENOPH. *Hell. i. ll. c. 4. §. 28.* id postea vidi Valesium quoque conjecisse, et pluribus confirmasse, non autem ita emendasse, uti dicit Reisk. **)

137 §. 91. Ἡ δὲ βουλὴ αὕτη αἰεὶ βουλευούσα τι ὀμνύει; offendit hic locus Reiskium, qui αὕτη servari mavult, sed ei subjungi articulum ἥ; alioquin sic esse legendum ἥ δὲ βουλὴ αὕ ἥ αἰεὶ β. [Et sic jure BEKK. c. BOECKHIO *Oec. Ath. T. II. p. 209.*]. Pronomini certe demonstrativo hic locum non esse, inde patet, quod causa acta sit coram Heliaea. Sed ἥ βουλὴ ἥ αἰεὶ βουλευούσα (ita simpliciter legebat Valcken.) est Senatus Quingentorum sive illi qui quotannis in Senatum leguntur,

γεγραμμένοι, κυρίους εἶναι cf. BOECKH. *Oec. Ath. T. II. p. 205. SLUIT.* ad orat. de reditu §. 23. fin. Utriusque viri sententiam confirmant codd. AB., qui praebent ἀναγεγραμμένους quod BEKK. quoque recepit. Verba, quae SLUIT. e margine Aldinae recipienda duxit, recepit BEKK., sed pro περιλείπτο scripsit c. REISKIO περιλείπετο. Illud ἥπου ἂν jure improbant VALCKEN. et OSANN. (contra REISIG. in *Conjectt. p. 44.*) et BEKK. Vide HERMANN. de particula ἂν *Opusc. IV. p. 39.* cf. orat. de pace §. 24. Οὐκ ante ἔξεστι omiserunt LZ, sed jure retinuit BEKK. Duplex γε offendere nequit. Vide MATTHIAE. *Gr. Gr. p. 1208. R. KLOTZ.* in *Quaestt. critt. p. 26.*

*) Ubi ψήφισμα δὲ μηδὲν μήτε βουλῆς μήτε δήμου νόμου κυριώτερον εἶναι. Vide SCHAEFERI *Apparat. T. IV. p. 185.* et C. F. HERMANN. de magistratt. p. 4. not.

**) „Potius cum REISKIO malim καὶ τῶν δέκα, quam c. VALESIO καὶ τῶν δέκα καὶ τῶν ἑνδεκα. Sed nescio an sententiam suam paullulum immutarit vir ille summus ad Harpocr. p. 267. [T. II. p. 454. edit. Lips.]“ DOBKEUS in *Advers. T. I. p. 182.*

οἱ αἰεὶ βουλευόντες. De exquisita hac notione adverbii αἰεὶ in Lysiacis [p. 277.] dicemus. Numquam Heliaca dicitur βουλή: causam vero hanc coram Heliaca esse actam primum quidem inde efficio, quod pleraeque Orationes ἐνδείξεως, quas hodieque habemus, habitae sint in iudicio Heliastico, tum quod semper Iudices appellet, ὧ ἄνδρες, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Ἀθηναῖοι, nunquam ὧ βουλή. In ipso quidem orationis initio apud CLEMENT. legi ὧ ἄνδρες δικασταί, antea monui; illud tamen potius μνημονικὸν ἀμάρτημα Clementis esse arbitror. Plerumque sermonem ad totum populum dirigit, cuius nempe vices gerebat Heliaca: §. 82. dicit ἐπειδὴ δὲ βουλήν — ἀπεκληρώσατε. Hoccine vero ad ipsum Senatum diceret? Causae ἐνδείξεως prius a Senatu examinabantur [cf. SCHOEM. Ord. Jud. p. 245. n. 7.], deinde remittebantur ad Heliacam: haec causa jam apud Senatum acta erat; nam Calliae in Andocidem calumnia (§. 112.) in 138 Senatu erat proposita. Nunc causa apud Heliastas agitur, quos mox ipse compellat his verbis: ὑμεῖς δ' αὖ, ὧ Ἀθηναῖοι, τί ὁμόσαντες δικάζετε. Ita neque Senatores, neque Areopagitas compellasset. [At vide SCHOEM. Ord. Jud. p. 237. et praecipue PLATNER. in Proc. p. 283 — 285.] In Heliastarum jurejurando §. 92. perperam scriptum est οὐδ' ἄλλο πείσομαι: germana lectio est ἄλλω [et sic BEKK. c. ABLZ.], uti et Reiskio consentiens emendaverat Valckenaerius. Vitium, TAYLORO non perspectum (in Vita Lysiae p. 52. in nota) jam sustulit PETIT. Comment. ad LL. Att. L. IV. T. I. p. 398.

§. 92. Σκέψασθε τοίνυν, ὧ ἄνδρες, καὶ τοὺς νόμους, καὶ τοὺς κατηγοροὺς, τί αὐτοῖς ὑπαρχόντων ἐτέρων κατηγοροῦσι. Verissima mihi videtur emendatio, quam mecum communicavit Vir Cl. Io. Luzac.: σκέψασθε τοίνυν, ὧ ἄνδρες, κατὰ τοὺς νόμους, καὶ τοὺς κατηγοροὺς, τίνες αὐτοὶ ὑπάρχοντες ἐτέρων κατηγοροῦσι. Jam quoque spectate, iudices, secundum legitimos juris trames, ipsos etiam accusatores, quales ipsi cum sint, alios accusare ausint. *)

*) Ultimam emendationis partem probat WYTTENB. l. l. p. 113., sed retinet illud καὶ τοὺς νόμους (quod REISK. delendum statuit) explicans: Itaque considerate, iudices, et leges, et accusatores, quales isti quum sint alios accusent. Mea quidem sententia BEKK. optime scripsit: καὶ τοὺς νόμους καὶ τ. κατηγορ., τί αὐτοῖς ὑπάρχει τῶν ἐτέρων κατηγορ. —

Ibid. *Ποιάμενος ὦν ἡν ἐκ τοῦ δημοσίου, καὶ ἐκ ταύτης ἐπικαρπίας τῶν ἐν τῇ γῇ γεωργούντων ἐννευήκοντα μνᾶς ἐκλέξας* caet. Valcken. legit ἐκ ταύτης τῆς ἐπικαρπίας. M. Ald. τὰς ἐκ ταύτης ἐπικαρπίας: quod magis probo [quodque BEKK. c. ABLZ.]. Verba ἐν τῇ γῇ, 139 in quibus et Reisk. haesit, mihi quoque sunt suspecta. Videtur in iis nomen latere insulae vel regionis Atheniensibus subjectae. *)

§. 93. *Ὅτι τοῖς νόμοις ἀπεψηφίσασθε ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος χρῆσθαι.* Valcken. ἐπεψηφίσασθε legens, quemadmodum fere Reisk., addit: „populus ψηφίζεται, senatus ἐπιψηφίζεται.“ [Sed vide c. f. HERM. Handb. §. 129. n. 16.]. Mihi altera Reiskii conjectura magis placet, qua legit ἐψηφίσασθε: quoniam in Helistarum consessu causam actam esse existimo. [Et sic BEKK.]

Ibid. *Ἄ ἔχει ὑμῶν ἐκλέξας.* Ad haec Valckenaerius. „Paulo ante recte legitur ἐκλέξας: hic legi „malim ἐκκλέψας.“

§. 94. *Καὶ οὗτος ὁ νόμος καὶ πρότερον ἦν ὡς καλῶς ἔχων, καὶ νῦν ἐστὶ, καὶ χρῆσθε αὐτῷ.* Duplex mihi in mentem venit hujus loci emendatio: nam, si legeretur, καὶ τοι οὗτος ὁ νόμος καὶ πρότερον ἦν, καὶ νῦν ἐστὶ καλῶς ἔχων, nihil esset, quod reprehenderem. Malim tamen hoc modo corrigere: καὶ τοι οὗτος ὁ νόμος καὶ πρότερον ἦν καλῶς ἔχων, καὶ νῦν ἐστὶ χρῆσθε αὐτῷ caet. [Jure BEKK. vulg. retinuit.]

§. 95. *Ἄλλ' ὅτι οὖν, ὧ' Ἐπιχάρης, ἢ νῦν ὁ ἀποπτείνας σε καθαρός τὰς χεῖρας ἐστὶ, κατὰ γε τὸν Σόλωνος νόμον.* Pro ἄλλ' ὅτι οὖν legendum esse ἄλλο τι 140 οὖν recte, me quidem iudice, vidit Reisk. [et ante REISK. jam CANTER. in Synt. crit. p. 233. ed. STURZ.], quem tamen miror vim hujus locutionis non cepisse, quae non est nisi formula ajens. Profecto, o Epichares, (ὧ' Ἐπιχάρη, vel ὧ' Ἐπίχαρες) qui te nunc occiderit, caedis non erit reus, sed purus manibus. Ita infra §. 114. ἄλλο τι ἢ αὐτὸς μὲν αὐτὸν ἀπώλλυον: de reditu §. 17. ἄλλο τι ἢ τὰ ὑμέτερα ὑμῖν διδόασιν: de pace §. 10. ἄλλο τι ἢ τοῦτο caet. Ita enim et illo loco [cum ABZ] legendum est, qui eodem, quo hicce, vitio laborat. HERODOT. I.

*) Verba bene sese habent. Vide В О Е С К Н И I Oec. Ath. T. I. p. 326. n. 25. et p. 167. Caeterum jure BEKK. c. LZ scripsit ἐννευήκοντα pro ἐννευήκοντα; vide В У Т Т М. Gr. maj. T. I. p. 213. n. SINTEN. ad Plut. Aristid. p. 38.

I. c. 109. ἄλλο τι ἢ λείπεται τὸ ἐντεῦθεν ἐμοὶ κινδύνων ὁ μέγιστος: PLAT. in *Critone* p. 50. A. ἄλλο τι ἢ τούτῳ τῷ ἔργῳ, ὃ ἐπιχειρεῖς, διανοῇ τοὺς τε νόμους ἡμᾶς ἀπολέσαι: p. 52. D. ἄλλο τι ἢ ὁμολογῶμεν. — "Ἄλλο οὖν — ἢ ξυνθήκας — παραβαίνεις: LYS. accusat Dardan. §. 5. ἄλλο τι οὖν ἀξιοῖς ἢ ἀποθανεῖν: quo loco item male οὖν intrudit Reisk. Eadem locutio est apud ARISTOPH. in *Pace* v. 922. *Eccles.* v. 595. et 766. paulo aliter *Nub.* v. 655.

Τίς ἄλλος ἀντὶ τουτοῦ τοῦ δακτύλου.

Conf. FR. VIGER. de *Idiotism.* L. Gr. c. 5. s. 11. §. 8. p. 152. p. 148. Lips. MARKL. ad l. l. *Lysiae* [et BREMIUM p. 231. FOERTSCH. tamen tacite retinuit REISKII lectionem. Sed ego faciendum duco c. FRANZIO ad. h. l.] et c. *Andoc.* §. 4. Aliter tamen Valcken., qui existimabat ὅτι οὖν et ἢ νῦν variam esse ejusdem vocis lectionem, ita ut νῦν correctio esset ab alia manu adjecta, rectae lectionis nempe pro corrupto οὖν: atque sic locum constituebat: ἀλλ' ἔτι νῦν, ὃ Ἐπίχαρες, ὁ ἀποκτείνας σε caet.

§. 96. Ἐάν τις ἐπρυτάνευε. Verissima est Stephani et Scaligeri emendatio Αἰαντὶς ἐπρυτάνευε [et sic AB.]. Idemque conjecerat Vir Doctus, qui ad Aldinam haec notarat: videtur esse corruptum ex aliquo nomine proprio: leg. Αἰαντὶς· ἐστὶ δὲ φυλή. Solebant enim Athenienses decretis superscribere nomen Tribus, e qua Prytanes illo tempore Senatui praeerant, item Epistatae, Scribae et Oratoris, qui Legem rogasset, sive decretum proposuisset. Conf. §. 77. et §. 83. Exemplorum affatim praebent orationes DEMOSTH. pro *Cor.* et in *Timocr.* [vide SCHOEM. de Comitibus p. 151. seqq.]. Atticorum Psephismatum formam facete ad Deos transtulit LUCIAN. in *Deor. Concil.* Opp. T. III. p. 536. q. I. GESNER. hanc etiam in Andocide emendationem prodidit. Similem SCtorum formam jocose imitatur ARISTOPH. *Thesmophor.* v. 579. seqq. Conf. SIGON. de *Republ. Athen.* L. II.

§. 97. Ἀποδώσω τὰ ἡμίσεα τῷ ἀποκτείναντι καὶ λόγῳ, καὶ ψήφῳ, καὶ οὖν ἀποστερήσω οὐδέν. In M. Ald. legitur καὶ λόγῳ, καὶ ἔργῳ, καὶ ψήφῳ. At Valcken. haec loco mota putabat, neque aptum sane hic sensum habent. Acutissime JO. LUZAC. Vir Cl. ea referenda esse vidit ad antecedentt. hoc modo: κτενῶ τῇ ἐμῇ χειρὶ, ἃν δυνατὸς ᾖ, καὶ λόγῳ, καὶ ψήφῳ, ὅς ἂν καταλύ-

ση. — *Occidam mea ipse, si possim, manu, vel suasor
ero oratione ad populum, vel adsensum dabo in suffra-
gio ferundo.* Sic de eodem hoc Demophanti Psephis-
mate LYCURG. in *Leocr.* p. 165. R. §. 127. διομωμό-
κατε δ' ἐν τῷ ψηφίσματι τῷ Δημοφάντου κτείνειν τὸν
τὴν πατρίδα προδιδόντα καὶ λόγῳ, καὶ ἔργῳ, καὶ χειρὶ,
καὶ ψήφῳ. Ubi suspicatur Luzac., verba καὶ ἔργῳ Glos-
sema esse sequentis καὶ χειρὶ. Et fortasse e Lycurgi lo-
co fluxit illud καὶ ἔργῳ, quod M. Ald. habet. Similem
notaverat Valcken. locum Democriti apud STOB. Serm.
XLII. p. 279. v. 11. [T. II. p. 172. edit. Lips.] Κι-
ξάλλην καὶ ληστήν πάντα κτείνων τις ἀθῶος ἂν εἴη καὶ
αὐτοχειρίῃ καὶ κελεύων καὶ ψήφῳ: ubi κελεύων eandem
habet potestatem, quam h. l. τῷ λόγῳ. Apud AESCHIN.
π. τ. παραπρ. p. 45. R. §. 115. in iurejurando Amphic-
tyonum: — τιμωρήσειν καὶ ποδὶ, καὶ χειρὶ, καὶ φωνῇ,
καὶ πάσῃ δυνάμει. *) Conf. eundem in *Ctesiph.* p. 69.
§. 109. fin. et p. 70. R. §. 120.

§. 98. Καὶ ἐπεύχεσθε εὐορκοῦντι μὲν εἶναι πολλὰ
καὶ ἀγαθὰ. In margine ed. Aldinae legitur πολλὰ καὶ
καλὰ καὶ ἀγαθὰ. Quod sive ex codice, sive ex conje-
143 ctura notaverit Vir doct., qui illo exemplari usus est,
mihi quidem necessarium non videtur. Exquisita est et
Attica formula πολλὰ καὶ ἀγαθὰ, saepe apud optimos scri-
ptores obvia, cf. [MATTHIAE Gr. §. 444. 4. CORAJUS
apud BENSEL. ad Isocr. Areop. p. 175.]. LYS. in
Agor. §. 95. πολλὰ καὶ ἀγαθὰ ὑμᾶς ποιήσαντες. Conf.
Apol. Mantith. §. 19., de affect. tyr. §. 4. et §. 11. XE-
NOPH. *Hell.* l. V. c. 1. §. 3. ARISTOPH. *Vesp.* v.
1295. *Pace* v. 455. et 537. *Eccl.* v. 453. *Lys.* v. 1162.
nec dubito quin *Thesmoph.* v. 358. pro

Εὐχεσθε πάσαις πολλὰ δοῦναι τὰγαθὰ,

*) Quo loco, id quod in transcurso moneo, ВЕКК. cod. 1 du-
ctus scripsit: καὶ χειρὶ καὶ ποδὶ. At hicce codex haud dubie
olet librarii manum, qui magis Graece loqui voluit, quam
ipse Aeschines. Quare magnopere dolendum est ВЕККЕ-
RUM in recensenda oratione de F. L. huic codici tantam tri-
buisse vim auctoritatemque. Aliquot locis iccirco perturba-
tis prima veraque species restituta est ab ORELL. in ed.
BREM. (Vol. II. p. XXIV. XXVI. XXVII. XXIX. XXX.)
Alios CAR. SCHEIBIUS, vir amic., de Aeschine valde meri-
turus, mecum communicavit, quorum mentio, ubi occasio da-
ta fuerit, in h. libro fiet. — Caeterum vide Eurip. *Hecub.* v.
836. καὶ χερσὶ καὶ κόμαισι καὶ ποδῶν βάσει ad q. l. cf. PFLUGK.
p. 74.

legendum sit πολλά δοῦναι καγαθαί: item in *Ran.* v. 1071. pro πολλοὺς ἀγαθοὺς, malim inserto κα legi πολλοὺς καγαθοὺς, quod certe ἀττικώτερον est. Nam et πολλοὶ καγαθοὶ Atticis est usitatum: vid. *Lys.* in *Agorat.* §. 13. §. 27. et §. 61. caet. *ARISTOPH.* in *Pace* v. 968. seq. πολλά καὶ καλὰ est apud *Lys.* c. *Poliarch.* §. 3. [adde in *Evandr.* §. 3.] πολλά καὶ δεινὰ apud eundem in *Agorat.* §. 43. et in *Evandr.* §. 1. *ARISTOPH.* *Av.* 861. *ISOCR.* de *Pace* p. 180. *D. R.* p. 105. πολλά καὶ κακὰ dixit *ARISTOPH.* *Equit.* v. 1273. [cf. *PFLUGK.* ad *Hecub.* p. 59.]. πονηροὶ καὶ πολλοί: *Lys.* de *Invalido* §. 19. Attamen et πολλοὶ καὶ καλοὶ καγαθοὶ junguntur in *Nicomach.* §. 14. πολλ' ἀγαθὰ et πολλά κακὰ dicitur ab *ARISTOPH.* *Eccl.* v. 435. seq. hic vero, ut dicebam, mihi non necessarium videtur καὶ καλὰ e *M. Ald.* 144 interponere. Uti autem bona omnia evenire precantur ei, qui jusjurandum religiose servet, ita contra imprecantur ἐπιορκοῦντι δὲ, ἐξώλῃ εἶναι αὐτὸν καὶ τὸ γένος. Sic quidem scribendum existimo: ab editis articulus abest. *)

§. 100. Εἴτα σὺ περὶ ἐταιρείας ἐμοὶ μνησίαν ποιῇ; — ὅς ἐνὶ μὲν οὐχ ἐταιρήσας κ. τ. λ. *HARPOCRAT.* de v. 'Εταιρεία hoc notat: ἰδίως ἐπὶ τῆς ἐταιρήσεως τοῦ νομα τέταχεν Ἀνδοκίδης, ἐν τῇ περὶ τῶν Μυστηρίων ἀπολογία, et hinc idem notat *SUID.* in v. Verbum ἐταιρήσας mutari malim in ἐταίρησας, si quando in codice ita inveniat: quamvis etiam, uti nunc legitur, loci structura grammatices praeceptis non sit contraria. [Quod *SLUIT.* vult, recepit *BEKK.* cum *ABLZ.*]

Ibid. Ἀλλ' ὅμως οὗτος ἐταιρῶν ἐτόλμα κατηγορεῖν. *Reisk.* ἐτέρων pro ἐταιρῶν, legere jubet, et ita etiam *Valcken.* „Erat, inquit, *Cephisius* accusator, ut e proximis liquet, turpi quaestu ἐταιρηκῶς, quali publice verba facere non licebat. Hic tamen ἐτέρων legendum, οὗτος ὁ ἐταιρῶν ἐτέρων ἐτόλμα κατηγορεῖν.“

§. 101. Βλέπων εἰς αὐτὸν, οὐδὲν ἄλλο, ἢ ἀπὸ τῶν τριάκοντα συνειλημμένος, ἔδοξα κρίνεσθαι. Praepositioni ἀπὸ hic locus non est: scribendum ὑπὸ ὡς ἔστι §. 102. et 145. sic etiam judicaverat *Valckenaerius*, et in *M. Ald.* scriptum inveni [et sic *ABLM.*].

*) Articulus minime necessarius est. cf. *Demosth.* de fals. leg. §. 71. ἐξώλῃ ποιεῖν αὐτὸν καὶ γένος καὶ οἰκίαν. Idem c. *Aristocrat.* §. 67. διομεῖται κατ' ἐξωλείας αὐτοῦ καὶ γένους καὶ οἰκίας et saep. etsi noster §. 126. habet ἢ ἐξώλῃ εἶναι καὶ αὐτὸν καὶ τὴν οἰκίαν. vid. *B L U M.* ad *Lycurg.* p. 59.

Ibid. Καὶ γὰρ νῦν, ἀνέκρινε δ' ἄν με τίς ἄλλος, ἢ Χαρικλῆς; ἐρωτῶν, caet. Verba καὶ γὰρ νῦν si jungantur cum sequentibus, credamus Andocidem a xxx Tyrannis correptum et ita interrogatum fuisse, ut mox dicit, cum tamen abfuerit Athenis et Elide habitaverit, quo tempore illi Athenis dominabantur, uti capite IV. monuimus. Itaque vel verba quaedam exciderunt, quemadmodum Reiskius voluit, vel καὶ γὰρ νῦν per brachylogiam dicitur: *nunc enim libera civitate falso me accusat*: sed verba illa τίς ἄλλος explicari mihi velim; quae vel mendose librarius scripsit pro nomine quodam unius e Tyrannis, vel cum nomen legere non posset, lacunae signum asteriscum posuit, et in margine notavit, nomen alius cujusdam ex Tyrannis ibi excidisse, * τίς ἄλλος. Fortasse Pison excidit, vel Theognis, qui inter saevissimos Tyrannorum recensentur a LYSIA in *Eratosthenem* §. 6. ab HARP. v. *Θεογνις* et v. *Πείσων*, ex d. l. Lysiae; et in eorum numerum referuntur a XENOPH. *Hellen.* L. II. c. 3. §. 2. Satyrus etiam, τῶν ἑνδεκα illo tempore truculentissimus, non absurde hic foret memoratus. Critiae aut Theramenis nomen etiam imperitissimus 146 mus librariorum vel ex obscurissimo literarum ductu potuisset eruere. *)

§. 102. Οὐδὲν τούτων πεποίηκας; οὐδέν. Apud Aldum haec verba una serie leguntur, et signum interrogandi post secundum οὐδέν ponitur. In margine Vir Doct. notaverat οὐδὲ τούτων πεποίηκας οὐδέν; vulgatam tamen lectionem meliorem existimo. **)

§. 103. Ἀλλὰ γὰρ, ὃ ἄνδρες, τὴν μὲν ἐνδειξιν ἐποίησαντό μου κατὰ νόμον κείμενον· τὴν δὲ κατηγορίαν κατὰ τὸ ψήφισμα καὶ πρότερον γεγεννημένον περὶ ἐτέρων. Psephisma quod dicit est illud, quod jam ante memoravimus, cujus scribendi auctor fuerat Isotimides. Mentionem ejus injecit §. 8. praecipue §. 70. Qui locus huic, quem tractamus, fere par est: Κηφίσιος γὰρ οὐτοσὶ ἐνέδειξε μὲν με κατὰ τὸν νόμον τὸν κείμενον, τὴν δὲ κατηγορίαν ποιεῖται κατὰ ψήφισμα πρότερον γεγόμενον, ὃ εἶπεν Ἰσοτιμίδης, οὐ ἐμοὶ προσήκει οὐδέν. Quo loco Reiskius ψήφισμα πρότερον γεγόμενον recte expli-

*) Nihil mihi deesse videtur. Jure BEKK. post καὶ γὰρ νῦν interpunxit. Vide A. G. BECKERI interpretationem p. 186.

*) BEKK. c. ABLZ οὐδὲν τούτων πεποίηκα. Ὀυδέν; De εἰ — οὐ σωθήσομαι vide HERM. ad Med. v. 348. (cf. §. 33.) et BREMI. ad Lys. p. 111. —

cat: „quod Psephisma olim aliquando erat ratum, in
 „usu, nunc nullum est. Ante Euclidem Archontem
 „valebat, nunc desiit. Non enim fuit eo Archonte cum
 „aliis legibus restauratum.“ Cur ad se non pertineat,
 hanc reddit rationem: ὁ μὲν γὰρ εἶπεν εἵργεσθαι τῶν
 ἱερῶν τοὺς ἀσεβήσαντας καὶ ὁμολογήσαντας, ἐμοὶ δὲ 147
 τούτων οὐδέτερά πεποιήται, οὐδὲ ἡσέβηται, οὐδὲ ὁμολό-
 γηται. Ex illo igitur loco hunc, qui in manibus est,
 ita facile corrigas: — τὴν δὲ κατηγορίαν κατὰ ψήφισμα
 καὶ πρότερον γεγεννημένον καὶ περὶ ἐτέρων. Detulerunt
 me secundum Legem ratam atque validam, accusarunt
 vero secundum Decretum, quod et pridem factum est,
 nec Euclide Archonte renovatum, et de aliis agebat, ne-
 que ullo modo ad me spectabat. *)

§. 106. Νικήσαντες μαχόμενοι τοὺς τυράννους
 ἐπὶ Παλληνίῳ, caet. De hisce nostram sententiam jam
 indicavimus cap. I. Valckenacrius in schedis suis haec
 notaverat: „In Margine emendatur Χαβρίου, res incer-
 „ta: ipsa historia latet. Videtur historia tangi Pisistra-
 „ti apud MEURS. in Παλλήνη. — An leg. Παλλη-
 „νείῳ?“ **)

*) Cum SLUITERO facit DOBR. in Advers. T. I. p. 183. At
 BEKKER. scripsit cum ABLZ. τὸ πρότερον pro καὶ πρότερον.
 In sequentibus ὁρᾶτε μὴ οὐκ ἐμοὶ μάλιστα τῶν πολιτῶν προσ-
 ἕκει displicuit BERNHARDIO (Syntax. p. 402.) Indicativus
 Praesentis. At male; vide GOETTLING. ad Aristotelis Pol.
 p. 312. et Euripidis Phoeniss. v. 90.

ἐπίσχει, ὡς ἂν προὔξερευσήσω στίβον,
 μὴ τις πολιτῶν ἐν τρίβῳ φαντάζεται
 καί μοι μὲν ἔλθῃ φαῦλος.

de quo loco optime contra BOTH. et MATTH. (Gr. §.
 520, 4.) BUSCH. disputavit in Actis Diurnis Scholast. 1828.
 p. 293.

**) ELSL. ad Eurip. Heracl. v. 849. nostro loco mavult
 ἐπὶ Παλλήνῳ. Nam nomen non Παλλήνη sed Πάλληνον fuisse
 suspicatur ex adverbio Παλλήναδε, cujus loco Βαλλήναδε per
 jocum dixit Aristoph. Acharn. 234. [de quo more vide F. v.
 FRITZSCH. in Comm. de Daetal. p. 35.] At impense errat
 Vir acutissimus; nam nemo non videt illud Παλλήναδε bene
 formari posse ab Παλλήνη. Accedit quod demus nusquam
 dicitur Πάλληνον, sed semper Παλλήνη cf. Harp. s. v. Παλλη-
 νεύς coll. c. Photii Lex. s. v. Παλληνεύς vide GROTEF. de
 demis p. 32. et SICKLERI Geogr. Antiq. T. II. p. 107.
 Caeterum Schol. ad Arist. l. l. haec docet: οἱ Παλληνεῖς δη-
 μός ἐστι τῆς Ἀττικῆς ἐνθα Πεισιστράτῳ βουλομένῳ τυραννεῖν

§. 107. Ἡξιουν, σφᾶς αὐτοὺς προτάξαντας πρὸ τῶν Ἑλλήνων ἀπάντων ἀπαντῆσαι τοῖς βαρβάροις Μαραθωνάδε. Grammatica ratio προτάξαντες scribi postulat [et sic Bekk. c. LZ.]. Ita enim verba sunt ordinanda: Προτάξαντες σφᾶς αὐτοὺς πρὸ τῶν Ἑλλήνων ἀπάντων ἡξιουν ἀπαντῆσαι.

§. 108. Τὴν πόλιν ἀνάστατον παραλαβόντες κ. τ. λ. Verissime ad haec verba notat Valckenaerius: „Confundere videtur Andocides diversissima, Persica sub
148 „Miltiade et Dario et victoriam Marathoniam §. 107.
„quaeque evenere sub Themistocle, Xerxis gesta. Hic
„urbem incendio delevit (§.108.) non ille. Nihil magis
„est manifestum, quam diversa ab Oratore confundi.“ *)

§. 110. Καὶ οὕτως εἰσὶ τολμηροὶ, ὥσθ', ἃ αὐτοὶ κατεσκεύασαν, οὐκ ἀρκεῖ αὐτοῖς, ὅτι οὐ κατέσχον, ἃ ἐπεβούλευσαν, ἀλλὰ καὶ κατηγορίαν ἐμοῦ ποιοῦνται, ὡς ἀδικοῦντος. Miror tantam librariorum incuriam in Codicibus Andocidis describendis, qui verbis saepe male disjunctis, aut alieno loco collocatis, sententiam misere vellicarint. Quod et hic iis accidisse credo, cum verba, ἃ αὐτοὶ κατεσκεύασαν, male a suo loco, qui videtur esse post ἀδικοῦντος, sint divulsa, in alienum prorsus intrusa. Quisque, credo, mecum leget: ὥστ' οὐκ ἀρκεῖ αὐτοῖς, ὅτι οὐ κατέσχον ἃ ἐπεβούλευσαν, ἀλλὰ καὶ κατηγορίαν ἐμοῦ ποιοῦνται, ὡς ἀδικοῦντος, ἃ αὐτοὶ κατεσκεύασαν: Tam audaces sunt, ut non satis sit illis, male cecisse eorum insidias, sed ut me etiam accusent, quasi ego illud commissem, quod illi meo malo praeparaverant. **)

καὶ Ἀθηναίοις ἀμνηνομένοις αὐτὸν πόλεμος συνέστη· συγκέκοπται δὲ ἡ λέξις· τὸ γὰρ ὁλόκληρόν ἐστι Παλληναίαδε — — — Μνηται δὲ τούτου καὶ Ἀνδροτίαν καὶ Ἀριστοτέλης ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ. Phot.: τὸ ἀπὸ τῆς Παλλαινίδος τὸ φοβερόν. ἀπὸ τῆς ἐπὶ Παλλαινίδι μάχης, ἐν ᾗ ἡττήθησαν Ἀθηναῖοι. — — — et mihi non dubium est, quin intelligi debeat Pisistrati historia; vide A. G. BECKER. p. 10.

*) „Quod Andocides de amnestia belli Persici temporibus hic prodit, non publicum esse potuit, sed magis oratorium est. Nam primum amnestiae exemplum occurrit in historicis, ubi Thrasybulus Pireaeum occupavit victis XXX viris.“ F. A. WOLF. ad Lept. p. 460. 11. (Apparat. III. p. 82.) cf. C. F. HERM. Handb. §. 71, 5. et §. 169, 6. —

**) Cum SLUITERO facit DOBREUS in Adversar. T. I. p. 183. Sed jure BEKK. vulg. ordinem retinuit. Duplicem fere

§. 112. Ἀναστάς Καλλίας ὁ Ἰππονίκου τὴν σκευὴν ἔχων. De Callia et illius σκευῇ, seu sacra δαδούχου veste, vid. PALMER. Exerc. ad Auct. Gr. p. 668.

Ibid. Καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς, τίς τὴν ἱκετηρίαν κατα- 149
θείη· καὶ οὐδεὶς ὑπήκουεν· ἡμεῖς δὲ παρέστημεν, καὶ οὗτος ἡμᾶς ἑώρα, ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς ὑπήκουεν, καὶ ὦχετο εἰσιῶν, ἐπεξελθὼν Εὐκλῆς οὐτοσί· καὶ μοὶ κάλει αὐτόν· πρῶτα μὲν οὖν ταῦτα εἰ ἀληθῆ λέγω, μαρτύρησον, Εὐκλεις. Si haec verba non melius intellexerit Eucles, quam nos intelligimus, ex boni viri officio testimonium dicere non potuit. Priora mihi satis probabiliter a Reiskio emendata visa sunt: in seqq. verba quaedam excidisse putavi, ita fortasse restituenda, ἐπεξελθὼν Εὐκλῆς οὐτοσί· πάλιν ταυτόν ἡρώτα, quae omiserit librarius, deceptus sequentibus — κάλει αὐτόν πρῶτα. Luzacio ita locus videtur constituendus. Καὶ ἔδοξεν ἀνακρίνειν, τίς τὴν ἱκετηρίαν καταθείη· καὶ οὐδεὶς ὑπήκουεν· ἡμεῖς δὲ παρέστημεν, καὶ οὗτος ἡμᾶς ἡρώτα· ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς ὑπήκουεν, καὶ ὦχετο εἰσιῶν, ὑπεξῆλθεν Εὐκλῆς οὐτοσί· καὶ μοὶ κάλει αὐτόν. Et postquam dixisset Callias, visum est senatui, quaestionem habere, quis ramum deposuisset. Nemo autem ad hanc quaestionem respondit. Nos vero citati aderamus. Itaque et nos Callias interrogavit. Cum autem nemo responsione sua factum agnovisset, ipse vero Callias in senatum rediisset, exiit inde Eucles. Quam emendationem veri habere speciem, nemo, opinor, diffitebitur. [At Codd. AB post ἔδειξεν αὐτοῖς· addunt: καὶ ὁ κῆρυξ ἐκήρυττε, quod BEKK. recepit]. Caeterum illa ἱκετηρία erat ramus oleae lana obvolutus, sive, ut AESCHYLII verbis utar, Eumenid. v. 43. 150

— Ἐλαίας ὑψιγέννητος κλάδος
Λήναι μεγίστῳ σωφρόνως ἐστειμένος
Ἀργῆτι μαλλῶ. —

inter apodosin media est protasis. cf. §. 11. (FOERTSCHMIDT Comment. crit. p. 23.) In prioribus huiusce §. verbis: ὡς καταθείην — νόμος δὲ ἦν jure respuunt BERNHARDY (Syntax. p. 375.) et R. KLOPZIUS (Quaest. critt. p. 107.) BEKKERI correctionem: δ' εἴη, quam DOBREEVS l. l. recepit, qui §. 115. quoque scribendum suadet ἐξηγήσαιο et apud Lys. de trunco §. 34. pro λέγων ὅτι εἴην — καὶ ἵτοιμος ἦμην contra omnes libros: ὅτι εἴην — ἵτοιμος εἴην. At de ἦμην vide Interpret. ad Moer. p. 127. ed. Lips. Apud nostrum vero quod primo loco dicitur, magis tamquam alterius cogitatio affertur, itaque Optativo expressum est: hoc autem (νόμος δὲ ἦν), quum in facto positum sit, recte Indicativo modo dictum est.

idemque *Supplic.* v. 345. has *ἱκετηρίας* vocat λευκοστεφεῖς νεοθρέπτους κλάδους. et similiter hoc vocabulum exponitur ab HARP. et SUIDA in v. Scholiasta SOPH. ad *Oed. Tyr.* v. 3. EURIP. ad *Orestem* v. 383. Supplices his ramis usos fuisse, res est satis nota: iisque genua, manus, mentumque tangebant ejus, quem orabant. Vid. EURIPIDEM *Iphig. Aul.* v. 1216. *Heracl.* v. 227. et Scholiasten ad *Androm.* v. 895. Item in aris ramos deponi solitos, liquet ex Aeschyli *Suppl.* et Sophoclis *Il. citt.* EURIPIDIS *Suppl.* v. 124. eosque, re non impetrata abeuntes, in aris relinquebant. Vid. ibid. v. 258. [ibique MARKLAND. adde SCHAEFER. ad Longi *Pastoralia* p. 366.] — Apud DIONYS. HALIC. Lib. I. p. 16. v. 9. Pelasgi, in pacis ac deditionis signum, Aboriginum exercitui obviam eunt inermes, *ἱκετηρίας προτείνοντες*. Quin et legati, suppliciter petendae rei gratia ad populum regemve quempiam, sive ad victorem, venientes, hujusmodi ramis erant instructi; veluti Thebanorum ad Arcades legati apud DINARCH. in *Demosth.* 151 §. 18. fin. Jugurthae ad Metellum apud SALLUST. *B. Jug.* cap. 46. Aeneas apud VIRG. *Aen.* L. VII. v. 154. Oratores centum ad Latinum mittit ramis velatos *Palladis omnes*, ad q. l. vid. HEYN. Conf. L. XI. v. 101. Poëtis illi olivae rami saepius *στέμματα*, *στέφη*, *κλάδοι ἱκετήριοι*, et similiter audiunt. Jamque apud Homerum *Il. A.* v. 14. Chryses in castra Graecorum venit:

Στέμματ' ἔχων ἐν χερσὶν ἐκηβόλου Ἀπόλλωνος.

Sallustio l. c. *supplicia* dicuntur, ubi conf. CORTII nota. Verum non tantum his in causis usus ille valuit, sed etiam Athenis, qui senatui aut populo supplicarentur, sive orarent aliquid, sive deprecarentur, *ἱκετηρίας* manibus tenebant, aut in ara deponebant. AESCHINES in *Timarch.* p. 14. R. §. 104. Τοῦ προεσβύτου ἱκετηρίαν θέντος εἰς τὴν βουλὴν ὑπὲρ τοῦ μισθοῦ. *Falsa Legat.* p. 30. R. §. 15. ὑπὲρ δὲ τούτων ἱκετηρίας θέντες ἐν τῷ δήμῳ, ἐδέοντο ὑμῶν. DEMOSTH. pro *Corona* p. 262. R. §. 107. οὐκ ἱκετηρίαν ἔθηκε τριήραρχος οὐδεὶς πώποθ' ὥς ἀδικούμενος παρ' ὑμῖν. in *Timocratem* p. 703. R. §. 12. ὥς ἔθεσαν τὴν ἱκετηρίαν, ὣν ἦν τὰ χρέματα, ἄνθρωποι. in *Macart.* p. 1078. fin. R. §. 83. νομίζετε δὴ παῖδα τοῦτον, ὃ ἄνδρες δικασταί, ἱκετηρίαν ὑμῖν προκεῖσθαι παρὰ τῶν τετελευτηκότων (ita recte ed. 152 Reisk.) et lepide suo more ARISTOPH. in *Pluto* v. 382.

Ὁρῶ τιν', ἐπὶ τοῦ βήματος καθεδόμενον,
Ἰκετηρίαν ἔχοντα, μετὰ τῶν παιδίων
Καὶ τῆς γυναικός. —

et hoc ipso ANDOC. loco Calliam ad Senatum retulisse, ὅτι ἰκετηρία κεῖται ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, in templo Cereris Eleusinae, ubi tunc senatus habebatur. [Cf. Coelius Rhod. Ant. Lect. L. XIII. c. 19. col. 650. D. SLUIT. in Add.]

§. 113. Ἐλεξαν γὰρ, — ὅτι αὐτῶ μὲν τῷ θεῷ παραγάγοιεν, ὥστε θεῖναι τὴν ἰκετηρίαν. Probabilis est Valckenaerii conjectura, ὅτι αὐτὰ με τῷ θεῷ ἐπαγάγοιεν. Ipsas me Deas induxisse, ut ramum deponerem, quo facto poenas darem. [Et sic BEKK. c. ABLZ. DOBREUS in Advers. T. I. p. 183. vult παραγάγοιεν ut Aeschyl. Persae 98.]

§. 116. Πρῶτον μὲν ἐξηγῇ κηρύκων, ὧν οὐχ ὁσιόν σοι ἐξηγεῖσθαι. Ad h. l. Reiskius, „Schedae, inquit, „Scaligeri κηρύκτων. Quod nescio quid sibi velit.“ Non dubito quin vere emendaverit Scaliger κήρυξ ὧν cum sis praeco sacer. Alterum ὧν videtur delendum. Ἐξηγῇ κήρυξ ὧν, οὐχ ὁσιόν σοι ἐξηγεῖσθαι. Intelligitur participium ὄν: eademque est hujus dictionis potestas, ac si scripsisset οὐχ ὁσίου σοι ὄντος ἐξηγεῖσθαι. Graecos accusativis hoc modo uti, alio loco dictum est. Ipse ANDOCID. §. 81. δόξαντα δὲ ὑμῖν ταῦτα, εἴλεσθε ἄν- 153
δρας εἴκοσι. LYSIAS c. Alcib. §. 16. οὐκ ἀξιοῦντες τοῦ Ἀλκιβιάδου νείεος τοσαύτην δειλίαν καταγνώναι· ὥς ἐκεῖνον πολλῶν ἀγαθῶν — αἴτιον γεγεννημένον. ISOCRATES Panegy. p. 43. A. §. 11. ὥσπερ ὁμοίως ἀμφοτέρους δέον ἔχειν — ἢ σφᾶς μὲν διορῶντας τὰς μετριότη-
τας· τὸν δὲ ἀκριβῶς ἐπιστάμενον λέγειν, ἀπλῶς οὐκ ἂν μὴ δυνάμενον εἰπεῖν. Areopagit. p. 148. A. §. 40. ἐμ-
φράγματα γὰρ αὐτοὺς ποιούμενους τῶν ἁμαρτημάτων, πολλοὺς γίγνεσθαι τοὺς νόμους ἀναγκάζεσθαι. De Pace p. 160. c. §. 8. ὥς δόξη μὲν χρωμένους, ὃ, τι ἂν τύ-
χη δὲ γεννησόμενον, οὕτω διανοεῖσθαι. De Bigis p. 351. B. §. 23. ὥσπερ οὐ πάντας εἰδότας, ὅτι καὶ τοῖς φανλο-
τάτοις ἔξεστιν — ARISTOPH. Acharn. v 1181.

Πτίλον δὲ τὸ μέγα κομπολακύνθου πεσόν
Πρὸς ταῖς πέτραισι, δεινὸν ἐξήνθα μέλος.

Nominativi absoluti pro genitivo exemplum est apud ARISTOPH. ibid. v. 1163. seqq. EUR. Phoeniss. v. 290.

ubi vid. VALCKEN. *) Dicit igitur Cephalus, non lice-
re Calliae, quippe Praeconi, *de Jure Sacro respondere*.
Haec enim hujus verbi vis est; apud PSEUDO — LY-
SIAM in *Andoc.* §. 10. mentio est νόμων ἀγραφῶν, καθ'
οὓς Εὐμολπίδαι ἐξηγοῦνται. Et modo §. 115. Callias
dixisse narratur, ὅτι ὁ πατήρ αὐτοῦ Ἰππόνικος ἐξηγήσα-
154 το ταῦτα Ἀθηναίοις. PLUT. in *Theseo* p. 11. c. refert
Theseum constituisse Eupatridas ἱερῶν τε καὶ ὁσίων ἐξη-
γητάς. An etiam *de Jure Civili respondere* dicatur ἐξη-
γεῖσθαι, valde dubito: ex nullo certe mihi constat loco.
Nam et apud DEMOSTH. in *Euergum* p. 1160. R. §.
68. qui memorantur ἐξηγηταί, illi ἐξηγήσαντο de muliere
defuncta, adeoque de re, quae pertinebat ad Jura Ma-
nium, quae Juris Sacri partem faciebant. **) Fortasse hoc
ἐξηγεῖσθαι Eumolpidarum, Eteobutadarum, aliusve fami-
liae fuit, quae sacerdotia obiret, Praeconibus sacris, ut
ex h. l. patet, non licuit.

§. 121. Τίθησι τὴν ἱκετηρίαν, ὥς ἐμὲ μὲν ἀπο-
πτενῶν ἄκριτον, ἢ ἐξελῶν, αὐτὸς δὲ πείσων Λέαγρον χορή-
μασι, συνοικήσων τῇ Ἐπιλύκου θυγατρὶ. Non tantum
πείσας pro πείσων cum Scaligero et Reisio emendat
Valckenaerius; sed praeterea legit ἐξελῶν, quod est fu-
turum verbi ἐξελάω vel ἐξελαύνω. In M. Ald. pro συν-
οικήσων scriptum inveni συνοικήσειν, quod tamen Viro-
rum Doctorum, quos dixi, emendatione deterius censeo.
[Probat BEKKERUS].

Ibid. Τότε δὲ προσιῶν Λυσίστρατον, ἡγεμόνα, ἐπέ-
χαρη, ὁρῶν φίλους ὄντας ἐμοὶ χρωμένους caet. Nomina
propria haec esse, non tantum viderat Valckenaerius,
sed et exemplis ea confirmarat. Verba ejus haec sunt.
155 „Siccine unum Lysistratum nominasset Andocides? Quo-
„ modo igitur φίλους ὄντας: quid ille Lysistratus ἡγε-
„ μών; quid hic ἐπεχάρη? Duo hic latent nomina; cor-
„ rigo προσιῶν Λυσίστρατον, Ἠγήμονα, Ἐπιχάρην, ὁρῶν

*) BEKK. vulg. retinuit. De accusativis absol. vide BAEHR.
ad Plut. Alc. p. 216. SCHOEMANN. ad Isaeum p. 331. et
praecipue HERMANNUM de Ellipsi et Pleon. p. 177. (Opusc.
T. I. p. 263.) —

**) Vide SCHOEM. ad Isaeum p. 398. C. F. HERMANNI Handb.
§. 104. 4. F. V. FRITZSCH. in Commentat. de Daetal. p. 42.
et C. O. MUELLER. ad Eumenid. p. 162. seqq. Initio sequen-
tis §., ubi Cod. Z haud dubie e correctione cujuspiam gram-
matici partic ἀν omittit, scripsit HERM. de particula ἀν
Opusc. T. IV. p. 44.: βούλοισθε πυθέσθαι p. βούλεσθε π.

„ φίλους ὄντας ἐμοὶ τε χρωμένους. In ἐπεχάρῃ forte la-
 „ tet aliud nomen: supra pessimus nebulo accusator
 „ Andocidis dicitur Ἐπιχάρης. HARP. in v. et ibi VAL-
 „ LES. — An Ἐτεοχάρην? — In [DEMOST.] c. Theocr.
 „ p. 1343. R. §. 66. (alibi idem notat) est Ἐπιχάρης
 „ ὁ πάππος ὁ ἐμὸς Ὀλυμπιάσι νικήσας στάδιον. — No-
 „ men proprium Ἡγήμων alibi etiam occurrit. Vid.
 „ HARP. in v. DEMOSTH. pro Corona p. 320. R. §.
 „ 285. c. Aristogit. p. 784. R. §. 47. (in argumento
 „ p. 763. R. legitur ἡγέμονα, non ut nomen proprium,
 „ de eadem tamen re.) Vid. et DEMOSTHENES pro
 „ Corona p. 253. R. §. 84. LYS. in Diogit. §. 12. ISAE.
 „ p. 57. v. 12. ubi est Ἡγεμόνα.“ *) In M. Ald. co-
 „ pula etiam additur ὁρῶν φίλους ὄντας ἐμοὶ καὶ χρωμέ-
 „ νους. **)

§. 123. Εἰ δ' ἐγὼ αὐτὸν ἀποφθέγξομαι. VALCKEN.
 dudum ante Reiskium emendasse ἀποφρεύξομαι, apparet
 e nota ejus ad HEROD. L. VI. p. 473. v. 61. A. [Prob.
 Bekk. Codd. ABLZ hab. ἀποφρεύξαιμι].

§. 124. Ad hanc narrationem de facinore Calliae 156
 et duabus ejus uxoribus, altera matre, filia altera, simile
 A. Aurii Melini scelus notat Vir Doct. in M. Ald. (quod
 narrat CIC. pro Cluent. c. 5.) perperam tamen illud in
 Oppianicum conferens.

§. 125. Ἀπαγχομένη μεταξὺ κατεκλίθη. Inepte
 dictum, vel scriptum potius a librario: dum collo la-
 queum nectebat, in lecto composita est. Hoc igitur
 quum viderem, in eam cogitationem incidi, κατεκλίθη
 corruptum esse ex κατεκωλύθη. Sed cum sequens ἀνε-
 βίω indicet, eam jam revera laqueum expertam et animi
 deliquium esse passam, magis probō Valckenaerū con-
 jecturam: ἀπαγχομένη μεταξὺ κατεκνύλισθη, eodem fere
 modo, uti Iscariotes ἀπαγξάμενος (ΜΑΤΤΗ. XXVII.

*) Sed formam Ἡγήμονα veram esse, non Ἡγέμονα docet
 SCHÖEM. l. l. p. 328. Et sic BEKK. nostro loco. Cod. A
 praebet ἐπιχάρην, B ἐπεχάρην.

**) Et sic BEKK. c. ABLZ. Illud φίλους ὄντας, ut glossam eji-
 cere vult CORAIUS ad Isocr. II. p. 152. Sed fero apud
 Andocidem verbum. Caeterum pro librorum lectione οὕ-
 τως BEKK. scripsit οὐδ' ὥς. Sed malo c. REISKIO (T. VIII. p.
 460.) et DOBREO (in Advers. T. I. p. 184.) οὐδ' οὕτως. Vide
 ELMS. ad Med. v. 375.

5.) *πρηνὴς ἐγένετο*, narrante Petro Apostolo apud LUCAM *Act. Apost. I. 18.* *)

Ibid. "Εξαρκος ἦν μὲν εἶναι ἐξ αὐτοῦ τὸ παῖδιον. Verissimae Reiskii emendationi μὴ εἶναι, et Valckenae-rii et M. Ald. auctoritas accedit. **)

*) WYTTÉN. l. l. p. 101. etsi probabilem putat vulg. lectio-
nem h. s. *laqueo se strangulare conata, in medio jacebat*; prae-
fert tamen VALCKENAEII rationem: id quod A. G. BECKER
quoque fecit. Dobreis Advers. T. I. p. 185. *κατελήφθη inven-*
ta deprensa est. BEKK. retinuit *κατεκλίθη*.

**) Et sic ABLZ. Praeterea OSANNUS l. l. p. 703. haec habet:
„Demosth. in Midiam p. 570. *ἐξαρκος ἦν μὴ τεθνεύειναι* [adde
Lys. p. Polyst. §. 19.] Alienum pariter locum particula μὲν
occupavit in Pollucis IV, 80. verbis perobscuris: *δύο αὐλοὶ*
ἦσαν συμφονίαν μὲν ἀπελοῦντες. Lege enim *μίαν* pro otioso
μὲν. Contra saepe negationes vel obscuratae vel etiam per-
peram expulsae. Philostr. Heroic. p. 685. OLEAR. (p. 76.
BOISS.) *ὁ δὲ ἐπεστάς — ὃν οὐκ εἶδον* probabiliter reponas
οὐ pro *σὺ*, quo facile carebimus. Clemens Alex. libro *quis*
dives salvetur inscripto p. 957. ed. POTT. *Ἄν τις τό τε ἐπίρ-*
ρῦτον τοῦ πλούτου καὶ χαλεποὶ εἰς ζωὴν διαφύγοι, καὶ δύνατο
τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἐπαύρασθαι, εἴη δὲ τετυχηκώς, ἢ δι' ἀγνοίαν
ἢ περιστάσιν ἀκούσιον μετὰ τὴν σφραγίδα καὶ τὴν λύτρωσιν πε-
ριπετὴς τοῖς ἁμαρτήμασιν ἢ παραπτώμασιν, ὥς ὑπανηχθῇ τέ-
λειον· οὗτος κατεψήφισται παντάπασιν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Post
οὗτος negat. *οὐ* addendam esse sensus postulat, qui etiam ma-
gis verbis sequentt. perspicitur: eum enim dicit Clemens,
postquam variis rerum terrestrium affectionibus tentatus, tan-
dem poenitens in vitam sive veram vitam se converterit, non
prorsus a Deo damnari, sed libenter in communionem bonorum
recipi.“ — Occasione data tractabo ego Isaiei locum de Pyrrhi
hereditate §. 61. *Ἴνα οὖν μὴ παρὰ τοῦ ἐντυχόντος τῶν κληρῶν*
αἱ λήξεις τοῖς ἀμφισβητεῖν βουλομένοις γίνωνται καὶ μὴ ὡς ἐρή-
μων τῶν κληρῶν ἐπιδικάζεσθαι τινες τολμῶσι τούτου ἕνεκα τὰς
ἐπιδικασίας οἱ εἰσποίητοι πάντες ποιοῦνται: quo loco SCHOE-
MANNUS illud *μὴ* ante *παρὰ* cancellis circumsepsit. Quid
enim, inquit, *eamne ob causam ἐπιδικασίας* instituendae
erant, ut alii quicumque a petenda hereditate prohiberentur? Im-
mo provocabantur potius omnes a praecone, si quis contendere
vellet cum eo, qui primus hereditatem petivisset. — At qualis,
quaero, tum sensus exoritur ex his verbis *ἵνα οὖν παρὰ τοῦ*
ἐντυχ. — *τούτου ἕνεκα* κτέ? — Profecto ineptus! At nihil
est causae cur exulet *μὴ*. Neque enim repugnat mori illi,
quem affert SCHOEM. Namque orator dicere vult: Ne con-
cursus eorum, qui facile excitari possint praeconis provocatione,
nimis magnus fiat, necessitas postulat praecepit οἱ κατὰ γένος
πρὸς ἡκόντες et, si qui sint, *εἰσποίητοι* petant heredi-

Ibid. *Λαβόντες δὲ οἱ προσήκοντες τῇ γυναικὶ τὸ παιδίον, ἤγον ἐπὶ τὸν βωμὸν Ἀπατουρίοις* caet. *Vitiose Aldina οἶον*, cuius loco Stephanus substituit *ἤγον*. Non deterio- rem tamen puto lectionem, quam Vir Doct. in margine notavit, *ἤγον*. [et sic BEKK. c. ABLZ]. Mox §. 126. conjecturam Reiskianam legentis *μὴ εἶναι οἱ υἱὸν ἄλλον* [et sic BEKK.], item M. Ald. confirmat. §. 127. *Καλλιάρχης* [BEKK. *Καλλίδης*] et *ὄντως* [Bekk. 157 *όντα* c. A. vulg. *οὕτως*], prouti Reiskius, emendaverat etiam Valckenaerius. [cf. PLATNERI Symb. p. 124. et C. F. HERM. Handb. §. 100.]

§. 131. *Οἰόμενος γὰρ Ἰππόνικος υἱὸν αὐτῷ τρέφειν, ἀλιτήριον αὐτῷ ἔτρεφεν· ὃς ἀνατέτροφεν ἐκείνου τὸν πλοῦτον, τὴν σωφροσύνην, τὸν ἄλλον βίον ἅπαντα*. Tacent hic, quod miror, et Reiskius et Valckenaerius, cum tamen apertissimum sit huius loci vitium; nam quid, quaeso, est *ἀνατρέφειν τὸν πλοῦτον*, caet.? Nihil certius est corruptela, remedio nihil facilius: si, una litera mutata, scribamus *ἀνατέτροπεν*, salvus est locus. Ita modo §. 130. *ὃς αὐτοῦ τὴν τράπεζαν ἀνατρέπει*. DEMOST. in *Aristog.* I. p. 778. R. §. 29. *τὰ κοινὰ δίκαια ἀνατρέψειν οἷσι*: §. 32. *τίς δ' ἂν ἄλλος μᾶλλον, ὃ μὴ γένοιτο, πᾶσαν ἀνατρέψει τὴν πόλιν*; EURIP. *Iphig. Aul.* v. 24.

Τότε μὲν τὰ θεῶν οὐκ ὀρθωθέν —
Τ' ἀνέτρεψε βίον.

Eandem emendationem antea se fecisse, indicavit mihi praeceptor optimus Luzacius. *)

§. 132. *Οὐκ ἀσεβεῖν ἐδόκουν αὐτοῖς, μυῶν μὲν ἀδελφὸν, ἔτι δὲ ἄλλους ξένους ἐμαντοῦ*. Pronomen αὐτοῖς delendum esse, minime Reiskio assentior, qui nec ipse ejusmodi Pleonasmorum usum ignorare potuit: αὐτοῖς sanum est, sequentia non item. Nam quomodo Andocides initiare potuit fratrem? quem sibi non esse dicit 158 §. 148. fin. Quomodo, si fratrem habuerit, mox addere potest se initiasse praeterea (ἔτι δὲ) ἄλλους ξένους

tatem. Alioquin res diuturna fit et ὁ κληῖρος facile ἔρημος fieri potest, ita ut iudices ipsi nesciant cuinam tandem tribuant hereditatem. —

*) BEKK. jure retinuit *ἀνατέτροφεν* cf. BUTTM. Gram. ampl. T. I. p. 423. n. 2. et DOBR. in *Advers.* T. I. p. 185.

ἑαυτοῦ? quasi frater Andocidis peregrinus, aut hospitali jure illi conjunctus fuerit. Nomen hospitis cujusdam credo excidisse, qui Delphis habitaret. *Μυῶν μὲν * τὸν Δελφόν*, vel, quod magis placebat Luzacio, *μυῶν μὲν τὸν ἐκ Δελφῶν* — „Sacrorum initia praebens tum hospiti meo Delphis advenae, tum aliis, quibuscum mihi hospitalia erant jura.“ [BEKK. *μυῶν μὲν Ἀ . . . Δελφόν*.]

§. 153. Ἀργύριος γὰρ οὐτοσί ὁ καλὸς καὶ γὰρ ἄρχων, εἰς ἐγένετο τῆς πεντηκοστῆς. Elegantissimam et verissimam emendationem ἀρχώνης ἐγένετο τῆς πεντηκοστῆς jam ante Reiskium prodidit VALCKEN. *Diatr. Eurip. p. 293. c.* In Adversariis haec notaverat: „Meursius pessimum nebulonem Agyrrhium ex hoc uno loco inter incerti temporis Archontas retulit, p. 190. Sed quid, obsecro, εἰς τῆς πεντηκοστῆς κ. τ. λ. Corrigo verissime: Ἀγύρριος γὰρ οὐτοσί, ὁ καλὸς καὶ γὰρ ἄρχων, ἀρχώνης ἐγένετο τῆς Πεντηκοστῆς. ETYMOLOG. p. 151. v. 19. Ἀρχώνης, ὁ Ἀρχων ὧν ἡς ἡστινοστούν. [et sic Grammat. apud BEKK. in Anecdott. T. I. p. 202.] Vid. ALBERTI ad Hesych. post Gloss. N. T. p. 302. Forte non alibi legitur. [C. FR. HERM. Handb. §. 126. n. 12.] Ἡ πεντηκοστή est Quinquagesima mercium in Piraeum invectarum, auctore HARPOCRATIONE. Vid. ibi VALES. p. 155. Exactores erant οἱ πεντηκοστολόγοι, de Opzigters, en Collecteurs. Ἀρχώνης, de Pagter zelve, die de pagt heeft, [vel, quemadmodum Luzacio videtur, de eerste Pagter, de geen die 't hoofd van de Societeit der Verpagting is.] MEURS. in Att. Lect. L. V. c. 28. de hoc agit vectigali, ubi et hunc, vitiosum tamen, adfert Andocidis locum. Vid. et L. IV. c. 33. p. 245. et L. VI. c. 4. p. 320.“ — „Caeterum (Luzacii verba refero) celeberrimum est apud Oratores Atticos hoc Quinquagesimae vectigal, in quo redimendo ac percipiendo spectabantur οἱ προιάμενοι vel οἱ ὠνούμενοι, socii redemptores, quorum caput et princeps, omnium causam suo agens nomine, erat ὁ Ἀρχώνης; tum fidejussores et praedes, οἱ ἐγγυώμενοι, vel οἱ ἐγγυησάμενοι (et hi probabiliter τοῦ Ἀρχώνου socii,) tum denique οἱ ἐκλέγοντες, publicani, qui vectigal a mercatoribus et navibus exigebant. Confer DEMOSTH. c. Timocrat. 713. R. §. 40. et p. 745. R. §. 144. ULPIAN. ad Demosth. p. 463. §. 194. LYCURG. p. 150. v. 17.“ PALMER., qui h. l. tetigit, fortasse nunquam magis cae-

cutiit. [Secuti sunt **BOECKH.** in *Oec. Ath.* T. I. p. 338. n. 70. et **BEKK.**]

Ibid. Παρασυλλεγόντες ὑπὸ τὴν λευκὴν τὸ, πό- 160
σους ὑμεῖς ἴστε οἷοι εἰσίν. Mira est in depravatissimo
loco emendando Valckenaerii cum Reiskio consensus; ne-
que hujus tantum, sed etiam Viri Docti, cujus in margi-
ne Aldinae adnotationes saepius laudavimus; certissimo
indicio, vera vidisse omnes. Valckenaerii verba iterum
lubet describere. „Audacissima mutatio legitur in mar-
„ gine (Ed. Steph.) corrigo: ὑπὸ τὴν λευκὴν, οὗς ὑμεῖς
„ ἴστε οἷοι εἰσίν. Ad τὴν λευκὴν adscriptum puto τό-
„ πος. locus sic dictus: suspicor, arborem populum
„ fuisse, quae spectari poterat ab Andocide, pro senatu
„ verba faciente: monstrat enim illos quasi digito: αὐ-
„ τοὶ οὗτοι πάντες. **MEURS.** *Att. Lect.* L. II. c. 53.
„ de populo nigra et alba, locis Athenis, de λεύκη ex
„ hoc tantum loco, cujus omisit mendosa.“ In eandem
sententiam Vir Doct. in M. Ald. οὗς ὑμεῖς) aliquis de-
clarandi causa addidit τόπος. [Sequitur **BEKK.**]

§. 154. Κερδάναντες δὲ δύο τάλαντα, γνῶναι τὸ
πρᾶγμα, οἷον εἴη, ὥς πολλοῦ ἄξιον, συνέστησαν πάντες.
Reisk. dubitat an ἑξ τάλαντα legendum sit e verbis seqq.,
quod a verisimilitudine non abhorret: in M. Ald. [et
ABLZ] τρία legitur. Pro γνῶναι τὸ πρᾶγμα Valcken.
verissime conjecit γνόντες τε τὸ πρᾶγμα, οἷον εἴη. [Et
sic **BEKK.** c. **AB**]. Quae sequuntur verba, ὥς πολλοῦ
ἄξιον, glossema existimo, quo οἷον εἴη explicare quis vo- 161
luerit. Reiskii conjecturam, legis ἀπελάσας δὲ τού-
τους, M. Ald. comprobat. *)

§. 156. Ταῦτα — τούτοις ποιητέα ἦν, ὑμῖν δὲ γε
ἐναντίον τούτων. Quum emendassem ὑμῖν δὲ γε τὸ ἐναν-
τίον τούτων, quod sententia prorsus requirit, postea Valcke-
naerii consensu conjecturam meam munitam vidi. **)

§. 158. Pro οὐκ ἐξῆν M. Ald. habet ὅτ' ἐξῆν,

*) Et sic **BEKK.** quoque c. **ABLPZ.** Merito improbat **FR.**
JACOBS. ad Achill. Tat. p. 643. **SLUITER** opinionem. Sed
quod ipse conjecit: καὶ πόσου ἄξιον, id quoque non necessa-
rium puto; cf. ad §. 121.

) **BEKK.: ὑμῖν δὲ τὸ ἐναντίον τούτων. Codd. **PZ.** γε ἐναντία
quod haud spernendum putat Osannus l. l. p. 704. Idem
vir supra §. 134. scribendum suasit c. Codd. **PZ.** βραχέα μὲν,
quo rotundior fieret sententiarum nexus. Idem voluit
BOECKH. l. l.

cujus eadem vis est atque οὐ ἐξῆν, prout antea legendum esse putavi. Attamen si ita legamus, uti Steph. voluit, non erit, quod mutationem desideremus. Nonne licebat iis efficere, ut ne corpus quidem humaretur? [Et sic BEKK. Codd. ALZ: οὐ πεζῆν.]

Ibid. Αἰκίαις ταῖς μεγίσταις περιέπεσον, καὶ τὰ σφέτερά αὐτῶν σώματα αἰκισθέντα ἀπέθανον. Non video quid Reisk. moverit, ut repudiaret verissimam Stephani emendationem, et Graecae consuetudini congruam αἰκισθέντες. Aliud vero, me iudice, remansit mendum in αἰκίαις: sic enim bis idem eodem verbo dicit Orator. Quare illius loco scribi malim ἀτυγίαις. *)

§. 140. „Athenienses ait Andocides (Luzacii ad me scribentis verba sunt) jam omnibus Graecis sapientissimos videri et optimos, qui, post discordias civiles, nulla vindicta usi, sed unam civium salutem co-
162 gitantes, nihil optaverint, nisi animorum concordiam: alias quidem civitates haud minoribus malis bellisque intestinis quondam vexatas quam Athenas; sed tranquillitatem reducere, iratos animos ad concordiam redigere, rempublicam pacare, iterumque constituere, id demum videri virorum opus esse honorum et sapientium. Hoc sensu ego ἄλλοις πολλοῖς mutaverim in ἄλλαις πόλεσιν. — Συμφοραὶ μὲν γὰρ ἦδη καὶ ἄλλαις πόλεσιν ἐγένοντο, οὐκ ἐλάττους, ἢ καὶ ἡμῖν, nempe τοῖς Ἀθηναίοις. — Discordiae civiles totius erant Reipublicae, non unius civis. Ergo ἄλλοις πολλοῖς hic locum habere non potest, cum sequatur: τὸ δὲ τὰς γενομένας διαφορὰς πρὸς ἀλλήλους θέσθαι καλῶς, τοῦτ' εἰκότως δὴ δοκεῖ ἀνδρῶν ἀγαθῶν καὶ σωφρόνων ἔργον εἶναι.“ Pro ἦδη enim ex nostra conjectura δὴ scribendum existimavit Vir Clar. **)

*) „Σφέτερα αὐτῶν sensus non requirere videtur“ WYTTENB. l. l. p. 89. — Sed summa cum vi dictum est, ita ut exulet neque h. l., neque apud Lysiam c. Agorat. §. 45., ut FRANZ. voluit, in his verbis: οἱ μὲν γονέας σφετέρους αὐτῶν πρεσβύτας καταλιπόντες, οἱ ἡλπίζον ὑπὸ τῶν σφετέρων αὐτῶν παίδων γηροτροφηθέντες necesse sit. Locum de pace §. 36: τὰ γὰρ ἴδια τὰ σφέτερ' αὐτῶν c. VALCKEN. bene tuentur A. G. BECKER et DOBR. in Advers. T. I. p. 189. — BEKK. c. Sluit. αἰκισθέντες. Cod. A. αἰκισθέν cum τ superscripto; BEKK. jure quoque retinuit αἰκίαις. Firmatur tali usu „ἐσπεῖρεν ἡμῖν παῖδα καὶ σπείρας“ notissimo. —

**) „At locus est planus et sanus nec medicum desiderat; minime cum qui πολλοῖς auferat, partem sententiae necessariam.

§. 144. Ἔτι εἰδότες μὲν, οἷον ἐστὶ πόλεως τοιαύτης πολίτην εἶναι, εἰδότες δὲ οἷον ἐστὶ ξένον εἶναι καὶ μέτοικον ἐν τῇ τῶν πλησίον. Non unam quandam urbem designare voluit Orator, et praeterea in τῶν πλησίον intelligitur πόλεων, non ἀνθρώπων. Quapropter legendum existimo ἐν τῷ τῶν πλησίον, in aliqua ex vicinis urbibus. Bene se de Andocide mereri putavit librarius, qui τῷ in τῇ mutaverit. Sed τοῦ et τῷ cum pro τινός 163 et τινὶ dicuntur, etiam foeminini generis nominibus junguntur. HOM. *Il.* N. v. 252. Ἡε τευ ἀγγελίης μετ' ἐμ' ἤλυθες. EURIP. *Hecuba* v. 370. οὔτε τοῦ δόξης ὁρῶ Θάρσος παρ' ἡμῖν. *Androm.* v. 568. οὔτε τῷ δίκῃ Κρίναντες. *Iphig. Taur.* v. 1064. καλὸν τι γλῶσσ' ὅτῳ πίστις παρῇ. Vid. et v. 1071. in *Jone* v. 325.

Ἀδίκημά τοῦ γυναικὸς ἐγενόμην ἴσως.

[BEKK. retinuit ἐν τῇ τῶν πλησίον. τοῦ praebet Z et L habet πλησίον sed superscripto o.]

§. 145. Ἐπιστάμενον δ' οἷον τὸ ἀμαρτόντα πράξαι κακῶς, πολλοῖς συγγενόμενον, καὶ πλείστων πειραθεῖς. Iterum sine ratione verisimilem Stephani conjecturam πειραθέντα Reiskius repudiat. Scribendum videtur: πολλοῖς δὲ συγγενόμενον, καὶ πλείστων πειραθέντα. [BEKK. πειραθεῖς — συγγενόμενος c. AB.]. Mox §. 146. τοτ' ἦν: §. 147. ἀπέδειξαν habet M. Ald. prout conjecit Reiskius. [Utrumque confirmant Codd. ABLZ.]

§. 147. Καὶ χρήματα διαχειρίσαντες τὰ ὑμέτερα,

Neque enim tantum aliis, sed aliis multis calamitates acciderunt: idque nexus et vis argumentationis postulat. Et h. l. in ἄλλοις πολλοῖς ex antecedentt. nominibus πόλεως et πολιτῶν commodè subaudiri potest πόλεσιν vel πολιταῖς: quae ratio frequens est et supra animadversa. Sententiam simpliciter ac fideliter ita reddamus: Atque hoc etiam operae pretium est cogitare, iudices, vos nunc omnibus Gracis videri fortissimos prudentissimosque viros exstitisse; quod non ad vindictam factorum, sed ad salutem civitatis civiumque concordiam tuendam vos dedistis. Nam calamitates jam aliis multis acciderunt, non pauciores quam vobis: at dissensiones ortas invicem pulcre composuisse, hoc demum virorum fortium et moderatorum opus merito esse videtur. Quis non videat in aliis multis, satis diserte dici civitates et cives." — WYTTENB. l. l. p. 116. — De θίσθαι καλῶς vide quos FRANZ. ad *Lysiam* p. 290. affert.

οὐδέν ἂν πώποτε ὦφλον. Insolentius dictum videtur. Forte scribendum οὐδέν vel οὐδ' ἂν πώποτε ὦφλον. *)

Ibid. Οἰκία δὲ πασῶν ἀρχαιοτάτη καὶ κοινοτάτη αἰὲ τῶν δεομένων. Valckenaerius germanam scripturam hanc esse suspicabatur: οἰκία δὲ πασῶν ἀρχικωτάτη καὶ κοινωνικωτάτη αἰὲ τῶν δεομένων. [Bene sese habet vulg. BEKK. c. AB. τῷ δεομένῳ].

§. 149. Solitas hic recenset reorum artes, quibus
164 misericordiam populi concitabant; parentum, aut libero-
rum, aut aliorum etiam cognatorum precibus et lacrymis
eripere se e periculis studentes. His igitur omnibus or-
batus Andocides solam populi fidem implorat: ὑμεῖς τοί-
γυν καὶ ἀντὶ πατρὸς ἐμοῖ, καὶ ἀντὶ ἀδελφῶν, καὶ ἀντὶ
παίδων γένεσθε, caet. Digna profecto Tragoedis verba:
simillima sunt illa EURIP. in *Heraclidis* v. 230.

Γενοῦ δὲ τοῖςδε συγγενῆς, γενοῦ φίλος,
Πατήρ, ἀδελφός, δεσπότης.

Idemque in *Hecuba* v. 280.

Ἦδ' ἀντὶ πολλῶν ἐστὶ μοι παραψυχὴ,
Πόλις, τιθήνη, βάκτρον, ἡγεμῶν ὁδοῦ.

Plura sunt ejusmodi et apud Tragicos, et apud Oratores,
quae omnia de communi fonte, HOMERO, fluxisse viden-
tur, qui in divina illa II. Z. Andromachen Hectori di-
centem inducit, v. 429.

Ἔκτορ, ἀτὰρ σὺ μοι ἐσοὶ πατήρ καὶ πότνια μήτηρ,
Ἦδὲ κασίγνητος, σὺ δέ μοι θαλερός παρακοίτης.

Haec et alia se indigna quum facere nollet Socrates, ca-
pitis est damnatus. Romae Rutilius ob eandem causam
in exilium expulsus. Reprehendunt has lamentationes
Socrates apud PLAT. in *Apologia* p. 38. E. P. Rutilius
165 Rufus et M. Cato apud CICER. de *Orat.* L. I. c. 53.
ridet suo more ARISTOPH. in *Vespis* v. 550. seqq. et
v. 969. seqq. **)

*) BEKK. male ἂν in vincla conjecit. Vide HERMANN. de
part. ἂν Opusc. T. IV. p. 25.

**) ἀλλὰ ante τοὺς ἀδελφούς recepit BEKK. c. AB. WAKE-
FIELD. ad Soph. *Trach.* 1148. ἀλλὰ ante παῖδας ejicere vult,

§. 149. fin. Οὐδ' ἂν ὑστέρω χρόνῳ μεταμελήσῃ, οὐδὲν ἔτι πλέον ποιήσετε. VALCKEN. *Diatr. Eurip.* p. 150. B. existimat Andocidem scripsisse οὐδὲ γέ τι πλέον ποιήσετε: quae mutatio non necessaria videtur. Melius in M. Ald. ὑμῖν insertum est inter χρόνῳ et μεταμελήσῃ. [et sic ABLZ. Cod. Z. μεταλήσῃ.]

§. 150. Οἱ ἡρημένοι μοι συνδικεῖν: ante Reiskium emendaverat Valckenaerius [et prob. BEKK.].

CAPUT OCTAVUM.

166

Orationem contra Andocidem falso LYSIAE tribui, pluribus ostenditur. Eadem saepius emendatur. Τὸ Ἐλευσίνιον *templum*, Ἐλευσις *urbs*. Οὐκ οὐδέν. Ἀνατί. Γνώμην ἀποφαίνεσθαι: *emendatur ISO-CRATES*: σῶμα καὶ γνώμη *junguntur*. Ἐπαλαῶσθαι et πλεῖν τὴν θάλατταν. Φάσις: *emendatur SUIDAS*.

Ἀλλά. Ἀγαπᾶν *cum Participio*, contentum esse.

Ἀπαθής. Εἰςφορά. Ἐπαίρεσθαι.

Orationem Andocideam de Mysteriis postquam percensuimus, haud abs re erit de LYSIAE Oratione contra Andocidem, quae contraria illi vulgo habetur, nonnulla subjicere, ut, quae ad illam causam pertineant, omnia uno quasi in conspectu ponamus. Priusquam vero ad criticas animadversiones progrediamur, de auctore hujus Orationis propius est videndum; quam Orationem simul ac legi, suspicatus sum non a Lysia esse scriptam; relectam saepius illo prorsus indignam judicavi. Nam,

quod merito improbavit OSANNUS l. I. p. 704. ad vulg. tuendam afferens Demosth. de corona §. 24. τί γὰρ καὶ βουλόμενοι μετεπέμπεσθ' ἂν αὐτοὺς ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ; ἐπὶ τὴν εἰρήνην; ἀλλ' ὑπῆρχεν ἅπασιν· ἀλλ' ἐπὶ τὸν πόλεμον; ἀλλ' αὐτοὶ περὶ εἰρήνης ἐβουλεύεσθε. Vide Sluit. p. 188. Addo: Lysiae orat. funebr. §. 74. c. Theomnest. I. §. 23. coll. c. Theomnest. II. §. 8. in Nicomachum §. 26. et Andocid. de pace §. 15. —

167 sive in Lysiae intueamur ingenium, sive hanc Orationem cum contraria Andocidis comparemus, in eam incidamus cogitationem necesse est, non illam a Lysia fuisse conscriptam, neque in fori lucem productam, sed in scholae umbraculis ad formam Orationis forensis confectam, foetumque Oratori temere suppositum. Est enim Lysias constanti veterum iudicio habitus subtilis, acutus, tenuis, elegans, facetus, brevis, qui nihil habeat insolens neque ineptum, sordibus immunis, veritatis studiosus: in narratione praesertim concisus, neque rem verborum ampullis exornans; sed id, quod proposuerit, sensim efficiens et quasi furtim: *habet denique, ut ait QUINCT. (Inst. Or. L. IX. c. 4.) maximam gratiam simplicis atque in-affectati coloris.* [cf. WESTERM. Geschichte der gr. Beredtsamkeit p. 74.]

Harum vero virtutum quamnam in hac Oratione inesse dicamus? Subtilitatemne aut tenuitatem? At nusquam apparent. An simplicem Lysiae narrationem veritatisque studium? Sed haec quoque frustra quaeras. Fictus hic Orator semper rem auget, declamat, nihil probat: in causa tam gravi neque Legem adfert, neque testem producit, contra morem Lysiae, qui, licet de rebus agat in vulgus notis, numquam tamen sine testimonii dictione rem peragit. Neque dicat quis non integram nobis Orationem superesse, sed tantuminodo fragmentum: 168 nihil enim praeter exordium deesse videtur; cum narratio, quamvis alieno loco, brevissima, nullisque argumentis confirmata, exstet tamen et post multam declamationem sequatur §. 21. seqq. Adeo autem hic perturbata sunt omnia, ut subinde nexus nullus neque cogitationum, neque orationis, appareat. Auctor hujus declamationis omnia permiscet, ordinis nullam habet rationem: largus est verbis locisque communibus, sententiarum et argumentorum parcus, ut sophistae ornatum facile detegas. Sophistarum quippe est, dum veram causam negligunt, in locos communes evagari, qualis hic praesertim est locus *de ira Numinis et vindicta divina, quae lento, sed certo gradu impios consequatur*: is igitur locus a Pseudo-Lysia ad satietatem usque inculcatur. Neque enim subsistit in ῥήσει ista longiori §. 20. οὐτε γὰρ ὁ θεὸς παραχρῆμα κολάζει. caet. quam tamen, quicumque Andocideam *de Mysteriis* legerit, facile videat ad verba Andocidis esse effictam, non autem scriptam ab Andocide defensionem, ut Lysiacae disputationi *de sera Numinis vindicta* responderet: longum igitur istum pannum Philosophum seu Ethicum consuisse declamatori non suffi-

cit, sed in ira illa divina saepius recoquenda genio indulget: 'Ο θεός γάρ λήθην ἔδωκεν. — "Εφευγε μὲν τοὺς ἐνθάδε θεοὺς. — "Α τούτῳ ὁ θεός οὐκ ἐπὶ σωτηρίᾳ ἐπι- 169 νοεῖν δίδωσιν, ἀλλὰ τιμωρούμενος τῶν γεγενημένων ἀσεβημάτων. — Μὴ γὰρ οἴεσθε, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ ὑμεῖς βούλεσθε τὰ τούτῳ πεποιημένα ἐπιλαθέσθαι, καὶ τοὺς θεοὺς ἐπιλήσεσθαι. — 'Ο δὲ θεός ὑπῆγεν αὐτόν. — Πῶς οὐ θεῶν τις τὴν τούτου γνώμην διέφθειρεν; — passim haec per totam Orationem sparsa sunt. Nihil vero rhetorem magis sapit et declamatorem, quam injecta Diagorae Melii mentio §. 17., ubi Andocides dicitur Διαγόρου τοῦ Μηλίου ἀσεβέστερος, hyperbolice adeo et per αὐξήσιν sophisticam, ut, quod ei simile sit, in Lysiae Orationibus non reperiatur.

Deinde quum Andocides in Oratione, quam huic dicunt contrariam, praesertim id agat, ut ostendat Isotimidis Psephisma ad se non pertinere, et abrogatum esse per Psephismata Patroclidis et Tisameni, Legemque ἀμνηστίας: tum vero se quoque contineri pactis postreditum populi initis, et jurejurando illis temporibus praestito, facile intelligitur, id fuisse caput accusationis, Andocidem psephismate Isotimidis arceri a templis, neque ad ipsum Decreta illa Patroclidis et Tisameni pertinere. Hic vero neque Psephismatis neque Legum illarum ulla mentio: pacta et jusjurandum leviter tanguntur, nec subtiliter de iis disputatur, ut solet Lysias, sed clamat homo et perorat.

Porro quis credat Oratorem tota antiquitate celebra- 170 tissimum saepius per ignorantiam in errores esse lapsum, aut sibi ipsum contraria dixisse? quod in hac Oratione saepius factum esse videmus. Ita v. g. §. 11. dicitur Andocides accusasse Aristippum, φάσκων ἀσεβεῖν περὶ τὸν Ἑρμῆν τὸν αὐτοῦ πατρώον; quasi Hermes ille a majoribus suis esset consecratus, quem constat fuisse donarium Tribus Aegeidos: meritoque PALMER. Exerc. in A. Gr. p. 658. miratur, Lysiam hoc loco non notavisse hominis vanitatem, si ea statua non fuit majorum suorum donarium, ut volunt Aeschines et Plutarchus, aliique quos supra citavi. Forte, addit, id ignorabat, et sequebatur communem errorem. Tempore autem Lysiae communis iste error seu vulgaris opinio nondum invaluerat, cum Hermes Andocidis ab ipso demum Oratore famam nomenque in historia acceperit; quoniam, cacteris Hermis truncatis, solus ille, qui prope januam Andocidis erat, integer manserat. Sed postea demum, cum rationem appellationis haud satis perspicerent vel ignora-

rent homines, πατρῶον Andocidi fuisse crediderunt. Inter eos, qui falsam opinionem sequebantur, Duris fuit, patria Samius, secta Peripateticus, teste HARPOCR. V. *Andonίδου Ἑρμῆς*. Et haec quidem res scriptae Orat¹⁷¹ tionis aetatem non obscure indicare videtur, eam nempe, qua, ad exemplum Demetrii Phalérei, pro veris in foro causis, fictas in scholis agere, atque in umbra declamare coeperunt. Sed alios porro Rhetoris errores recenseamus. §. 21. narrat Andocidem, quum esset accusatus de Hermis violatis, litem aestimasse vinculis, cum potuisset pecunia aestimare, et noluisse servum conscium tradere, sed curasse ut necaretur: quae videtur enucleatius tradere PSEUDO-PLUTARCH. in *Vita Andocidis*, ut monui Cap. 3. — §. 46. dicitur Andocides nunquam militasse, qui classi praefuerit cum imperio. §. 52. a sacerdotibus devotus fuisse perhibetur Andocides, de quo dixi C. 4. Haec omnia ita et perturbata sunt et falsa, ut a Lysia proferri in iudicio non potuerint. Neque vero errores tantum haec Oratio complectitur, quorum unum vel alterum fortasse Lysiae quis condonare possit, sed adeo sui oblitus est, qui illam conscripsit, ut sibi ipse interdum obloqueretur, prouti §. 23. καὶ ἐμῆ-
 νυσε δεδεμένος κατὰ τῶν αὐτοῦ συγγενῶν καὶ φίλων,
 ἀδείας δοθείσης αὐτῷ, εἰ δόξειε τᾷληθῇ μηνῦσαι. καὶ τί-
 να αὐτὸν δοκεῖτε ψυχὴν ἔχειν, ὅποτε τὰ μὲν ἔσχατα καὶ
 τὰ αἰσχιστα ἐποίει, μηνύων κατὰ τῶν ἑαυτοῦ φίλων, ἡ
 δὲ σωτηρία ἀφανῆς αὐτῷ; μετὰ δὲ ταῦτα — ἔδοξε τᾷ-
 ληθῇ μηνῦσαι, καὶ ἐλύθη. Nonne igitur illi spes salu-
 172 tis erat, cui poenae immunitas erat promissa, si alios in-
 dicasset, et qui revera hoc facto poenam effugit? de qua
 re conferri possunt, quae dixi C. 3. Aliud exemplum
 addam §. 30. seq. τὸ δὲ τελευταῖον νῦν ἀφικόμενος εἰς
 τὴν πόλιν, δις ἐν τῷ αὐτῷ (ἐνιαυτῷ non male inserit
 Reisk.)*) ἐνδέδεικται. καὶ τὸ μὲν σῶμα αἰεὶ ἐν δεσμοῖς
 ἔχει, ἡ δὲ οὐσία αὐτοῦ ἐλάττων ἐκ τῶν κινδύνων γίνεται.
 καὶ (recte Marklandus καίτοι) ὅταν τις τὸν αὐτοῦ βίον
 τοῖς ἐχθροῖς καὶ τοῖς συκοφάνταις διανέμει, τοῦτ' ἐστὶ
 τὸ [βιοῦν] τὸν βίον ἀβίωτον. Contra vero §. 4. §. 9.
 et §. 33. dicit Andocidem jam pollere in Republica, in
 senatum venire, alios honorem petentes suo suffragio im-
 probare, et fortasse brevi Archontem fore; §. 48. divitem

*) Ego non necessarium puto. Vide F. V. FRITZSCH. in
 Praef. ad Septem Dialogos p. XI.

esse Andocidem suisque bonis reipublicae egestatem posse sublevare.

Praeterea plures sunt in hac Oratione locutiones, quae sophistam sapiant et a veteri simplicitate et Lysiae more abhorreant: ut §. 19. ἀφικόμενος εἰς τὰ ἁμαρτήματα. §. 25. ἐξ ὅσου Ἀθηναῖοι αἰμύνηστοι εἰσι: §. 29. καταπλεύσας εἰς δημοκρατίαν, εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν. cuiusmodi locutionum nullum apud Lysiam exemplum inveni. [Cf. ad §. 19.]

Denique cum tres fuerint accusatores Andocidis, Cephisius, Epichares et Melitus, a nullo eorum haec Oratio dicta videtur: non a Cephisio, quoniam dicit Auctor 173 Declamationis §. 42. in fin. ἴσως οὖν καὶ Κηφισίου ἀντικατηγορήσει, καὶ ἔξει ὁ, τι λέγοι. τὰ γὰρ ἀληθῆ χρὴ λέγειν. caet. Quapropter inconsiderate fecit, qui et haec de Cephisio dicat, et locum Andocidis §. 137. κατηγόρησαν δὲ μοῦ καὶ περὶ τῶν ναυκληριῶν καὶ περὶ τῆς ἐμπορίας, ὡς ἄρα οἱ θεοὶ διὰ τοῦτο με ἐκ τῶν κινδύνων σώσαιεν, ἵνα ἐλθὼν δεῦρο (ὡς ἔοικεν) ὑπὸ Κηφισίου ἀπολοίμην. ita in suam Orationem transtulerit §. 19. οὐ γὰρ ὡς δεδιὼς τὰ πεποιημένα, ἀλλ' ὡς θαρόων ναυκληρία ἐπιθέμενος, τὴν θάλατταν ἔπλει. ὁ δὲ θεὸς ὑπῆγεν αὐτόν, ἵνα ἀφικόμενος εἰς τὰ ἁμαρτήματα ἐπὶ τῇ ἐμῇ φάσει (ita lego) δῶη δίκην: quasi Oratio a Cephisio habita esset: Andocides enim ad quoddam Cephisii in Accusatione dictum de negotiationibus suis transmarinis manifesto respicit. Igitur Cephisius turpissimos mores ipse suos fassus sit, dixeritque Κηφισίου ἀντικατηγορήσει. Neque etiam ab Epichare pronunciata fuit haec Oratio, quum dicat Andocides §. 100. Epicharem impurum scortorum amorem sibi exprobrasse; cui ne simile quidem hic invenimus. Melito pessimo Sycophantae Lysiam stilum venalem prae buisse, eo minus est credendum, quo minus is, qui poëtica facultate se efferret, literarumque profiteretur scientiam et usum, qui in foro et accusationibus versaretur, aliena opera indigebat, ut reos, quibus 174 male cuperet, scripta calumnia disperderet. Phileas hic in censum non venit, a quo accusatum Andocidem narrat SUID. v. Φιλέας: Φιλέας, inquit, Ἀνδοκίδην ἱεροσυλίας ἐγράψατο. ὥσπερ οὐκ αὐτὸς ὦν ὁ τῆς θεοῦ τὸ γοργόνειον ἐκ τῆς ἀκροπόλεως ὑφελόμενος. Haec quippe et longe alia res est, et unius Suidae nititur auctoritate. Nusquam enim Phileae mentionem facit Andocides, nedum ut accusatoris.

Si cui meam his argumentis sententiam minus pro-

baverim; sed aliorum is auctoritatem desideret *), hac quoque minime caremus. Nam et RUHNK. *Hist. Crit. Or. Gr.* p. 50. non germanam hanc Orationem iudicavit, et dubitasse etiam Valckenaerium indicavit mihi Vir Clar. Ioan. Luzacius. Neque hi tantum viri eruditissimi, sed Grammatici quoque antiqui spuriam eam censuerunt. Certe HARPOCR., qui tribus locis eam memorat, bis addit *εἰ γνήσιος*: primum v. *Καταπλήξ — Λυσίας ἐν τῷ κατ' Ἀνδοκίδου ἀσεβείας* (§. 50.) *εἰ γνήσιος ὁ λόγος*: deinde v. *φαρμακὸς — Λυσίας ἐν τῷ κατ' Ἀνδοκίδου ἀσεβείας* (§. 55.) *εἰ γνήσιος*: at v. *Ῥόπτρον*, (quod exstat initio fragmenti) nullam notam suspicionis addidit. Quis autem Declamationis auctor sit habendus, 175 non est exploratum; neque de hac re certo ausim statuere. Non tamen illam ab aequali Andocidis esse scriptam ipse stilus et scribendi ratio docere videtur, quippe quae multum abhorret ab antiqua illa Atticorum simplicitate et tenuitate; neque naturalem illum habet et Atticum colorem, sed nitorem quemdam fucatum. Quapropter eam potius a rhetore vel sophista posterioris aetatis, quam ab aequali quodam Lysiae profectam esse censeo: forte auctor ab aetate Demetrii Phalérei non longe fuit remotus. Probabile autem est, causam tam celebratam pulcherrimam rhetoribus prae buisse materiem, in qua sibi elaborandum putarent, foetumque suum Lysiae tribuerent, quem scirent Andocidis fuisse aequalem. Atque hinc factum esse existimo, ut plures Lysiae nomine contra Andocidem Orationes olim exstiterint, quarum nullam tamen germanam habuit HARPOCR.: hic enim v. *Πλειστηριάσαντες* laudat Lysiam *ἐν τῷ κατ' Ἀνδοκίδην εἰ γνήσιος*, et v. *Ἐπίγνον* ejusdem Orationem *κατ' Ἀνδοκίδην ἀποστασίον, εἰ γνήσιος*. Ex omnibus autem Oratoribus Atticis nullus fuit, cujus nomine ita abusi sint Rhetores, uti nomine Lysiae. Hujus enim ex 425 Orationibus fere 200 ab antiquis habitae sunt spuriae: vid. PHOT. in *Lysia* (Cod. 261.) et SUID. v. *Λυσίας*. Facilius autem Lysiacam tenuitatem, quam aut numerum 176 Isocratis aut vim dicendi Demostheneam imitari se posse illi confidebant: unde frequens ista ad Lysiae Orationes Grammaticorum nota, *εἰ γνήσιος*.

Quamvis autem Lysiae falso tribui credam hanc Orationem, haud tamen indigna est, in qua emendanda ela-

*) Vide quos laudat WESTERMANNUS in libro: *Geschichte der griech. Beredtsamkeit* p. 279.

boremus. Nam multis etiamnum scatet naevis, quos alii nondum expurgasse videntur. Nonnulla etiam, quae aliorum diligentiam fugerunt, ex Valckenaerianis depromemus. Sic ad ipsum initium Orationis notat Valckenaerius, TAYLORUM, qui in *Lect. Lys.* c. 8. nonnulla collegit de tristissima morte per inedia, omisisse tamen locum, quem Auctor Orationis expressit Thucydideum p. 205. v. 63. εἰλόμεθα ἂν πρό γε τούτου τῷ αἰσχίστῳ ὀλέθρῳ λιμῷ τελευτῆσαι. „Forsan et hic, inquit, posuerat αἰσχίστῳ pro ἀλγίστῳ, uti LYSIAS in Agorat. §. 45. ἤναγκάζοντο αἰσχίστῳ καὶ ἀκλεεστάτῳ ὀλέθρῳ ἀπόλλυσθαι. Ita et POLYAEN. p. 77. v. 6. λιμῷ αἰσχίστα ἀλώσαιντο. Aliis tamen etiam θάνατος ille dicitur οἴκτιστος, locis quae Taylorus designavit.“

§. 4. τὰ μὲν ἐν τῷ ἐνθάδε Ἐλευσίνι, τὰ δὲ ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ ἱερῷ. Egregia et vera est ad h. l. [et ad Herodot. IX, 27.] Valckenaerii animadversio, Taylori rationibus contraria. „Corrigendum videtur, inquit, vocibus transpositis: τὰ μὲν (sacra faciet vel vota Rex concipiet) ἐν τῷ ἐνθάδε Ἐλευσινίῳ ἱερῷ, τὰ δὲ ἐν 177 Ἐλευσίνι καὶ τῆς ἐορτῆς ἐπιμελήσεται μυστηρίοις, ὅπως ἂν μηδεὶς — ἄσεβῃ περὶ τὰ ἱερά. Paene verum vidit Palmerius [quocum faciunt FOERTSCH. et FRANZ.]: τὸ Ἐλευσίνιον Athenis erat arci subjectum. Ostendere nititur Taylorus, aedes ipsas dici Eleusina; frustra: in locis omnibus urbs ipsa Eleusis intelligi debet, ut apud PHILOSTR. p. 545. med. Secundus τέθραπται πρὸς τῇ Ἐλευσίνι. Egregius est HERODOTI locus, quem advocat Taylorus, distinguentis τὸ Ἐλευσίνιον τὸ ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει et Ἐλευσίνα. Vel is ostendit urbem intelligi; neque enim in templo credibile sepultas Celei filias. Caeterum frustra vocem μυστηρίοις sollicitat Marklandus. — In Eleusinio Athenis, postridie festi, ἔδρα erat secundum Legem facienda; vid. MEURS. *Eleusin.* p. 43. Andocides hic causam videtur dixisse; atque in Eleusinio quoque huius Orationis, ni fallor, fingitur sedes: hinc ἐν τῷ ἐνθάδε Ἐλευσινίῳ.“

§. 7. Ὃς τέχνην ταύτην ἔχει, τοὺς μὲν ἐχθροὺς μηδὲν ποιεῖν κακόν, τοὺς δὲ φίλους ὃ, τι ἂν δύνηται κακόν. Vocem κακόν in fine sustulit Taylorus. Melius, me quidem iudice, e medio eam tollebat Valcken., scribens: τοὺς μὲν ἐχθροὺς μηδὲν ποιεῖν, τοὺς δὲ φίλους ὃ, τι ἂν δύνηται κακόν. [FOERTSCH. et FRANZ. retinuerunt κακόν.]

Ibid. Ὡστε μὰ τὸν Δία οὐ ῥάδιον ἐστὶν ὑμῖν, αὐ- 178

τῷ οὐδὲν χαριζόμενοις παρὰ τὸ δίκαιον, λαθεῖν τοὺς Ἕλληνας. Duriuscula quidem haec videntur; corrupta tamen dicere non ausim, cum saepius οὐκ et οὐδὲν ita conjungantur: quo pacto vim habent vehementioris negationis, quale est illud ARISTOPH. in *Pluto* v. 157.

“Οτ’ οὐδ’ ἂν εἰς θύσειεν ἀνθρώπων ἔτι,
Οὐ βούν ἂν, οὐχὶ ψαιστὸν, οὐκ ἄλλ’ οὐδέεν.

DEMOSTH. in *Timocr.* p. 765. R. §. 211. οὐκ ἂν ἔχοντες εἰπεῖν οὐδετέρου κοινὸν εὐεργέτημα οὐδὲν: in *Aristocr.* p. 665. R. §. 158. οὐδὲ πρὸς δόξαν συμφέρει τῇ πόλει τοιοῦτον οὐδὲν ἐψηφισμένη φαίνεσθαι. Eleganti tamen conjectura haec mutabat Valcken.: verba ejus haec sunt. „MS. Coislin. αὐτο: scribatur ἀνδο. Facilis erit „ emendatio: οὐ ῥάδιον ἐστὶν ὑμῖν Ἀνδοκίδῃ χαριζόμε- „ νοις κ. τ. λ. Audaciora licent in mutilis et corruptis- „ simis, qualis haec certe est Oratio. Paulo post §. 8. „ est, non potestis simul uti Legibus patriis et Ando- „ cide, νόμοις τοῖς πατρίοις καὶ Ἀνδοκίδῃ χρῆσθαι.“ [vide FRANZ. ad h. l.]

Mox de audacia et impudentia Andocidis Athenas reversi ita loquitur Orator §. 9. εἰς τοσοῦτο δὲ τόλμης ἀφίκεται, ὥστε καὶ λέγει περὶ τοῦ νόμου, ὡς καθήρηται ὁ 179 περὶ αὐτοῦ κείμενος, καὶ ἔξεστιν αὐτῷ ἤδη εἰσιέναι εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ εἰς τὰ ἱερὰ ἂν ἔτι καὶ νῦν Ἀθηναίων ἐν τῷ βουλευτηρίῳ. De loco fere desperato et ab aliis tentato, si vanitatis suspicionem effugiam, dicam quod sentio: pro illo ἂν ἔτι, quod sensum non habet, probabiliter mihi conjecisse videor ἀνατὶ, impune; pro quo alii scribunt ἀνατεῖ. HARPOCR.: Ἀνατεῖ ἀντὶ ἀνευ ἄτης· ἀνευ κακοῦ. [Forte: ἀνατεῖ καὶ ἀνατὶ, ἀνευ ἄτης. SLUIT. in Addend.]. Ἰσαῖος ἐν τῷ πρὸς Ἀπολλόδωρον. HESYCH. Ἀνατος· ἀβλαβής. — Ἀνατὶ, ἀνευ ἄτης καὶ βλάβης: prouti exponit quoque Scholiastes ad illud EURIP. in *Medea* v. 1357. (1324.) (οὐκ ἐμελλε)

Κρέων ἀνατεῖ τῆςδε μὲ ἐκβαλεῖν χθονός.

Conf. AESCHYL. *Eumen.* v. 59. et 76. SOPH. *Antig.* v. 491. ARISTOPH. *Ecclesiaz.* v. 1011.

Ταῖς πρεσβυτέραις γυναῖξιν ἔστω τὸν νέον
ἔλκειν ἀνατὶ λαβομένας τοῦ παττάλου.

Scholiastes μὴ τιμωρουμένας ὑπὸ (f. ὑπὲρ) τῆς βίας:

PLATO de Legg. L. IX. p. 871. B. ἀνατεῖ κτεινέτω; ubi notat STEPH. L. XI. p. 917. C. ἀνατεῖ τυππέτω, et p. 955. B. κολαζέτω ἕκαστον ἀνατεῖ. Apud DION. SIC. Tom. II. p. 450. v. 52. e MS. vocem confirmavit WESSEL. SUID. quoque ἀνατεῖ exponit ἀβλαβῶς· καὶ 180
ἀνευ τίσεως καὶ τιμωρίας [BEKKERI Anecdott. p. 392. 56.]: quae est significatio hujus loci; convenit nempe cum νηποινεῖ, quam vocem eodem sensu habet PLATO de Legg. L. IX. p. 874. C. νηποινὲ DEMOSTH. in Aristocr. p. 411. §. 88. Atque in talibus terminatio ἰ et εἰ utraque adhibetur [vide BUTTMANNI Gr. ampl. T. II. p. 544.]. Apud HOMER. Il. Θ. v. 197. ubi est αὐτο-
νυχεῖ, Apion et Herodianus habent αὐτονυχὶ. Plura de-
derunt VALES. ad d. l. Harpocratonis, BERGL. ad Aristoph. et Interpretes HESYCHII ll. cc. Quae sequun-
tur καὶ νῦν Ἀθηναίων ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, non ita facili
opera sanari posse mihi videntur: audaciori esse si li-
ceat, suspicer sententiam postulare: καὶ γνώμην ἀποφαί-
νεσθαι ἐν τῷ βουλευτηρίῳ: quod Andocidi item ut cri-
men objicit p. 106. v. 7. εἰς τοσοῦτον δὲ ἀναισχυντίας
ἀφῖνται, ὥστε καὶ παρασκευάζεται τὰ τῆς πόλεως πρᾶτ-
τειν καὶ ἤδη δημηγορεῖ, καὶ ἀποδοκιμάζει, καὶ ἐπιτιμᾷ
τῶν ἀρχόντων τισί· καὶ συμβουλεύει, εἰς τὴν βουλήν
εἰσιὼν, περὶ θυσιῶν, καὶ προσόδων, καὶ εὐχῶν, καὶ μαν-
τειῶν (ita hunc locum scribendum censeo). Γνώμην
ἀποφαίνεσθαι locutio est Oratoribus usitata [cf. BLU-
MIUS ad Lycurg. p. 66.]. DEMOST. de Contribut. p.
169. R. §. 11. καὶ προθεῖναι περὶ τούτων τῷ βουλομέ-
νῳ γνώμην ἀποφῆνασθαι: de Corona p. 291. R. §. 189.
πρὸ τῶν πραγμάτων τὴν γνώμην ἀποφαίνεται: ubi UL-
PIANUS γνώμην exponit λογισμὸν, βουλήν· de Falsa 181
Legat. p. 390. R. §. 156. τὸ μὲν πρῶτον ὥς ἂν εἰς
κοινὸν γνώμην ἀποφαινομένου· μετὰ ταῦτα δὲ ὥς ἀγνο-
οῦντας διδάσκοντος· et γνώμης ἀπόδειξις est apud eun-
dem in Aristog. I. p. 772. R. §. 9. Sensus hujus loci
est: tantam esse audaciam Andocidis, ut dicat, sibi jam
licere impune in templa venire et in forum, et senten-
tiam dicere in curia, ac senatorio munere fungi. Si
cui tamen audacior videatur haec nostra emendatio, is
fortasse malit cum Clar. Luzacio legere καὶ λέγειν Ἀθη-
ναίων ἐν τῷ βουλευτηρίῳ: quod nec mihi displicet. Nam
primum haud ita longe abeunt ductus literarum ΛΕ-
ΓΕΙΝ et ΝΥΝ; deinde λέγειν usurpatur ut apud
Latinos dicere de ferenda et confirmanda sententia in se-
natu: sic CIC. Phil. V. in fin. Dixi ad ea omnia,
Consules, de quibus retulistis. Forte addenda voce Ἀθη-

ναίων vim quandam et efficaciam consecratus est Rhetor. *Audet sententiam dicere in augusto et spectabili Reip. Atticae senatu.* *) Eandem vero γνώμης vocem restituendam credo ISOCR., cujus in *Laudatione Evagorae* §. 71. v. haec leguntur: τὴν γὰρ ἀπέλιπεν εὐδαιμονίας, ὅς — τοσοῦτον καὶ τῷ σώματι τῶν ἄλλων καὶ τῇ ῥώμῃ διήνεγκεν, ὥστε μὴ μόνον Σαλαμῖνος, ἀλλὰ καὶ τῆς Ἀσίας ἀπάσης ἄξιος εἶναι τυραννεῖν. Mihi quidem ineptum videtur, si quis propter solam corporis pulchritudinem et robur regno dignus dicatur, animi virtutes nullum in censum veniant. Neque minus ineptum τὴν ῥώμην, quae jam in laude corporis inest, per partitionem huic subjungi. In toto autem Epilogo, cujus haec est particula, corpus et res externae tantum laudantur, animo nullus locus tribuitur, in quo tamen laudibus efferendo multus fuit §. 22. seqq. quodque caput esse in laudando docet CIC. de Or. L. II. c. 11. et 84. Ita supra §. 23. de Evagora dixerat: τοσοῦτον γὰρ καὶ ταῖς τοῦ σώματος καὶ ταῖς τῆς ψυχῆς ἀρεταῖς διήνεγκεν. Quamobrem et hic legendum videtur καὶ τῷ σώματι — καὶ τῇ γνώμῃ. [Et sic BEKK.]. Non raro σῶμα et γνώμη junguntur apud scriptores antiquos. **) ANDOC. de Red. §. 24. εἰ γὰρ ὅσα ἄνθρωποι γνώμῃ ἀμαρτάνουσι, τὸ σῶμα αὐτῶν μὴ αἰτιὸν ἐστὶν κ. τ. λ. LYSIAS in Or. Olympica apud DION. HALIC. p. 92. v. 9. ἀγῶνα μὲν σωμάτων ἐποίησε, φιλοτιμίαν δὲ πλούτῳ, γνώμης δ' ἐπίδειξιν: XENOPH. Cyrop. L. I. c. 3. §. 10. ὑμᾶς ἐώρων καὶ τοῖς σώμασι καὶ ταῖς γνώμαις σφαλλομένους: DION. HALIC. Antiq. L. III. p. 177. v. 36. κάμνων τὸ σῶμα πάθεσι παντοδαποῖς, καὶ οὐδὲ τῆς γνώμης ἔτι τῆς αὐτοῦ καρτεροῦς διαμένων: EURIP. in Electra v. 372.

Γνώμην τε μεγάλην ἐν πένητι σώματι.

183 apud ARISTOPH. Plut. v. 559. paupertas dicitur τοῦ πλούτου παρέχειν βελτίονας ἄνδρας, καὶ τὴν γνώμην, καὶ τὴν ἰδέαν. Saepius haec duo vocabula in MSS. con-

*) SLUITERI conjecturas quominus probem prohibet Cod. C., qui post ἰεζα lacunam habet.

**) Cf. SCHAEFF. Appar. T. I. p. 333. Similes notiones opponuntur vocabulo γνώμη apud Stobaeum Florileg. T. II. p. 334. edit. Lips.

fusa esse videntur; saltem apud Xenophontem ῥώμη in γνώμην abierat, quod vitium feliciter ac vere correxit amicus et literarum studiis et familiaritate conjunctissimus PH. GUIL. VAN HEUSDE, in erudito, quod nuper edidit, *Specimine Critico in Platonem* p. 18. Haec ὡς ἐν παρόδῳ dicta sunt: redeamus ad Pseudo-Lysiam.

Hic igitur §. 13. per πρόληψιν ea, quae dicturus esset Andocides, refutans ait, καίτοι οὐχ ὑπὲρ αὐτοῦ ἀπολογήσεται, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων κατηγορήσει: ubi Taylorus recte καὶ pro καίτοι reponi vult. Reiskius verba nonnulla injicit. Mihi videtur unum intercidisse adverbium ὅπως ita restituendum, καὶ οὐχ ὅπως ὑπὲρ αὐτοῦ ἀπολογήσεται: non solum se ipse non defendet, sed et reliquos accusabit, qui idem crimen commiserunt. De vi formulae οὐχ ὅπως postea dicemus. *)

§. 14. Οὐκ οὐν ὁμοίαν χρὴ γνώμην ἔχειν περὶ τε τῶν ἀρνούμενων, καὶ περὶ τῶν ὁμολογουμένων. „Sen-
„ sus postulat (inquit Valckenaerius) οὐκ οὐν ὑμᾶς ὁμοίαν
„ χρὴ γνώμην ἔχειν, scilicet quam Areopagitae.“ **)

§. 17. Ὁργίζεσθαι οὐν χρὴ τοῖς ἀστοῖς ἀδικοῦσι 184
μᾶλλον ἢ τοῖς ξένοις περὶ ταῦτα τὰ ἱερά. Ad haec verba notarat Valcken. „Cur ista sacra? τὰ ἱερά adjectum
„ ab alio ex superioribus: Lysias scripserat tantum πε-
„ ρὶ ταῦτα, nempe περὶ τὰ ἱερά καὶ τὰς ἐορτάς (v. 40.)
„ ἡσέβει.“ [Vulg. retin. BEKK. FOERTSCH. FRANZ.]

§. 19. Ὡς θαρρόων, ναυκληρία ἐπιθέμενος, τὴν θάλατταν ἐπλεῖ. HEMSTERH. ad *Hesychium* p. 94. e lectione Aldina ἐπήδα efformabat ἐπηλάτο, lectionem Stephani ἐπλεῖ languidam vocans. At vero, pace viri summi, notabat Valcken. πλεῖν τὴν θάλατταν similiter esse in Oratione Andocidēa, idque bene etiam vidisse Taylorum, et in Cod. Coislin. esse ἐπίδει, litera tantum superflua. Deinde ἐπηλάτο, cum aerumnis vagatus est, infracturum fuisse argumentum Oratoris, — si a Diis impius ille mari fuisset vexatus. Porro dici quidem §. 30. ἀλώμενος διάγει: sed ἐπαλάσθαι prorsus esse Ho-

*) Cum SLUITERO facit FRANZ. DOBR. *Advers.* T. I. p. 203. omisso καὶ interpretatur: *Hoc si dicet, nihil proficiet ad se defendendum, ad alios accusandos tali oratione uti posset ut fere κ. Σιτοπ. §. 10.* Sed jure vulgatam retinuerunt BEKK. et FOERTSCH. Sensus hic est: *et profecto se non defendet, quin etiam alios accusabit.* Vide BLUM. ad *Lycurg.* p. 157.

**) Ego ὑμᾶς non desidero; cf. FRANZ. ad *Lys.* p. 285.

mericum: *) Homeréis autem Lysiam non tantum abstinere, sed adhibere e medio duntaxat usu petita. *Πλεῖν τὴν θάλατταν* locutio est aliis etiam Oratoribus Atticis frequentata. Vid. ISOCR. *de Pace* p. 163. §. 20. DEMOSTH. *Phil.* I. p. 49. R. §. 34. *in Apat.* p. 893. R. §. 5. Conf. ARISTID. p. 209. F. Jam subjungit: ὁ δὲ
 185 θεὸς ὑπῆγεν αὐτὸν, ἵνα ἀφικόμενος εἰς τὰ ἁμαρτήματα ἐπὶ τῇ ἐμῇ προφάσει δώῃ δίκην. Hanc lectionem jam sollicitavit Marklandus, ejus loco reponens ἐπὶ τιμῆς προφάσει, ingeniose quidem, ut solet, non item, ut opinor, vere. Reiskius non audet lectionem sollicitare, quoniam non satis intelligit. Mihi facilis videtur emendatio ἐπὶ τῇ ἐμῇ φάσει: **) Deus ipsum periculis eripuit, ut, ad locum reversus, ubi peccata ista commisit, per meam accusationem poenas lueret. Φάσις [cf. C. FR. HERMANNI Handb. §. 136.] peculiariter quidem dicitur delatio eorum, qui erga vectigalia et redditus publicos peccarint, Sycophantarum, et Tutorum mala fide gerentium. Sed universe etiam omnem accusationem notat: vid. POLLUX L. VIII. s. 48. ibique JUNGERM., BUDAËUS *Comment. L. Gr.* p. m. 182. φάσις δὲ, ait SUID., καὶ μήνυσις, ἀγγελία: (leg. εἰσαγγελία, E' IΣ absorptum est a praecedenti syllaba ΣΙΣ.) et φαίνειν crebro accusare vel συκοφαντεῖν notat apud ARISTOPH. v. g. *Acharn.* v. 541. 819. seqq. 908. 912. item apud Oratores. Similis est LYCURGI locus in *Leocr.* §. 91.

*) Sed hac in re facio cum NITZSCHIO ad Platonis *Jon.* p. 82. talia praecipiente „— — neque solutae orationis scriptoribus invidemus elatioris spiritus dictiones, qualis illa Lysiae c. *Andocid.* §. 19. ἐν πολλῷ σάλῳ καὶ κινδύνῳ τὴν πόλιν γενομένην, quam cum Plutarcho *Phoc.* c. 2. mutuatus esse videri potest a Soph. *Antig.* 163.“ — Quare ferrem, praesertim apud Grammaticum, quisquis fuit, illud ἐπὶ ἡδὰ Aldinae, quod commendationem haberet a notissimo illo πεδία πηδῶν (*Soph.* *Ajax* v. 30.) si ferri posset ob ὡς θαρσύνων. Facio igitur c. SLUIT. BEKK. FOERTSCH. et non video caussam, quae impulerit FRANZIUM, qui REISKII conjecturam ἐπείρα arripuit, ut dicert πλεῖν hic frigare.

**) Nostro tamen loco jure Editores retinuerunt προφάσει cf. SCHOEM. ad *Isaeum* p. 464. et *Dobreus* in *Advers.* T. I. p. 204. Sana sunt apud *Thucyd.* VII. 13. haec verba: οἱ μὲν ἐπ' αὐτομολίας προφάσει ἀπέρχονται. Nos diceremus „unter einem Ueberlaeufer vorwande, quales GOELLERUS ex *Plutarchi Aemil. Paul.* c. 23. affert. Miro tamen modo idem GOELL. ἐπὶ cum αὐτομολίας conjungit.

ΒΕΚΚ. c. XXI. ἐπεὶ γε τὸ ἐλθεῖν τοῦτον, οἶμαι θεῶν
τινα αὐτὸν ἐπ' αὐτὴν ἀγαγεῖν τὴν τιμωρίαν, ἵν' ἐπειδὴ
τὸν εὐκλεᾶ κίνδυνον ἔφυγε, τοῦ ἀκλεοῦς καὶ ἀδόξου θα-
νάτου τύχη, καὶ οὗς προὔδωκε, τούτοις ὑποχείριον αὐτὸν
καταστήσειεν.

§. 19. Θαυμάσιον δὲ οὐδὲν ἂν μοι γένοιτο. „Im-186
„mo, inquit Valcken., θαυμαστὸν.“ *)

§. 21. Ἐδῆσεν ἑαυτὸν τιμησάμενος δεσμοῦ. Egre-
gia h. l. est conjectura Valckenaerii, cujus haec sunt
verba. „Sic Taylor (Ald. ἐδέησεν) vertens, se ipsum in
„vincula coniecit, eam sibi poenam aestimans, εἰ μὴ
„παραδοίῃ τὸν ἀκόλυθον. Correctione vera restituo
„λέληθεν — ἑαυτὸν τιμησάμενος δεσμοῦ. Cur autem
„λέληθεν? Quia θεῶν τις τὴν τούτου γνώμην διέφθει-
„ρεν, ὃς ῥᾶον ἡγήσατο δεσμοῦ τιμήσασθαι ἢ ἀργυρίου,
„videlicet ex poenae aestimatione, quam reus faciebat;
„§. 23. ἐκ τούτου τοῦ τιμήματος ἐδέδετο ἐγγὺς ἐνιαυ-
„τόν. Ostendere nititur a Deo dementatum: sic §. 27.
„tantam ipsi Deus λήθην ἔδωκεν, ut se daret in manus
„inimicorum.“ **)

§. 29. Καταπλεύσας δὲ ἐκεῖθεν δεῦρο εἰς δημο-
κρατίαν εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν, τοῖς μὲν πρυτανεῦσιν ἔδω-
κε χρήματα κ. τ. λ. Licet Lysiacam Orationem esse non
credam, tantam tamen verborum effusionem ne in eo qui-
dem exspecto, qui se illius imitatore[m] profiteatur. An-
docides tunc secunda vice rediit Athenas: illud dixisse
videtur Orator atque ita scripsisse, καταπλεύσας δὲ ἐπει-
τα δεῦτερον, postea iterum rediens in patriam. Hoc
vero inde etiam confirmatur, quod mox eadem dicatur 187
ratione τὸ δὲ τελευταῖον νῦν ἀφικόμενος εἰς τὴν πόλιν.
[BEKKER. FOERTSCH. et FRANZ. vulg. retinuerunt.]

§ 31. in fin. Καίτοι ὅταν τις τὸν αὐτοῦ βίον τοῖς
ἐχθροῖς καὶ τοῖς συνοφάνταις διανέμει, τοῦτ' ἐστὶ τὸ

*) Minime. Vide PIERs. ad Moer. p. 138. éd. Lips. et
SCHOEM. ad Isaeum p. 189.

**) VALCKEN. conjecturam minime necessariam respuebant in-
terprett. recentiores omnes. Vide SCHOEMANNI Ord. Judic.
p. 179, n. 34. In iis quae sequuntur PLATNERO (Proc. I.
p. 270.) minime placet TAYLORI ratio, qua pro ἐπιβουλῆς
scribatur ἐπιβολῆς (cf. DORV. ad Charit. p. 219.) et pro μαρ-
τυρίου recipi debeat ἀργυρίου. Minime hic de multa sermo-
nem esse. Quare coniecit: ἐκ τῆς βουλῆς ita ut Lysias dicat:
τὴν βουλὴν tradidisse Andocidem δικαστηρίῳ. Vide quoque in
Praefat. p. XLIII.

[βιοῦν] τὸν βίον ἀβίωτον· ἃ τούτῳ ὁ θεὸς οὐκ ἐπὶ σωτηρίᾳ ἐπινοεῖν δίδωσιν, ἀλλὰ τιμωρούμενος τῶν γεγενημένων ἀσεβημάτων· τὸ δὲ τελευταῖον, νυνὶ παρέδωκεν αὐτὸν ὑμῖν χρῆσθαι ὅ, τι ἂν βούλησθε· οὐ τῷ μὴ ἀδικεῖν πιστεύων, ἀλλ' ὑπὸ δαιμονίου τινὸς ἀγόμενος ἀνάγκης. *Mirum vero si ita Deus quem puniat, ut intelligat miserum esse, bona sua Sycophantis distribuere, quo ab accusando revocentur. Inepto plane loco collocata sunt verba ἃ τούτῳ ὁ θεὸς — ἀσεβημάτων, quorum verus locus esse videtur post illa ὑπὸ δαιμονίου τινὸς ἀγόμενος ἀνάγκης. Volens ipse sua sponte iudicium subiit, non causae suae aequitate fretus, sed divina necessitate coactus. Hanc vero illi mentem Deus dedit, non ut servetur et evadat, sed ut poenas luat eorum, quae ante peccavit. [Nihil mutant recentt. interprett.]*

§. 35. Ἰσχυριεῖται δὲ καὶ τοῦτο τῷ λόγῳ. Sic Valcken. emendandum videbatur pro τούτῳ. [recentt. editt. vulg. retinent.]

§. 40. Ἀλλὰ Λακεδαιμόνιοι γὰρ ἐν ταῖς πρὸς αὐτοὺς συνθήκαις ἐπεμελήθησαν Ἀνδοκίδου, ὅτι ἔπαθον ἀγαθὸν τι ὑπ' αὐτοῦ. *Ridicula videtur Reiskii conjectura οὐ inserentis post haec verba: qua ratione quis veterum unquam est locutus? Duplex adest emendandi ratio, si signum interrogationis ponatur post nomen Ἀνδοκίδου: ut vel legamus ὅτι ἔπαθον ἀγαθὸν τί ὑπ' αὐτοῦ; vel, quod malim, τί παθόντες ἀγαθὸν ὑπ' αὐτοῦ; ita mox ἀλλ' ὑμεῖς γε ἐπεμελήθητε Ἀνδοκίδου; ἀντὶ ποίης εὐεργεσίας; est hic loquendi modus et usus particulae ἀλλὰ antiquis usitatus: simile est illud EURIP. in Phoenissis v. 1619. seqq.*

Τίς ἡγεμών μοι ποδὸς ὁμαρτήσῃ τυφλοῦ;
 Ἢδ' ἡ θανούσα; ζῶσα γ' ἂν σάφ' οἶδ' ὅτι.
 Ἀλλ' εὐτεκνος ξυνωρίς; ἀλλ' οὐκ ἔστι μοι.
 Ἀλλ' ἔτι νεάζων αὐτὸς εὐροιμ' ἂν βίον;
 Πόθεν; — — —

Vid. ad i. l. VALCKEN. [Vide ad locum de myster. §. 149. Priorem rationem sequuti sunt recentt.]

§. 45. seqq. Andocidem cum Batracho perduto homine componit, atque eo etiam improbiorem dicit. Ὅστις οὖν, addit, καὶ πονηρότερος καὶ ἀμαθέστερος Βατράχου ἐστὶ, πάννυ δὲ ἀγαπητὸς ὑφ' ὑμῶν αὐτὸν σωθέντα. Cuius loci cum nullam sententiam esse videret Reiskius, plures proposuit emendationes. Proxime ad verum accedit ea, qua conjecit: πάννυ δεῖ ἀγαπᾶν ἀγαπητῶς: mihi

quidem legendum videtur, πάννυ δεῖ ἀγαπᾶν ὑφ' ὑμῶν αὐτὸν σωθέντα. Hunc admodum contentum esse oportet, quod a vobis sit servatus, non vero etiam civibus suis esse molestum. Ita ISOCR. *Panath.* p. 234. §. 8. οὐκ ἀγαπῶ ζῶν ἐπὶ τούτοις: DEMOSTH. *de Haloneso* p. 78. R. §. 6. τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ χωρία ἀγαπῶσι παρὰ τοῦ Μακεδόνοιο λαμβάνοντες: *de Contribut.* p. 175. R. §. 30. ἡ πόλις ἡμῶν τὰς ἰδοὺς ἀγαπᾷ κατασκευάζουσα: §. 31. καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε, ἂν τι αὐτοὶ μεταδιδῶσι, λαμβάνοντες: p. 176. R. §. 34. τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἀγαπᾶν πράττοντας: ARISTOPH. *Vesp.* v. 670.

Σὺ δὲ τῆς ἀρχῆς ἀγαπᾶς τῆς σῆς τοὺς ἀργελόφους περιτρώγων. *)

Jam vero pergit Rhetor, ostendens, nulla umquam in re patriae profuisse Andocidem, ne tum quidem, cum exules Piraeëum tenerent, urbs a Tyrannis oppressa haberetur. Mala, quae perpassi erant Athenienses, prius depingit: deinde addit §. 48. Ἀνδοκίδης δὲ ἀπαθῆς τούτων τῶν κακῶν γενόμενος εἰς τὴν σωτηρίαν τῇ πατρίδι, ἀξιοῖ νυνὶ μετέχειν τῆς πόλεως ἀσεβῶν ἐν αὐτῇ. Modo Reiskius γινόμενον recte convertit in γενόμενον; hic minus recte nonnulla deesse censet; est enim sententia suis numeris absoluta, ἀπαθῆς γενόμενος τῶν κακῶν idem est ac si dixisset οὐδὲν παθῶν τούτων τῶν κακῶν: THUCYD. L. I. c. 26. προεῖπον, Ἐπιδαμνίων τε τὸν βουλόμενον καὶ τοὺς ξένους ἀπαθεῖς ἀπιέναι: L. V. c. 16. ἐν ᾧ ἀπαθῆς ἦν, καὶ ἡξιούτο διασώσασθαι τὴν εὐ- 190 τυχίαν: LYSIAS *Epitaph.* §. 27. ἀπαθῆς δ' ὢν κακῶν καὶ ἄπειρος ἀνδρῶν ἀγαθῶν. [cf. STURZII *Lexic. Xenoph.* T. I. p. 295.] Andocides autem, inquit Orator, qui tunc temporis illas calamitates pro patriae salute non perpassus est, nunc civium jure uti vult in ea civitate, in qua religionem improbe violavit. Ἀλλὰ πλουτῶν γὰρ, addit, καὶ δυνάμενος τοῖς χρήμασι, καὶ βασιλεῦσιν ἐξενώμενος καὶ τυράννοις; ἂ νυνὶ (ita leg. ex Cod. Coislin.) κομπάσει, ἐπιστάμενος τοὺς ὑμετέρους

*) E vulg. lectione πάννυ δὲ ἀγαπητὸς ὑφ' ὑμῶν αὐτὸν σωθέντα haud male putat FRANZ. effici posse, collato Demosthenis loco περὶ τοῦ στεφάνου τῆς τριηρ. p. 1234. R. §. 20., talem lectionem: πάννυ δὲ ἀγαπητὸς ὑφ' ὑμῶν αὐτὸν σωθέντι. Sed scrib. c. optimis libris: πάννυ δεῖ ἀγαπητῶς ὑφ' ὑμῶν αὐτὸν σωθῆναι. De αὐτῷ vide FOERTSCHII *Observatt.* p. 74.

τρόπους, ποίαν εἰσφορὰν τούτῳ ἀγαθὸν γένοιτο. Ita quidem legitur in vulgatis Editionibus, sensu nullo. Mihi, ne aliorum conjecturas memorem, legendum videtur: — τυράννοις (ἃ νυνὶ κομπάσει ἐπιστάμενος τοὺς ὑμετέρους τρόπους) ποίαν εἰσφορὰν αὐτοῦ τῶν ἀγαθῶν ἐποιήσατο. *) Solebat etiam Athenis, si respublica pecunia indigeret, civibus imperari, ut certam bonorum quantitatem in commune conferrent, quo publica inopia levaretur. Illae collationes dicebantur εἰσφοραὶ, quae verò sociis et subditis gentibus imperabantur tributa, φόροι et προστάξεις audiebant: χρημάτων εἰσφορὰς ποιεῖσθαι dixit ISOCR. de Pace p. 161. §. 12. Neque solum nullum unquam tributum contulit Andocides, sed et ἐπιστάμενος ἐν πολλῷ σάλῳ καὶ κινδύνῳ τὴν πόλιν γινομένην, ναυκληρῶν οὐκ ἐτόλμησεν ἐπαρθεῖς σῖτον εἰσάγων ὠφελῆσαι τὴν πατρίδα. 191 Mihi videtur antiquitus scriptum fuisse οὐκ ἐπήρθη σῖτον εἰσάγων ὦ. τ. π. et ἐτόλμησεν ex interpretatione margini adscripta in contextum venisse: ἐπήρθη impulsus est, inductus est: ISOCR. Or. ad Philipp. p. 84. c. §. 10. ταῦτα δὲ διανοηθεῖς, — ἐπήρθη πάλιν συγγράψαι περὶ αὐτῆς: DEMOSTH. in Amatoria Oratione p. 1403. R. §. 6. διὸ δὴ καὶ μᾶλλον ἐπήρθη τούτον γράψαι τὸν λόγον. — Andocides, cognito sibi periculo, in quo patria versaretur, ad eam juvandam, quamvis posset, non est inductus; sed inquilini et hospites invehendo frumento civitati profuerunt: οὐ δὲ τί καὶ ἀγαθὸν ποιήσας, ὦ Ἀνδοκίδη; ποῖα ἁμαρτήματα ἀνακαλεσάμενος; ποῖα τροφεῖα ἀνταποδοῦς; Reiskius hic φαῖνῃ aut ἐφαίνου vult interponi: quod minime videtur necessarium, dummodo pro ποιήσας scribamus ἐποίησας. **) Caeterum ἀνακαλεσάμενος cum Marklando mutari malim in ἀνακαλυψάμενος.

*) At Codex C. post εἰσφορὰν unius versus lacunam habet, quam dubito, quin vere expleverit FRANZ. totum locum sic conformans: ἃ νῦν ἂν κομπάσει ἐπιστάμενος τοὺς ὑμετέρους τρόπους, ἄξιον πυθέσθαι αὐτοῦ, ποῖαν εἰσφορὰν εἰσηνηνοχότι ἢ τίνα λειτουργίαν λελειτουργηκότι τούτῳ ἀγαθὸν ἂν γένοιτο.

**) At Cod. C habet post ἀνταποδοῦς lacunam. Bene sese habet ἀνακαλεσάμενος. Jam optime docuit REISK. ἀνακαλεῖσθαι τὰ ἁμαρτήματα idem esse, quod ἀκεῖσθαι, malefacta aliis benefactis emendare, compensare. —

CAPUT NONUM.

192

Oratio Andocidis de Reditu ad quod tempus sit referenda? Παριέναι et παρελθεῖν. Μέγα δεινόν. Εύ-
ρίσκεσθαι: ἔλεγχον δίδόναι. Παυθῆναι. Κώπεις: *emen-*
datur DEMOSTHENES. Ἀναγράφειν.
Μεταίτιος.

Secunda inter Andocidéas Oratio est *de Reditu*, de qua video dubitasse neminem, quin dicta sit post reditum Andocidis postremum, non ita diu antequam causam ἐνδείξεως de Mysteriis oraret. At vero mihi rationes ineunti aliter visum est. Nam post receptas a Thrasybulo et exulibus Athenas, restitutumque populare imperium, rediit Andocides, fretus Lege ἀμνηστείας caeterisque Legibus, pactis et sacramentis, quibus omnes cives injuriam ante illatam ulcisci, vel quemquam de ante actis accusare prohibebantur; quas Leges in Oratione *de Mysteriis* maximo sibi esse praesidio putavit. Hic vero nulla mentio est eorum, quae post Quadringentorum dominationem acciderunt: copiose narrat illatam sibi a Quadringentis injuriam, ut recenti illorum memoria atque odio populi in Oligarchiae studiosos majorem erga se misericordiam moveat, qui ab illis tam male fuerit acceptus. In Oratione *de Mysteriis* contendit sibi jus esse redeundi, nullaue se poena teneri, si antea fortasse quid commisisset: hac Oratione, ut ἄδεια ex Menippi Psephismate sibi reddatur, orat. Itaque longe aliis in hac Oratione utitur argumentis, iisque multo infirmioribus, quam in Oratione *de Mysteriis*. Neque credibile est, Oratorem callidum, si firmiora affere potuisset, tantummodo ad preces se conversurum fuisse. At, si post xxx Tyrannorum tempora scripta fuisset Oratio, iisdem rationibus uti potuisset, quibus in Oratione *de Mysteriis* usus est. Denique, si ipsam dictionem Orationis *de Reditu* cum Oratione *de Mysteriis* componas et conferas, facile est suspicari, hanc illa esse posteriorem: nam Oratio περὶ τῆς καθόδου majorem habet ardorem, et est incitator; at Oratio *de Mysteriis* sedatior est et prudentia majore, ut illam aetate provector dixisse videatur. Quapropter

Orationem *de Reditu* habitam existimo, quum iterum Athenas rediit, abrogato Quadringentorum imperio et statu Reipublicae populari restituto, ut ante Cap. IV. est a nobis indicatum. Caeterum nobis haec Oratio eadem esse videtur, quam titulo *περὶ τῆς ἀδείας* laudat HARP. 194 v. ὁρῶδειν. Ita quidem teneo cum Viris doctissimis GUIL. CANT. *Nov. Lect. VIII. 4.* et IO. TAYL. *Lect. Lys. c. 6.*

In ipso Orationis initio: *Εἰ μὲν, ὧ ἄνδρες, ἐν ἐτέρῳ τῷ πράγματι οἱ παριόντες μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντες πάντες ἐφαίνοντο, οὐδὲν ἂν θαυμαστὸν ἐνόμιζον:* TAYL. (cujus ad *Andocidem* annotatiunculas Reiskius in Vol. VIII. *Oratorum Graecorum* typis describi curavit) praeferre videtur οἱ παρόντες, quemadmodum MINIATUS interpretatur. At recte vulgata lectio οἱ παριόντες retinetur a Reiskio, et explicatur *prodeuntes ad dicendum et suadendum de republica.* Non infrequens est haec verborum *παριέναι* et *παρέρχεσθαι* notio, sed optimis scriptoribus usitata. Infra in *Or. de Pace* §. 40. *παριόντες οὖν αὐτοὶ διδασκόντων ὑμᾶς:* ISOCR. initio *Orationis de Pace* p. 159. §. 1. *πάντες μὲν εἰώθασιν οἱ παριόντες ἐνθάδε:* AESCHIN. π. τ. *παραπροσβείας* p. 50. §. 17. *παρελθὼν δ' Ἀριστόδημος πολλὴν τινα εὐνοίαν ἀπήγγειλε τοῦ Φιλίππου πρὸς τὴν πόλιν.* Comice ARIST. *Eccles. v. 398.*

Πρῶτος Νεοκλείδης ὁ γλάμων παρείρπυσεν.

et v. 408.

*Μετὰ τοῦτον Εὐαίων ὁ δεξιώτατος
Παρήλθε γυμνός, ὥς ἐδόκει τοῖς πλείοσιν.*

195 *Thesmoph. v. 450.*

Ὀλίγων ἔνεκ' αὐτὴ παρήλθον ῥημάτων.

PLUT. in *Alcib. p. 201. A.* ἔλεγε παριῶν, ὥς δεινὸν ἔστι, caet. [vid. A. G. BECKER.]

§. 2. *Τουτὶ τοίνυν τὸ μέγα καὶ δεινὸν πάρεστιν ὑμῖν ὁρᾶν, τοὺς μὲν ἤδη πράττοντας, τοὺς δὲ τάχα μέλλοντας.* Illud μέγα καὶ δεινὸν dicit, ὅτι μὴ πᾶσιν ὁμοίως δοκεῖ, si ipse civitatem juvare cupiat, alius autem quis pejori consilio contra velit, suisque rationibus advesetur. Id vero dicere vix potuit μέγα καὶ δεινὸν *magnum et malum:* sed scripsisse videtur Andocides μέγα δεινόν:

magni vero illius mali videre nobis licet jam nonnullos esse auctores, alios vero brevi fore: id quod modo dixit se existimare δεινότατον ἀπάντων χρημάτων. Vocabulo δεινόν, quum neutro genere ipsa res mala ita dicitur, etiam alia adjectiva nomina junguntur. Ita τὰ παρόντα δεινὰ dixit THUC. II. 65. IV. 57. et ἅπαν τὸ περιεσπὸς ἡμᾶς δεινόν: IV. 10. LUC. Deor. Dial. T. I. p. 207. καινὸν ἄλλό τι δεινὸν ἐπιμεμηγάνηται τῇ κακοδαίμονι: in Lucio sive Asino T. II. p. 599. τότε δὲ τὸ δεινὸν ἀφόρητον ἦν. *)

Ibid. Εἰ μὲν γε νομίζουσι. Reiskius ait γε hic loci esse pro γὰρ: Valckenaerius γὰρ scribendum censet. **)

§. 4. Καὶ αὐτοὶ μὲν οὗτοι οἱ ἄνδρες οὐ τολμῶσι 196 σφᾶς αὐτοὺς εἰς τὸ μέσον καταστήσαντες διίσχυρίζεσθαι περὶ τούτων, φοβούμενοι ἔλεγχον διδόναι, εἴ τι εἰς ὑμᾶς μὴ εὖ φρονοῦντες ἑτέρους δὲ εἰσπέμπουσι τοιούτους ἀνθρώπους, οἷς εἰθισμένοις ἤδη ἀναισχυντεῖν οὐδὲν διαφέρει εἰπεῖν τε καὶ ἀκοῦσαι τὰ μέγιστα τῶν κακῶν. Duplex est Reiskii de hoc loco conjectura: aut φρονοῦσιν est legendum, inquit, aut μὴ εὖ φρονοῦντες φωραθεῖεν. Quod ad sententiam, ut videtur, non male. Dicit enim Andocides, istos inimicos suos non audere ipsos ad accusandum se prodire, metuentes ne malevoli erga civitatem esse videantur, quum eo tempore Oratorem aggrediantur, quo is rempublicam magno quodam bono juvare velit; sed ideo alios jam male audire solitos ad accusandum subornare. Hinc in illam incidi opinionem, deceptos similitudine literarum sequentis verbi ἑτέρους, librarios omisisse in describendo verbum εὐρέθῳσι. Sic infra §. 8. fin. πολλοστὸν δὴ τι ἐγὼ μέρος τῆς αἰτίας εὐρέθην ἔχων. §. 13. οὐκ ὀλίγῳ μοι παρὰ γνώμην εὐρέθη τὰ ἐνταῦθα πράγματα ἔχοντα. EURIP. Hecuba v. 270.

Ἀδικοῦσα θ' ἡμῶν οὐδὲν ἦττον εὐρέθη.

Conf. idem in Androm. v. 218. et 312. Suppl. v. 254.

*) Codd. BZ τι νῦν. BEKK. c. AB. ὑμῖν. Caeterum SLUITER mutatio non necessaria est. Apte laudat DOBR. Arist. Acharn. v. 129.

**) Jure retinuit BEKK. γε. De μὲν γὰρ et μὲν γε vide quos laudat FUNKH. ad Demosth. in Androt. p. 43. et SCHOEM. ad Isaeum p. 273.

- 197 — **Valeken.** tentabat: „ἐλεγχον διδόναι πῇ εἰς ὑμᾶς μὴ
 „ εὖ φρονοῦντες: *veriti ne suae erga vos malevolentiae*
 „ *documentum praebeant,*“ a quo non multum abhorret
 altera conjectura, quae nobis in mentem venit, ἔτι εἰς
 ὑμᾶς μὴ εὖ φρονοῦντες: *etiamnum se vobis non bene*
cupere, neque Oligarchiae studium deposuisse. ”*Ελεγχον*
διδόναι etiam notat de se *documentum praebere.*
ISOCR. *Evag. Encom.* p. 192. §. 17. οἱ μέγιστον καὶ
 σαφέστατον ἐλεγχον ἔδοσαν τῆς αὐτῶν ἀρετῆς. „*Mihi,*
 „ *inquit Luzacius, nata est suspicio, num locus sanari*
 „ *possit legendo: φοβούμενοι ἐλεγχον διδόναι, ὅτι εἰς*
 „ *ὑμᾶς μὴ εὖ φρονοῦντες ἑτέρους εἰσπέμπουσι τοιούτους*
 „ *ἀνθρώπους: veriti, ne ipsi indicio isto prodant, se,*
 „ *cum vobis male cupiant, alios subornare et clancu-*
 „ *lum excitare, qui omnem pudorem exuere soliti,*
 „ *caet.*“ *) Verba quae sequuntur hoc modo emendanda
 videntur: ἰσχυρὸν δὲ τοῦτο μόνον εὗροι τις ἂν αὐτῶν
 ἐν τοῖς λόγοις, τὸ τὰς ἐμὰς συμφορὰς ἐπὶ παντὶ ὀνειδί-
 ζειν, καὶ ταῦτα ἐν εἰδόσι δήπου κάλλιον ὑμῖν, ὥστε μη-
 δέν’ ἂν τούτων δικαίως τιμὴν αὐτοῖς τινα φέρειν. **Valeke-**
naerius quoque ὑμῖν legit pro ἡμῖν [quod confirmant
AB]. Mox etiam, in emendandis illis καὶ τῷ πρώτῳ
 τούτῳ εἰπόντι, plane cum **Reiskio** consentiens haec no-
 tarat: „*Si sic scripsisset Andocides, designasset quem-*
 198 „ *piam praesentem, qui ante ipsum verba fecisset, quod*
 „ *fieri nequit. Designari voluit scriptorem veterem, cu-*
 „ *jus hoc fuerit dictum. Corrigo: καὶ τῷ πρώτῳ τοῦτο*
 „ *εἰπόντι. Mihi bene dixisse videtur, qui hoc primus*
 „ *dixerit.*“ [Idque recepit **BEKK.** c. **AB**.].
 §. 6. *Εἰ ἀνθρωπίνως περὶ ἐμοῦ γινώσκοιτε ἂν,*
εἴητε ἄνδρες εὐδαιμονέστεροι. **Egregiam** de hoc loco
 conjecturam his verbis mecum communicavit **Luzacius.**
 „*Nescio, quid ad beatitatem Atheniensium conducturum*
 „ *fuerit, humaniter cum Andocide agere: at vero, si*
 „ *humanos errores humaniter condonarent, tum se na-*
 „ *turae ingeniique humani peritos ostenderent ac pruden-*
 „ *tiores. Dixerat supra recte ac sapienter monuisse,*
 „ *qui primus dixisset, caet. Igitur suspicor voce Xe-*
 „ *nophontea hic usum Andocidem, εἴητε ἄνδρες δαημο-*
 „ *νέστεροι: viri eritis rerum humanarum magis callen-*

*) Conjecturae a **SLUITERO** prolatae non necessariae sunt, cum
 Codd. **AB** ante μὴ εὖ φρονοῦντες praebeant τυγχάνουσιν.

tes. Voces δαήμων et εὐδαίμων alibi quoque permu-
tatas memini.“*)

§. 7. Οὐ περὶ ἐμοῦ μόνον ὀρώωδεῖν, εἴ τι ἔδειπα-
θεῖν. Vocem ὀρώωδεῖν ex hoc loco citans HARR. expo-
nit φοβεῖσθαι.**)

Ibid. Αὐτὸ μὲν ἀφέντα μὴ τεθνάναι. Reiskio
αὐτὸν legenti adsentitur Valckenaerius [et habent ABZ].

§. 8. fin. Ὡστε μέντοι πᾶν ἰαθῆναι, ἐγὼ εἰς ὧν
μόνος αἴτιος. Et hic eadem, quae Reiskio, nata fuerat
Valckenaerio conjectura, eamque ita confirmarat. „Infra

§. 9. legitur ἀδύνατον ἦν ταῦτα ἰαθῆναι ἄλλως ἢ τῷ
ἐμῷ αἰσχυρῷ. Hinc arripuit Stephanus vulgatam. Le-

ctio vetus erat, ὥστε μέντοι πανθῆναι. Corrigo: ὥστε
μέντοι πανθῆναι vel πανσθῆναι. — Respicit τὴν τῶν

Ερμῶν περικοπὴν. De metu, in quo tum fuerint
Athenis, ne libertas opprimeretur populi, NEPOS in

Alcibiade, THUC. p. 595. v. 65. ANDOC. de myst.

§. 40. Reos Andocides accusasse se fatetur, quomo-
do permotus §. 48. seqq. §. 53. et §. 67. fin. tum

vos ἀπηλλάγητε μεγάλων φόβων, καὶ τῶν εἰς ἄλλή-
λους ὑποψιῶν. THUC. L. VI. c. 60. de Andocide:

persuadetur αὐτὸν τε ἄδειαν ποιησάμενον σῶσαι, καὶ
τὴν πόλιν τῆς παρούσης ὑποψίας παῦσαι: ANDOC. de

myst. §. 59. si dicerem, τὴν πόλιν ἐκ φόβου καὶ κα-
κῶν τῶν μεγίστων ἀπῆλλαττον: §. 68. metum ve-

strum sustuli.“ [BEKK. tacite ὥστε μέντοι πανθῆ-
ναι].

§. 9. Οὐδεὶς ἐμοῦ ἤρχετο γίνεσθαι δυσδαιμονέστε-
ρος. Reiskio haec vitiosa censi non plane adsentior,
et minus etiam probo medicinam, quam adferre loco vo-

*) Merito illud εὐδαιμονέστεροι LUZACII animum offendebat;
sed veram lectionem εὐγνωμονέστεροι praebent ABPZ, quam
recipiendam statuit ante BEKK. FR. OSANNUS (Lectt. An-
docid. p. 704.), qui conferri iussit Demosth. Epist. p. 1486
et Aeschinis Ctes. p. 560. §. 170. Caeterum BORNEM. ad
Xenoph. Conv. p. 101. locum sic legit: περὶ ἐμοῦ γιγνώσκειτ'
ἂν εἴητ' ἂν ἄνδρες εὐγνωμ. Sed legi debet cum ABZ γιγνώ-
σκειτε εἴητε ἂν: quod probat HERMANNUS, etsi non negat
vulgatam lectionem γιγνώσκοντες ἂν εἴητε defendi posse. Vide
de particul. ἂν Opusc. T. IV. p. 196. et notam ad Soph. O.
T. v. 929.

**) BEKK. c. AZ μόνου, quod OSANNUS quoque l. l. probat
laudans STURZII Lex. Xenoph. T. III. p. 171. suaeque ad
Lycurg. p. 126.

luit, legendo ἐκρίνετο aut ἤδετο. Mihi potius ποιητικώ-
τερον aut variandi causa dictum videtur, pro ἐγὼ ἡρχό-
μην γίνεσθαι πάντων δυσδαιμονέστατος: variandi cau-
200 sa, inquam, cum mox addat: ἀπάντων ἐγὼ ἀθλιώτατος.

Ibid. "Ὡς ἐν αὐτῷ, ὃ ἐγὼ κακῶς ἐπραττον, ἐν
τούτῳ ὑμᾶς σώζεσθαι. Vocabulum αὐτῷ loco motum
est a descriptore, ita restituendum: ἐν ὃ ἐγὼ κακῶς
ἐπραττον, ἐν αὐτῷ τούτῳ ὑμᾶς σώζεσθαι. [BEKK. vulg.
retinuit.]

§. 11. Ad v. κωπέας Valckenaerius notat, HE-
ROD. V. 23. ubi pauca de iis dederit, HESYCH. v.
κώπεις. ARISTOPH. *Acharn.* v. 551. ibique Scholia-
sten; *Lysistr.* v. 423. DEMOSTH. περὶ Συντάξ. p. 170.
R. §. 14. ubi pro κώπας legendum existimat κωπέας,
coll. p. 1465. ARIST. T. II. p. 204. [cf. A. G. BECKER.
ad h. l.]

§. 17. Τί ἄλλο ἢ μετὰ τῶν ὑμετέρων σωμάτων τα-
λαιπωρίας τε καὶ κινδύνων, καὶ ἐτι τῶν κοινῶν χρημά-
των, δαπανᾶν ποιοῦσιν ὑμᾶς, εἴ τι τυγχάνουσιν, ἀγα-
θόν. Neutra Reiskianarum [qua aut δαπανῶντες aut καὶ
ἐτι τῷ τῶν κοινῶν χ. δαπανᾶν π. scribi debeat] deterior,
ut opinor, nostra est emendatio: καὶ ἐτι τῶν κοινῶν χρη-
μάτων δαπάνης, ποιοῦσιν ὑμᾶς εἴ τι τυγχάνουσιν ἀγα-
θόν; Nonne isti duces cum corporum vestrorum mise-
seria et periculis publicique aerarii impensa vobis prae-
stant, si quam praestant, utilitatem? [et sic Cod. A.]

§. 18. Στεφανοῦνται γε ὑφ' ὑμῶν καὶ ἀνακηρύτ-
τονται. Scribendum arbitror στεφανοῦνται γε ὑφ'
ὑμῶν. [γε retinuit BEKK.]

201 §. 19. Ἄνδρες ὑμῶν πεντακόσιοι ἐν ἀπορρήτῳ ἴσα-
σιν, ἢ βουλὴν οὐς — εἰκός, caet. Ab alio adjectum ἢ
βουλὴ ejiciendum esse censet Valck. [BEKK. retinuit.]

§. 20. Ὡς ἡγγέλθη ἡμῖν. Valckenaerius correxit
ὑμῖν. quod et mihi pridem visum est. [BEKK. ἡμῖν.]

§. 23. fin. Ἐτι γὰρ καὶ νῦν ἐγγέγραπται (τὸ ψη-
φισμα) ἐν τῷ βουλευτηρίῳ. Si ita scripsisset Andoci-
des, videtur additurus fuisse, quibus tabulis inscriptum
esset decretum: nam caeteroquin quare ἐγγέγραπται?
Aptius erat et magis perspicuum simplex γέγραπται.
Quapropter vel sic ab Andocide scriptum arbitror, vel
ἀναγέγραπται. Saepius haec verba permutata sunt, v.
g. apud LYS. in *Nicom.* §. 5. Est autem verbum ἀνα-
γράφειν proprium et de legibus, et de aliis rebus, quae
solenniter describuntur, et in tabulas referuntur, ut pas-
sim in d. Or. et pro *Polystrato* §. 19. fin. εἰ ξένος τις
εὐεργέτης ἀναγραφῆναι ἤξιον: DEMOSTH. in *Neaeram*

p. 1381. R. §. 105. τοὺς δοκιμασθέντας ἀναγραφῆναι ἐν στήλῃ λιθίνῃ. Eratque hic mos Athenis, ut leges vel recens perlatas vel denuo probatas publica auctoritate describi (ἀναγράφεσθαι) curarent. Vid. ANDOC. de Myster. §. 82. 83. 84. et 89. AESCHINEM in Tim. p. 2. §. 7. in Ctesiphont. p. 59. §. 37. Conf. et DE-MOSTH. in Timocrat. p. 701. R. §. 5. p. 707. R. §. 23. [BEKK. vulg. retinuit.]

§. 24. Τὸ σῶμα αὐτῶν μὴ αἵτιόν ἐστι κ. τ. λ. De hisce, quae obscura judicavit Reiskius et emendare conatus est, Luzacii sententiam ipsius verbis exponam. „Haec obscura esse et tautologiae similia, quin glaucoma sophisticum, vere judicat Reiskius: sed levi mutatione hae nubes, nisi fallor, dispellentur: μὴ αἵτιον transeat in vocem Atticam, et a Budaeo ac Stephano tractatam μεταίτιον, contrariae plane significationis, hoc modo: εἰ γὰρ ὅσα οἱ ἄνθρωποι γνώμῃ ἁμαρτάνουσι, τὸ σῶμα αὐτῶν ΜΕΤΑΙΤΙΟΝ ἐστίν, ὁμοῦ (vel melius ὁμῶς) τὸ μὲν σῶμα τυγχάνει τοῦτ' ἀναίτιον κ. τ. λ. Tunc est antapodosis et idonea inter duo periodi membra oppositio: μεταίτιον — ἀναίτιον. Etenim, si quodcumque homines animo conceptum crimen perpetrant, corpus eorum illius criminis participes est ac culpaе consors poenam patitur, ita pariter, ab altera parte, corpus illud extra crimen poenae namque esse debet, quod omni culpa vacat et ab accusatione remotum est, cujus autem mens a priore mente mutata est et plane alia. Nimirum pristinos mores pristinumque animum jam abjurabat Andocides; indeque efficiebat, cum non nisi mente peccasset, corpus etiam suum nunc extra poenam esse debere. *) 203

§. 26. Ὁ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς πρόπαππος Λεωγόρας. Ad haec Valck., consentiens cum iis, quae Cap. I. monuimus, scripserat. „Legendum πάππος. Leogoras ille ipsius erat Andocidis πρόπαππος, quod vel e nomine liquet, sed manifestum est e p. 14. v. 22. στρατηγοῦντος Λεωγόρου τοῦ προπάππου τοῦ ἐμοῦ.“ [Vide A. G. BECKERUM ad h. l.]

Ibid. fin. Ὡστ' ἐμοί γε καὶ διὰ τὰ τῶν προγόνων ἔργα εἰκότως ὑπάρχει δημοτικῶ εἶναι, εἴπερ τι ἄλλο νῦν γε φρονῶν τυγχάνω. Luzacius legit: εἰκότως ὑπάρχον δημοτικῶ εἶναι, εἴπερ τι ἄλλοτε, νῦν γε φρονῶν τυγχάνω. „Sic

*) BEKK. vulg. habet, quam bene A. G. BECKER. interpretatus est. De χάρι φέρειν vide PFLUGK. ad Medeam p. 43.

„ νῦν γε, inquit, habet, cui opponatur ἄλλοτε, quod
 „ omnino requiritur. Ita ut, quum ad me, propter ma-
 „ jorum facinora, omnino probabiliter pertineat popu-
 „ larem esse, si alio tempore aliter fortassis senserim,
 „ nunc certe (a priore mente mutatus) sic sentio.“ *)

§. 28. Verbum ultimum Orationis γένησθε mutari
 malim in γενέσθαι, quia, aequae ac praecedens ποιῆσαι,
 rectius videtur pendere a βουλοίμην, quam absolute di-
 ci. Recte ВЕКК. retinuit γένησθε, vide A. G. BECK.
 ad h. l.

CAPUT DECIMUM.

*Andocidis Oratio de Pace, ab aliis spuria judica-
 ta, germana visa Valckenaerio. Posteriores An-
 docidis locum expresserunt. Πηγαί. Εἰρήνην λαβεῖν
 et ἄγειν. Ποιεῖσθαι τὴν νίκην. Τότε substantivis
 jungitur. Κινεῖν τὸν θυμόν.*

Non germanam Andocidis esse hanc Orationem, prae-
 ter Dionysium Halicarnasense, Auctore *Argumenti* teste,
 judicarunt etiam alii, aut saltem dubitarunt, an vere es-
 set ab Andocide conscripta: HARP., qui ter eam laudat,
 205 semper addit εἰ γνήσιος: TIB. HEMST. ad *Aristophanis
 Plutum* p. 474. „Andocides, inquit, seu verus sit, si-
 „ ve ficto nomine suppositus, in initio περὶ τῆς πρὸς
 „ Λακεδαιμονίους εἰρήνης. Additque illum et Aeschi-
 „ nem prope finem Orationis de male obita Legatione,
 „ (p. 51. §. 172.) verbis scripsisse tam similibus, ut
 „ alter ab altero fuisse mutuatus videatur.“ *Andocides,*
 seu quis alius Orator de Pace cum Lacedaemoniis, te-
 stis citatur a MARKL. ad *Lysiam* p. 477. v. 7. et *Pseu-
 do-Andocidem* fere verbatim *Aeschinea* transscripsisse,
 in Orationem suam π. τ. π. Λακ. Εἰρήνης, idem ait ad

*) Cum LUZACIO facit A. G. BECKER. Sed scribendum est
 C. J. BEKKERO ἄλλα. Vide FOERTSCHII *Observatt.* p. 3.

1. 1. *Aeschinis*: TAYL. suo more non dubiam sibi visus censuram agere *Lect. Lys.* c. 6. p. 693. Sophistae Orationem esse statuit, qui iisdem per omnia paene verbis locum emendicarit, ex fine Orationis Aeschineae de *ementita legatione*, descriptis, uti fit, perperam quae hujus erant. Valckenaerio contra accurate lecta Andocidis esse videbatur; idem, inquit, ingenium, idem elucet scribendi color. Etiam WESSEL. ad *Diod. Sic.* L. XII. c. 8. et RUHNK. in *Histor. Crit. Orat. Gr.* p. 52. exscriptum ab Aeschine censent Andocidem. Sic LYSIAM in *Or. de Bonis Aristophanis* descripsisse Andocidēam de *Mysteriis* Orationem, ipse animadvertit TAYL. *Lect. Lys.* p. 678. Ita de Lysia atque Isocrate saepe V. D. dubitant, uter utrum expresserit; et Isocrates quidem, negans se umquam alienos pannos adsumsisse, non vereri se ait, sua ipsum dicta repetere, „ὁρῶν τοὺς ἄλλους τοῖς ἐμοῖς χρωμένους,“ ad *Philipp.* p. 101. §. 94. Nihil igitur mirum, si posterior aetate Aeschines vetustioris Andocidis loco sit usus; neque ea satis idonea causa est, cur Andocidēam a Sophista conscriptam judicemus. Quod si in historicis erret Orator, haud magis id eo valet, ut 206 Andocidi Oratio abjudicetur, qui alibi etiam historica confundit. Quod vero eadem Aeschines brevius, longius Andocides dicit, id maxime contra Taylorum facere videtur; magis enim is, qui exscribit, contrahere priorum dicta, quam stilo augere solet. Igitur, si Aeschines laetitia Andocidea non potuisse uti videatur, magis in illam propendebat sententiam Valck., ut eam Aeschineae Orationi ab alio adsutam arbitraretur. Quod si Andocides historica confuderit, haud insolitam illud fuisse Oratoribus Atticis animadvertebat, cum et Caecilius a SUIDA v. *Καικίλιος* scripsisse dicatur περὶ τῶν κατ' ἱστορίαν ἢ παρ' ἱστορίαν εἰρημένων τοῖς ῥήτορι. Praecipuus autem Oratoris error est, quod Miltiadem laudaverit pacis cum Lacedaemone auctorem, qui non Miltiades fuit, sed Cimon, uti praeter alios ex CORN. NEP. in *Vita Cim.* c. 3. apparet. Denique, uti in concione populi ab Andocide habitam putabat, sic pacem intelligi suspicabatur, quae prima fuit post muros dejectos, de qua conf. XENOPH. *Hell.* L. V. p. 321. seq. edit. Steph. Pleraque, quae sequuntur, historica recte sese habere judicabat Valck., ex Thucydide et Diod. Siculo probanda. Hocce viri summi iudicium, quicumque Orationem diligenter legerit, probaturum arbitror: equidem re bene per- 207 pensa, quum antea contra sentirem, his rationibus in

Valckenaerii sententiam sum pertractus. [Cf. A. G. BECKER. p. 231. — 276.]

§. 2. fin. Χρὴ γὰρ, ὧς Ἀθηναῖοι, τεκμηρίοις χρῆσθαι τοῖς πρότερον γενομένοις περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι. Prudentissimum hoc praeceptum, quod paullo diversis verbis infra bis repetit §. 29. et §. 32. et aliis imitatione et Patribus Ecclesiae laude dignum visum est. CLEM. ALEX. Strom. L. VI. p. 747. postquam similia duo Euripidis loca laudavit, hinc expressa ait verba Hyperidis: ἃ δ' ἐστὶν ἀφανῆ, ἀνάγκη τοὺς διδάσκοντας τεκμηρίοις καὶ τοῖς εἰκόσι ζητεῖν. Deinde addit: Ἰσοκράτους τε αὖ εἰπόντος, Δεῖ δὲ τὰ μέλλοντα τοῖς προγεγενημένοις τεκμαίρεσθαι. Ἀνδοκίδης οὐκ ὀκνεῖ λέγειν, Χρὴ γὰρ τεκμηρίοις χρῆσθαι τοῖς πρότερον γενομένοις περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι. quasi Andocides ex Isocrate, non hic ex illo, sua hauserit: forte et scriptor ille, quem compilavit Clemens, spuriam Orationem de Pace habuit, nisi inverso ordine verba illius descripserit Clemens. Ex hoc autem, quemadmodum et ex Eusebio et Cyrillo Alexandrino, sua conguessit THEODORET. Serm. VI. p. 581. A. (p. 102. v. 6. edit. Sylb.) qui et Andocidis locum ita descripsit: Χρὴ τεκμηρίοις κεχρησθαι τοῖς προγεγενημένοις περὶ τῶν μελλόντων. Locus, quem illi citant, ISOCR. exstat in Panegyrico p. 70. §. 141. ubi tamen exempla edita non habent τοῖς προγεγενημένοις, sed τοῖς γεγενημένοις. Similiter locum Andocidis expressit LYS. de affect. tyr. §. 23. Χρὴ τοίνυν — τοῖς πρότερον γεγενημένοις παραδείγμασι χρωμένους, βουλευέσθαι περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι. Ante reliquos autem idem jam dixerat SOPHOCLES in Oed. Tyr. v. 915.

— — οὐδ', ὅποῦ ἀνῆρ
"Εννοῦς, τὰ καινὰ τοῖς πάλαι τεκμαίρεται.

§. 3. Πηγὰς HARP. ex h. l. citans dicit esse τόπον ἐν Μεγάροις, auctore Hellanico. Pegas simul cum Megaris in Atheniensium fuisse potestate, et THUC. auctore constat L. I. c. 103. (ad q. l. Scholiasta dicit fuisse ἐμπόριον πλησίον Μεγάρων) c. 107. et c. 111. [cf. Sieckleri Geogr. Antiq. T. II. p. 84.]

§. 7. Ἐν τούτοις τοῖς ἔτεσιν εἰρήνην λαβόντες ἀννηνέγκαμεν χίλια τάλαντα εἰς τὴν ἀκρόπολιν. „Illa „ Reiskii conjectura (ait Luzacius) ut εἰρήνην in Αἰγί- „ νην mutetur, nihili est: caeterum me non offendit lo- „ cutio ἐν τούτοις τοῖς ἔτεσιν εἰρήνην λαβόντες, cum „ per istos annos pacem accepissemus acceptamque ser-

„vassemus, seu pace accepta fruii fuissetus.“ Altera Reiskii conjectura εἰρήνην ἄγοντες priori illa majorem habet speciem, maxime propter locum AESCHIN., qui 209 et ipse dicit p. 51. v. 20. εἰρήνην ἔτη τριάκοντα ἡγάγομεν: tum quia dictio εἰρήνην ἄγειν passim est obvia, et in hac quidem Oratione saepius occurrit, ut §. 20. §. 29. et §. 40. Vid. et ISOCR. Panegy. p. 62. §. 106. p. 77. §. 173. Areopag. p. 140. [ubi vide BENSELER. p. 91. seqq.] et alibi: sic et σπονδὰς ἄγειν infra dicitur §. 22.

Ibid. Νεωσοίκους ex h. l. citant HARP. et SUID., ad verbum eandem repetentes notam, quae ut ULPIANI exstat ad Demosthenem de Cherrhoneso p. 60. §. 55.

§. 10. Οὐκοῦν ἀποδέδεικται, καὶ οὐδεὶς ἐξελέγγχει με, ὥς οὐκ ἔστι ταῦτα ἀληθῆ. Malim καὶ οὐδεὶς ἐξελέγγχει με, ut supra §. 4. et §. 6. οὐδεὶς ἀποδείξει. Modo legi oportuisse ἄλλο τι ἢ τοῦτο monui Cap. VII. [Et sic BEKK. c. ABZ, qui tamen ἐξελέγγχει retinet.]

§. 11. Cum hoc loco de discrimine εἰρήνης et σπονδῶν Luzacius confert ISOCRATEM in Archidamo p. 126. §. 51. χρὴ τοῖς βουλομένοις ἐλευθέρους εἶναι τὰς μὲν ἐκ τῶν ἐπιταγμάτων συνθήκας φεύγειν ὥς ἐγγὺς δουλείας οὔσας, ποιεῖσθαι δὲ τὰς διαλλαγὰς, ὅταν ἡ περιγένωνται τῶν ἐχθρῶν ἢ τὴν αὐτῶν δύναμιν ἐξισώσῃσι τῇ τῶν πολεμίων· ὥς τοιαύτην ἕκαστοι τὴν εἰρήνην ἔξουσιν, οἷαν περ ἂν τοῦ πολέμου ποιήσωνται τὴν διάλυσιν. *)

§. 15. Τὰ ἐγκτήματα, quod vitioso ἐγκλήματα sub- 210 stituit Reiskius, jam ante hunc emendavit VALCKEN., suamque conjecturam proposuit ad Herod. p. 382. 19. b. [Lib. V. 23. cf. BORNEMANN. ad Xenoph. Conv. IV. §. 31. p. 128. BEKKERI Anecdota T. I. p. 251. coll. p. 260.]

§. 18. Νενικήκασι γὰρ τοῖς ἤδη μαχόμενοι· τότε μὲν ἐν Κορίνθῳ πάντας πανδημῶν τοὺς συμμάχους παρόντας, οὐχ ὑπολιπόντες πρόφασιν οὐδεμίαν, ἀλλ' ἐν τῷ κρατιστεύειν μόνοι πάντων· αὐθις δὲ Βοιωτοὺς, ὅτ' αὐτῶν Ἀγησίλαος ἡγεῖτο, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὅτε τὴν νίκην ἐποιήσαντο. Locum, quem a Reiskio frustra tentatum quasi desperatum equidem reliqueram, facili emen-

*) In verbis τὴν μὲν εἰρήνην σωτηρίαν εἶναι τῷ δήμῳ καὶ δύναιεν τὸν δὲ πόλεμον δήπου κατάλυσιν (§. 12.) valde mihi placet CANTERI (apud STURZII Hell. p. 200.) conjectura δήμου pro δήπου.

datione expeditur Luzacius. „Vide, inquit, an locus sa-
 „ natus sit simplici hac mea emendatione: οὐχ ὑπολι-
 202 „ πόντες πρόφασιν οὐδεμίαν, ἀλλ' ἢ τὸ κρατιστεύειν μό-
 „ νοι (vel μόνους) πάντων. Primum apud Corinthum
 „ omnes omnino socios foederatosque, qui aderant, uni-
 „ verse sic devicerunt, ut nullam iis relinquerent excu-
 „ sationem, nisi solos Lacedaemonios omnibus praesta-
 „ re.“ Sequentia sic fortasse non prorsus inepte scri-
 bantur: αὐθις δὲ Βοιωτοὺς, ὅτ' αὐτῶν Ἀγησίλαος ἡγεῖ-
 το· τὸν αὐτὸν τρόπον δὲ καὶ τότε τὴν νίκην ἐποιήσαν-
 το. Dictionem τὴν νίκην ποιεῖσθαι, qua nonnihil offen-
 ditur Reiskius, quamquam aliquanto insolentior, loco
 tamen movendam non arbitror, cum verbum ποιεῖσθαι
 simili structura et notione sit usitatum. §. 37. τὴν ἀρ-
 211 χὴν ἐποιησάμεθα τῶν ἀγαθῶν. Ita ποιεῖσθαι μάχην est
 μάχεσθαι· ποιεῖσθαι ἀγῶνα: ἀγωνίζεσθαι· ποιεῖσθαι λό-
 γον: λέγειν· et ποιεῖσθαι δίκην, apud DEMOSTH. c. Boeo-
 tum p. 4018. R. §. 53. Animadvertit porro Valcke-
 naerius: „Ea, quae hic Andocides narrat de tribus La-
 „ cedaemoniorum hoc bello reportatis victoriis, vera esse
 „ et gesta tempore florentis Andocidae; descripta autem
 „ a XENOPH. L. IV. p. 402. v. 19. secundam victo-
 „ riam ad Coroneam, duce Agesilao p. 404. tertiam du-
 „ ce Praxita p. 406.“ *)
 §. 22. Καὶ τὴν στήλην εὐρόμενοι παρ' αὐτῶν στή-
 σαι. De hoc loco quid sentiret, monuit me Luzacius:
 012 „Istud εὐρόμενοι et Valckenaerio vitiosum fuit visum et

*) A. G. BECKER. C. SLUITERO facit et jure mihi quoque
 SLUIT. scripsisse videtur καὶ τότε pro vulg. καὶ ὅτε, quam
 BEKK. retinuit; sed non scribi debebat ἀλλ' ἢ ἐν τῷ κρατι-
 στεύειν. Nam etsi ἀλλ' ἢ usitatissimum est post negantem
 sententiam (vide WURMII Commentar. p. 70. seqq. et BRE-
 MII Excurs. V. ad Isocr.) minime tamen loci rari sunt, ubi
 sola particula ἀλλὰ posita est, ubi cave putes ἢ omissum.
 Immo ἀλλὰ tum quoque propriam suam vim retineat necesse
 est. Nimirum si comparativus praecedit aut enunciatio, quae
 comparativam habet vim, ab ea non pendet ἀλλὰ, sed a ne-
 gatione, quae sive clarius, sive obscurius in antecedentibus
 latet. Isaeus de Nicostrati hered. §. 4. οὐδὲν ἂν ἔδει ὑμᾶς
 σκεψάσθαι, ἀλλ' εἴ τι διέθετο, ubi SCHOEM. p. 271. male
 haec „h. e. πλὴν v. ἢ εἰ quemadmodum saepius ἀλλὰ ponitur
 post οὐδὲν ἄλλο.“ Demosth. c. Macart. p. 1067. R. §. 53.
 καὶ πρόφασιν οὐδεμίαν δίδωσιν, ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης δεῖ ποιεῖν. — Vide
 C. F. A. FRITZSCHUM in Dissertat. de nonnullis Pauli ad
 Corinth. epistolae locis p. 11 — 15. et NITZSCH. ad Plat.
 Jon. p. 73. seqq. — Pro τὴν νίκην ἐποίησαντο fortasse scribi
 potest: τὴν ἐκεί (intell. μάχην) ἐποίησαντο.

„ mihi videtur. Emendatio certa haud suppetit. „An
 „ „ ἐφιέμενοι (inquit Valckenaerius) laeti admittentes
 „ „ columnam, quam vellent, erigere, cui scilicet pacis
 „ „ inscriptae essent conditiones, paulo ante imperium
 „ „ τῶν τριάκοντα. An et στήναι scribendum? “ Ego
 „ cogitaveram, an posset reponi αἰρούμενοι — cumque
 „ ipsi sponte nostra (nempe a Theramene ac sociis pro-
 „ diti) hanc conditionem elegissemus, ut columna eri-
 „ geretur: — conditiones datae pacis habet XENOPH.
 „ p. 270. v. 10. nihil de columna: ANDOC. §. 12.
 „ σπονδὰς vocat κατ' ἀνάγκην ἐξ ἐπιταγμάτων: ibid. 212
 „ memorans columnam et acerbis huic inscriptas con-
 „ ditiones. “ [At vide A. G. BECKER.]

Ibid. Εἴτα δὲ συμμαχίαν ποιησάμενοι, Βοιωτοὺς
 καὶ Κορινθίους ἀποστήσαντες αὐτῶν, Ἀργεῖους δὲ ἀγα-
 γόντες εἰς τὴν πότε φιλίαν, αἵτιοι τῆς ἐν Κορίνθῳ μά-
 χης ἐγενόμεθα αὐτοῖς. Sententiam suis numeris non
 esse absolutam vidit Reiskius, et legendum putat εἰς τὴν
 ἀπενκτὴν πότε φιλίαν: Argivos cum adduxissemus ad
 amicitiam olim aliquando diris carminibus ejuratam.
 Verum id quantum scio numquam fuit factum. Contra
 Atheniensium magni intererat Argivos habere amicos et
 socios, qui Lacedaemoniis hostibus suis infestissimis vi-
 cini plurimum damni adferre possent: hac ductus ratione
 in contrariam incidi opinionem, ac suspicatus sum exci-
 disse v. εὐκτὴν, cum verba Ε'ΥΚΤΗΝ et Ε'ΙΣ ΤΗΝ
 simillimis literarum ductibus scribantur. Tum vero le-
 gendum: Ἀργεῖους δὲ ἀγαγόντες εἰς εὐκτὴν πότε φιλίαν:
 quum Argivos adduxissemus ad optatam eo tempore so-
 cietatem. Luzacio minori etiam mutatione opus esse vi-
 debatur: „Quid si, inquit, mutato πότε in τότε simpli-
 „ citer legamus ἀγαγόντες εἰς τὴν τότε φιλίαν, hoc sen-
 „ su: deinde inito cum sociis foedere, Boeotiae atque
 „ Corinthiis ad defectionem sollicitatis, Argivis autem
 „ pene invitatis in istam, quae tunc contracta est, amici-
 „ tiam impulsis, auctores illis fuimus pugnae, quae ad 213
 „ Corinthum commissa est. Mihi nulla emendatione
 „ opus videtur, nisi ut Π transeat in Τ. Τότε sic de
 „ rebus, quae pridem fuerunt, saepe substantivo junctum
 „ adhibetur: PALAEPH. c. 5. οἱ τότε ἄνθρωποι: sic
 „ etiam c. 24. 25. et alibi: HERACL. PONT. Allegor.
 „ Homer. p. 451. σπάνιος ἦν σίδηρος ἐν τῷ τότε πεί-
 „ λαι χρόνῳ. Vid. MARKL. ad Lysiam p. 254. v. ult. “*)

*) F. OSANNUS l. l. p. 705. scripsit πρῶτον, idque probat A.
 G. BECKER. Sed jure J. BECKER vulg. retinuit. Vide
 BERNH. Syntax. p. 323.

§. 23. Ποίαν τιν' οὖν χοή εἰρήνην πρεσβεύοντας ἤκειν; οὐ ταῦτα παρὰ τῶν πολεμίων εὐρομένοις, ἅπερ οἱ φίλοι διδόασιν κ. τ. λ. Reiskius de suo dedit εὐρομένους ob praemissum πρεσβεύοντας. Mihi visa est sententia postulare, ut scribatur εὐρόμεθα: nonne ea ab hostibus impetravimus, quae nobis amici concedunt, quorumque causa bellum susceptum est? Saepius indicativus et participium in MSS. permutantur: uti et apud EURIP. factum est in Troadibus v. 166. teste ad i. l. MUSGR. *)

§. 26. Μὴ βοηθούντων οὖν ἡμῶν, οὐδὲ λόγος ὑπολείπεται μὴ οὐκ ἀδικεῖν Ἀργείους, καὶ ποιεῖν ὅποιον ἂν τι βούλωνται δικαίως. Sensit hujus loci difficultatem Reiskius, neque expedit explicando et subaudiendo: quomodocumque exponas, semper te torquebis. Unum vero vocabulum si suo loco reposuerimus, plana, ut opinor, erunt omnia et aperta. Scribendum nempe — μὴ οὐκ ἀδικεῖν, καὶ ποιεῖν Ἀργείους ὅποιον ἂν τι βούλωνται δικαίως: nulla ratione dicere poterimus, nos injuriam non facere, illos vero non jure agere, quidquid velint. **)

§. 29. Ταῦτα Ἀμόργῃ πειθόμενοι. Aut cum Reiskio legendum est μετὰ ταῦτα, aut εἴτα Ἀμόργῃ πειθόμενοι. ***)

Ibid. Ἄνθ' ὧν βασιλεὺς ὀργισθεὶς ἡμῖν, σύμμαχος γεγόμενος Λακεδαιμονίοις, παρέσχεν αὐτοῖς εἰς τὸν πόλεμον πεντακισχίλια τάλαντα, ἕως κατέλυσεν ἡμῶν τὴν

*) At vide A. G. BECKER. ad h. l. Cod. Z habet εὐρομένοις. — Quod legimus §. 24. περὶ ὧν ἂν — προσκαλοῦνται, merito REISK. offendebat. Quare scripsit οὖν, quod haut spernendum putat A. G. BECKER. Sed facilius cum HERMANNO [Opusc. T. IV. p. 39.] scripseris: περὶ ὧν αὖ. Pro προσκαλοῦνται habet Cod. Z προκαλοῦνται. „Neutrum falsum, inquit Osannus ll. p. 705. etsi h. lectio (προκ.) propterea quod exquisitioris delectus est altera praestare videtur. Demosth. in Mid. p. 586. R. §. 226. προκαλεῖσθαι ἐπὶ τιμωρίαν τὸν παθόντα. Proprie h. vox de iis dicitur, qui aliquem ad opem sibi ferendam evocant. Προκαλεῖσθαι est nostrum aufrufen; contra προσκαλεῖσθαι anrufen.“ —

**) Vulgatam jure retinuit BECK., qui c. ABZ μὲν ante οὖν recepit. Cod. Z omittit vocab. Ἀργείους.

***) Vulgata bene sese habet. Ταῦτα pertinet ad ἀπεβαλόμεθα et explicationis caussa additum est τῇ βασιλείᾳ δύναμιν.

δύναμιν. Num igitur Rex quinquies mille talenta quotannis dedit Lacedaemoniis, donec ipse potestatem Atheniensium everteret? Minime vero: sed stipendia iis prae-
buit, quibus belli onera facilius sustinerent: haec autem pecunia, secundum rationes Andocidis, quinquies mille talentorum summam faciebat, qua Lacedaemonii adversus Athenienses usi sunt, cujusque ope potentiam eorum fregerunt, ipsamque urbem ceperunt, ac Triginta Tyrannis civitatem administrandam commiserunt. Haec me ratio duxit ad suspicandum ἕως κατέλυσεν corruptum esse ex οἷς κατέλυσαν, atque ita rescribendum. *) De Amorge Pissuthni filio notho vide *THUC.* L. VIII. c. 5. c. 29. foedera cum Rege a Lacedaemoniis inita, *ibid.* c. 18. c. 37. et 38.

§. 30. *Αἰσχροῦς διεκομίσθησαν οἱ σωθέντες αὐτῶν.* 215
Malim *ἀνεκομίσθησαν*, si in Codice aliquo inveniat. Mox §. 31. pro *ἐκτεῖναι τὸν θυμὸν* scribendum potius videtur *κινεῖν αὐτῶν τὸν θυμὸν*, quam, quod Reiskius voluit, *ἐκείνων* vel *ἐκείνοις κινεῖν τὸν θυμὸν*, quia propius illud ad scripturam vulgatam accedit. *Κινεῖν* excitandae irae notionem recipit: *ARIST. Vespis* v. 402.

Εἰπέ μοι, τί μέλλομεν κινεῖν ἐκείνην τὴν χολήν;
Av. v. 1238.

*ὦ μῶρε, μῶρε, μὴ θεῶν κίνει φρένας
Δεινὰς.*

*DEMOSTH. in Mid. p. 537. R. §. 72. ταῦτα κινεῖ, ταῦτα ἐξίστησιν ἀνθρώπους αὐτῶν. **)*

§. 32. *Κορινθίων δὲ τοὺς νῦν ἔχοντας τὴν πόλιν (ἐλέσθαι) ἀντὶ Λακεδαιμονίων.* Ne quis Reiskii auctoritate, *legentis τοὺς νῦν οὐδ' ἔχοντας*, vel *τοὺς νῦν ἔρημον ἔχοντας τὴν πόλιν*, imponi sibi patiat, monendum, Andocidem prudenter et callide ita dicere, non simpliciter *τοὺς Κορινθίους*. Erant enim Corinthi duae factiones, quarum altera Atheniensibus, altera Lacedaemoniis favebat. Tempore habitae hujus Orationis superiores

*) SLUITERI emendationem minime necessariam esse docet A. G. BECKER., quem vide quoque de Amorge disputantem.

**) ВЕКК. c. omnibus Codd. *διεκομίσθησαν*; idem quoque *ἐκτεῖναι* habet, quod defendi potest iis, quae NEURUS ad *Soph. O. T. v. 153. p. 210.* affert.

quidem erant οἱ ἀντικίζοντες: sed ostendit his verbis Andocides, incertam esse eorum amicitiam et infirmam; cum
 216 altera factio, a Lacedaemoniis adjuta, eos facile possit superare. Res eo tempore Corinthi gestas narrat XENOPH. *Hellen.* L. IV. c. 4. et 5. Quomodo post Antalcidae pacem iterum ad Lacedaemoniorum societatem se contulerit, vid. L. V. c. 1. §. 31. seqq. [cf. A. G. BECKER.]

§. 33. fin. Ἀλλὰ δεῖ λαθόντας κ. τ. λ. Vere Valckenaerius legere videtur ἀλλὰ δεῖν. —

§. 36. Τὰ γὰρ ἴδια τὰ σφέτερόν αὐτῶν ἐκ τῆς ὑπερορίας οὐκ ἀπολαμβάνειν. Legendum existimabat Valckenaerius τὰ γὰρ χρεῖα, vel τὰ γὰρ δάνεια. — „Supra
 „ §. 15. dixerat τὰ ἐγκτήματα καὶ τὰ χρεῖα ἵνα ἀπολάβωμεν. Habebant scilicet Athenienses κτήματα ἐν τῇ
 „ ὑπερορίᾳ.“

§. 38. Ἑλληνοταμίας citat ex h. l. HARP. in v. [cf. C. F. HERMANNI Handb. §. 156.]

§. 39. Καὶ ταῦτα τὰ ἀγαθὰ ἐν ὀγδοήκοντα καὶ πέντε ἡμῖν ἔτεσιν ἐγένοντο. Notandum tot annos elapsos esse a victoria Marathonica ad captas a Lysandro Athenas. [cf. A. G. BECKER.]

§. 40. Παριόντες οὖν αὐτοὶ διδασκόντων ἡμᾶς, ἐξουσίαν δ' αὐτοῖς ἡμεῖς ἐποιήσαμεν. Posterius ἡμεῖς satis indicat priore loco ὑμᾶς esse scribendum. [BEKK. retinuit. ἡμᾶς.]

Ibid. Εἴ τις προσθεῖναι βούλεται, πείσας ὑμᾶς προσγράψατω. Videtur pronomen τι inserendum esse ante verbum βούλεται. [J. BEKK. vulg. habet.]

CAPUT UNDECIMUM.

217

Num PLUTARCHUS Orationem ANDOCIDIS c. Alcibiadem legerit? Διδόναι ἀπολογίαν. Μᾶλλον *comparativo junctum.* *Nonnulla de Ostracismo Atheniensium.* Ἐμποδών. *Tributum Aristidis.* Κοινότης: aequalitas. *Hipponicus: dos decem vel viginti talentorum.* *Lex de actore peregrino: ἐξάγειν.* *Certamina equestria maxime honorata.* Χερνίβια: *Architheori: MOERIS emendatus: error ATHENAEI.* Τὰ ἐπινίκια: *emendatur ATHENAEUS: τῇ προτεραίᾳ pridie.* *Honor Alcibiadi a sociis civitatibus habitus: emendatur PLUTARCHUS.* Ὑπόδικος: ἐπάγειν. Δίκαιος εἰμί. *Orationes Andocidis deperditae et fragmenta recensentur.*

De auctore hujus, ad quam accedimus, Orationis, elegantia et ubertate sermonis praestantissimae, post Valckenaerianam disputationem, Primo harum Lectionum Capiti adjectam, quidquam addere, neque necesse est, neque me decet. Unum est, quod in ipsa hac disputatione animadversum moneam, ne quis, tanti viri auctori-
tate deceptus, in aliquem se errorem trahi patiatur. „Mi-
rum est (Vto loco dicit Valckenaerius) si hanc ut
Phaeacis legerit Orationem Plutarchus, nihil inde,
quod ad Alcibiadem spectet, eum excerptisse, praeter
illud perpusillum sane. Multa ibi habentur Historica
vitae Alcibiadis, quae Plutarchus attigisset, si cogni-
ta habuisset.“ Haec quidem aliquanto inconsideratius
a viro summo (sed sibi soli) scripta mihi videntur. Saepe enim mihi ac diligenter *Vitam Alcibiadis Plutarchéam* relegenti apparuit, complura ipsum ex Andocide hausisse, ea etiam, quae haud scio an a nullo alio scriptore, qui quidem hodieque supersit, prodita inveniamus. Quod ne quis temere a me dictum existimet, exemplis nonnullis confirmare non alienum duco.

Quae narrat PLUT. p. 195. B. C. de uxore Alcibiadis Hippareta hujusque patre Hipponico et fratre Callia ab Alcibiade male habitis, quamquam in nonnullis ab iis, quae refert ANDOC. §. 8. et seq. discrepantia, ita tamen aliis partibus et rebus et verbis ipsis cum Andocidis congruunt, ut vix negare possis, hunc eum ob oculos habuisse; quod, quicumque hunc cum illo contulerit, facile viderit. Deinde illa etiam, quae brevius
 219 p. 199. B. a Plutarcho relata reperimus, de pictore Agatharcho, quem Alcibiades coëgit domum suam pictura ornare, de Taurea illi ἀντιχωρηγοῦντι, de serva Melia ab Alcibiade compressa, quum latius et Oratorum more magis exaggerata ab Andocide prodita inveniamus, §. 17. seqq. §. 20. seqq. §. 22. seqq. ex hoc excerpta non dicamus? Bigas Diomedis abstulit, quibus is ad Olympicum certamen uti volebat, iisque ipse in illo certamine usus est Alcibiades. Id parum diversa ratione Andocides §. 26. Plut. p. 196 C. et D. memoriae prodiderunt. Quanto autem vel in honore vel timori fuerit sociis civitatibus, liquet ex donis, quae ipsi Elin eunti praebe-
 runt, quae eadem recensent Andocides §. 30. Plutarchus p. 196. C. Haec qui videat, et Oratorem cum Biographo comparet, vel opinetur necesse est, lectam a Plutarcho fuisse Andocidis Orationem, vel, id si minus probet, in eam incidat cogitationem, hic item Rhetoris fraudem latere, qui sua ex eodem, quo Plutarchus, horreo depromserit.

§. 2. Ὡν τῶν ἀγαθῶν εἰς ἐγὼ caet. Ante Reiskium verba τῶν ἀγαθῶν ab alio adscripta censuerat Valckenaerius. *)

§. 3. Οὔτε κατηγορίας γενομένης, οὔτε ἀπολογίας
 220 ἀποδοθείσης. Dictionem ἀποδιδόναι ἀπολογίαν alibi me videre non memini, neque illa notat, dare depulsionis facultatem sed reddere ademptam. Contra δίδοναι ἀπολογίαν illa notione est apud scriptores Atticos, maxime Oratores, frequentissimum [cf. SCHÖEM. Ord. Jud. p. 706. n. 10.]; huic item loco, ut opinor, ita reddendum, οὔτε ἀπολογίας δοθείσης. Repetiit nempe librarius praepositionem ἀπὸ e praecedenti ἀπολογίας, qui est in veterum libris innumerabilium fons mendorum. [Uterque BEKK. vulg. retinuit.]

§. 5. Καὶ τῇδε τῇ πόλει οὐδὲν ἤττον ἐπιβουλεύ-

*) Quod J. BEKK. quoque putat; A. G. BECKER, verba omnibus firmata libris retinuit.

σει, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον δικαιότερον ἢ πρὶν ἐκβληθῆναι. *Necessaria mihi non videtur Reiskii mutatio, καὶ μᾶλλον καὶ δικαιότερον, quamquam non inepte excogitata: sac-* *pissime enim μᾶλλον comparativo jungitur. Infra §. 25.* *fin. ἐξ αὐτῶν δὲ τούτων ἀποδείξω αὐτὸν ἐπιτηδειότερον* *τεθνάναι μᾶλλον ἢ σώζεσθαι. ubi male Reiskius super-* *lativum ἐπιτηδειότατον substitui vult. ARIST. in Vesp.* *v. 477.*

Νὴ Δί' ἢ μοι κρεῖττον ἐκστῆναι τοπαράπαν τοῦ πατρός
Μᾶλλον ἢ κακοῖς τοσούτοις ναυμαχεῖν ὁσήμεραι.

Eccles. v. 1123.

Τίς γὰρ γένοιτ' ἂν μᾶλλον ὀλβιώτερος;

ISOCR. *Archidamo* p. 158. §. 109. πολὺ γὰρ μᾶλλον
κρεῖττον caet.: *de Permut.* p. 317. §. 56. πολὺ ἂν μᾶλ- 221
λον δικαιότερον ἐπεικῆς εἶναι δοκοίην, ἢ ζημιωθείην. *)

§. 6. fin. Καίτοι ταῦτα διέγνωται ἄριστα τῶν δο-
γμάτων, ἃ καὶ τοῖς πολλοῖς καὶ τοῖς ὀλίγοις ἁρμόττοντα
μάλιστα τυγχάνει, καὶ πλείστους ἐπιθυμητὰς ἔχει. *Vir*
Doctus in margine Aldinae pro ἐπιθυμητὰς adscripserat
ἔτι μιμητὰς: quod sive e Codice MS. sive ex illius in-
genio fluxerit, mihi quidem vulgata lectione proba et
germana deterius videtur. Nam, si illud verum esset,
scribi oportuerat ἔτι δὲ καὶ πλείστους μιμητὰς ἔχει. Et
magis etiam indoli Linguae Graecae convenit νόμον dici
ἐπιθυμητὰς ἔχειν, quam μιμητὰς. Dicitur quidem paul-
lo ante οὐδεμία τῶν ἄλλων πόλεων ἐθέλει μιμήσασθαι;

*) Priora hujus §. verba BEKK. c. omnibus Codd. sic habet:
ἔτι δ' εἴ τις διὰ τοῦτο μεδίσταται ὅτι πολίτης ἐστίν: quae ta-
men vix aptum praebent sensum, quidquid obloquitur A. G.
BECKERUS. Verborum nexus talem potius requirere vide-
tur sensum: Etenim si civis propterea ejicitur, quod malus est
civis (id docent verba πόλιν διαφθερεῖ κτέ.), tantum abest, ut
ea poena corrigatur, ut potius depravetur, ita ut nihil emolu-
menti, ubi redierit in patriam, patriae evadat. Quod quum
intelligerent Interpret., aliis aliud protulit. REISK. addere
voluit κακός, quod etsi BEKK. non recepit, videtur tamen
haud improbasse, quum commemoraret. FOERTSCH. in Ob-
servatt. p. 9. scripsit: ὅτι πολίτης ἐστὶ τειοῦτος, οὗτος, quod
improbavit Censor Jenens. (1831. Octobr. p. 121.), qui sat
facillima mutatione scripsit ἀπολίτης. De ὅπου — ταυ-
τήν vide WUND, ad Soph. Philoct. v. 451. cf. Aesch. in
Tim. §. 22.

(quod ipsum in errorem induxit mutationis auctorem) sed intelligendum est ἡμᾶς, non τὸν νόμον μιμήσασθαι. Latius tamen hoc ab Oratore extenditur. Nam et Petalismus Syracusanorum Ostracismo Atheniensium fuit simillimus, et alias Graecas civitates exemplo Atheniensium similibus institutis usas, docuit I. A. PARADYS in *Dissertatione*, quam Praeside Io. Luzacio, Viro Clar. publice defendit, *de Ostracismo Atheniensium* c. 1. §. 5. [cf. A. G. BECKER.] — In iis, quae mox sequuntur, interpunctionem eadem, qua Reiskius, ratione mutavit Valckenaerius, scribens: — λέγειν. πάντως οὐδὲν γὰρ ἂν πλεῖον ποιήσωμεν. [J. BEKK. post πάντως interpunxit et c. ABZ recepit διέγνωσται.]

- 222 §. 7. Δέομαι δ' ὑμῶν, τῶν λόγων ἴσους καὶ κοινοὺς ἡμῖν ἐπιστάτας γενέσθαι, καὶ πάντας ἄρχοντας περὶ τούτου καταστήναι. In interpretatione loci difficillimi, in quo nihil se cernere dicit Reiskius, in quo me non minus coecutiisse lubens fateor, jam aliis lumen lucere faciam, quod mihi de suo lumine accendit Luzacius. Monuit me nimirum Vir Clar. esse hunc locum ex Atticae concionis et judiciorum ratione explicandum. Duplicis enim generis judicia publica fuisse apud Athenienses, vel coram Tribunalibus, vel apud Populum. Quae a Tribunalibus exercerentur, in illis Regem sacrorum fuisse εἰσαγωγέα, si res ad Areopagum pertineret; Polemarchum, si peregrinus, vel inquilinus, aut servus in iudicium vocaretur; Archontem Eponymum, si alia res esset privilegiata; Thesmothetarum unum in reliquis causis criminum. Hos Archontas, in suo quemque causarum genere, iudicii fuisse moderatores, eodem fere modo, quo apud Anglos duodecim Magni Iudices moderatores sunt iudiciorum, quae a Paribus iuratis habentur. Haec quidem ita fuisse, si causa in aliquo τῶν δικαστηρίων cognosceretur. Sin publica ad Populum accusatio ferretur, vel fortasse etiam ad magnum et populare Heliastarum δικαστήριον, Ἐπιστάτην cum Prytanibus, Senatus Quingentorum nomine, solitos εἰσαγαγεῖν τὴν δίκην. At vero, quum populus de Ostracismo suffragia ferret, iudicium non fuisse: neque enim propter delictum Ostracismum fuisse decretum, sed propter metum potentiae, nec fuisse poenam, sed cautionem publicae securitatis causa, ne civitas turbis civilibus vexaretur. Igitur concioni, de Ostracismo testulas ferenti, moderatores adfuisse novem Archontas simul et Senatum cum suo Praeside, sive Epistata, auctore Scholiaste ad *Aristophanis Equites* v. 851. Itaque locum sic interpretatur. *Precor vos et obtestor,*

ut Orationum, quae ad vos hodie habentur, aequi et communes omnibus et extra partes positi arbitri sitis; utque vos omnes in illis dijudicandis Magistratum ac Moderatorum vice fungamini, sic ut nemo sit vestrum, qui hic sancta Epistatae atque Archontum munera, tanquam si ipse iis ornatus esset, sese implere non existimet. Alludere Andocidem ad officia Epistatae atque Archontum, qui concionem moderabantur, et optare ut unusquisque civium hic se Epistatam atque Archonta, sine studio hujus vel illius, praestet. [cf. A. G. BECKER. ad h. l. et SCHOEMANN. ad Isaeum p. 426.]

§. 10. Ἀπορῶ πόθεν ἄρξομαι, ἐμποδῶν ἀπάντων ὄντων. HARP. ait: Ἐμποδῶν. Ἀντιφῶν ἐν τῷ περὶ τῆς μεταστάσεως· τοὺς ἐμποδῶν ἐκολάσατε, ἀντὶ τοῦ ἐμπεσόντας, καθὰ καὶ Ἀνδοκίδης ἐν τῷ κατ' Ἀλκιβιάδου, quae glossa quin huc pertineat dubitari nequit.

§. 12. Ὡστ' εἴπερ ἡγεῖσθε πολίτην ἀγαθὸν Ἀρι-²²⁴ στείδην καὶ δίκαιον γεγονέναι, τοῦτον προσήκει κάκιστον νομίζειν, ὥς τὰναντία περὶ τῶν πόλεων ἐκείνῳ γινώσκοντα. Oratorem credo, si ita scripsisset, ipsum fuisse sensurum, argumento se uti sophistico et exigui momenti. Neque enim, si Alcibiadis de sociarum civitatum tributo sententia ab Aristidis ratione abhorreret, continuo Alcibiades malus civis erat dicendus. Probabilius autem mihi videtur, librarium sociarum civitatum mentione in errorem inductum numerum mutasse et scripsisse τῶν πόλεων, quum in antiquo exemplari scriptum exstaret τῆς πόλεως. Ita quidem si statuamus, multo major erit argumenti vis. Si bonus civis fuit Aristides, malus habendus erit Alcibiades, quippe qui de republica contraria sentiat. Tributum illud ab Aristide sociis civitatibus imperatum, quod

Τὸν ἔρανον τὸν λεγόμενον παππῶον ἐκ τῶν Μηδικῶν

vocat ARISTOPH. *Lysistrata* v. 654. auctoribus THUCYDIDE L. I. c. 96. PLUTARCHO in *Aristide* p. 333. D. NEPOTE in *Aristide* c. 3. et SUIDA v. Ἑλληνοταμίαι, fuit in universum Quadringentorum sexaginta talentorum. Conf. Interpretes Thucydidis et Nepotis d. l. WESSEL. ad *Diodorum Siculum* L. XII. c. 46. p. 440. a. Duplex illud tributum deinde ac postea etiam triplex esse factum Plutarchi d. l. auctoritate confirmatur. [At vide A. G. BECKER].

Ibid. Δηλώσει δὲ ἡ τῶν συμμάχων ἔχθρα. — Adscripserat Valcken.: „An δηλωσεται futurum medium

„ pro passivo δηλωθήσεται.“ [Bene sese habet vulg. vide PASSOV. Lex. s. v.]

§. 13. Πολιτείας, ἣν μάλιστα κοινότητα δοκεῖ εὐ-
 ρῆσθαι. Duplex mihi de hoc loco nata est conjectura,
 ut vel legendum arbitrarer ἣν μάλιστα διὰ κοινότητα δο-
 κεῖτε ῥῆσθαι: vel ἣν μάλιστα κοινότητα δοκεῖ αἰρεῖ-
 σθαι, quae maxime aequalitatem sectari videtur, et hoc
 quoque in mentem venerat Valckenaerio [J. BEKK. re-
 tinuit εὐρῆσθαι. Caeterum c. AB scripsit ἥ.]. Κοινό-
 τητι mox opponitur πλεονεξία καὶ ὑπερηφανία: est au-
 tem ea virtus, quam CIC. de Amicitia c. 5. aequalita-
 tem dicit; quaeque recte explicatur ab ERNESTO in Cla-
 ve Cic. perperam a MANUTIO ad i. l. cum aequabilitate
 vitae permutatur. Eandem notionem ad exemplum Grae-
 corum in lingua Latina acceperunt verba communis et
 communitas. Vid. GRAEV. ad Cic. ad Div. IV. 9. de
 Senect. c. 17. Ἡρέθησαν, quod item de Pace §. 6.
 abierat in εὐρέθησαν, restituit H. STEPH.

§. 14. Τελευτήσαντος Ἱππονίκου στρατηγοῦν-
 τος ἐπὶ Δηλίῳ. Valckenaerius notat paullo ante du-
 cem fuisse Hipponicum, auctore THUC. L. III. c. 91.
 226 Ἐπὶ Δηλίῳ autem duces fuisse Hippocratem et Demo-
 sthenem, quorum ille cum mille Atheniensibus periit.
 „ Absurde, inquit, MEURS. Att. Lect. L. III. c. 23. p.
 „ 150. corrigit Ἱπποκράτους, bis apud Andocidem, etiam
 „ in iis, ἵνα τὸν οἶκον τοῦ Ἱππονίκου κατάρχη. An
 „ igitur pater Calliae fuit Hippocrates? Dicitur ibidem
 „ Alcibiades γήμας Hipponici filiam ἐπὶ δέκα ταλάν-
 „ τοις, atque illo mortuo totidem accepisse; tum λαβὼν
 „ τοσαύτην προῖκα, ὅσην οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων. Hoc
 „ miror decem talenta considerari tanquam dotem, quan-
 „ tam nullus Graecorum acceperit. Certe Graecorum
 „ omnium Hipponicus ille et erat et ferebatur ditissi-
 „ mus. Decem talentorum dos et alibi memoratur:
 „ TERENCE Andria A. V. Sc. IV. v. 48. Dos, Pam-
 „ phile, est decem talenta: PLAUTUS p. 362. [Cistell.
 „ A. II. Sc. III. v. 19.] Unde tibi talenta magna vi-
 „ ginti pater det dotis. Pag. 747. Quoi decem talenta
 „ dotis detuli. [Conf TRUCUL. A. IV. Sc. III. v. 71].
 „ Qui ferebantur ditissimi, centum talentis aestimaban-
 „ tur. Egregia PERIZ. ad Ael. p. 670. A. [V. H. L.
 „ X. c. 17.]. Caeterum, ubi rem narrat PLUT. T. I.
 „ p. 195. B. C. [vide BAEHR. ad h. l.] dicitur primum
 „ in dotem accepisse Alcibiades decem talenta, tum ite-
 227 „ rum decem cum pareret Hipparete.“ Conf. ISOCHR.
 de Bigis p. 553. §. 31.

§. 16. Pro ἀποκαλεῖ probabiliter Luzacius legendum existimat ἀποκαλῶν.

§. 18. Reiskii conjecturae σύμβολοις M. Ald. accedit auctoritas [et Codd. ABZ. vide A. G. BEKK.].

§. 20. Κελεύοντος δὲ τοῦ νόμου τῶν χορευτῶν ἐξάγειν ὃν ἂν τις βούληται ξένον ἀγωνιζόμενον, οὐκ ἐξὸν ἐπιχειρήσαντα κωλύειν. „Attigit hunc locum (Valckenærii verba describo) PETITUS (p. 353.) leges habens huc spectantes, e quibus constat, actores peregrinos licuisse quidem ludis peractis, vel ante ludos, deferre apud Archontem, sed inter agendum non licuisse inturbare, ne Festi conturbaretur celebritas. Forte sic Lex fuerit olim concepta: Τῶν χορευτῶν ἐξάγειν ὃν ἂν τις βούληται ξένον· ἀγωνιζόμενον δ' οὐκ ἐξὸν ἐπιχειρῆσαι κωλύειν. Ad hanc reliquae Leges apud PETITUM apte respondebunt. Additur ὃν ἂν τις βούληται ξένον, quia licebat ἐξάγειν, 1°. ante delatum apud Archontem, 2°. ignominia notatos et infames, — τοὺς ἀτίμους ἐξάγειν ἐκ τῆς θυμέλης. Lex apud PETITUM p. 468. ULP. (ad *Midianam* p. 531. R. §. 53.) ἐξῆν τὸν ξένον ἐξάγειν, delatum apud Archontem. Itaque prorsus contra Leges egit Alcibiades: nunquam enim licebat βιαίως ἀποσπᾶν 228. ἀπὸ τοῦ χοροῦ, sed ἐξάγειν, sive κωλύειν, quod proprium in hac re verbum. XENOPH. in *Hellen.* p. 349. v. 16. τὸν χορὸν (ἐνδον ὄντα) οὐκ ἐξήγαγον. Poena in eos, qui alios ἐξεῖργον, est apud DEMOSTHE- NEM p. 572. R. §. 178. seqq. Iisdem Legibus utitur Demosth. contra *Mid.* tota, qui se choragum verberarat. Licebat ἀτίμον ἐξάγειν, non tamen fecere ob loci reverentiam: DEMOSTH. p. 534. R. §. 61. Egre- gia TIB. HEMSTER. Petitum corrigens ad *Arist. Plut.* p. 534. a.“

§. 24. Ἀνέλπιστον γὰρ οὐδὲν τὸν τὴν ἀρχὴν τοῦ βίου τοιαύτην κατασκευασάμενον, καὶ τὴν τελευτὴν ὑπερβάλλουσαν ποιήσασθαι. Videtur excidisse particula ἂν, quam, ad h. l. sententiam prorsus necessariam, facile ultimae literae verbi ὑπερβάλλουσαν absorbere potuerunt. [BEKK. c. omnib. Codd. vulg. retinuit.]

§. 26. Λογιζόμενος τοὺς ἀγῶνας τοὺς ἵππικους τύχη τοὺς πλείστους κρινόμενους. Non facile adducar ut credam haec scripsisse Andocidem: equestria certamina non a fortunis certantium gubernari, sed a temeritate sortis fortuitae disceptari: quemadmodum locum vertit Reisk. Hoc Graccus homo dicere non potuit, apud quam gentem tanto in honore erant certamina equestria, ut vi-

229 ctores eorum a summis poëtis carminibus celebarentur, suisque civitatibus maximo essent decori. Inter eque-
stria autem vel prima et omnium maxime honorifica ha-
bebantur certamina curru peracta. Neque vero cuiquam
honorem aut ipsi, aut civitati, conciliare poterat certa-
men unice positum in fortunae temeritate; neque etiam
in ea posita est certaminum equestrium victoria, sed in
equorum virtute, dominorumque fortunis et rei equestris
peritia. Quapropter suspicatus sum germanam scripturam
hanc esse: τοὺς ἀγῶνας τοὺς ἵππικους τιμῇ τοὺς πλεί-
στους κρινομένους: equestria certamina omnium honori-
ficentissima judicari. Apud THUC. L. VI. c. 16. suam
victoriam ipse gloriatur Alcibiades: ἄρματα μὲν ἐπτά
καθῆκα, ὅσα οὐδεὶς πω ἰδιώτης πρότερον, ἐνίκησα δὲ καὶ
δεύτερος καὶ τέταρτος ἐγενόμην, καὶ τᾶλλα ἀξίως τῆς νί-
κης παρεσκευασάμην· νόμῳ μὲν γὰρ τιμῇ τὰ τοιαῦτα,
ἐκ δὲ τοῦ δρωμένου καὶ δύναμις ἅμα ὑπονοεῖται: et filii
ejus ore ISOCR. de Bigis p. 553. §. 53. postquam con-
siliū Alcibiadis laudavit, quo civitatem ornare victoria
Olympica voluit, his verbis exponit, quare equestre cer-
tamen reliquis praetulerit: οὐδενὸς ἀφυέστερος, οὐδ' ἀρ-
ρώστοτερος τῷ σώματι γενόμενος, τοὺς μὲν γυμνικοὺς
ἀγῶνας ὑπερεῖδεν· εἰδὼς ἐνίους τῶν ἀθλητῶν, καὶ κα-
κῶς γεγονότας, καὶ μικρὰς πόλεις οἰκοῦντας, καὶ ταπει-
230 νῶς πεπαιδευμένους· ἵπποτροφεῖν δ' ἐπιχειρήσας, ὃ τῶν
εὐδαιμονεστάτων ἔργον ἐστὶ, φαῦλος δ' οὐδεὶς ἂν ποιή-
σειεν, οὐ μόνον τοὺς ἀνταγωνιστάς, ἀλλὰ καὶ τοὺς πώ-
ποτε νικήσαντας ὑπερεβάλετο. — Πλείστους hic dicitur
pro μεγίστους, de qua verbi notione praeclare egit VAL-
CKEN. ad Eurip. Hippolytum v. 1. *)

§. 27. Vitiosum ἀφαιρουμένους in M. Ald. muta-
tum inveni in ἀφαιρούμενος; quae eadem est Reiskii
emendatio [et sic tacite BEKK.].

§. 29. Τὰ πομπεῖα παρὰ τῶν ἀρχιθεωρῶν αἰτη-

*) SLUITERI rationem non improbat A. G. BECK. At me
offendit Articulus. Vide Matthiae Gr. §. 277. b. p. 562. [Fa-
cilis aptiusque conjeceris τέχνη. Sed ne hoc quidem neces-
sarium est. Vulgatae lectionis, quam BEKK. retinuit, sen-
sus hic est: Etsi non ita magnis excellebat divitiis (quibus qui
pollent, id sibi comparare possunt, quae ad victoriam facilius
reportandam faciunt, e. g. alendis bonis equis), certamen tamen
inire cupiebat reputans plurimos certaminum exitus in fortuna
esse positos. Deinde κρίνειν c. τύχη conjunctum usitatissi-
mum est. Cf. Demosth. p. corona p. 327. R. §. 307. et p.
1468. R.]

σάμενος, ὡς εἰς τὰ πινάκια τῇ προτέρᾳ τῆς θυσίας χρη-
 σόμενος. Partem veri h. l. Scaliger et Taylorus vide-
 runt οὐσίας mutantes in θυσίας. Superest tamen alia
 emendatio haud minus vera et elegantior etiam, quam
 Valckenaerii copia egregie confirmavit. Τὰ πινάκια fru-
 stra Reiskius explicare conatus est. Sequentia e Valcke-
 naerianis σποράδην in chartam conjectis, qua potuit cura,
 conguessit et composuit Luzacius. „Primum h. l. pro
 „ χειρνίβοις καὶ θυμιατηρίοις, lego χειρνιβίοις καὶ θυ-
 „ μιατηρίοις, quod jam vidit TAYL. p. 694. A. conf.
 „ PHILOSTR. p. 848. B. saepe DEMOSTH. contra An-
 „ drot. [vide FUNKH. p. 151.]; videtur et φιάλας dicere
 „ §. 69. §. 73. et §. 75. ubi est ἐκπώματα καὶ θυμιατήρια
 „ — καὶ χρυσίδες. Hoc porro loco corrupto abusus est
 „ MEURS. Att. Lect. L. II. c. 15. ad πομπεῖα illu- 231
 „ stranda, quae hinc colligit moris fuisse adservari per
 „ Architheoros. Perperam: 1°. haec in Ludis Olympi-
 „ cis et Olympiae acta sunt, quo ad ornandam pompam
 „ allata quoque sunt τὰ πομπεῖα: sed 2°. miror et Ar-
 „ chitheoros numero plures: unus tantum fuit Ἀρχιθεω-
 „ ρὸς tum temporis Atheniensis Olympiae.“ [Luzacius
 suspicatur ἀρχιθεωρὸς intelligendos esse universam
 Legationem Atticam, id est, Architheorum cum reliquis
 Theoris, vel τοὺς Ἀρχιθεωρὸς esse omnes civitatum
 Graecarum Architheoros, unum collegium constituentes,
 inter quos et Architheorus erat Atheniensis [cf. C. F.
 Hermannii Handbuch §. 161.]. „3°. Huc respicit ΜΟΕΡ.
 „ ATTIC. Πομπεῖα Ἀττικῶς τὰ θυμιατήρια καὶ τὰς
 „ χειρνίβας ὡς Θουκυδίδης. Emendandum Ἀνδοκίδης.
 „ Frustra quaesitus locus in Thucydide. Pro Θουκυδί-
 „ δης in Scholiis MS. ad Aristidem p. 68. legitur Θα-
 „ νηυδίδης. ATHEN. L. IX. p. 408. D. Ἀττικοὶ χειρ-
 „ νιβιον λέγουσιν, ὡς Ἀνσίας ἐν τῷ κατὰ Ἀλκιβιάδου
 „ λέγων οὕτως, τοῖς χρυσοῖς χειρνιβίοις καὶ θυμιατηρίοις:
 „ TAYL. hinc ut Fragmentum posuit Orationis Lysiae
 „ πρὸς Ἀλκιβιάδην. Errat, errorem secutus Athenaei,
 „ ut secutus etiam est EUSTATH. ad Od. A. p. 53. v.
 „ 48. verba enim sunt Andocidae, non Lysiae. Quae 232
 „ sint πομπεῖα, praeter Meursium docuerunt VALES. ad
 „ Harpocratonem p. 158. [T. II. p. 375. ed. Lips.]
 „ SPANH. ad Callimachum p. 721. f. EUSTATH. ad Il.
 „ I. p. 666. v. 9. πομπεῖα παρ' Ἀττικοῖς ἱερὰ σκεύη
 „ χρήσιμα ἐν πομπαῖς. Phaeax in Oratione κατ' Ἀλκι-
 „ βιάδου apud PLUT. T. I. p. 196. E. illis usum ait
 „ Alcibiadem, ὥσπερ ἰδίοις πρὸς τὴν καθ' ἡμέραν διαί-
 „ ταν. Sed 3°. corrigendus est Andocides. Quid hic

„ sunt τὰ πινάκια? Frustra quis ea tueretur ex Satyro
 „ apud ΑΤΗΕΝ. p. 554. E. ubi redux Athenas ex Olym-
 „ pia δύο πίνακας ἀνέθηκεν Ἀγλαοφῶντος γραφήν, ὧν
 „ ὁ μὲν εἶχεν Ὀλυμπιάδα καὶ Πυθιάδα στεφανούσας
 „ αὐτόν. In altera Νεμέα (leg. Νεμεᾶς) ἦν καθημένη,
 „ καὶ ἐπὶ τῶν γονάτων αὐτῆς Ἀλκιβιάδης, formosior
 „ mulieribus. Nihil hae tabulae pictae ad ΤΑ ΠΙ-
 „ ΝΑΚΙΑ: sed legendum est ΤΑ ΠΙΝΙΚΙΑ.
 „ Ὡς εἰς τὰ ἐπινίκια vel τὰ πινίκια τῇ προτεραίᾳ τῆς
 „ θυσίας χρησόμενος. Commodato petiit ab Architheo-
 „ ro, vel a Theoris, aurea vascula, thuribula, caet.
 „ tanquam iis usurus die, qui sacrificium praecederet,
 „ ad epulum propter victoriam partam dandum. Nota
 „ locutio ἐπινίκια θύειν, vel ἐστιᾶν, sacra facere, vel
 „ epulum praebere propter victoriam partam, seu victo-
 233 „ riam sacris atque epulis celebrare. Jam vero totam
 „ tum Panegyrim epulo excepisse Alcibiadem, ex Epit.
 „ discimus ΑΤΗΕΝ. p. 3. E. Ἀλκιβιάδης Ὀλύμπια νι-
 „ κήσας ἄρματι πρῶτος καὶ δεύτερος καὶ τέταρτος (εἰς
 „ ἃς νίκας καὶ Εὐριπίδης ἔγραψεν ἐπινίκιον) θύσας
 „ Ὀλυμπίῳ Διὶ τὴν πανηγυρίαν ἅπασαν εἰστίασε. Vid.
 „ FABRI Agonistica p. 167. Alcibiades apud ΤΗΥC.
 „ L. VI. c. 16. initio suum illud vocat τὸ διαπρεπὲς
 „ τῆς Ὀλυμπιάδος θεωρίας: quantum conciliaverit civi-
 „ tati decoris p. 538. ἄρματα ἐπτὰ καθῆκα. — ἐνίκη-
 „ σα δὲ καὶ δεύτερος καὶ τέταρτος ἐγενόμην, καὶ τᾶλλα
 „ ἀξίως τῆς νίκης παρεσκευασάμην. Vide ibi notas, in-
 „ primis PLUT. T. I. p. 196. B. ubi habet partem Epi-
 „ nicii Euripidis in Alcibiadem. Τὰ ἐπινίκια quae sint,
 „ ΤΑΥΛ. dixit ad Lys. p. 273. DEMOSTH. p. 380. R.
 „ §. 128. οὗτος εἰς τὰ ἐπινίκια τῶν πραγμάτων καὶ τοῦ
 „ πολέμου, ἃ Θηβαῖοι καὶ Φίλιππος ἔθνον, εἰστίᾳτο ἐλ-
 „ θών. AESCHIN. τὴν τῶν ἐπινικίων scilicet ἡμέραν.
 „ Vid. ibi ΤΑΥΛ. p. 280. c. Neaeram p. 1356. R.
 „ §. 53. Victor Pythiis Delphos redux εἰστία τὰ ἐπι-
 „ νίκια ἐπὶ Κωλιάδι. Vid. et §. 34. ARIST. Ecclesiaz.
 „ v. 1172. δειπνήσομεν ἐπινίκια. LUCIAN. T. III. p.
 „ 273. v. 93. εὐωχεῖσθαι τὰ ἐπινίκια. apud POLYAEN.
 234 „ p. 99. v. 3. est ἐπινίκια θύειν: vid. II. Maccab.
 „ VIII. 33. — Porro τῇ προτεραίᾳ pridie, ut τῇ ὑστε-
 „ ραίᾳ postridie. LYS. p. bonis Aristoph. §. 22. [ubi
 „ vide BREMIUM. cf. BERNHARDY. Syntax. p. 138.]
 „ τῇ προτεραίᾳ ἢ ἀνήγετο: PLATO apud ΤΑΥΛ. Lect.
 „ Lys. p. 677. b. τῇ ὑστεραίᾳ ἢ ἢ τὰ ἐπινίκια ἔθνευ.“
 His autem scriptis postea adnotarat vir summus, et illam
 emendationem, et alteram θυσίας jam factam a MEURSIΟ

in *Panathen.* p. 38. et posteriorem a CANTERO in *Syn-
tagm.* p. 26. et sic etiam emendavit Valckenaerii disci-
pulus et amicus PIERs. ad *Moer.* p. 332. b. [p. 245. ed. Lips. Caeterum BEKK. quoque ταπινίγια τῇ προ-
τεραία — θυσίας — χειρὶβίοις.]

§. 29. fin. Ὁρῶντες ἓνα ἄνδρα μείζονα πάσης τῆς
πόλεως δυνάμενον. Verba male divisa nemo dubitet quin
ita restituenda sint: ἓνα ἄνδρα μείζον ἀπάσης τῆς πό-
λεως δυνάμενον. *)

§. 30. Σκηνὴν μὲν Περσικὴν Ἐφέσιοι διπλα-
σίαν τῆς δημοσίας ἔπηξαν, ἱερεῖα δὲ καὶ τοῖς ἵπποις
ἐφόδια Χίοι παρεσκεύασαν. οἶνον δὲ καὶ τὰ ἄλλα ἀνα-
λώματα Λεσβίοις προσέταξαν. Una tantum litera muta-
ta, si legamus προσέταξεν [et sic ABZ], ulcus, quod h.
l. inhaeret, erit sanatum. Mox etiam eodem numero per-
git: καὶ οὕτως εὐτυχὴς ἐστίν. — Vitium ortum est e
praecedentibus παρεσκεύασαν — ἔπηξαν. Ita etiam Val-
cken.: „Λεσβίοις προσέταξεν. jussit Lesbios adferre,
„ sive προσέταξεν ut φόρον sibi debitum, qui etiam τὸν
„ φόρον dicitur civitatibus ἐξ ἀρχῆς τάξαι, ab ANDOC. 235
„ §. 11. De iisdem PLUT. in *Alcib.* p. 196. c. τοῦτο
„ τὸ λαμπρὸν (ipsius pompae et victoriae) ἐπιφανέστε-
„ ρον ἐποίησεν ἢ τῶν πολεμίων (leg. πόλεων, sociarum
„ civitatum) φιλοτιμία κ. τ. λ. Quatuor socias civita-
„ tes memorat Satyrus apud ATHEN. L. XII. p. 554.
„ d. τέσσαροι τῶν συμμαχίδων κ. τ. λ. Hi τροφήν,
„ quae Andocides vocat τοῖς ἵπποις ἐφόδια.“ [Vide
A. G. BECKERUM.]

§. 30. fin. Ὅποσοι μὲν ἄρχοντες ἐν μιᾷ πόλει γε-
γέννηνται, ὑπεύθυνοί εἰσιν. ὁ δὲ πάντων τῶν συμμαχῶν
καὶ χρήματα λαμβάνων, οὐδενὸς τούτων ὑπόδικός ἐστίν
κ. τ. λ. Deesse aliquid manifestum est: Reiskius suspi-
catur post καὶ excidisse ἀστῶν. — Mibi aliter videtur:
nam, si vera esset Reiskiana ratio, melius mox Orator
scripsisset οὐδενὶ τούτων ὑπόδικός ἐστίν. Est enim hic
usus verbi ὑπόδικος, ut rei genitivum, dativum personae
secum habeat: ISOCR. c. *Lochitem* p. 595. §. 2. ἔπειτα
τῶν μὲν ἄλλων ἐγκλημάτων αὐτῷ μόνῳ τῷ παθόντι κα-
κῶς ὁ δράσας ὑπόδικός ἐστίν: DEMOSTH. c. *Midiam* p.
518. R. §. 10. εἰάν τις τούτων τι παραβαίῃ ὑπόδι-
κος ἔστω τῷ παθόντι: c. *Conon.* p. 1264. R. §. 25. καὶ

*) Non debebat BEKK. SLUITERI partes sequi. Bene sese ha-
bet μείζονα δύνασθαι. Vide WURM. Commentar. ad Dinarch.
p. 104.

μήν εἰ παθεῖν τι μοι συνέβη, φόνου καὶ τῶν δεινοτά-
των ἂν εἴη ὑπόδικος. Equidem existimo ad sententiae
236 integritatem non multum desideratum iri, si scribatur:
ὁ δὲ πάντων τῶν συμμάχων ἐπάρχων καὶ χρήματα λαμ-
βάνων κ. τ. λ. Tum quia praecedens ἄρχοντες ἐν μιᾷ
πόλει hic item imperii mentionem postulare videtur, tum
vero quod hoc etiam recte convenit sequentibus: οὐδενὸς
τούτων ὑπόδικός ἐστιν. — Ἐπάρχειν aequae ac simplex
ἄρχειν, quod hic auribus ingratus accideret, notat impe-
rare. XENOPH. *Cyropaed.* L. I. c. 1. §. 4. ἄλλου οὐ-
δενὸς ἔθνους ἐπάρξαι. — Ἐπῆρξε δὲ καὶ Ἑλλήνων τῶν
ἐν τῇ Ἀσίᾳ: L. IV. c. 6. §. 2. χώρας ἐπάρχω πολλῆς.
§. 32. Καλλίαν τὸν Διδυμίου. Vir Doct. in M.
Ald. correxit τὸν Διδύμιον. *) [BEKK. Διδυμίου.]

§. 34. Ἀλκιβιάδης δὲ μάλιστα πάντων Ἀθηναίων.
Valckenaerii emendationem Ἀλκιβιάδης δὲ — jam Cap. I.
memoravimus, et ipse eam jam proposuerat in *Diatribē*
Euripideā p. 124. [et sic BEKK. Codd. omnes Ἀλκιβιά-
δης.]

Ibid. Καὶ γὰρ ὁ τῆς μητρὸς πατὴρ Μεγακλῆς καὶ
ὁ πάππος Ἀλκιβιάδης ἐξωστρακίσθησαν ἀμφοτέρω. E
Lys. in *Alcib.* §. 39. MARKL. ad i. l. hic legi vult
δὲς ἐξωστρακίσθησαν: MEURS. autem *Att. Lect.* L. VI.
c. 12. pro ὁ πάππος male legere suadet πρόπαππος.

§. 35. Ἰδίᾳ τε οὐδὲν διεκώλυσα δικάζεσθαι βουλό-
μενον. Legendum e Luzacii conjectura: οὐδένα διεκώ-
λυσα. [idque BEKK. cum AZ. Caeterum non est, cur
cum eodem BEKK. post ἐγὼ addemus μὲν. Vide JAKO-
BITZ. ad *Luciani Tox.* p. 68.]

237 §. 36. Ὁ δὲ τοσαυτάκις ἀγωνιζόμενος δικαίως καὶ
νικήσας, πάλιν δόξαιμι δι' ἐκεῖνα ἐκπεσεῖν. Producens
hunc locum TAYL. *Lect. Lys.* c. 6. corrigit οὐδὲ τ. α.
ἀδίκως — illud bene, et sic etiam Reiskius; hoc perpe-

*) [§. 32. οἵτινες ἐξωστράκισαν Κίμωνα (sic jam MUR. VV. LL. VIII.
1. pro Κόνωνα) διὰ παρανομίαν, ὅτι τῇ ἀδελφῇ τῇ ἑαυτοῦ συνώκησε.
Vide G. A. BECKER. Juvat tamen sententiam Scholiastae
ad *Aristid. T.* III. p. 446. DIND. huc afferre: οἱ μὲν γὰρ
ἦσαν καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ, οἱ καλούμενοι ὀλιγαρχικοὶ, οἱ δὲ δη-
μοτικοί· καὶ τούτων μὲν προΐστατο Κίμων πολλὰ διανέμων καὶ
συγχωρῶν ὁπώρισσας τοῖς βουλομένοις καὶ ἱμάτια διανέμων τοῖς
πένησι· τῶν δὲ ὀλιγαρχικῶν προΐστατο Περικλῆς· κατηγορηθεὶς
δὲ ὁ Κίμων ὑπὸ Περικλέους ἐπὶ Λανίῃ [corrige Ἑλπινίῃ] τῇ
ἀδελφῇ καὶ ἐπὶ Σκύρῳ τῇ νήσῳ, ὡς ὑπ' αὐτοῦ προδι-
δομένου ἐξεβλήθη κτέ.]

ram. Videtur vel cum Reiskio legendum esse ἀγωνιζόμενος καὶ νικῆσας, δικαίως πάλιν δόξαιμι: vel δόξαιμι mutandum in δίκαιος εἰμί, par est me in exilium abire, quae est exquisita et Attica dictio. ARIST. in Nubibus v. 1286.

Πῶς οὖν ἀπολαβεῖν τὰργύριον δίκαιος εἶ;

v. 1436. ἐπείγε μὲν δίκαιός εἰμ' ἐγὼ κολάζειν: LYS. defensio Veter. §. 9. οὐτ' ὀφείλω, οὐτ' ἐκτίσαι δίκαιος εἰμί: p. Polystr. §. 9. οὐκουν δίκαιοι εἰσὶν, ὧν ὑμῖν εὖνοι ἦσαν, τούτων δίκην δίδόναι: DEMOSTH. pro Corona p. 314. R. §. 264. τί οὗτος παθεῖν ὑπὸ τῶν ζώντων δίκαιός ἐστι; vid. et EUR. Supplic. v. 186. Heracl. v. 143. Ione v. 1574. XENOPH. Hellen. L. II. c. 3. §. 18. Cyrop. L. VIII. c. 5. §. 22. PLAT. in Critone p. 45. A. et alibi saepe. Conf. WESSEL. ad Herodot. L. IX. p. 720 v. 55. *)

§. 40. Ἐμὲ μὲν τοίνυν ἐξελάσαντες τοὺς ἀσελγεστέρους νομιμωτέρους ποιήσετε. Reiskius hic non parum deesse arbitratur: equidem unum verbum corruptum censeo: dixit modo Orator, poenas ab iis, qui injuste agant, 238 non tantum sumendas esse propter ipsos, sed etiam in exemplum aliorum, ὅπως, τούτους ὁρῶντες, δικαιοτέροι καὶ σωφρονέστεροι γίνωνται. Itaque, inquit, si me puniatis, huic proposito non satisfacietis: ἐμὲ μὲν τοίνυν ἐξελάσαντες τοὺς ἀσελγεῖς οὐ νομιμωτέρους ποιήσετε. **)

§. 41. Εἰ τῶν πρωτευόντων ἕκαστος τὰ αὐτὰ ἐποίησεν. Legendum censet Luzac. τῶν πρεσβευόντων. „Dixerat se πρεσβεῦσαι εἰς Θετταλίαν caet. Non aude-

*) „At non mutassent viri docti ὅδε, omnium librorum lectionem, in οὐδὲ, ne quid de SLUITERI conatu dicam, si vidissent postrema verba per interrogationem proferri.“ Sunt verba HERMANNI (Opusc. T. IV. p. 159.) Neque cur verba c. RUHNK. (cf. p. 25. St.) sic scribi debeant: ἀγωνιζόμενος καὶ δικαίως νικῆσας caussam video. Ἀγωνίζεσθαι δικαίως est fere, quod Lysias p. Polystr. §. 22. ἀγωνίζεσθαι εὖ μετὰ τοῦ δίκαιου dicit. Vide SLUIT. p. 288.

**) Jure REISKIUS suspicabatur hic deesse membrum. Recipienda enim sunt post ἐξελάσαντες haec verba: τοὺς βελτίστους περιδείξας καταστήσετε, τοῦτον δὲ κολάζαντες, quae primus in P invenit ANG. MAIUS, quaeque Codd. AB quoque confirmant. Caeterum c. ABPZ scrib. ποιήσετε pro ποιήσῃτε.

„ret se unum facere τῶν πρωτευόντων, praeterquam
 „quod sic simpliciter poni verbum non solet.“ [Sic A.
 G. BECK. J. BEKK. vulg. habet.]

Haec igitur, quae recensuimus, nonnullisque mendis
 levare conati sumus, aetatem tulerunt scripta Andocidis.
 Quamvis autem non constet, permulta ejus antiquitus ex-
 stitisse monumenta, nonnulla tamen memorantur, quae
 hodieque non amplius supersunt, nonnulla etiam ut illius
 laudantur a Grammaticis antiquis, quae in editis Ando-
 cidis scriptis non exstant: sunt autem haec fere.

I. Oratio περὶ τῆς ἐνδείξεως. Hanc TAYL. *Lect.*
Lys. c. 6. eandem esse putat, quam hodieque habemus
 περὶ τῶν Μυστηρίων Orationem, quoniam HARP. verbum
 Ζητητῆς ex Oratione περὶ τῆς ἐνδείξεως profert, quod
 in Oratione de *Mysteriis* saepius occurrit, ipsumque ἐν-
 239 δείξεως verbum aliquoties in hac Oratione legitur. VA-
 LES. quoque ad *Harpocratonem* d. l. primum in eam
 it sententiam, quam tamen mox repudiat, et cum eo
 RUHNK. *Histor. Crit. Or. Gr.* p. 51. Recte quidem
 et vere. Nam et PSEUDO-PLUT. in *Andocide* p. 855.
 A. duas has Orationes ut diversas laudat, et saepius ἐν-
 240 δείξεως actione petatum fuisse Andocidem jam Cap. V.
 et VI. monuimus. Itaque hanc Orationem scriptam exi-
 stimaverim ante Orationem de *Mysteriis* in illa lite,
 quam ei motam fuisse ait LYS. §. 30. Potuit autem
 haec Oratio similis quodammodo fuisse argumenti Ora-
 tioni de *Mysteriis*, et hinc ζητητῶν mentio in utraque
 esse facta; quae ipsa ratio aliquod momentum addit sen-
 tentiae nostrae de tempore, quo Oratio de *Reditu* fuerit
 habita. [vid. A. G. BEKK. p. 29.]

II. Ἀπολογία πρὸς Φαίανκα apud PSEUDO-PLUT.
 l. c.

III. Λόγοι Συμβουλευτικοί. quos e Grammaticis
 Mss. laudat RUHNK. l. c. p. 52.

IV. Πρὸς τοὺς ἐταίρους. PLUT. in *Themistocle* p.
 128. c. περὶ δὲ τῶν λειψάνων οὗτ' Ἀνδοκίδη προσέχειν
 ἄξιον, τῷ πρὸς τοὺς ἐταίρους λέγοντι φωράσαντας τὰ λεί-
 ψανα (Themistoclis) διαρρίψαι τοὺς Ἀθηναίους. ψεύδε-
 ται γὰρ ἐπὶ τὸν δῆμον παροξύνων τοὺς ὀλιγαρχικούς.
 240 Hinc verosimiliter suspicatur RUHNK. d. l. esse Episto-
 lam scriptam ad Pisandri in statu populari evertendo so-
 cios, qui proprie ἐταῖροι dicuntur [cf. CAROL. SINTE-
 NIS. p. 205.].

Ex perdita Oratione Andocidis ductum est, quod
 habent Scholiasta ARIST. ad *Vespas* v. 1001. et Scho-
 liasta LUCIANI ad *Timonem* p. 142. περὶ Ὑπερβόλου

λέγειν αἰσχύνομαι, οὗ ὁ μὲν πατήρ ἐστιγμένος ἔτι καὶ νῦν ἐν τῷ ἀργυροκοπείῳ δημεύει τῷ δημοσίῳ, ὡς δὲ ξένος ὢν καὶ βάρβαρος λυγνοποιεῖ. Ubi videtur legendum ὅς δὲ vel αὐτὸς δὲ ὡς ξένος ὢν caet. Lucernarum fabrum fuisse Hyperbolum, constat ex ARIST. Nub. v. 1061. Equit. v. 736. et 1312. Pace v. 689. et Scholiis ad illa loca.

Aliud Andocidis fragmentum habet SUID. v. Σκάνδιξ: quod ad Orationem aliquam τῶν Συμβουλευτικῶν forte non inepte referatur. Μὴ γὰρ ἴδοιμεν πότε πάλιν ἐκ τῶν ὀρέων τοὺς ἀνθρακευτὰς ἤκοντας καὶ πρόβατα καὶ βοῦς καὶ τὰς ἀμάξας εἰς τὸ ἄστυ· καὶ γυναῖκα καὶ πρεσβυτέρους ἄνδρας, καὶ ἐργάτας ἐξοπλιζομένους, μηδὲ ἄγρια λάχανα καὶ σκάνδικας ἔτι φάγοιμεν.

Verbum σύνοπτον ex Andocide affert POLL. L. II. s. 58. quod in editis Andocidis non invenimus.

CAPUT DUODECIMUM.

241

Lysias et e codice et e conjectura saepius emendatur. Ἄλογον. Εὐθύνας διδόναι: διαχειρίζειν. Ἀναφέρειν τὴν αἰτίαν vel τὴν ἀπολογίαν εἰς τινά. Μισεῖν. Undecimvirorum capitalium Athenis munus explicatur: emendatur Etymologicon Magnum; πωληταί: de Jurisdictione Attica quaedam et de εἰσαγωγῇ εἰς τὸ δικαστήριον: enallage constructionis: explicatur EURIPIDES: οἶεσθαι num passive dicatur. Mantitheus. Συνειδέναι τινὶ τιμωμένῳ. Ὑπὸ de tempore imperii. Exulum Atticorum Deceleae manus, aliaque Historica. Διδόναι τῷ δήμῳ. Προσήκοντες καὶ κηδεσται junguntur. Ἀγαθός, χρηστός περὶ τὸ πλῆθος. Ὅσιος. Εἰ μηδὲν ἄλλο, ἀλλ' οὖν. Ἡ βουλὴ ἢ αἰεὶ βουλευούσα. Οὐχ ὅπως, ἀλλὰ καί. Τὸ δίκαιον.

Quod omnes fere uno ore queruntur, quibus materiae ubertas largiorem scribendi copiam praebet, opus dum scribant sensim crescere, limitesque praefinitos sem-

242 per migrari, hanc ego querelam non vanam esse ipse in me sum expertus. Nam, quum ad conscribendum hunc libellum accederem, non putaram tantum sibi sumturum Andocidem, ut Lysiae locus vix relinqueretur: jam vero, ubi ad hunc ventum est, tantum video illi esse datum, ut, nisi mearum in Lysiam animadversionum mentionem fecissem ad easque etiam provocassem, jam prorsus illas omitterem. At vero quoniam mea me cogit fides, nunc debitum ita solvam, ut, si nimium fortasse Andocidi sit tributum, tantundem Lysiae detrahatur, unoque loco omnia complectar.

Apologia pro caede Eratosthenis, teste Viro Docto, cujus adnotationes in Lysiam conservavit margo exemplaris Aldini, quod in Bibliotheca publica Lugduno-Batava exstat, in *Codice Veneto* inscribitur κατ' *Ερατοσθένου μοιχείας*: perperam; neque enim adulterii Eratosthenes in hac Oratione accusatur, sed jure caesum Eratosthenem, quippe in adulterio deprehensum, ostenditur. Ejusdem Viri Docti sive e Codice, sive ex ingenio emendationes, quatenus a contextu Stephanicae editionis discrepantes vel aliorum conjecturas confirmant, vel novas lectiones inducunt, has notavi.

§. 1. Ὑμῖν αὐτοῖς εἴητε. *V.* (id est *Venetus*) §. 8. *V.* Ἐπ' ἐκφορὰν γὰρ αὐτῇ. §. 16. *V.* Ὡ φίλτατε ἔφη. 243 Ibid. *V.* Πρὸς σε. *ibid.* *V.* Τὴν σὴν γυναῖκα. §. 22. *V.* Σώστρατος. §. 23. Ὡς τὸν καὶ τὸν. §. 24. Ἐκ τοῦ ἐγγύτατα καπηλείου. §. 27. Ὡνπερ οἱ νόμοι κελεύουσι. Ibid. Ἐν τῷ δοματίῳ ποδισθεῖς. §. 28. Abest τὰ (ante δίκαια) a *Veneto*. §. 32. Ἀκούετε ὦ ἄνδρες. Ibid. διπλὴν τὴν βλάβην. §. 35. Ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι. §. 36. *V.* Τὴν δὲ ψῆφον τὴν ὑμετέραν δεδιέναι· αὕτη γὰρ ἐστὶ πάντων. §. 37. Σκέψασθε δὲ, ὦ ἄνδρες. §. 39. *V.* Ἐπειδὴ. §. 40. Ἡ καὶ τὸν συνδειπνήσοντά μοι εἰσαγαγεῖν. §. 41. *V.* Καταλήψομαι. §. 42. Τὴν τιμωρίαν ἐποιησάμην. Ibid. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. §. 45. *V.* οὐδὲ ἑωρακώς. Ibid. Τὶ ἂν οὖν βουλόμενος. §. 46. *V.* Τοσούτων συνειδέναι. §. 47. Ἐξαμαρτήσονται *emendavit nescio quis*. §. 48. Ἀδειαν. §. 50. *V.* Τοῖς τῆς πόλεως νόμοις.

§. 44. Οὔτε συνήδει κακὸν οὐδὲν, ὃ ἐγὼ δεδιὼς μή τις πύθηται ἐπεθύμουν αὐτὸν ἀπολέσαι· οὔτε εἰ ταῦτα διεπραξάμην, ἤλπιζον μὲν χρήματα λήψεσθαι· ἔνιοι γὰρ τοιούτων πραγμάτων ἔνεκεν θάνατον ἀλλήλοις ἐπιβουλεύουσι. Vis argumenti haec est: nullam fuisse causam, cur Eratosthenem Euphiletus occideret, nisi commissum ab illo adulterium; neque enim antea inter ipsos inimi-

citias exstitisse, neque fuisse Eratosthenem Euphileto criminis alicujus conscius, idque celasse, atque ideo hunc metuentem ne indicaret facinus voluisse eum interficere, quae homicidiorum non raro causa fuerit, idque vel hinc 244 esse manifestum, quod Eratosthenes illi pecuniam obtulerit, quod facturum non fuisset, si minis eum terrere potuisset; eamque non accepturum Euphiletum facile potuisset intelligere, si solus criminis cujusdam ei conscius fuisset. Hae me movent rationes, ut scribendum existimem: οὐτε εἰ τοιαῦτα διεπραξάμην, ἤλπιζεν ἂν με χρήματα λήψεσθαι; neque si tale quid patrassem, sperare potuisset, me pecunia posse placari, quum hanc impune occidendi ejus metuque me liberandi occasionem haberem. Obtulisse autem Eratosthenem pecunias, si vitae parcere vellet Euphiletus, narratur §. 25. fin. ἡντιβόλει δὲ καὶ ἐκέτευε μὴ κτεῖναι, ἀλλ' ἀργύριον πρᾶξασθαι. *)

Apologia adversus Simonem. §. 1. et paullo post M. Ald. ὡς ὑμᾶς. §. 6. Μεθύσων. §. 14. Οὐτε ἄλλο κακὸν οὐδὲν ἔλαβεν. §. 32. Διαιτώμενος. §. 38. Τῶν νυνὶ γεγενημένων. §. 40. Συμφορὰς. §. 42. Περὶ ὧν ἐβούλευσαν.

§. 18. Καὶ τούτων ἡμᾶς βαλλόντων, ἔτι δὲ τυπτόντων αὐτὸν ὑπὸ τῆς μέθης. Reiskius de suo dedit αὐτῶν et subaudiri putat ἐμὲ: illis adhuc me caedentibus. At quid demum est, cum nos lapidibus aliisque missilibus peterent et me caederent et hoc quidem prae ebrietate? Mihi vel vulgata lectio retinenda videtur, vel scribendum, quod magis placet, ἔτι δὲ πιπτόντων αὐτῶν 245 ὑπὸ τῆς μέθης: quum adeo etiam tunc ebrii essent, ut interdum stare erecti non possent, sed vacillarent et caederent. Idem quod hic Lysias ebrietati, nimio studio et ardori in pugna, quae sine ordine committitur, tribuit EURIPIDES in *Helena* v. 1620. σπουδῆς δ' ὑπο "Ἐπιπτον οἱ δ' ὠρθοῦντο. — **)

De Vulnere ἐκ Προνοίας. §. 1. M. Ald. περὶ πάντων διαλελυμένον. §. 4. Ὅτι ἡμεῖς ἤμεν. §. 9. Τραύματα ὀνομάζων. §. 15. Τὴν γὰρ τούτου πρόκλησιν.

*) Μὲν uncis inclusit BEKK. quia abest a M. Quomodo firmari possit Codicum lectio docet contra SLUITER. BREMI. ad h. l.

**) Ego retineo cum recentt. αὐτὸν, quod cum ROSTIO apud BREMI. ad μισγάκιον referri debet.

§. 19. Οὐδὲν γὰρ ἔμοι γέ ἐστι τοιοῦτον πεπραγμένον, ἀλλὰ λόγῳ τὸ τῶν πάντων κινδυνεύω πολὺ μείζω συμφορὰν ἑμαυτῷ διὰ τούτους ἐπαγαγέσθαι. Taylorus coniecit λόγῳ τῷ τῶν πάντων: Marklandus fatetur se non posse haec emendare; sed nonnulla deesse putat: Reiskii interpretatio non magis intelligi potest quam contextus ipse. Equidem mihi videor facili emendatione sanitatem huic loco reddidisse: verba nempe male divisa sunt et bina postea corrupta: Lysiam credo ita scripsisse, ἀλλ' ἀλογώτατον πάντων κινδυνεύω caet. sensus est: nihil ego umquam neque in cives, neque in patriam peccavi, sed iniquissime omnium jam in periculo sum, ne propter adversarium hunc meum et servam multo majoris mihi ipse auctor sim calamitatis, quam si patriae maximum intulissem damnum. Πάντων superlativis additur ad majorem efficaciam: vid. v. g. ARISTOPHANEM *Avibus* v. 1550. *Eccles.* v. 1128. ut autem εὐλογον aequum, justum notat v. c. def. Veter. §. 12. et saepe alibi, ita ἀλογον, injustum, iniquum. THUCYDIDES L. VI. c. 84. ὃν ἀλόγως ἡμᾶς φησὶ δουλωσαμένους τοὺς ἐνθάδε ἐλευθεροῦν: et c. 85. ἀνδρὶ δὲ τυράννῳ οὐδὲν ἀλογον ὅτι ξυμφέρων. *)

Areopagiticus. §. 5. Verissime M. Ald. οὐδ' εἰ πάλαι ἐνήσαν μύριαι. §. 6. Ἀπρακτον. (Ibid. pro πλείονα, forte leg. πλεῖον). §. 10. πρωτέως V. C. §. 19. βοηλάτης. §. 22. εἰ φῆς μ' ἰδεῖν. Ibid. οὗτοι γὰρ ἄν. §. 25. λόγων καὶ μαρτύρων ἀπορήσει. §. 28. εὐερκτον. §. 31. πολυτελῶς. §. 35. ἡθέλησεν. Ibid. M. ἔμοι δὲ δοκεῖ δεινὸν εἶναι. §. 37. ὑμᾶς. §. 38. τοῦτον. §. 40. τούτου ἔνεκα.

Adversus Familiares. §. 1. M. Ald. τοὺς μὲν γὰρ. §. 3. ἐπήγγελεν. §. 4. καὶ μᾶλλον. §. 9. 5. Ibid. 7. facit cum Stephano. §. 13. ὅτε.

Pro Milite. §. 5. M. Ald. τοῦ Φιλίου.

§. 12. Εἰ δ' ἔξεστι μὲν αὐτοῖς ἀφεῖναι διδόασι δ' αὐτοῖς ὑπὲρ ὧν ἂν διαχειρίζωσιν. — Mihi pridem visum est verbum εὐθύνας latere in αὐτοῖς: postea vidi Reiskio in mentem venisse διδόασι δ' αὐτοῖς εὐθύνας, attamen in eadem maneo sententia, neque αὐτοῖς addendum arbitror: διδόναι εὐθύνας, rationes reddere gesti magistratus, est dictio Atticis scriptoribus ipsique Lysiae frequens et usitata: cf. Alcib. I. §. 38. οὐδέποτε ἐλθὼν εὐθύνας ἐτόλ-

*) Vulgatam, quam recentt. retinuerunt, bene explicavit FRANZ IUS.

μησε δοῦναι: de affect. tyr. §. 11. ὅσοι μὲν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ ἄτιμοι ἦσαν εὐθύνας δεδωκότες. Conf. ANDOCIDEM de myst. §. 90. Dicitur item εὐθύνας ὑποσχεῖν supra §. 11. et de invalido §. 26. item λόγον δίδοναι et λόγον ὑποσχεῖν apud XENOPHONTEM *Hellen.* L. I. c. 7. §. 2. εὐθύνας δίδοναι pro δίκην δίδοναι est apud ARISTOPHANEM in *Pace* v. 1187. et hinc etiam confirmatur haec conjectura, quod διαχειρίζειν proprie et peculiariter dicitur de publicarum rerum administratione, de invalido §. 26. οὐτε χρήματα διαχειρίσας τῆς πόλεως δίδωμι λόγον αὐτῶν. Vid. et ANDOCIDEM de *Mysteriis* §. 147. de *Red.* §. 17. AESCHINEM in *Ctesiphontem* p. 35. §. 14. Hoc εὐθυνῶν iudicio omnes tenebantur Athenis, qui magistratum gessissent, vel ullam partem publici muneris attigissent; vid. AESCHINEM d. I. soli excipiebantur Heliastae auctore ARISTOPHANE in *Vespis* v. 585.

Καὶ ταῦτ' ἀνυπεύθυνοι δρωμεν· τῶν δ' ἄλλων οὐδεμί' ἀρχή. *)

Eoque iudicio condemnati erant infames. Vid. LYSIAS 248 de affect. tyr. §. 11. ANDOCIDES de *Mysteriis* §. 73. *Scholia ad Aristophanis Equites* v. 822. POLLUX Lib. VIII. Sect. 45. 88. et 100. HARPOCRATION et SUIDAS v. Εὐθύναι. **)

Contra Theomnestum I. §. 20. item M. Ald. σιδηροῦς.

§. 29. Καὶ μὲν δὴ, ὧς ἄνδρες δικασταί, ὅσω μείζους εἰσὶ καὶ νεανίαί τὰς ὄψεις, τοσούτω μᾶλλον ὀργῆς ἄξιοι εἰσὶ, δῆλον γὰρ ὅτι τοῖς μὲν σώμασι δύνανται, τὰς δὲ ψυχὰς οὐκ ἔχουσιν. Constructio verborum Grammatica manifesto manca est, quam sanabimus scribentes: ὅσω μείζους εἰσὶν οἱ νεανίαί τὰς ὄψεις! quo altius evolant juvenum consilia, eo magis iis est irascendum. ***)

Contra Theom. II. §. 8. Τίνος ἐγκλήματος μοι ὄν-

*) Vide quae de hac re praeclare monuit C. F. HERMANNUS de magistratt. p. 46. seqq.

**) Recentt. omnes αὐτοῖς retinuerunt; sed vix apta ratione explicari potest. Quare aut εὐθύνας, aut, quod longe verisimilius est (vide DOBREI Advers. T. I. p. 210), λόγους excidisse putandum est.

***) Vulg. habent recentt. omnes.

τος; πότερον ὡς δικαίως ἤκουσα; ἀλλ' οὐδ' ἂν αὐτοὶ φή-
σαιτε· ἀλλ' ὡς βελτίονος ὄντος; ἀλλ' οὐδ' ἂν αὐτὸς ἀξιώ-
σειεν. Legendum ἀλλ' ὡς βελτίων οὗτος; sunt enim
haec expressa ex Oratione praecedente, cujus haec est
epitome, ubi §. 23. haec in eandem sententiam dicun-
tur: τίνος ὄντος ἐμοὶ πρὸς ὑμᾶς ἐγκλήματος; πότερον
ὅτι δικαίως ἀκήκοα; ἀλλ' οὐδ' ἂν αὐτοὶ φήσαιτε; ἀλλ'
ὅτι βελτίων καὶ ἐκ βελτιόνων ὁ φεύγων ἐμοῦ; ἀλλ' οὐδ'
ἂν αὐτὸς ἀξιώσειεν. *)

249 *Adversus Eratosthenem.* Initium Orationis notante
V. D. in M. Ald. expressit CICERO pro *Lege Manilia*
cap. 1. *Hujus autem orationis difficilius est exitum,*
quam principium invenire [cf. MURETI VV. LL. XIX,
20. p. 258. edit. FAESI et P. VICTORII VV. LL.
XXVI. c. 3. et XX. c. 16.].

§. 40. Οἵτινες καὶ τὰ περὶ τὴν Ἀττικὴν φρούρια
καθεῖλον, καὶ ὑμῖν ἐδήλωσαν, ὅτι οὐδὲ τὸν Πειραιᾶ προσ-
σταπτόντων Λακεδαιμονίων καθεῖλον, ἀλλ' οἷς αὐτοῖς
οὕτω τὴν ἀρχὴν βεβαιότεραν ἐνόμιζον εἶναι. Haec le-
ctio si sana sit, vide quam falsus sit narrator Lysias in
re omnibus cognita. Constat enim cum e XENOPHONTE
Hellen. L. II. c. 2. tum ex hac Or. §. 70. non Tri-
ginta-viros jubentibus Lacedaemoniis noluisse Piraei
muros diruere, sed contra Theramenem eo redigisse civi-
tatem, ut duram hanc conditionem accipere deberet, quum
prius Lacedaemonii tantum utriusque longi muri decem
stadia dejici postulassent. Itaque legentem me haec sub-
iit cogitatio, ὅτι ortum ex οἷτ compendio scripturae vo-
cabuli οἵτινες, cujus hic elegans est et efficax repetitio:
totumque locum ita fortasse non male restituas: οἵτινες
τὸν Πειραιᾶ οὐδὲ (vel melius οὐ) προσσταπτόντων Λακε-
δαιμονίων περιεῖλον, ἀλλ' ὅτι αὐτοῖς οὕτω τὴν ἀρχὴν βε-
βαιότεραν ἐνόμιζον εἶναι: qui Piraei muros diruerunt,
non jussu Lacedaemoniorum, sed quoniam imperium sic
250 firmiter sibi fore existimabant. Caeterum pro ὑμῖν ἐδή-
λωσαν recte Taylorus et Marklandus correxerunt ὑμᾶς
ἐδούλωσαν: similis est locus in *Poliuchum* §. 5. ἐπιδεῖν
τὰ τεῖχη καθαιρούμενα, καὶ τὰς ναῦς τοῖς πολεμίοις πα-
ραδεδωμένας, καὶ τὸ ὑμέτερον πλῆθος καταδεδουλωμέ-
νον. **)

§. 55. Τούτων τοίνυν Φείδων ὁ τῶν τριάκον-

*) SLUITERI rationem neglexerunt recentt. omnes.

**) At vide BREMI.

τα γενόμενος, καὶ Ἰπποκλῆς καὶ Ἐπιχάρης ὁ Ἀαμπρεὺς — ἐπειδὴ αὐτοὶ εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστησαν, πολὺ μείζω στάσιν καὶ πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, ἢ τοῖς ἐξ ἄστεος ἐποίησαν. Taylorus legit ἢ τοὺς ἐξ ἄστεος, non satis feliciter, me iudice, contra historiae veritatem. Ostendere vult Lysias tantum abfuisse, ut decemviri, ejectis xxx Tyrannis constituti ad seditiones tumultusque sedandos et exules reducidos, hoc agerent, ut contra bellum motusque auxerint civiumque animos multo magis exacerbarint ac rempublicam perturbarint. Non enim fecerunt seditionem bellumque gravius exulibus, quam urbanis, quum illi, omnia depopulantes atque ad ipsa moenia accedentes, urbem timore miscerent, et urbanos in maximas angustias compellerent. Hoc igitur dixerit Lysias, si ita scripserit: πολὺ μείζω στάσιν καὶ πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ τοῖς ἐξ ἄστεος ἐποίησαν vel ἐνεποίησαν. Unam delemus particulam ἢ ex ultimis literis verbi praecedentis temere repetitam. *)

§. 57. Καίτοι τοῦτο πᾶσι δῆλον ἦν, ὅτι εἰ μὲν 251 ἐκεῖνοι δικαίως ἔφευγον, ὑμεῖς ἀδίκως, εἰ δ' ὑμεῖς ἀδίκως, οἱ τριάκοντα δικαίως. Reiskius sensit ad sententiae nexum et perspicuitatem aliquid deesse, sed nodum dissecat, non solvit, existimans haec verba esse addenda, ἀλλὰ γὰρ ὑμεῖς μὲν ἀδίκως, ἐκεῖνοι δὲ δικαίως. Sane fraudi fuit librariis illa verborum δικαίως et ἀδίκως repetitio, quae si suo ordine composuerimus, nihil arbitror neque ad perspicuitatem neque ad elegantiam defuturum. Verus ordo hic esse videtur: εἰ μὲν ἐκεῖνοι ἀδίκως ἔφευγον, ὑμεῖς δικαίως, εἰ δ' ὑμεῖς ἀδίκως, οἱ τριάκοντα δικαίως. Sic enim simul illud affirmatur, quod Reiskius voluit: quale CICERONI dicitur argumentum ex contrario, de Orat. L. II. c. 40. **)

§. 77. Πολλὰς πίστεις αὐτῷ ἔργῳ δεδοκῶς, καὶ παρ' ἐκείνων ὅρκους εἰληφῶς. Haud scio an pro αὐτῷ scribendum sit αὐτοῖς, quo pacto major in his verbis erit efficacia. [Et sic Cod. C.]

§. 81. Κατηγορεῖτε δὲ Ἐρατοσθένους καὶ τῶν φίλων, οἷς τὰς ἀπολογίας ἀνοίσει, καὶ μεθ' ὧν αὐτῷ ταῦτα πέπρακται. Dictionem ἀναφέρειν τινὲ τὴν ἀπολογίαν,

*) Loci naturam bene perspexit FORTSCH. in comment. crit. p. 7. seqq. De variata structura, quae TAYLORO offensionem fuit, vide BREMI. ad h. l.

**) Vulgatam habent recentt. omnes.

vel τὴν αἰτίαν, nusquam alibi me videre memini, semper dicitur εἰς τινά. Quare et hic credo emendandum εἰς οὓς τὰς ἀπολογίας ἀνοίσει: praepositionem εἰς sequens 252 οὓς suo loco expulit. Sic plane §. 64. νῦν δὲ ὁρῶ τὰς ἀπολογίας εἰς ἐκεῖνον ἀναφερομένας: §. 28. εἰς τοὺς τριάκοντα ἀναφέρειν τὴν αἰτίαν: Ibid. ἂν εἰς σφᾶς αὐτοὺς ἀναφέρωσι: in Agorat. §. 55. ἀκούω δ' αὐτὸν καὶ εἰς Μενέστρατον ἀναφέρειν τι περὶ τῶν γραφῶν: in Dardan. §. 8. οὗτοι τὴν αἰτίαν εἰς ἐκείνους ἀνέφερον. Conf. EURIPIDES in Oreste v. 76. Bacchis v. 29. Ione v. 827. DEMOSTHENES c. Aphobum ll. p. 838. R. §. 9. *)

§. 83. Πότερον εἰ αὐτοὺς ἀποκτείνετε καὶ τοὺς παῖδας αὐτῶν ἱκανὴν ἂν τοῦ φόνου δίκην λάβοιμεν, ὧν οὗτοι πατέρας καὶ υἱεῖς καὶ ἀδελφούς ἀκρίτως ἀπέκτειναν. Miror neminem animadvertisse scribendum esse λάβοιτε, cum in universa hac sententia Lysias secunda, uti dicunt, persona utatur. Neque etiam μέτοικος Lysias cum civibus ἐν τῷ δίκην λαμβάνειν sine invidia se poterat componere. **)

Adversus Agoratum. §. 19. Ἐκπέμπουσι γὰρ εἰς τὴν βουλὴν τὴν πρὸ τῶν τριάκοντα βουλευούσαν Θεόκριτον τὸν τοῦ Ἐλαφροστίκτου καλούμενον· ὁ δὲ Θεόκριτος οὗτος ἐταῖρος ἦν τῷ Ἀγοράτῳ καὶ ἐπιτήδειος· ἡ δὲ βουλὴ πρὸ τῶν τριάκοντα βουλευούσα διέφθαρτο καὶ Ὀλιγαρχίας ἐπεθύμει, ὥς ἴστε, μάλιστα. Magnopere demiror fastidiosam illam repetitionem in scriptore brevitatis interdum extra modum studioso a nemine fuisse 253 animadversam. Alterutra senatus descriptio prorsus vacat et sine ullo perspicuitatis damno abesse potest magno cum elegantiae lucro, quae repetitiones ejusmodi inanes respuit; altera autem senatus descriptio necessaria erat ad oppositionem τῆς βουλῆς τῆς ἐπὶ τῶν τριάκοντα §. 20.

§. 44. Ἀνιῶμαι μὲν οὖν ὑπομιμνήσκων τὰς γεγενημένας συμφορὰς τῇ πόλει, ἀνάγκη δ' ἐστίν, ὧς ἄνδρες δικασταί, ἐν τῷ παρόντι καιρῷ, ἵν' εἰδῆτε, ὥς σφόδρα ὑμῖν ἐλεεῖν προσήκει Ἀγόρατον. Vitiosam esse hanc lectionem non opus est arguere: meliorem praebet Codex Stephani μὴ ἐλεεῖν, quam nihil curasse videtur Reiskius,

*) Cum omnibus Codd. interpretes omnes Dativum retinuerunt. Et si naturam Dativi respicias, videtur bene conjungi posse cum ἀναφ.

**) Vulgat. habent recentt. omnes.

cum de suo praeposuerit οὐκ ante vocem ἐλεῖν, quod mihi quidem frigidum videtur. Vehementius quoddam verbum requiritur ad sententiae gravitatem: forte in lectione, quam praebet Margo Stephani μὴ ἐλεῖν, haec latet antiqua et germana: ὡς σφόδρα ὑμῖν μισεῖν προσήκει Ἀγόρατον. Ita Apol. Mantitheï §. 18. χρὴ — οὐκ εἰ τις τολμᾷ διὰ τοῦτο μισεῖν: §. 19. οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως, ὃ βουλή, οὔτε φιλεῖν, οὔτε μισεῖν οὐδένα: p. bonis Aristoph. §. 4. ὥστε ὑπὸ πάντων τῶν πεπραγμένων μισηθέντες ἀπελθεῖν. ANTIPHON περὶ χορ. §. 53. ἀποδείξω ὑμῖν τοὺς κατηγοροὺς ἀξίους οὐ μόνον ὑπ' ἐμοῦ μισεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ ὑφ' ὑμῶν πάντων καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν. DEMOSTHENES in *Pantaenetum* p. 982. R. §. 54. ὡς ὅς ἂν σοὶ δανείσῃ, τοῦτον δημοσίᾳ μισεῖσθαι προσήκει. *)

§. 62. Εἰ μὲν οὐ πολλοὶ ἦσαν. Nemo dubitet, 254 quin legi oporteat εἰ μὲν οὖν οὐ πολλοὶ ἦσαν: hanc copulam requiri manifestum est, ne hiulca sit Oratio.

§. 86. Δοκοῦσι δ' ἔμοιγε οἱ ἔνδεκα, οἱ παραδεξάμενοι τὴν ἀπαγωγὴν ταύτην, οἰόμενοι Ἀγοράτῳ συμπράττειν τότε καὶ διίσχυριζόμενοι σφόδρα ὀρθῶς ποιῆσαι Διονύσιον τὴν ἀπαγωγὴν ἀπάγειν ἀναγκάζοντες προσγράψασθαι τότε ἐπ' αὐτοφώρῳ, ἢ ὅπου ἂν ᾖ, πρῶτον μὲν ἐναντίον πεντακοσίων ἐν τῇ βουλῇ, εἶτα πάλιν ἐναντίον Ἀθηναίων ἀπάντων ἐν τῷ δήμῳ ἀπογράψας τινὰς ἀποκτείνεις, καὶ αἴτιος γένοιτο τοῦ θανάτου· οὐ γὰρ δήπου τοῦτο μόνον οἶεται ἐπ' αὐτοφώρῳ, εἴαν τις ξύλῳ ἢ μαχαίρᾳ πατάξας καταβάλλῃ κ. τ. λ. In hisce verbis emendandis omnes Lysiae interpretes elaborarunt, hic illo felicius, ita tamen, ut nullius plane probari possit sententia. Reiskiana certe conjectura ejusmodi est, ut et a verisimilitudine et a mente Lysiae procul absit. Equidem quamquam verum me invenisse non ausim dicere, id tamen me praestitisse credo, ut paucis tantum mutatis, quod in loco corruptissimo profecto licet, si non verba Oratoris germana restituerim, mentem certe ac sententiam fere expresserim. Itaque locum, quemadmodum mihi visus est emendandus, primum adscribam, postea de singulis deinceps dicam. Δοκοῦσι δ' ἔμοιγε οἱ ἔνδεκα, οἱ 255 παραδεξάμενοι τὴν ἀπαγωγὴν ταύτην, οὐκ οἰόμενοι Ἀγοράτῳ συμπράττειν τότε, ἀλλὰ διίσχυριζόμενοι σφόδρα ὀρθῶς ποιῆσαι Διονύσιον, τὴν ἀπαγωγὴν εἰσάγειν, ἀναγκάζοντες προσγράψασθαι τότε ἐπ' αὐτοφώρῳ, ἐπει-

*) At vide FOERTSCH, et FRANZ.

δὴ πρῶτον μὲν ἐναντίον πεντακοσίων ἐν τῇ βουλῇ, εἴτα
 πάλιν ἐναντίον Ἀθηναίων ἀπάντων ἐν τῷ δήμῳ ἀπο-
 γράψας τινὰς ἀποκτείνειε καὶ αἷτιος γένοιτο τοῦ θανά-
 του· οὐ γὰρ δήπου τοῦτο μόνον νομίζεται ἐπ' αὐτοφώ-
 ρῳ caet. *Videntur autem mihi undecimviri, apud quos*
facta est hujus causae accusatio, et a quibus est pro-
bata, non quod Agorato hoc profuturum existimarent,
sed eo ipso confirmantes recte et jure agere Dionysium,
hanc litem in forum inducentes coegisse Dionysium li-
bello adscribere, se accusare Agoratum, ut homicidam,
ἐπ' αὐτοφώρῳ, quod primum quidem coram senatu quin-
gentorum, deinde coram toto populo in concione, per
suam accusationem nonnullos interfecisset, suppliciiue
eorum auctor fuisset. Neque enim hoc solum censetur
esse ἐπ' αὐτοφώρῳ, si quis armis aggressus aliquem oc-
cidat caet. Hujus autem conjecturae rationem ut recte
probemus, de officio τῶν Ἐνδεκα erit videndum, quo-
rum frequens est in foro Attico mentio. Undecimviri
 dicti sunt quia decem erant, e singulis Tribubus unus,
 sorte lecti, quibus undecimus adnumerabatur scriba, au-
 256 ctoribus POLLUCE L. VIII. Sect. 102. postea autem
 nomen eorum mutatum esse eosque νομοφύλακας item
 θεσμοφύλακας fuisse dictos tradunt POLLUX d. I. UL-
 PIANUS ad Demosthenis Timocrateam p. 457. §. 151.
 et Scholiastes ad Aristoph. Vespas v. 1103. Verum
 νομοφυλάκων nomen unde τοῖς Ἐνδεκα venerit, equidem
 non intelligo, quum nihil ipsis cum legum custodia fue-
 rit commune aliusque hoc nomine magistratus Athenis
 antiquitus exstiterit. Itaque potius opinor νομοφυλάκων
 nomen fictum esse ad exemplum θεσμοφυλάκων, hoc au-
 tem corruptum esse et vere vocatos fuisse θεσμοφύλακας:
 quam item video esse sententiam FLORENTIS CHRIS-
 TIANI ad d. I. Aristophanis. Praecipue enim eorum
 muneris erat cura carceris et victorum, iisque capitis
 damnati tradebantur; unde παραδιδόναι τοῖς Ἐνδεκα
 nihil aliud est, quam tradere ad supplicium. Non au-
 tem suis ipsi manibus id peragebant, sed fieri curabant
 a δημοκοίνῳ sive carnifice, qui mortuorum quoque cor-
 pora curabat: vid. ANTIPHONTEM κατηγ. φαρμ. §. 20.
 PLATONEM in Phaedone p. 117. A. POLLUCEM L. VIII.
 Sect. 71. L. IX. Sect. 10. Si quis autem e carcere
 fuga esset elapsus, undecimvirorum erat illum investigare
 et in carcerem reducere. Vid. DEMOSTHENEM in Ari-
 stogit. I. p. 787. R. §. 56. Theramenem quomodo un-
 257 decimviri abduxerint. Vid. apud XENOPHONTEM Hel-
 len. L. IV. c. 4. §. 22. Neque vero sola hac carceris

cura munus eorum constabat, sed habebant etiam jurisdictionem, eorumque tribunal erat in Parabysto: HARPOCRATION V. Παράβυστον· οὕτως ἐκαλεῖτο τι τῶν παρ' Ἀθηναίους δικαστηρίων, ἐν ᾧ ἐδίκαζον οἱ Ἑνδεκα. Fiebat apud eos accusatio omnium criminum privatorum, quibus poena mors esset: vid. *Etymologicum M.* in v. Certe de furibus fuisse illis jurisdictionem apparet ex ISAEO de *Nicostr. Hered.* p. 49. v. 23. DEMOSTHENE *Except. adv. Lacr.* p. 940. R. §. 47. de grassatoribus (λωποδύταις) et plagiaris (ἀνδραποδισταῖς) e LYSIA c. *Theomn.* §. 10. Conf. HARPOCRATIONEM V. Ἀπαγε, POLLUCEM L. VIII. Sect. 102. et Scholiasten ad l. c. *Aristophanis.* Judicabant etiam de aliis nonnullis ἐνδείξεως speciebus: cui rei cum hic Lysiae locus indicio est, tum DEMOSTHENES in *Timocr.* p. 753. R. §. 105. seq. et ETYMOLOGUS l. c. Haec autem ad undecimviros in jus vocatio dicebatur ἀπαγωγή: vid. POLLUCEM et HARPOCRATIONEM loc. cit. Animadvertabant praeterea in eos, qui aerario debentes solvere nolent, pecuniasque debitas vel in judicio Reipublicae nomine ab iis petebant, vel ex officio exigebant: vid. DINARCHUM in *Aristogitonem* p. 106. §. 13. DEMOSTHENE-258 NEM in *Androtion.* p. 608. R. §. 49. seq. Videntur etiam adfuisse, si in causa publica servus testimonii gratia torqueretur: vid. DEMOSTHENEM in *Nicostratum* p. 1254. R. §. 23. Ex lege autem Timocratis eos, qui in vinculis essent εἰσαγγελία in jus vocati, si condemnatio eorum a scribis singularum Prytaniarum non esset Thesmothetis edita, in iudicium debebant adducere, auctore DEMOSTHENE in *Timocr.* p. 720. R. §. 63. Fiebant denique coram iis descriptiones sive ἀπογραφαὶ fundorum et aedificiorum, de quibus item lites in forum inducebant, eaque, quae Heliaeae publicari decrevisset, tradebant venditoribus; *Etymologicon* d. l. εἰσῆγον δὲ καὶ τὰ ἀπογραφόμενα χωρία [καὶ] οἰκίας· καὶ τὰ δημόσια εἶναι δόξαντα παρεδίδουν τοῖς πολίταις: leg. τοῖς πωληταῖς: erant enim Πωληταὶ Athenis decem numero, qui cum alias publicas res, uti metalla et vectigalia, tum etiam bona proscripta vendebant: vid. POLLUX Lib. VIII. Sect. 99. HARPOCRATION V. Πωληταί, SIGONIUS de *Republica Atheniensium* L. IV. c. 3. Miserrimo errore JOACHIMUS STEPHANUS τοὺς Ἑνδεκα eosdem habet quos decem Proëdros, de *Jurisdic. Vet. Graec.* c. 3. (in *Thesouro GRONOVII* T. VI. p. 2692.). De Undecimviris eorumque munere conf. BUDAEUS *Comment. L. Gr.* p. m. 252. UBBO EMMIUS de *Republ. Athe-*259

niensium c. 10. (in *Thesaurus* GRONOVII T. V. p. 1332.) et praecipue CAR. SIGONIUS l. modo cit. Horum muneri simile erat olim Romae munus Triumvirorum Capitalium: vid. POMPONIUS L. 2. §. 30. π. de O. J. ABRAMIUS ad Ciceronem pro Cluentio c. 8. BUDAEUS *Annot. Poster. ad Tit. π. de Muner. et Honor.* p. 267. G — K. Haec autem jurisdictio τῶν "Ενδεκα ejusmodi erat. Actor reum ad illos in jus vocabat, et coram iis causam accusandi, delictum nempe rei exponebat: quo facto si reus id non negaret, habebatur pro confesso atque ab ipsis Undecimviris condemnabatur et capite puniebatur; sin reus negaret, ad majus tribunal rem referebant, ut iudices, ad quos ea res pertineret, de delicto cognoscerent et statuerent: in quo iudicio si esset condemnatus, iterum illis tradebatur ad supplicium, vid. POLLUX et ETYMOLOGUS loc. cit. Magistratus autem illi, qui habebant εἰσαγωγὴν εἰς τὸ δικαστήριον (quae plurimis locis τοῖς "Ενδεκα tribuitur) prius litem examinabant, tum vero vel negabant se illam in forum esse inducturos (quod dicitur ἀπιέναι), si actorem inique petere manifesto appareret, vel si de re illa non haberent jurisdictionem, vel denique si vitium aliquod esset in libello vel formula accusationis, quod colligo e LYSIA c. 260 *Theomn. §. 9. seqq.* Scholiaste ad *Aristophanis Ecclesiaz.* v. 1018. vel facultatem dabant reum in iudicio persequendi (quod hic dicitur παραδέχεσθαι et l. modo cit. ἀποδέχεσθαι), si res non statim posset expediri: tum vero illi Magistratus iudicium constituebant, actionem dabant et in iudicio praesidebant: vid. HARPOCRATION v. Ἡγεμονία δικαστηρίου. Conf. BUDAEUS *Annot. Post. ad Tit. π. de Appell.* p. 250. F. et *Comment. L. Gr.* p. 97. seq. et hinc LYSIAS *Or. II. in Alcibiadem* non tantum iudices, sed et praecipue Strategos, utpote iudicii praesides, orat, ut neutri, neque actori, neque reo magis sint benevoli: atque ibidem dicuntur in illo iudicio οἱ στρατηγοὶ τὴν ψῆφον δίδοναι τοῖς δικασταῖς, iudices in suffragia mittere, quippe qui litem in forum induxerant. Sunt haec fortasse paullo fusiora, sed ad consilium nostrum necessaria: nam (ut eo redeam, cujus causa haec instituta est disputatio) non ipsi Undecimviri accusabant Agoratum, quod est ἀπάγειν ἀπαγωγὴν, neque cogebant Dionysium, ut Agoratum accusaret, neque etiam ut in lite perseveraret; reos enim pendente lite ab ea potuisse desistere ante latam sententiam, docet ISO-CRATES *Except. Adv. Callim.* p. 573. D. sed actorem cogere vel certe ei suadere poterant, ut in libello ali-

quid mutaret, si de causa ad iudices referri vellet. Itaque pro τὴν ἀπαγωγὴν ἀπάγειν caet. propter dictas rationes legendum videtur τὴν ἀπαγωγὴν εἰσάγειν, ἀναγκάζοντες προσγράψασθαι τὸ ἐπ' αὐτοφώρῳ. Dicitur autem εἰσάγειν ἀναγκάζοντες pro εἰσάγοντες ἀναγκάζειν; qualis constructio et Poëtis et Oratoribus in usu est: sic ipse LYSIAS apud DIONYSIUM HALICARNASSEUM in *Vita* p. 344. ἐλθὼν δ' ἐγὼ ἡγανάκτουν μὲν πρὸς Ἡγήμονα: ARISTOPHANES *Eccles.* v. 304. ἡνίκ' ἐλθόντ' ἔδει λαβεῖν ὀβολὸν μόνον: apud EURIPIDEM *Phoeniss.* v. 1266. φίλτρο' ἐπωδῶν Scholiastes dici ait pro ἐπωδάς φίλτρων: *Bacchis* v. 518.

Ἡμᾶς γὰρ ἀδικῶν, κείνον εἰς δεσμοὺς ἄγεις.

ubi sic videtur interpungendum ἡμᾶς γὰρ, ἀδικῶν κείνον, εἰς δεσμοὺς ἄγεις, ut sensus sit ἡμᾶς γὰρ εἰς δεσμοὺς ἄγων ἐκείνον ἀδικεῖς. Jam pergit Lysias rationem reddens, cur sibi videantur οἱ Ἐνδεκα jussisse adscribere verba ἐπ' αὐτοφώρῳ, quam hanc esse existimat, ἐπειδὴ πρῶτον μὲν κ. τ. λ. etenim illud ἢ ὅπου ἂν ἢ nullum habet sensum et manifesto deest verbum, quod causam contineat cur hoc jusserint Undecimviri; ἐπειδὴ autem conjunctivum ἀποκτείνειε — γένοιτο secum habet, quia oratio non est absoluta, sed pendet a praecedenti δοκοῦσι ἔμοιγε εἰσάγειν. Denique quod ultimo loco pro οἶεται reposui νομίζεται id ipsa ratio postulat et quisque comprobabit. Nam Reiskii explicatio: non enim tanta est Agorati stultitia et tarditas, ut existimet caet. durissima est, quoniam mox ad ipsum Agoratū dicit ἐπεὶ ἐκ γε τοῦ σοῦ λόγου κ. τ. λ. Verbo νομίζειν ita saepissime utuntur: οἶεσθαι passive apud solutae orationis scriptores in usu esse non credo; illa enim loca ubi ita dici videri possit, si bene consideres, non ita sunt accipienda: exemplo sit locus XENOPHONTIS *Hellen.* L. III. c. 4. §. 17. πάντες πολεμικὰ ὅπλα κατεσκευάζον, ὥστε τὴν πόλιν ὄντως οἶεσθαι πολέμου ἐργαστήριον εἶναι, quod idem est ac si dixisset, ὥστε οἶεσθαι τινὰ vel τοὺς ἰδόντας, ut putares revera totam urbem esse belli armamentarium: atque ad eandem rationem alia quoque similia loca, quamvis pauca sint, etiam apud Poëtas explicari possunt. *)

*) De ἢ ὅπου ἂν ἢ vide FLATNERI *Process.* T. I. p. 261. Caeterum locum, quem ULRICHUS (die Eilfmänner p. 245.)

§. 90. Οὐδένα γὰρ ὄρκον οἱ ἐν Πειραιεῖ τοῖς ἐν ἄστει ὤμοσαν. Marklandus conjecit τοῖς οὐκ ἐν ἄστει, alii τοῖς ἐν Πειραιεῖ. Forte non deterius legamus οἱ ἐν Πειραιεῖ, εἰ μὴ τοῖς ἐν ἄστει. Videmus autem cum ex hac causa, tum ex aliis, quam parum illud jusjurandum valuerit ad minuendas civium discordias et prohibendas accusationes. *)

263 *Adversus Alcibiadem Ἀστρατείας* inscribitur altera in Alcibiadem magni Alcibiadis filium Oratio: quamquam abunde probasse videtur Marklandus, nihil aliud eam esse, nisi finem prioris Orationis, cujus rationibus etiam haec accedat, longiorem esse hujus Oratiunculae perorationem, quam proportio ad reliquas partes patiatur. Quare non video, cur Reiskius probabilem Marklandi sententiam repudiarit, atque hanc Oratiunculam putarit esse δευτερολογίαν. **)

§. 4. Ἐνθυμουμένους, ὅτι οὐδὲν δεήσει ὑμᾶς ἰδίᾳ περὶ τῆς ἀστρατείας βοηθεῖν ἢ τούτους ὧν τινὰς δεῖσθαι, αὐτοὺς τὴν ψῆφον δίδοντας. Miror facillimam emendationem nemini in mentem venisse, ad quam ipsa nos ducit corruptela. Videtur in antiquioribus Codd. duplex fuisse lectio, altera ἢ τούτους δεῖσθαι, altera ἢ τούτων τινὰς δεῖσθαι. Itaque recentiores descriptores arbitror vocabulo τούτους superscripsisse discrimen lectionis ὧν τινὰς, quod in aliis Codd. invenerant. Utrumvis eligas, locus erit persanatus: cogitantes non oportere vos privatim pro Alcibiade in hoc ἀστρατείας iudicio intercedere, neque hos etiam strategos oportere, iudices, quos ipsi in suffragia mittunt, exorare. ***)

264 *Apologia pro Mantitheo* §. 4. Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ δικοιτησομένους ἐξέπεμψε· καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων, οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἦλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατ-

et MEIERUS (Ord. Jud. p. 228.) corruptum, implicatum et lacunosum dixerunt, bene perspexerunt BREMIUS et FRANZIUS. De οἶεται, quod Bremium male habuit, vide FOERTSCHII Observatt. p. 34.

*) Recentt. tamen interprett. receperunt Palmerii conjecturam τοῖς ἐν Πειραιεῖ.

**) At vide SCHOEMANNI Ord. Jud. p. 709. n. 19.

***) Recentt. cum Codice C scripserunt τούτων.

ἐλθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. Ostendere vult Orator ex persona Mantitheï, eum sub trigintavirali dominatione brevi tantum tempore in urbe fuisse, quare et perfectionis et reditus tempus accurate designandum erat. Si vero ita locum legamus, dicit Mantitheus se rediisse, nondum dirutis muris, neque mutato Reipublicae statu, sed quinque diebus antequam exules Phyle profecti Piraeëum caperent. Ne de aliorum conjecturis quid dicam, mihi legendum videtur — ἐξέπεμψεν, οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων, οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας· κατήλθομεν δὲ πρὶν κ. τ. λ. Hunc vero Mantitheum diversum esse credo ab eo, cujus mentio est apud XENOPHONTEM *Hellen.* L. I. c. 1. §. 6. et e. 3. §. 9. is autem forte idem sit, de quo dicit ANDOCIDES de *Mysteriis* §. 43. diversus item uterque ab eo, pro quo scriptae exstant DEMOSTHENIS in *Boeotum* Orationes. *)

In *Poliuchum* §. 7. Συνήδεσαν γὰρ ἅπασιν αὐτοῖς ὑπὸ τῆς πολιτείας τιμωμένοις. Recte Marklandus vidit esse in his verbis corruptelam, sed minus recte pro ἅπασιν restituit ἅπαντες; non enim in hoc verbo vitium est, sed in verbo συνήδεσαν, pro quo scribendum συνήδει. Sermo est de Nicerato Niciae filio, quem dicit LYSIAS nullam aliam ob causam inimicum fuisse tyrannis 221 ab iisque interfectum, nisi quod popularis imperii fuisset studiosus: populari autem imperio eum studuisse, non tantum propter se ipsum, sed etiam majorum causa, quos scierit omnes liberae Reipublicae temporibus fuisse in honore: συνήδει αὐτοῖς τιμωμένοις, idem est atque ἥδει αὐτοῖς τιμωμένους, qui usus verbi συνειδέναι frequens est. PSEUDO-LYSIAS in *Andocidem* §. 32. συνειδότας αὐτῷ ἔργα ἀνόσια εἰργασμένῳ, ubi non audiendus Taylorus αὐτῷ reponens: ISOCRATES de *Permut.* p. 319. §. 48. συνίσασι γὰρ τοῖς μὲν διὰ φιλοπραγμοσύνην ἐμπείροις τῶν ἀγῶνων γεγενημένοις. De particula ὑπὸ quin recte se haberet, nulla erat ratio quare Reiskius dubitaret: ἀπὸ vel ὑπὲρ, quod ille vult, nullum hic locum habet: ὑπὸ non notat ob, propter, ut Reiskius opinatur, sed dicitur de tempore: LYSIAS in *Theomn.* II. §. 9. ἐβδομήκοντα δ' ἐτῶν ὧν ὑπ' ὀλιγαρχίας ἐτελεύτησε. ISOCRATES *Areopag.* p. 156. §. 82. ὑπὸ — ἐκείνης τῆς εὐταξίας. Eandem notionem habet ἐπὶ. Vid. LYSIAM in *Eratosth.* §. 17. ubi recte hanc parti-

*) At vide BRUNNI Excurs. III. p. 438.

culam tuetur Reiskius, §. 65. in Agoratum §. 2. et 56. XENOPHONTEM *Memorab.* L. III. c. 5. §. 10. ISOGRATEM *Areopag.* p. 150. §. 54. p. 154. §. 69. *)

266 §. 9. Μετ' ὀλίγων δὲ τῶν ἐκπεπτωκότων, οὐτ' ἐπὶ τὴν πόλιν ἐπεστρατεύσατο, οὐτ' εἰς Δεκέλειαν ἀφίκετο. Nescio quid causae sit, cur Viri Docti vitiosa haec esse crediderint; Marklandus enim vult μετὰ πολιτῶν vel μετ' ἄλλων: Reiskius μετ' οὐκ ὀλίγων, quod si scriptum hic invenissem, reposuissem μετ' ὀλίγων. Tanta enim dicitur fuisse virtus Diogneti, ut injuste civitate pulsus non fecerit, quod exules plerique, qui patriae quovis modo damnum intulerint; sed ut ipse praeter caeteros aut cum paucis noluerit injuriam illatam ulcisci; ut neque contra patriam arma gesserit, neque Deceleam abierit, cum Lacedaemoniorum praesidio Athenas vexaturus. Exules autem plerosque Deceleam abiisse ibique separatam suorum habuisse cohortem, apparet e loco LYSIAE pro *Polystrato* §. 28. Conf. ANDOCIDES de *Mysteriis* §. 10. [cf. KRUEGER. ad Dionys. p. 389.] Fuisse inter conditiones pacis cum Lacedaemoniis factae, ut exules reciperent Athenienses, res nota est: vide v. g. ANDOCIDEM de *Mysteriis* §. 80. de *Pace* §. 11. fin. XENOPHONTEM *Hellen.* L. II. c. 2. §. 12.

De *Bonis Aristophanis* §. 10. Μὴ οὖν προκαταγινώσκετε ἀδικίαν τοῦ εἰς αὐτὸν μὲν μικρὰ δαπανῶντος, ὑμῖν δὲ πολλὰ καθ' ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν. Verbo δαπανᾶν numquam dativus jungitur hominis, vel rei, in quam sumtus impenduntur: itaque aliud verbum quaerendum est, a quo dativus ille pendeat; quod invenisse 267 mihi videor latens in articulo τὸν, qui melius hinc abesset; quare ita restituendum arbitror — ὑμῖν δὲ πολλὰ καθ' ἕκαστον δόντος ἐνιαυτὸν. Ita etiam in *Epicrat.* §. 10. τὰ ἐαυτῶν ὑμῖν διδόναι. — Ad §. 6. in M. Ald. haec erant notata: „διαβολὴ πάντων δεινότατον. ARI-“, STOTELES L. II. *Rhetor.* περὶ ὀργῆς.“ **)

§. 13. Ἐπεὶ σθῆ δούναι οὐκ εἰδῶς τὴν ἐσομένην διαβολήν, ἄλλως τε καὶ ὑμῶν ὅστις οὖν ἂν ἐκείνοις ἡξίωσε κηδεστής γενέσθαι. Nemo animadvertit nexum his verbis plane deesse. Memorabilis est lectio Codd. Coisl. et Vindob. quam in libellum variarum lectionum rejicit Reiskius, e qua tamen unice sanandus est hic locus.

*) Pluralem bene tuetur Bremius.

**) BREMIUS recte Zeugma statuit.

Ibi enim scriptum exstat ἄλλοτε καὶ: quae verba si bene distinguantur, veram continent lectionem ἀλλ' ὅτε καὶ ὑμῶν ὅστις οὖν ἐκείνοις ἡξίωσε κηδεστὴς γενέσθαι: filiam ei in matrimonium collocavit, cum nondum sciret futuram calumniam, sed cum vestrum unusquisque affinitatem cum iis lubens contraxisset.

§. 15. Τὰς τοίνυν ἐμὰς ἀδελφὰς θελόντων τινῶν λαβεῖν ἀπροίκους πάνυ πλουσίων, οὐ δέδωκεν, ὅτι ἐδόκουν κακίον γεγονέναι. Nihil video, nisi hic legendum sit κακίονες vel κακίους. *)

§. 23. M. Ald. ἀλλ' οὐχ οἶον ἦν δυνατός.

§. 28. Ἀλλ' ἐκείνο ἐνθυμεῖσθε, ὅτι πρὶν Νικοφῆ-²⁶⁸ μω ἢ καὶ Ἀριστοφάνει, πρὶν τὴν ναυμαχίαν νικῆσαι γῆ μὲν οὐκ ἦν ἀλλ' ἢ χωρίδιον μικρὸν Ῥάμνοῦντι. Magnam sententiae detrimentum afferunt verba πρὶν Νικοφῆμω ἢ καὶ Ἀριστοφάνει, quae credo e margine in contextum irrepsisse. Verisimilius est enim haec omnia profecta esse ab adnotatore, qui in margine scripserit, sibi non constare de Nicophemo, an de Aristophane sermo esset, quam, quod voluit Reiskius, solum verbum Ἀριστοφάνει esse retinendum: ita enim nulla apparet causa, cur reliqua adderentur. Neque necesse est perspicuitatis causa adjici nomen Aristophanis, cum e superioribus clare appareat haec de eo solo posse dici. **)

§. 34. Εἴ τις ὑμῶν ἔτυχε δοῦς Τιμοθέω τῷ Κόωνος τὴν θυγατέρα ἢ τὴν ἀδελφὴν — διὰ τούτου ἡξίουں τοὺς ἐκείνου καὶ τοὺς προσήκοντας ἀπολέσθαι, ὅτι οὐδὲ πολλοστὸν μέρος τῆς δόξης τῆς παρ' ὑμῖν ἐφάνη τὰ χρήματα. Alii ἀναγκαίους, vel παῖδας, vel οἰκείους excidisse putant, aut voculas τοὺς et καὶ delent. Mihi primum quidem cum Reiskio scribendum videtur, διὰ τοῦτ' οὖν ἡξιοῦτε: deinde arbitror ante v. ἐκείνου excidisse v. κηδεστὰς, quod verbum deesse apparet ex argumenti totius ratione: hoc enim nullam vim habebit in causa actoris, qui erat Aristophani affinis, nisi hic in pari exemplo κηδεστῶν fiat mentio, praesertim quum dicat, εἴ τις ὑμῶν²⁶⁹ ἔτυχε δοῦς — τὴν θυγατέρα ἢ τὴν ἀδελφὴν: quae quorsum valeant, nisi hic item affines memoret? Sic etiam οἱ προσήκοντες καὶ οἱ κηδεσταὶ junguntur §. 48. ***)

*) SLUITERUM errare BREMIUS docuit.

**) Sic omnes interprett. c. DOBREO in Advers. T. I. p. 238.

***) SLUITERI rationem valde probabilem, minime tamen necessariam respuebant interpretes omnes.

§. 36. Ἡγοῦντο δὲ καὶ τὰ ἐκεῖ ὁμῶς σφίσιν εἶναι ἴσα, ὥσπερ καὶ τὰ ἐνθάδε. Nihil mutandum nisi ὁμῶς, pro quo scribendum ὁμοίως. *)

§. 48. Καλλίας τοίνυν ὁ Ἰππονίκου, ὅτε νεωστὶ ἐτεθνήκει ὁ πατήρ, ὃς πλεῖστα τῶν Ἑλλήνων ἐδόκει κεκτῆσθαι, καὶ ὥς φησὶ διακοσίων ταλάντων ἐτιμήσατο αὐτοῦ ὁ πάππος, τότε τούτου τοίνυν τίμημα οὐδὲ δυνεῖν ταλάντοις ἐστι. Forte ita scribendum καὶ ὥς φασὶ — τόγε τούτου κ. τ. λ. Hujus igitur census ne duorum quidem talentorum est. De re ipsa dixi Cap. V. *)

§. 58. Τριάκοντα γὰρ ἔτη ἐστίν, ὅσα ὁ πατήρ αὐτοῖς χρήμασι καὶ τῷ σώματι τῇ πόλει ἐλειτούργει. Non ignoro pronomen αὐτὸς cum nomine in dativo positum vim exprimere praepositionis οὖν, de quo usu egit elegantissimus PIERSONUS *Verisimil.* L. I. c. 3. p. 40. verum is ab hoc loco alienus est. Me quidem iudice multo melius hic legatur καὶ τοῖς χρήμασι καὶ τῷ σώματι. ***)

Pro Polystrato §. 4. Ὅστις μὲν οὖν ἄτιμος ὢν 270 κακὸν τι ἐργασάμενος ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ ἐτέρας πολιτείας ἐπεθύμησε, διὰ τὰ πρόσθεν ἁμαρτήματ' αὐτοῦ ἐνεκ' αὖν ἔπραττε. Generatim haec dicuntur non de uno Polystrato, uti Marklandus opinatur. Ipsa nos sententia et literarum similitudo ducit ad conjecturam, διὰ τὰ πρόσθεν ἁμαρτήματ' αὐτοῦ ἐκεῖν' αὖν ἔπραττε. ****)

§. 10. Δεινὸν δὲ μοι δοκεῖ εἶναι, εἰ τοῖς εἰποῦσι περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον μὴ τὰ ἄριστα ὁ μηδὲν εἰπὼν ταῦτά πείσεται, καὶ ἐν μὲν ἐβδομήκοντα ἔτεσιν οὐδὲν ἐξήμαρτον εἰς ὑμᾶς ἐν ὅκτῳ δ' ἡμέραις, καὶ οἱ μὲν τὸν βίον ἅπαντα πονηροὶ ὄντες χρηστοὶ ἐν τῷ λογισηρίῳ γεγέννηται, πείσαντες τοὺς κατηγόρους, οἱ δ' αἰεὶ ὑμῖν χρηστοὶ ἦσαν, οὗτοι πονηροὶ. Hunc locum primum, quoniam occasio fert, tuebor, ubi sanus est et ab aliis tentatus, deinde, quae corrupta sunt, emendare conabor. Et primum quidem ea, quae corrupta censet Reiskius, τοῖς εἰποῦσι περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον μὴ τὰ ἄριστα,

*) At vide BREMIUM.

**) Cum optimo BEKKERI Codice recentt. omnes scripserunt τὸ τούτου τοίνυν. De Anacolutho hic admisso vide BREMIUM et HAENISCHIIUM (ad Lysiae Amator. p. 59.)

***) Et sic jam AUGERUS, quem secuti sunt recentiores omnes.

****) Vulgatam retinuerunt recentt. omnes.

ea nos omni labe carere judicamus, neque πρὸς pro περί, neque pro accusativo genitivum substituendum censemus, quia περί τὸ πλῆθος non pendet a verbo εἰποῦσι, sed a nomine τὰ ἄριστα. Adjectiva ἀγαθός, χρηστός et similia, praepositioni περί cum accusativo junguntur: *LYSIAS in Agor. §. 2. ἄνδρας ὄντας ἀγαθοὺς περί τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον: §. 60. οὕτω χρηστός ἦν καὶ περί τοὺς δεδεμένους, καὶ περί τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων. 271* *ARISTOPHANES Thesmophor. v. 513.*

Καὶ τὴν δρῶσαν, τὴν ἀγορεύουσαν
Τὰ βέλτιστα περί τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων,
Καὶ τὸν τῶν γυναικῶν,
Ταύτην νικᾶν.

In sequentibus constructionem verborum perturbatam suo ordine reponam, καὶ οἱ μὲν τὸν βίον ἅπαντα πονηροὶ ὄντες, χρηστοὶ ἐν τῷ λογιστηρίῳ γεγέννηται πείσαντες τοὺς κατηγόρους, οἱ δ' αἰεὶ ὑμῖν χρηστοὶ ἦσαν, καὶ ἐν μὲν ἐβδομήκοντα ἔτεσιν οὐδὲν ἐξήμαρτον εἰς ὑμᾶς, ἐν ὅκτῳ δ' ἡμέραις, οὗτοι πονηροὶ. *)

§. 14. Καὶ ἐδόκει ἐκεῖ τὴν ψυχὴν οὐ κακὸς εἶναι ἐν ταῖς ναυμαχίαις, καὶ τετρωμένος δεῦρ' ἦλθε, καὶ ἤδη μετεπεκτώκει τὰ πράγματα, καὶ οὗτος μὲν κ. τ. λ. Vide quam ingrata sit frequens illa et accumulata repetitio copulae καὶ. Mihi sane videtur multo venustior fore sententia, si pro καὶ ἤδη scribatur ἐπεὶ ἤδη vel ἐπειδὴ. **)

In Evandrum §. 13. Ἄρ' οὖν οἴεσθε αὐτοὺς χαλεπῶς διακεῖσθαι, καὶ ὑμᾶς αὐτῶν αἰτίους ἡγήσασθαι, ὅταν γένωνται ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις, ἐν οἷς αὐτῶν πολλοὶ εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀπήγοντο κ. τ. λ. Loci corruptissimi priorem partem feliciter emendavit Stephanus ἄρ' οὐκ οἴεσθε — διακεῖσεσθαι — ἡγήσεσθαι; posterius 272 quid sit, nemo facile dixerit. Vide mecum an non ita scripserit Orator: ὅταν ἐννοῶνται ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις ὡς αὐτῶν πολλοὶ εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀπήγοντο. Retinendum est ὅταν, ut apte sequatur καὶ κεῖνο προσενδυμηθῶσιν. ***)

*) Ubi cum recentt. omnibus scripseris ἐξήματερον, non est cur vulgata lectio mutetur.

**) Recentt. tamen καὶ ἤδη retinuerunt.

***) Vulg. retinuerunt recentt. omnes. DOBREEUS in Advers. T. I. p. 251. laudat Aeschin. c. Timarch. §. 179. et c. Ctesiph. §. 153.

In Nicomachum §. 4. Καὶ ὅσα χειρίσας μόνος οὗτος τῶν ἀρξάντων εὐθύνας οὐκ ἔδωκεν. Assentior Marklando et Reiskio pro χειρίσας restituentibus διαχειρίσας, quod verbum in hac re proprium esse et Marklandus ad h. l. docet, et nos jam ante hoc Capite diximus. Verbum ὅσα procul dubio corruptum facilius emendari potuerat, quam est ab illis emendatum: Marklandus conjecit καὶ τὰ δημόσια, Reiskius καὶ ὅσα οὐδεὶς ἄλλος διαχειρίσας, quorum neutrum placet. Veram lectionem restituere poterimus ex loco male intellecto [vide PLATNERI Symbol. p. 114. et DORVILL. ad Charit. p. 267.] in hac Orat. §. 25. καὶ τῶν ὁσίων καὶ τῶν ἱερῶν ἀναγραφεὺς γενόμενος: haec igitur non intellexit Taylorus, atque ὅσια eadem credidit esse, quae ἱερὰ, et cum in illo loco, tum in AESCHINE ad Timarch. p. 4. §. 25. pro ὁσίων scribendum existimavit δημοσίων: postea tamen ad i. l. Aeschinis utramque conjecturam revocavit et recte quidem meo iudicio: τὰ ὅσια enim eadem sunt ac τὰ δημόσια, solentque haec vocabula conjungi: DEMOSTHENES in Timocrat. 703. R. §. 11. ἢ τῶν ἱερῶν ἢ τῶν ὁσίων ἔχοντα τι τῆς πόλεως: in Macart. p. 1067. R. §. 51. νόθῳ μὴ εἶναι ἀγχιστείαν μήτε ἱερῶν, μήθ' ὁσίων. PLUTARCHUS in Theseo p. 11. c. dicit, Theseum constituisse Eupatridas ἱερῶν τε καὶ ὁσίων ἐξηγητάς. Grammatici ὅσιον interpretantur μὴ θεῖον, βέβηλον, δημόσιον, uti HARPOCRATION in v. id probans locis HYPERIDIS, DEMOSTHENIS et ISOCRATIS in Areopagit. qui videtur esse p. 153. §. 66. ubi male vulgatae Editiones habent καὶ τοῖς ἱεροῖς καὶ ταῖς θυσίαις, ut jam recte monuerunt H. STEPHANUS Diatr. Isocr. VII. et C. SEGGAAR in Actis Traject. T. II. p. 83. [vide BENSELER. p. 338 — 341.]. Eodem plane modo hoc verbum interpretantur TIMAEUS Lex. Plat. v. ὅσια, ubi vid. RUHNKENIUS: AMMONIUS p. 104. HESYCHIUS v. Ὀσίους θαλάμους: SUIDAS v. Ὀσιον χώριον et Ὀσιωθῆναι. Pluribus de hac vocabuli notione egerunt VALESIIUS ad Harpocrat. p. 58. edit. Blancardi, et VALCKENAEIUS Animadv. ad Ammon. p. 184. Itaque h. l. scribendum censeo, καὶ τὰ ὅσια διαχειρίσας μόνος οὗτος caet. Fortasse haec vocabuli notio non ubique obvia librariorum in errorem duxit. *)

§. 8. Δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, εἰ — οἰήσεται χρῆ-

*) διαχειρίσας jam GONT. et MARKL., quos secuti sunt recentt., qui tamen c. Cod. C τοσαῦτα scripserunt.

ναὶ ἐμοῦ κατηγορῶν ὑμῖν μὴ δοῦναι δίκην· ἔτι δὲ οἶμαι θαυμαστὸν νομίζω, Νικόμαχον ἑτέροις ἀδίκως μνησικα-
κεῖν ἀξιούν κ. τ. λ. Alterutrum, vel οἶμαι, vel νομίζω ²⁷⁴
e margine in contextum esse invecum, quae est Taylori
et Marklandi sententia, non admodum mihi probatur,
quia eadem est utriusque vocabuli vis, utrumque quavis
pagina obvium. Altera Marklandi conjectura, pro οἶμαι
legendum esse εἶναι, item Reiskii ἐστὶ δὲ, οἶμαι, θαυμα-
στὸν νομίζειν duriores sunt. Equidem ita scripsisse Ly-
siam arbitror, ἔτι δὲ μᾶλλον θαυμαστὸν νομίζω: il-
lud quidem mirum est, hoc vero multo magis miran-
dum. *)

§. 18. "Ωστ' ἄξιον ἡμῖν τὰς αὐτὰς ἐκείνοις θυσίας
ποιεῖσθαι· καὶ εἰ μηδὲν δι' ἄλλο, τῆς τύχης ἕνεκα τῆς
ἐξ ἐκείνων τῶν ἱερῶν γεγεννημένης. Videtur hic ad effi-
caciam sententiae ex usu Graecorum aliquid deesse. So-
lent enim Graeci, si praecesserit εἰ μὴ, vel εἰ μηδὲν ἄλ-
λο, subungere vel ἀλλὰ, vel ἀλλάγε, vel ἀλλ' οὖν, vel
certe particulam γε. XENOPHON *Cyropaed.* L. V. c. 5.
§. 35. εἰ μὴ ταῦτα, ἀλλὰ τοιαῦτα ὑπὸ σοῦ δοκῶ πεπον-
θέναι: *Hellen.* L. I. c. 7. §. 10. εἰ μὴ πλέον, ἀλλὰ
μίαν ἡμέραν δόντες αὐτοῖς ὑπὲρ αὐτῶν ἀπολογήσασθαι:
L. IV. c. 6. §. 13. ἐδέοντο τε εἰ μηδὲν ἄλλο, ἀλλὰ το-
σοῦτον γε χρόνον καταμεῖναι αὐτόν. EURIPIDES *He-
lena* v. 995.

— — — ἀλλ' ἐγὼ σφ' ἀπάξομαι,
Εἰ μὴ πρὸς οἴκους δυνάμεθ', ἀλλὰ πρὸς νεκρούς:

Phoenissis v. 953.

275

Κ' εἰ μὴ γὰρ εὐνῆς ἦψατ' ἀλλ' ἔχει λέχος.

v. 530.

Ἐμοὶ μὲν, εἰ καὶ μὴ καθ' Ἑλλήνων χθόνα
Τεθράμμεθ', ἀλλ' οὖν ξυνετὰ μοι δοκεῖς λέγειν.

ISOCRATES in *Archidamo* p. 129. §. 62. εἰ καὶ μὴ
πάντα μεθ' ὑμῶν εἰσὶν, ἀλλ' οὖν ὑπὲρ γε τῆς ἑαυτῶν

*) FRANZ. conjecit ἔτι δὲ καὶ (vide HAENISCH. ad *Amator.*
p. 44.) FOERTSCHUS (in *Comment. crit.* p. 32. seqq.) ver-
bum οἶμαι uncis inclusit. At vulgata lectio sana est. Vide
STALLBAUM. ad *Plat. Protagor.* p. 113.

σωτηρίας πάντα ποιήσοντας: *Panathen. p. 275. §. 202.* ὥς εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο πεποιήκασιν τοὺς Ἕλληνας ἀγαθόν, ἀλλ' οὖν ἐκεῖνο γε δικαίως ἂν αὐτοῖς ἅπαντες χάριν ἔχοιεν. Is igitur cum sit usus Graecorum, videtur hic quoque scribi oportere, καὶ εἰ μηδὲν δι' ἄλλο, ἀλλ' οὖν τῆς τύχης ἔνεκα. — Non est mirandum, haec vocabula excidisse, cum literarum similitudo librarii oculos falleret. Vel saltem, si quis hoc nolit, legendum τῆς γε τύχης ἔνεκα, uti este c. *Philonem §. 29.* εἰ μὴ γε ἄλλω τινὶ μείζονι, τῇ γε παρούσῃ ἀτιμία. *)

§. 21. Καὶ τούτοις ὁ ἱεροσύλος περιτρέχει, λέγων ὥς εὐσέβειαν ἀλλ' οὐκ εὐτέλειαν ἀνέγραψε. Verba καὶ τούτοις emendare conati sunt Marklandus, scribens καὶ ἐπὶ τούτοις, et Reiskius καὶ τοι οὗτος reponens: ingeniose uterque et probabiliter. De sequentibus nemo mo-
276 nuit, cum tamen animadversione digna videantur. Vehementer dubito, an bene dicatur ἀναγράφειν εὐσέβειαν et εὐτέλειαν: scribendumque puto λέγων ὥς εἰς εὐσέβειαν, ἀλλ' οὐκ εἰς εὐτέλειαν ἀνέγραψε. Praepositiones absorptae sunt a literis prioribus verborum sequentium. **)

§. 22. Εἰδὼς δὲ ὅτι ἡ βουλὴ ἡ βουλευούσα, ὅταν μὲν ἔχῃ ἱκανὰ χρήματα εἰς διοίκησιν, οὐδὲν ἐξαμαρτάνει, ὅταν δὲ εἰς ἀπορίαν καταστῇ, ἀναγκάζεται εἰσαγγελίας δέχεσθαι καὶ δημεύειν τὰ τῶν πολιτῶν. An credamus Lysiam voluisse senatum illum, qui tunc erat, praeter ceteris reprehendere, praesertim cum nulla esset causa? At hoc tamen sibi volunt illa ἡ βουλὴ ἡ βουλευούσα. Equidem unam addendam esse arbitror particulam αἰ. Non enim de illis solis loquitur Orator, qui tum senatores erant, sed commune omnium vitium reprehendit, qui quovis tempore illud munus gessissent. Itaque scribendum censeo, ἡ βουλὴ ἡ αἰ βουλευούσα: Senatus ille, qui singulis annis hoc munere fungitur: quae emendatio confirmatur seq. §. 23. καὶ — μὴ τοῖς βουλευούσιν ἐκα-

*) SLUITERUM refutat FOERTSCHUS in *Observatt. p. 4.*

**) MARKLANDI conjecturam probat FRANZIUS. At vulgata bene tuetur R. KLOTZIUS in *Quaestt. critt. p. 40.* Verba ὥς εὐσέβειαν ἀλλ' οὐκ εὐτέλειαν ἀνέγραψε FOERTSCH. in *Comment. crit. p. 36.* bene sic interpretatur: in scribendo pietatem, non parsimoniam spectasse. Formula enim ἀναγράφειν εὐσέβειαν explicari debet ut τέμνειν ὁδόν i. e. secundo viam perficere (vide BERNHARDY *Syntax. p. 46.*). Caeterum vide BOECKHII *Oec. Ath. T. I. p. 227. II. 127.* et c. F. HERMANNI *Handb. §. 170.*

σ τότε ὀργίζεσθαι: eodem modo ANDOCIDES de *Mysteriis* §. 91. ἡ βουλὴ ἢ αἰὲ βουλευούσα τί ὀμνυσι. ARISTOPHANES in *Vespis* v. 697.

Ἐπὶ τῶν αἰὲ δημιζόντων οὐκ οἶδ' ὅποι ἐγνεκύνλησαι.

THUCYDIDES L. I. c. 22. ὡς δ' ἂν ἐδόκουν μοι ἔκα-277
στοι περὶ τῶν αἰὲ παρόντων τὰ δέοντα μάλιστα εἰπεῖν
[cf. GOELLER. T. I. p. 52.]. XENOPHON. *Hellen.* L.
I. c. 1. §. 18. εἶναι ἄνδρας ἀγαθοὺς πρὸς τὰ αἰὲ παρ-
αγγελλόμενα: *Cyropaed.* L. VII. c. 1. §. 47. ὥστε καὶ
τοῦτο ἔτι καὶ νῦν διαμένει τὸ πολεμιστήριον τῷ αἰὲ βα-
σιλεύοντι. ISOCRATES *Panathen.* p. 259. §. 31. πρε-
πόντως καὶ δικαίως ὁμιλοῦντες τοῖς αἰὲ πλησιάζουσι:
ibid. §. 34. τὴν εὐκαιρίαν διαφυλάττειν περὶ ὧν ἂν αἰὲ
τυγχάνῃ διαλεγόμενος: DEMOSTHENES in *Aristogit.*
I. p. 777. R. §. 24. τοὺς νόμους οὖν δεῖ τηρεῖν καὶ
τούτους ἰσχυροὺς ποιεῖν τοὺς αἰὲ δικάζοντας ὑμῶν. *)

§. 27. Ἀλλὰ διὰ τοὺς προγόνους; ἤδη γὰρ τινὲς
καὶ διὰ τοῦτο συγγνώμης ἔτυχον παρ' ὑμῶν. Si sensus
me non fallat meus, melius scribatur διὰ τούτους: lite-
rae ultimae abierunt in initiales verbi sequentis συγγνώ-
μης.

§. 28. Καὶ τὰς μὲν ἀρχὰς ὑπὸ τοιούτων ἡγεῖσθαι
διαφθείρεσθαι, αὐτοῖς δὲ τούτοις πιστεύετε. Reiskius
pro vitioso αὐτοῖς e sententia Marklandi in contextum
recepit αὐτοὺς, quod a Lysia profectum esse vix credo,
qui eo sensu cum optimis quibusque scriptoribus verbo
ἐπιτρέπειν utitur. Potius scribendum fuisset αὐτοὶ δὲ
τούτοις πιστεύετε.

Adversus Philonem §. 1. Conjecturam Stephani
confirmat M. Ald. §. 3. M. Ald. εἴτι ἱκανῶς. §. 9. fin. 278
M. Ald. παρέσχεν. §. 19. M. Ald. τότε μὲν ἀφελόμε-
νον, ἃ εἶχον, νῦν δὲ δοκιμασθέντα. §. 20. M. Ald. ἢ οἱ
οἰκεῖοι. §. 24. iterum conjecturam Stephani confirmat
M. Ald.

§. 13. Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἀπεχθήσεσθαι γε τῶν πολι-
τῶν οὐδενί, τοῦτον ἀποδοκιμάσαντες, οὐτ' εἰ τοὺς ἑτέ-
ρους ἀλλ' ἀμφοτέρους φανερός ἐστὶ προδοὺς. In Marg.
Ald. diversa lectio notatur εἰ οὐ τοὺς ἑτέρους, unde ef-
ficere possis, antiquitus scriptum exstitisse, ἐπεὶ οὐ τοὺς
ἑτέρους, alioquin legendum videtur οὐ γὰρ τοὺς ἑτέρους;

*) SLUITERI medicinam respuebant recentt. omnes. De re
vide C. F. HERMANNI Handb. §. 163. 5.

hoc enim dicto prioris redditur ratio. Addit Orator, ὅστε μήτε τοῖς ἐν τῷ ἄστει γενομένοις φίλον προσήκειν εἶναι τοῦτον, (οὐ γὰρ ἠξίωσεν ὡς αὐτοὺς ἐλθεῖν κινδυνεύοντας) μήτε τοῖς τὸν Πειραιᾶ καταλαβοῦσιν, οὐδὲ γὰρ τούτοις ἠθέλησε συγκατελθεῖν. φησὶ δὲ καὶ ταῦτα καὶ αὐτὸς γεγόμενος. Haec multis conjecturis tentata, tamen ita manserunt corrupta, ut etiamnum esse videmus. Mihi duae in mentem venerunt emendandi viae; et primum quidem, si φησὶ est retinendum, ea nobis nata est suspicio, lectorem quendam margini libri sui adscripsisse φησὶ δὲ καὶ ταῦτα καὶ αὐτὸς γεγόμενος vel φησὶ δὲ ταῦτα καὶ αὐτὸς παραγεγόμενος: dicit autem haec Lysias, ut qui et ipse exulibus in Piraeëo adfuerit, quod e PSEUDO-PLUTARCHI vel antiquioris cuiusdam vita Lysiae intellexerat. Lysiam fuisse in Piraeëo et strenuam exulibus in recuperanda patria navasse operam, abunde docuit IO. TAYLORUS in vita Lysiae. Haec autem fortasse in margine notata deinde inter ipsa verba auctoris sunt interposita. Vel si quis hoc nolit, et verba illa retinenda putet, forte scribendum φημί; et caetera eodem, quo diximus, modo sunt emendanda, ut actor dicat se quoque in Piraeëo fuisse, neque adeo hac de re testes producere; quae conjectura, quo se tueatur, illud habet, quod in Codd. Paris. et Veneto non legatur φησὶ sed φη. quum ex his in Stephanicam editionem fluxisse videatur φησὶ, quod ab Aldina abest. Ex φη. autem eodem jure effingitur φημί, ac φησὶ. Non nego tamen priorem conjecturam majorem mihi videri habere speciem veritatis, quia mox ad confirmanda ea, quae dixerat, testes producit. *)

§. 26. Οὗτος δὲ, προδοὺς ὅλην τὴν πόλιν, οὐχ ὅπως τιμωρηθήσεται παρασκευάζεται. Quod huic loco deesse apparet, id diversa ratione Marklandus et Reiskius supplere conati sunt. Ego vero paene confirmare ausim Lysiam ita scripsisse: οὐχ ὅπως τιμωρηθήσεται ἀλλὰ καὶ βουλεύειν παρασκευάζεται. Sequitur enim: καίτοι δικαίως γ' ἂν — οὐ περὶ τοῦ βουλεύειν, ἀλλὰ περὶ τοῦ δουλεύειν καὶ τῆς μεγίστης ἀπορίας ἐκκλησιάζεται (f. l. 280 ἐκκλησιάζαιτο): haec pulcherrime superioribus respondent, et hinc intelligitur βουλεύειν debuisse praecedere. Ele-

*) Pro οὗτ' ei recentt. omnes e REISKII conjectura οὐ γὰρ scripserunt. Caeterum Cod. C. praebet καὶ ταῦτα, ὡς φησὶ καὶ αὐτὸς γεγόμενος: idque interprett. omnes receperunt.

gans hic est usus formulae οὐχ ὅπως, sequente ἀλλὰ καὶ vel ἀλλ' οὐδὲ: non solum non — sed etiam: **LYSIAS** p. bonis **Aristoph.** §. 31. οὐχ ὅπως σκευή ἀπέδοσθε, ἀλλὰ καὶ αἱ θύραι ἀπὸ τῶν οἰκημάτων ἀπεσπιάσθησαν: in **Nicom.** §. 26. ἀλλ' οὐχ ὅπως ὑμῖν τῶν αὐτοῦ τι ἐπέδωκεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑμετέρων πολλὰ ὑφίηται: **XENOPHON Hellen.** L. V. c. 4. §. 34. ὥς οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐχ ὅπως τιμωρήσαιντο, ἀλλὰ καὶ ἐπαινέσαιεν τὸν Σφοδρίαν: L. VI. c. 4. §. 3. οὐχ ὅπως τὰς πόλεις ἀφίεντας, ἀλλ' οὐδὲ τὸ στρατεύμα διαλύοντας: **Cyropaed.** L. I. c. 3. §. 10. μὴ ὅπως ὀρχεῖσθαι ἐν ῥυθμῷ ἀλλ' οὐδ' ὀρθοῦσθαι ἐδύνασθε: **ISOCRATES de Pace** p. 168. §. 45. οὐχ ὅπως ἀγανακτοῦμεν, ἀλλὰ καὶ χαίρομεν: **Busiridis Laud.** p. 222. §. 5. οὐχ ὅπως τῆς ὑπαρχούσης αὐτῶν (leg. αὐτὸν) διαβολῆς ἀπήλλαξας, ἀλλὰ καὶ τηλικαύτην αὐτῷ τὸ μέγεθος παρανομίαν προσῆψας. **Conf.** p. 229. §. 41. **Plataic.** p. 297. §. 5. Eadem ratione dicitur οὐχ ὅτι, vel μὴ ὅτι: **LYSIAS** in **Panel.** §. 12. νομίζει ἑαυτὸν μὴ ὅτι Πλαταιέα εἶναι, ἀλλ' οὐδ' ἐλεύθερον: **XENOPHON Hellen.** L. II. c. 3. §. 18. ὥς διὰ τὸν χειμῶνα οὐδὲ πλεῖν, μὴ ὅτι ἀναιρεῖσθαι τοὺς ἄνδρας δυνατόν ἦν: **ISOCRATES Except. adv. Callim.** p. 374. §. 17. οὐ γὰρ ὅτι τοὺς ἀδικοῦντας ἐκόλαζον, ἀλλ' ἐνίοις καὶ προσέταττον ἐξαμαρτάνειν: **DEMOSTHENES** in **Ti-** 281 **mocrat.** p. 702. R. §. 7. οὐχ ὅτι τῶν ὄντων ἀπεστηροῦμην ἄν, ἀλλ' οὐδ' ἄν ἔζην. Est haec formula elliptica, neque tamen, quod nonnulli volunt, pro οὐχ ὅπως οὐ, vel μὴ ὅτι οὐ dici putem, sed potius manasse e pleniori formula οὐκ ἐστὶν vel οὐ λέξω, ὅπως, ὅτι. De hac formula similibusque aliis conf. **G. BUDAEUS Comment.** L. Gr. p. m. 777. **VIGERUS de Idiotismis** L. Gr. p. 452. et 790. **HOOGVEENIUS de Doctrina Partic.** p. 741. seqq. p. 962. seqq. **L. BOS Ellips.** Gr. p. 486. [p. 774. seqq. ed. **SCHAEF.**]. Hunc loquendi morem ad Latinos quoque transiisse, iisque non modo et non solum dici pro non solum non docet **A. MURETUS Var. Lect.** L. X. c. 7. *)

Orationem Funebrem licet constans veterum iudicium Lysiae tribuerit, multa tamen sunt, quae mihi per-

*) Vulgatam lectionem, quam recentt. retinuerunt, recte explicavit **BREMIUS**. Caeterum de οὐχ ὅπως, οὐχ ὅπως οὐκ vide **SCHOEM.** ad **Isaeum** p. 334. et **JACOBITZ.** ad **Luciani Toxar.** p. 52. Quando apud Latinos non modo pro non modo non poni possit, bene docuit **BENECKIUS** ad **Cic.** in **Catil.** p. 39 — 41.

suadeant, non ipsum Lysiam esse auctorem. *) Est enim dictio magis ornata et inflatio etiam, quam pro illius aevi huiusque scriptoris simplicitate, plena quaesito ornatu. Antithetorum fastidiosam habet multitudinem et cumulationem, totaque sophisticum quoddam spirat ingenium. Nos igitur auctorem secuti VALCKENAEUM (ad Herod. L. VII. p. 566. 36. b. p. 579. 58. a.) ipsaque re id suadente, hanc Orationem Lysiae abjudicamus, quod et post Valckenaerium fuit iudicium REISKII ad h. Or. p. 64. Exstat in Bibliotheca Lugduno-Batava Codex MS. Orationum Demosthenis, quibus subjungitur haec Oratio; hunc igitur Codicem cum exemplo Stephanico contulimus, atque hanc lectionis varietatem cum ex illo, tum e Margine Ald. edit. notavimus. **)

§. 2. Cod. ὁ μὲν λόγος μοι περὶ τούτου. Ibid. Cod. ἐξεῖναι. Ibid. Cod. πανταχῇ. §. 3. M. Ald. μνήμας. Ibid. M. Ald. Emendator πάντας ἀνθρώπους. Ibid. Cod. M. Ald. τοῖς τῶν τεθνεώτων. Ibid. Cod. Ἀμάζονες γάρ. §. 4. Cod. μόναι μὲν. §. 5. M. Ald. τὸ περὶ αὐτάς.

§. 6. Cod. βουλευσασθαι ἄμεινον. Ibid. Cod. τὴν ἐαυτῶν. §. 7. Cod. ἐόντων Καδμείων. Ibid. Cod. ἱερῶν δὲ μὴ γενομένων. §. 8. M. Ald. ἀπιστούντων δὲ καὶ σφίσιν αὐτοῖς. §. 9. Cod. αὐτῶν atque ita fere semper. §. 10. Cod. τὰς ἐν τῷ πολέμῳ τύχας. M. Ald. σχόλιον κατὰ τὸ Ὀμηρικὸν Κοινὸς Ἐνναλίοιο. Ibid. Cod. τῆς ἀσεβείας. Ibid. Cod. M. Ald. ὥνπερ ἔνεκεν. §. 11. Cod. Ἡρακλῆς ἐξ ἀνθρ. Ibid. Cod. ἔφυγον Εὐρυσθέα. Ibid. Cod. ἐπὶ τῶν βωμῶν. §. 13. Cod. τῶν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ. Ibid. τὴν αὐτὴν ἔσχον γνώμην. Ibid. Cod. ἐκείνους δ' οὐκ. Ibid. Cod. δίκαιον δὲ νομίζοντες, οὐ πρότερον. Ibid. Cod. ὑπὲρ αὐτοῦ. §. 15. Cod. ὥς οἱ μὲν παρ' Εὐρυσθέως οὐδὲν παρ' ἀκόντων.

283 Ibid. Cod. καὶ τῶν Ἡρακλέους παίδων. Ibid. Cod. διὰ δὲ τὴν τοῦ πατρὸς ἀρετὴν ἐκείνους δὴ τοῖς ἐ. κ. ἐ.

*) Cf. WESTERMANNI Geschichte der gr. Beredtsamkeit p. 278.

**) Duorum Venetorum Codd. lectiones ad h. orationem MURETUS in VV. LL. XVII. p. 168. ed. WOLF. proposuit, quae mirum quantum conspirant cum lectionibus iis, quas e margine editionis Aldinae, in bibliotheca Vimariensi asservatae, enotatas FR. OSANNUS C. FOERTSCHIO (vide ejus Praef. p. IX.) communicavit. Et non dubito, quin lectiones hae marginales fluxerint e libris a MURETO laudatis. Nam ex editione STEPHANIANA excerptas esse, jure meritoque negavit jam OSANNUS.

§. 16. Cod. omittit ν. εὐτυχέστεροι. M. Ald. τοσοῦτον εὐτυχέστεροι. Ibid. Cod. πᾶσιν ἀνθρώποις. Ibid. Cod. αἰσχρὸν ὄντα. Ibid. διὰ ante τήνδε omittit Cod. §. 17. Cod. ὥςπερ οἱ πολλοὶ καὶ τοὺς ἑτέρους ἐκβαλόντες. §. 18. Cod. ἐπολιτεύσαντο. §. 19. Cod. προσήκει νόμῳ μὲν ὀρίσασθαι τὸ δίκαιον. Ibid. M. Ald. βασιλευμένους — διδασκομένους. §. 20. Cod. μύριοι γὰρ ὑπὲρ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος πολλὰς caet. §. 21. Cod. δουλώσασθαι. M. Ald. δουλώσασθε. Ibid. ἡγησάμενοι δὲ omittit Cod. M. Ald. ἡγούμενοι. Ibid. Cod. νομίζοντες. Ibid. τῶν ἄλλων. Ald. τῶν πολλῶν. M. λοιπῶν et ἄλλων. §. 22. Cod. ἴασιν. Ibid. M. Ald. εἰ δ' ἐνταῦθα. §. 23. Cod. τοιαῦτα. Ibid. Cod. οὐ λογισμιῶ ἰδόντες. Ibid. M. Ald. παρὰ τῶν ἀγαθῶν. Ibid. Cod. εἰδέναι χάριν. §. 24. Cod. γνόντες πάντες.

§. 24. M. Ald. ἀπολείψειν, hinc vero usque ad §. 28. τὴν στρατιὰν ἐκ τῆς Ἀσίας quae absunt ab edit. Ald. e MS. supplevit Vir Doct. in M. Ibid. M. Ald. κινῶεν. Ibid. M. Ald. ἐλευθερώσειεν. §. 25. Cod. οὐ φιλοψυχήσαντες. Ibid. M. Ald. καὶ μᾶλλον τοὺς παρ' αὐτῆς νόμους αἰσχυνόμενοι, ἢ τὸν πρὸς τοὺς πολεμίους κίνδυνον φοβούμενοι, ἔστησαν μὲν τρόπαιον. Ibid. M. Ald. ἐκ τῆς αὐτῶν. §. 26. M. Ald. οὕτω δὲ δὴ ταχέως. 284 Ibid. M. Ald. ἐπήγγειλαν. Ibid. M. Ald. καὶ τὴν νίκην τῶν προγόνων. Ibid. M. Ald. ἀκούσαι τὰς. Ibid. Cod. ἤθησαν. Ibid. Cod. παλαιῶν τῶν ἔργων. M. Ald. τῶν παλαιῶν ἔργων. §. 27. M. Ald. ἀχθόμενος τῇ σ. ὀργιζόμενος τοῖς αἰτίοις. Ibid. M. Ald. διακουσίαις δὲ καὶ χιλίαις — στρατειᾶς. Ibid. M. Ald. εἴη ἔργον — ὃ δὲ μέγιστον σήμειον τ. π. ἐξὸν χιλίαις ν. δ. πρὸς τὸ στενωτάτον τ. Ε. §. 29. Cod. τὸν Ἀθῶν· ὑφισταμένου δὲ οὐδενὸς, τῶν μὲν ἀκόντων. Ibid. Cod. ἣν αὐτοῖς τὰ πείθοντα. §. 30. Ἀρτεμίσιον. M. Ald. σχόλιον· ἀκρωτήριον τῆς Εὐβοίας. §. 31. Cod. οὐ ταῖς ψυχαῖς. M. Ald. οὐδὲ τὰς ψυχὰς. §. 32. M. Ald. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον. §. 33. Ald. ἐκκλίνειν. M. καταλιπεῖν et ἐκλιπεῖν. Cod. δοιοῖν δὲ.

§. 34. Cod. ὃ τις ἰδὼν οὐκ ἂν ἐφοβήθη. Ibid. Cod. εἰς μέγας. M. Ald. ἢ εἰς μέγας. §. 35. Cod. τῆς αὐτῷ σωτηρίας. M. Ald. τοῦ προϊόντος κινδύνου. §. 39. M. Ald. γυναικῶν πένθος. Ibid. Cod. λογισμὸς δ' εἰ δυστυχήσειε, τῶν μελλόντων κακῶν ἔσεσθαι. §. 40. Cod. ἢ τῆς τόλμης αὐτῶν οὐκ ἂν ἡγάσθη. Ibid. Cod. ἐμβάντες et mox ἀντιτάξαντες πληθεῖ. §. 42. Cod. ὑπὲρ τῆς Ἑλλήνων. §. 43. Cod. ἀναμνησβείτητ' ἀριστεία. §. 44. Cod. παρέχοντες. Ibid. Cod. καὶ τοῖς ἄλλοις.

- Ibid. Cod. ἀγαπόντων μὲν τὴν — σωτηρίαν. §. 45. Cod. ἔξουσι. Ibid. Cod. τούτοις ὠφελήσιν.
- 285 Ibid. Cod. ἀρχὴν βασιλέων. §. 46. Cod. τῶν πλεί-
 στων βαρβάρων superscripto Ἑλλήνων. §. 47. καὶ ναυ-
 μαχοῦντες omittit Cod. §. 48. Cod. συμμάχων. §. 49.
 Cod. καὶ τῆς ἡλικίας ἀπάσης. §. 50. Cod. μέμψασθαι.
 Ibid. M. Ald. οἱ τῆς ἡλικίας οὐκ ἐντός. §. 51. Cod.
 ἀγαθοὶ πολλαχοῦ. §. 52. Cod. αὐτὴν εἰς τὴν Μεγαρι-
 κήν. §. 53. Cod. μετὰ γὰρ πλειόνων πόνων. §. 56.
 Cod. οὐ τοῖς λόγοις. Ibid. Cod. ἀποδείξαντες.
 §. 57. Cod. γενέσθαι. §. 58. Cod. τὴν αὐτῶν
 ἀρετὴν. Ibid. Cod. ἀπολομένων. Ibid. Cod. τοῦ ἡγε-
 μόνος. M. Ald. Vet. Cod. ἡγεμόνων. Ibid. M. Ald.
 ἐδήλωσαν. §. 59. Cod. ἐγκαθιστώσιν. §. 60. Cod. κεί-
 ρεσθαι et συγκαταθαπτομένης. Ibid. τῆς omittit Cod.
 §. 61. Cod. ἄξιον ἦν ἰδίᾳ. §. 62. M. Ald. ἀποθανεῖν.
 §. 63. Cod. κινδυνεύοντες. Ibid. M. Ald. καὶ γὰρ τοι
 καὶ μεγάλην. §. 64. Cod. πλέον ἔχειν δυνάμενοι item-
 que μετέδωκαν. §. 65. Cod. ἀπελογήσαντο. Ibid. Cod.
 et M. Ald. οἰοί τε ἐγένοντο.
 §. 67. M. Ald. ἐπεδείξαντο. §. 68. Cod. περὶ τῆς
 αὐτῶν. §. 70. Cod. τῇ μὲν πατρίδι τὰ τρόφι' ἀποδόν-
 τες. §. 71. Cod. τοὺς προσήκοντας αὐτοῖς. Ibid. Cod.
 ἀπεστερημένους βίου. §. 72. Ald. πρεσβύτατοι ἢ. M.
 πρεσβύτατοι: al. πρεσβύτεροι Eurip. Μηδ. (v. 48.) ἢ
 νέα φρόντις ἀλγεῖν οὐ φιλεῖ. §. 74. Ald. περὶ δ' αὐ-
 286 τοὺς χρή. M. πῶς δ'. item πότε δ'. Ibid. ὅταν ὁρῶσι
 omittit Cod. Ibid. Cod. δυστυχίαις τούτων. M. Ald.
 μόνην. §. 75. seq. Cod. ποιούμεθα — ἀσπαζόμεθα.
 §. 76. M. Ald. γνησίῳ. §. 77. seq. verba τοιαῦτα us-
 que ad ὥστε τὲ δεῖ omissa sunt in Cod. Ibid. M. Ald.
 facit cum M. Steph. Cod. κακίοις, ut videtur ex emen-
 datione: antea scriptum erat χειρίστοις.
 §. 79. Cod. κινδυνεύοντες. §. 80. Cod. θάνατοι.
 §. 81. seq. Cod. καὶ μόνους ἀνθρώπων οἶμαι κρεῖττον
 γενέσθαι. Ibid. Cod. ὅμως ἀνάγκη τοῖς ἀρχείοις ἔθελαι
 χρῆσθαι καὶ θεραπεύοντα.

Haec quidem e MSS. sunt ducta; unum praeterea locum leni mutatione ex ingenio emendamus. §. 15. ὥσθ' οἱ μὲν μετ' Εὐρυσθέως οὐδὲν παρ' ἐκόντων ἐζήτουν εὐ-
 ρίσκεσθαι, Ἀθηναῖοι δὲ οὐκ ἠξίουσαν Εὐρυσθέα αὐτὸν ἱκε-
 τεύοντα, τοὺς ἱκέτας αὐτῶν ἐξελεῖν. Magis etiam haec in Codd. sunt perturbata: multae virorum doctorum ex-
 stant conjecturae, adversus quas locum interpretando tueretur Reiskius: Eurystheum, qui tantum non supplex rogaret (Heraclidas scilicet sibi dedi) supplices sibi fa-

ctos homines ereptum ire: quae interpretatio plane contraria est veterum hac de re narrationibus. Omnes enim referunt, Eurystheum vi supplices eripere Atheniensibus voluisse, tyrannum superbum, qui ad preces non descenderet. Locum arbitror integrum fore, si unam addamus 287 particulam *ἀν*: *Εὐρυσθέα ἀν αὐτὸν ἰκετεύοντα* — Athenienses vero supplices sibi eripere Eurystheum non passi essent, licet supplex id rogasset Eurystheus. Ita describitur animorum summa contentio utriusque partis, et est Antithesis quaedam, qualibus hunc Rhetorem delectari supra monui. *)

Subiuncta est Lysiae Orationibus in Editione Stephani *vita Lysiae*, a DIONYSIO HALICARNASSEO conscripta, quae ultimo loco elegantem nobis conservavit partem Orationis *de Reipublicae statu non mutando*, e qua pauca menda tollere non abs re erit.

§. 3. *Ἐγὼ μὲν οὖν, ὧς Ἀθηναῖοι, οὔτε γένει ἀπελαννόμενος, ἀλλ' ἀμφοτέρα τῶν ἀντιλεγόντων πρότερος ὢν, ἡγοῦμαι κ. τ. λ.* Deesse aliquid, apparet e verbis *οὔτε* et *ἀμφοτέρα*. Quid vero huc faciat Reiskii *ἡλικία*, quam vocem in contextum recepit, non video; mihi potius videtur deesse vox *χρήμασιν*, vel *πλούτῳ*, prouti voluit Marklandus, q. v. Praeterea licet non reprehendam lectionem *ἀπελαννόμενος*, malim tamen, si in Codice quodam inveniat, scribi *ἀπολειπόμενος*, quia sequitur *ἀλλ' ἀμφοτέρα τῶν ἀντιλεγόντων πρότερος ὢν*: frequens est usus verbi *ἀπολείπεσθαι*, hoc sensu, *relinqui ab alio, vinci, superari, inferiorem esse*. Vid. ISOCRATEM *Panathen.* p. 234. §. 9. fin. p. 245. §. 61. p. 266. 288 §. 159. p. 276. §. 209. p. 284. §. 248. ARISTOPHANEM *Equit.* v. 522. **)

§. 4. *Οὐκ ἂν ἔμοι γε πειθώμεθα.* Inepte ita legitur: vitium ortum est e sequenti *περιαιρησόμεθα*. legendum *πείθῃσθε*, ut mox §. 5. ***)

§. 6. *Εἴτα τοῖς τῶν ἡμῖν ὑπαρχόντων ἐρώσι τις ἔσται σωτηρία τῇ πόλει.* Omnes omnium emendationes referre longum sit; equidem legendum opinor: *εἴτα τούτων ἡμῖν ὑπαρχόντων ἐροῦσι, vel ἐρωτῶσι.* ****)

*) Interpret. recentt. vulg. habent.

**) BEKKERUS Reiskii conjecturam recepit. FOERTSCHIIUS lacunae signum posuit. FRANZIUS etsi in textum recepit *οὔτε ἡλικία*, id tamen sibi displicere in notis pronunciat.

***) At vide HAENISCH. ad *Amator.* p. 62.

****) Vulgatam habent recentt. interpretes.

§. 10. Πιστεύοντας μὲν τοῖς θεοῖς, καὶ ἐλπίζοντας ἐπὶ τὸ δίκαιον μετὰ τῶν ἀδίκουμένων ἔσεσθαι. Taylorus vult vel ἐλεύσεσθαι, vel cum nonnullis ἐπὶ delendum censet, quod non videtur necessarium, dummodo ejus loco reponamus ἔτι. *Sperantes causam justam etiamnum profuturam iis, qui injuriam passi sint*: ita LYSIAS p. Polystrato §. 22. ἀγωνίζεσθαι εὖ μετὰ τοῦ δικαίου. Auctor Orationis Funebris §. 10. τὸ δὲ δίκαιον ἔχοντες σύμμαχον: §. 12. ὑπὲρ τῶν ἀσθενεστέρων μετὰ τοῦ δικαίου διαμάχεσθαι: §. 17. περὶ τοῦ δικαίου διαμάχεσθαι: §. 61. καὶ περὶ τοῦ δικαίου μαχόμενοι.

*) FOERTSCHIIUS retinuit ἐπὶ. Sed cum FRANZIO probaverim SLUITERI conjecturam, quam, quum commemoraret, J. BEKKERUS quoque haud improbasse videtur.

F I N I S.

Addenda et Corrigenda.

Pag. 3, nota: pro cf. quoque A. G. BECKER. leg. — cf. A. G. BECKER, quoque. Qua in re saepius peccatum.

Pag. 5. linea 37. ἡτίμωσαν leg. ἡτίμωσαν.

Pag. 7. de phasianis vide C. F. HERMANNUM in Actis Diurn. Scholl. 1833. Nr. 39. p. 738. Sed de hac re F. V. FRITZSCHIUS, Vir praeclarissimus et amicissimus, sententiam suam, quam in *Commentariis* ad Aristophanis Nubes proposuerat, mecum communicavit quamque hic publici juris fieri concessit:

„VS. 110. Hic in mendacio deprehensos plane tenemus Atticistas, qui quum *φασιανικὸς* de avi quadam comica in *Avibus* v. 68. poni vidissent, nostrum vero locum de certo genere equorum explicarent, legem tulerunt sacrosanctam: *Φασιανοὶ ἵπποι, φασιανικοὶ δὲ ὄρνευς*. Vide Herod. p. 466. ed. Piers. s. 459. Lob. et Thonam M. p. 885. Primum hujus praecepti auctorem ignoramus: sed illud certum est, hominem quemcumque eum dici jux fasque est, aetate Athenaeo praecessisse. Hic enim IX. 387. C. quum exempla *φασιανού* avis a Mnesimacho, Theophrasto, Aristotele, Speusippo collegisset, ad extremum etiam illud subjecit: *Φασιανὸν δὲ οὗτοι κεκλήκασιν αὐτὸν, καὶ οὐ φασιανικόν*, videlicet ut perditum istum Atticistam refutaret. Utinam vero bonus Atticista de phasianis a Phidippide laudatis paullo diligentius cogitasset. Sed in hujus loci explicatione ab omnibus interpretibus mihi discedendum est. Phasianos nostros jam antiquitus alii pro equis nescio quibus habebant, alii pro notis illis avibus: quam utramque interpretationem et in Athenaeo invenimus, et apud Scholiastas. Prior sententia Athenaei temporibus erat vulgatior (*οὐκ ἐπὶ ἵππων*, inquit, *ὥς οἱ πολλοὶ*: ita enim e Schol. Nub. scribendum est): ac sane videtur Athenaeo aliisque antiquis grammaticis constitisse de *ἵπποτροφία* Leogorae, siquidem et Schol. Ravennas aliusque ita loquitur *Λεωγόρα ὥς ἵπποτρόφου μέμνηται*, tamquam in re non dubia, et ipse Athenaeus tamen concedit, nisi fallor, equos aluisse Leogoram. Posteriores sequitur Athenaeus, ductus eo maxime, quod Leogoras a Platone Comico in *Perialge* ganeo heluoque diceretur. Hic Platonis locus est apud Schol. Idem placuit KUSTERO, partim quod homo luxuriosus gallinas phasianas alere potuerit, partim quod improbable sit, equos e Colchide, tam longinqua regione, Athenas adductos esse, quum Thessalia generosis equis abundaret. Praeterea Athenaeum sequuntur Sallierius, Harlesius, Berglerus, Dukerus, Brunckius. Et Dukero quidem ac Brunckio perineptum videtur ita loqui quemquam: *equitandi studium non abjecero, etiamsi mihi dederis pulcherrimos equos*. At recte monuerunt WIELANDIUS atque HERMANNUS, a Comico ita loquentem induci omnino potuisse juvenem ejusmodi, qui nihil aliud quam equos perpetuo cogitaret. Repugnat autem WIELANDUS Athenaeo ad equos phasianos reversus, tum quod Phidippides incredibili equorum studio flagrarit, tum quia haec talis oratio Comici ingenio melius respondeat. HERMANNUS nuper aves hic commemorari defendit, quod Atticistarum decretum a LOBECKIO l. l. re-

futatum sit (at LOBECKIUS id, uti solet, vehementer laudat) et quod equos phasianos grammatici temere finxisse videantur, nec verisimile sit equis quibusdam, ut volunt Scholiastae, avis Phasianae imaginem inustam fuisse; magis se adduci, ut eam certi coloris appellationem esse credat. Hoc argumentum gravissimum est. Nam donec ostensum fuerit, equos nescio quos Athenis phasianos dictos esse (ipsi autem Scholiastae vereri se dicunt, ne hoc totum sit commentitium εἶπερ ἐστὶ τοῦτο μὴ καταψευσμένον), τοὺς Φασιανούς haud dubie de avi explicabimus. Neque Athenaeus, si de equis Phasianis quidquam accepisset, id aut illo loco negligeret, aut alterius explicationis patrocinium sine ulla dubitatione susciperet. Sed aliud quoddam argumentum addamus, certius etiam nisi me fallit, ut equi isti phasiani ex Aristophane tandem aliquando tollantur. Magnum enim momentum facit vs. 107. ἀλλ' εἴτι κῆδει τῶν πατρῶων ἀλφίτων, similis ille Acharn. 1041. ἀλλ' εἴτι κῆδει Δερκέτου Φυλασίου. Verba illa τῶν πατρῶων ἀλφίτων male Schol. et V. D. ad opes facultatesque paternas referunt. Quae sententia hic requiratur, patet tum e phasianis Phidippideis, tum e v. 122. οὐκ ἄρα μὰ τὴν Δήμητρα τῶν γ' ἐμῶν ἔδει. Hoc igitur exprimit „wenn dir dein Vater noch lange Brod geben soll. Nempe Phidippides etiam tum in domo paterna nutriebatur id aetatis eratque οἰκίστιος τηλικούτος ὢν. Tum praeclare filius: *non faciam, si vel mihi phasianos apposueris heluonum delicias* „ich thäte es nicht, wenn du mir Phasanen vorsetztest. Sed ex his facile intelligitur, perabsurdam esse istorum opinionem, qui τοὺς Φασιανούς de equis nescio quibus interpretati sunt. Qualis enim hic nexus sententiarum: *si diutius a patre ali cupis*. Non, etiamsi mihi *equos dederis*. Num igitur Phidippides usque eo deditus erat studio equorum, ut etiam carne equina non dicam vesceretur (quod ipsum credi non potest), sed ea prae ceteris cibis omnibus delectaretur? Haud vidi magis. Ita equis de medio sublatis aves solae videbuntur restare. — Sed quid si demonstro, Leogoram, hominem et gulae deditum et liberalem, neque equos, neque gallos phasianos aluisse? Etenim veros phasianos Leogorae, rem Athenis tum quidem perraram, ceterum sane tenuem minus curasset Aristophanes, sibi que a tam frigido joco haud dubie cavisset, Majus quidpiam in vetere comoedia requirimus, quae quum fere semper rei publicae se immisceat, tum maxime in vitiis hominum exagitantis bono publico solet prospicere. Verum enim vero ultima illa οὐς τρέφει Λεωγόρας praeter expectationem addita sunt voce Φασιανός e Colchico in Attieum phasianum subito conversa. Quum enim diceret adolescens εἰ δοίης γέ μοι τοὺς Φασιανούς, quivis haec audiens avem illam animo informabat: sed quum post aliquando adjiceret — οὐς τρέφει Λεωγόρας, tum vero cum voluptate animadvertibat sibi verba data esse, Phasianos autem nominari sycophantas, quos Leogoras ad coenam vocare soleret, sive parasitos ejus, qui iidem essent sycophantae, Φασιανός c. sycophanta copulatur Achar. 691. (725. Elmsl.)

ἐνταῦθα μήτε συκοφάντης εἰσίστα,
μήτ' ἄλλος ὅστις Φασιανός ἐστ' ἀνὴρ.

Similia, puto, legebantur in Holcadibus, unde Φασιανός affertur a Stephano Byzantio. Porro quid mirum Leogoram heluonem aluisse parasitos? De quo Plato Comicus

ὦ θεῖε Μόρυχε, νῦν γὰρ εὐδαίμων ἔφες,
καὶ Γλαυκίτης ἢ ψῆττα, καὶ Λεωγόρας,
οἱ ζῆτε τερπνόν, οὐδὲν εὐθυμούμενοι.

Quin etiam inter Leogorae parasitos relatus erat aliquamdiu Amynias, Pronapis f., ut apparet e *Vesp.* 1308. δειπνοῦντα μετὰ Λεωγόρου. Habes unum e phasianis, quos alebat Leogoras, eumque talem, ut jam reliquos non admodum desideres. Convertere licet in hunc modum: nein wahrlich nicht und wenn du mir geben wolltest die Phasaner, die Leogoras füttert. De industria scriptum est δοῖνς, non παραδεῖνς, quod verbum non quadraret in Leogorae phasianos. Ac nemo facile nescit parasitos Calliae, Alcibiadis, Philonidis Melitensis aliorumque. In ejusmodi parasitos et *Eupolis* et postea *Aristophanes* peculiarem scripserunt comoediam, ille *Adulatores*, hic *Tagenistas*. Quid, quod parasitos (κόλακες tum vel ἐπισίτιοι dicebantur) saepenumero personam egisse sycophantarum, clarissime perspicitur e *Pelasgis* apud Athenaeum VI. 247. Α: Ἦν γὰρ ἐν' ἀνδρ' ἄδικον σὺ διώκης, ἀντιμαρτυροῦσι δώδεκα τοῖς ἑτέροις ἐπισίτιοι.

Sic igitur minas patris repente in risum deflectit filius, quum eos exoptet phasianos, quos alit Leogoras. Est omnino Phidippidi cum istis phasianis multum necessitudinis; hi enim a Leogora aluntur, ut ipse a patre: sed illud facetum, quod in magna quadam felicitatis parte reponit, parasitos et eos sycophantas alere. Ita ego h. l. ex longo jam tempore putavi exponendum esse, neque nunc quidem aliter sentio. At, inquit, quis tandem vescatur parasitis et sycophantibus? Nemo vero: sed proprie intelligit phasianos aves, a more plane Aristophaneo simul Leogoram ejusque parasitos nullo expectante castigat. His ita disputatis partem scholii ad h. l. verbo attingam. Neque enim probō audacem RUHNKENII conjecturam οἱ δ. περὶ Ἀρίσταρχον pro οἱ δ. περὶ Ἀρχίλοχον, quod etiam legitur in Scholio libri Ravennatis, sed puto, verbis οἱ περὶ Ἀρχίλοχον his *Aristophanem grammaticum* indicari, qui ut Comicum nostrum, sic Archilochum quoque interpretatus est. Movet me Schol. Anv. 1627. μισητίαν δὲ οἱ μὲν περὶ Ἀριστοφάνη τὴν εἰς τὰ ἀφροδίσια ἀκράσιαν· καὶ τὸ: περὶ σφύρον παχεῖα, μισητὴ γυνὴ οὕτως ἐξηγοῦνται. Nam senarius iste est Archilochi. Quantum vero Archilochio tribuerit Aristophanes gr. vel unus docebit locus Ciceronis Ep. ad Attic. XVI. 11. 2. Fortasse Aristophanes gr. hunc versum in suis ad Archilochum commentariis explicarat, aut certe vocem φασίανος apud Archilochum cum hoc loco comparaverat. Ceterum in scholiis ad *Nubes* aliquoties *Aristophanes gr.* commemoratur, at *Aristarchus* nusquam.

Pag. 24. Inscriptionem a Platone et Stobaeo laudatam habes quoque in *ΒΟΕΣΚΗΤΙ* C. J. T. I. p. 32.

Pag. 25. Ἐρμῆς Ἠγεμόνιος. Vide *ΒΟΕΣΚΗΤΙ* Oec. Athen. T. II. p. 254.

Pag. 27. linea 24. ἥδη leg. ἡδὴ.

Pag. 31. linea 14. omnio leg. omnino.

Pag. 31. linea 32. ἐστυκότας leg. ἐστυκότας.

Pag. 32. linea 12. ὥσπερ leg. ὧν περ.

Pag. 64. * linea 10. τε γὰρ δὲ leg. τε γὰρ — δὲ. Ibidem de γῇ πολλῇ vide Hor. Epod. XV, 19.

Sis pecore et multa dives tellure licebit

Tibique Pactolus fluat.

vide *ΗΥΣΧΗΚΙΟΝ* ad Tibull. p. 5.

Pag. 65. De κατηγορουμένοις et κατηγορημένοις (§. 8.) disputat *BLUMIUS* ad Lycurg. p. 159.

Pag. 66. Illud ῥήματα θηρεύειν, quod §. 9. legitur, conferri potest cum Latt. venari laudem cf. *FRI TZSCHNII* Comment. de Aristoph. Daetall. p. 55.

Pag. 67. De *Diognete*, qui §. 14. commemoratur, vide BREMI. ad Lysiae oratt. p. 192. et de *Pythonico* ВОЕСКНИУМ in Corp. Inscriptt. T. I. pag. 476.

Ibid. De §. 15. inspicere HEFFTERI Athenäische Gerichtverf. p. 471.

Pag. 69. * Cum REINHOLDO KLOTZIO, cujus sententiam impugnavi, fecit nuper SOMMERUS, Vir Praeclarissimus, in Actis Diurn. Scholastt. 1833. p. 649.

Pag. 83. Verba, quae initio §. 67. habes, laudat Priscianus Libr. XVIII. c. 25. T. II. p. 205. ed. KREHL.

Pag. 85. De verbis: σώματα ἄτιμα ἦν et ἄτιμοι ἦσαν τὰ σώματα vide HERMANNUM ad Eurip. Jon. v. 1161.

Pag. 88. De ἐπιμελείσθω, quod §. 84. legimus, vide ВОЕСКНИИ C. J. T. I. p. 114.

Pag. 93. De ἐμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου (§. 95.) cf. BLUMIUS ad Lycurg. p. 143.

Ibidem. De ἀρχαί χρόνος (§. 96.) cf. ВОЕСКНИИ C. J. T. I. p. 29 et 112.

Pag. 98. De §. 110. vide Acta Diurna Scholl. 1832. p. 1192.

Ibid. De §. 111. vide Schoemanni Ord. Jud. p. 245. n. 7. et de Ἐλευσίνι et ἐν Ἐλευσίνι vide, quae docte monuit SAURPIUS in JAHNI Anall. 1832. T. VI. fasc. I. p. 62. et SINTENIS ad Plut. Them. p. 24.

Pag. 104. ad §. 125. WAKEFIELD, in Silv. crit. V. p. 98. expl. „jam-jam moerore mbritura lecto interea decubuit: de qua potestate τοῦ κατεκλιθῆ consulas Polluc. III, 106. Idem V. D. Tom. II. p. 70. docuit, ἀπάγχισθαι esse dolore strangulari, ut in N. T. Matth. XXVII. 5. καὶ ἀπελθὼν ἀπηγγέστο, ubi GROTIUS et PRICAEUS locos laudant e LXX., ex Aeliano et Ovidio.

Pag. 106. WAKEF. in Silv. crit. V. p. 16. REISKIUM §. 132. male turbas excitasse putat.

Pag. 149. Ad §. 18. De τὸ πέμπτον μέρος μεταλαμβ. cf. FRITZSCHII Comment. de Daetall. p. 119. —

Pag. 154. * De Cimone et de ejus matrimonio cum sorore contracto fusius jam disputavit JANUS RUTGERSIUS in VV. LL. p. 37. seqq. edit. Lugd. Bat. 1618.

Alia Typographi errata benevolus Lector ipse emendet.

2-10-75

22/1/75

Sluiter, Janus Otto / Valckenaer, Lodewijk Caspar, / Luzac, Jan

Iani Ottonis Sluiter Lectiones Andocidae

Lipsia 1834

A.gr.b. 333

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10234608-7